

תוכן עניינים

5	דבר יו"ר הדירקטוריון
	דו"ח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2021:
8	סקירה כלכלית, יעדים ואסטרטגיה
18	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
38	סקירת הסיכונים
77	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקורות ונהלים
83	הצהרת המנכ"ל
84	הצהרת החשבונאי הראשי
85	דוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי
86	דוחות כספיים שנתיים מבוקרים
	ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים לדוח השנתי:
194	ממשל תאגידי
208	פרטים נוספים
223	נספחים
232	מילון מונחים
240	אינדקס

רשימת לוחות - דוח הדירקטוריון וההנהלה

1	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים	9
2	תמצית דוח רווח והפסד	22
3	הרכב וניתוח הרווח המימוני, נטו	22
4	נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות ריבית	23
5	פרטים לגבי ההוצאות (ההכנסות) בגין הפסדי אשראי	23
6	התפלגות ההכנסות מעמלות	24
7	פירוט ההוצאות התפעוליות והאחרות	24
8	התפתחות בסעיפי המאזן העיקריים	25
9	נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים	25
10	אשראי לציבור, ברוטו לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	26
11	התפלגות סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק	27
12	הרכב תיק ניירות הערך	27
13	התפלגות תיק ניירות הערך לפי מגזרי ההצמדה השונים	27
14	התפלגות תיק פקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים	28
15	פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	29
16	תיק ניירות ערך של לקוחות הבנק	29
17	הון והלימות ההון	29
18	סך ההכנסות לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	32
19	רווח (הפסד) לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	32
20	יתרות מאזניות ממוצעות לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	33
21	נתונים עיקריים אודות אנשים פרטיים- משקי בית ובנקאות פרטית	34
22	נתונים עיקריים אודות מגזרים עסקיים	35
23	מידע נוסף על חובות ששונו תנאיהם במסגרת ההתמודדות עם אירועי נגיף הקורונה, אשר לא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי	42
24	איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי	43
25	סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק	46
26	התפלגות סיכון האשראי לאנשים פרטיים בישראל	48
27	ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים בריבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים	55
28	תיאור החשיפה בבסיס בפועל לפי מגזרי הצמדה	58
29	תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים	58
30	תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים במדד	59
31	ריכוז היקף הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים	59
32	סך פקדונות הציבור של שלוש קבוצות המפקידים הגדולות	62
33	דיון בגורמי סיכון	73
34	ניתוח רגישות של השפעת השינוי בפרמטרים העיקריים על חישוב הפרשות האקטואריות	81

דבר יושב ראש הדירקטוריון לשנת 2021

אני מתכבד להציג בפניכם את הדוחות הכספיים של בנק מסד לשנת 2021.

שנת 2021 התאפיינה בהמשך המשבר הבריאותי ובגלי תחלואה. העולם המדעי, החברתי והכלכלי, למדו להתמודד עם גלי המגפה ולמרות האתגרים הבריאותיים הגדולים, כלכלות העולם וישראל שבו למגמת צמיחה. הבנק התמודד היטב עם המשבר, הצליח לשמור על המשכיות עסקית ולהעניק שירות מעולה ללקוחותיו, תוך שמירה על בריאות העובדים וזאת תודות לאיכות הניהול, לקדמה הדיגיטלית, לאיתנות הפיננסית ולתיאבון הסיכון המידתי המאפיין את הקבוצה.

המשק עדיין מושפע ממשבר הקורונה, אבל השנה הוכיחה שהתמיכה והעמידה לצד לקוחותינו בתחילת המשבר, הייתה נכונה וסייעה להם לעבור את התקופה הקשה.

על רקע מציאות זו, דירוג הבנק נותר, על ידי חברת "מידרוג", בדירוג Aa3. מדובר בהבעת אמון באיתנות הבנק ובמהלכים האסטרטגיים שהוביל הבנק בשנים האחרונות ואשר הביאו לשיפור מתמשך ועקבי בתוצאותיו.

הבנק מתנהל על פי תכנית אסטרטגית שגובשה לשנים 2021-2017. במסגרת התכנית האסטרטגית הבנק ממקד את עיקר פעילותו באוכלוסיית המורים, עובדי ההוראה ובני משפחותיהם, הרחבת הפריסה קרוב לקהל היעד, באמצעות הפעלת סניפים ארעיים וזמניים, וכן הרחבת פעילות הבנקאות הפרטית בקרב המורים ועובדי ההוראה, מהלך צמיחה במגזר המסחרי והמשך המיקוד בעסקים קטנים ובינוניים, המשך הגדלת חלקו במגזר הערבי באוכלוסיית עובדי הוראה, וכמו כן המשך תהליכי ההתייעלות, ביניהם, שיפור של תהליכים תפעוליים, שמירה על סטנדרטים גבוהים של הוגנות עסקית, שקיפות וגילוי נאות בקווי העסקים השונים של הבנק, והכל תוך שמירה על איכות גבוהה ברמת השירות ללקוחות.

הבנק אימץ את אסטרטגיית הדיגיטל של קבוצת הבינלאומי, המאפשרת מענה מותאם לצרכי הלקוח והנגשה של הצעות הערך הנכונות לו באמצעות הערוצים הישירים והדיגיטליים, תוך כדי שמירה עקבית על הערוץ האנושי. קבוצת הבנק ממשיכה להשקיע באמצעים דיגיטליים, חלקם פורצי דרך, עבור לקוחות הקבוצה ולהנגיש עבורם את מערך השירותים של הבנק, בזמן ובמקום המתאימים להם. אמצעים אלה, מאפשרים לנו להתמודד בזירה הבנקאית התחרותית אליה נכנסים שחקנים חדשים רבים, לרבות שחקנים חוץ בנקאיים.

בד בבד, עם יישום והעמקת החדשנות הטכנולוגית וקידום הבנקאות הדיגיטלית, הבנק מקפיד לשמור על רמת שירות ומקצועיות גבוהה ללקוחותיו המותאמת להם אישית, הן באמצעות שירות בסניפים ובמענה הטלפוני והן בערוצים הדיגיטליים הישירים השונים. סקרי שביעות הרצון של לקוחות הבנק, משקפים רמת שביעות רצון גבוהה של לקוחותינו בבנק. הקבוצה תמשיך להשקיע משאבים בהעלאת רמת השירות ללקוחותינו במגזרים השונים וביצירת ערך עבורם, בדגש על המשך פיתוח ערוצי הדיגיטל המתקדמים, מוצרים חדשים ותוך הקפדה על הוגנות ושקיפות.

כחלק מהחזון, מהאסטרטגיה ומהערכים של קבוצת הבינלאומי, הבנק רואה עצמו מחויב למעורבות פעילה בחברה ובקהילה, לצד המנהיגות העסקית ויוזמה בתחום הכלכלי. קבוצת הבינלאומי מקיימת פעילות קהילתית מגוונת ורחבת-היקף, בדגש על ילדים ונוער בסיכון ואוכלוסיות במיקוד, המוצאת ביטוי במעורבות חברתית ובפעילות התנדבותית ענפה. עובדי ומנהלי הבנק נוטלים חלק פעיל בהתנדבות חשובה זו.

הבנק ממשיך לקחת חלק בתוכניות ארציות ומקומיות הפועלות לקידום מעמד המורה בישראל וחיזוק אוכלוסיות מוחלשות. במהלך שנה זו המשיך הבנק ללוות עמותות וארגונים חברתיים שונים הן בפעילויות העשרה לעובדי הוראה והן בפעילויות לילדים בסיכון.

הבנק שותף אסטרטגי מזה כ-13 שנים בעמותת "אתנה- ארגון כלים דיגיטלי לכל מורה". העמותה והבנק שמו להם כמטרה להעצים ולקדם את מעמדם המקצועי של המורים בישראל ולהעניק להם כלים להעצמה אישית. במסגרת תכנית חולקו השנה כ- 2,700 מחשבים ניידים ואייפדים למורים ולמורי החינוך המיוחד בכ- 29 רשויות ברחבי הארץ. במסגרת התכנית מראשיתה חולקו מחשבים ניידים לכ- 30,000 מורות/מורים וגנות ב- 2,939 בתי ספר וגני ילדים ב- 174 ישובים וערים ברחבי הארץ בצירוף קורסי הכשרה מקצועיים.

בנוסף, הבנק שותף במיזם "המורה של המדינה" מראשיתו, במסגרתו נבחרים 18 מורים מצטיינים מתוך אלפי מועמדים ונבחרו על ידי וועדה ציבורים בה חברים אנשי ציבור מתחומים שונים ומנכ"ל בנק מסד נוטל בה חלק. בנוסף הבנק החל לשתף פעולה עם עמותת שיעור אחר, עמותת המקדמת שוויון הזדמנויות בקרב ילדים מהפריפריה באמצעות שילוב מתנדבים מעולם התעסוקה בבתי הספר. סניפים רבים נרתמו למהלך והחלו להעניק שיעורים לבתי ספר נבחרים. עוד הבנק מסייע לעמותת אלומות אור המקדמת את תחום החינוך המיוחד בסיוע והשתתפות בהכשרות מקצועיות לצוות החינוכי. כל זאת במקביל ליוזמות מקומיות התנדבותיות העולות מהשטח. הבנק מציג צמיחה עקבית ויציבה ושיפור ביעילות, תוך יישום מהלכים ארגוניים שמשפיעים על כל אחד ואחת מעובדי הבנק. עובדי הבנק המוגדרים כעובדים חיוניים, נרתמו גם בשנה לא פשוטה זו והמשיכו לתפקד במלוא המרץ לטובת הלקוחות. הדירקטוריון מודה ונותן אמון בעובדי הבנק בסניפים ובמטה, וכן להנהלת הבנק המנהיגה את הבנק בביטחון ובהצלחה ויצירת ערך ללקוחותיו.

בנצי אדירי
יו"ר הדירקטוריון

3 במרס 2022

דוח הדירקטוריון וההנהלה

סקירה כלכלית, יעדים ואסטרטגיה

8	תיאור פעילות הבנק
9	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים
9	הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם
9	יעדים ואסטרטגיה

דוח הדירקטוריון והנהלה לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 בדצמבר 2021

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 3 במרס 2022, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים והמבוקרים של בנק מסד בע"מ לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021. הדוחות ערוכים על פי המתכונת שקבע המפקח על הבנקים והנתונים מבוססים בסכומים מדווחים.

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

בנק מסד נמצא בבעלות של הבנק הבינלאומי הראשון בע"מ (51%) ושל מסד אחזקות בע"מ (49%). הבנק ממקד את עיקר פעילותו באוכלוסיית המורים, עובדי הוראה ובני משפחותיהם. הבנק הינו חלק מקבוצה בנקאית בעלת חוסן ואיתנות פיננסית. הפעילות הבנקאית של הבנק מתרכזת בעיקר בתיווך פיננסי בין מפקידים ללווים, העומד ביסודה של הבנקאות המסחרית. ההכנסות מפעילות זו מקבלות ביטוי בהכנסות ריבית, נטו ומהוות את מקור הרווח העיקרי של הבנק, וכן בשירותים פיננסיים ובנקאיים מניבי עמלות במגוון רחב של פעילויות. הבנק פועל באמצעות 14 סניפים ו-8 שלוחות והוא מספק מגוון רחב של שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיו. משרד רואי החשבון סומך חייקין (KPMG) משמש כרואה החשבון המבקר של החברה, החל משנת 2000.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח זה, שאינו מתייחס לעובדות הסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות בין היתר, כתוצאה משינויים בחקיקה והוראות גורמי פיקוח, התפתחויות מאקרו כלכליות ובעיקר התפתחות המשבר הכלכלי העולמי והשפעתו על מצב הנזילות והיציבות בשוקי ההון בחברות עסקיות בארץ ובעולם, אירועים כלכליים חריגים כגון שינויים קיצוניים בריבית, שערי חליפין ואינפלציה, שערי מניות, מחירי אגרות חוב, התנהגות המתחרים ושינוי בתנאי התחרות. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "חזוי", "צפוי", "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק" וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "יכול", "יתכן", "יהיה". ביטויים צופי פני עתיד אלו כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר עשויים שלא להתממש או להתממש בצורה שונה מהצפוי כתוצאה, בין היתר, מהגורמים המפורטים לעיל או כתוצאה מהתממשות אחד או יותר מגורמי הסיכון המפורטים בפרק טבלת גורמי סיכון דלהלן. המידע המוצג בדוח זה נסמך, בין היתר, על פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר ונתוני בנק ישראל, וכן על מידע פומבי שנמסר על ידי גורמים שונים הפעילים והקשורים לשוקי ההון והכספים.

מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים

2017	2018	2019	2020	2021	יחסים פיננסיים עיקריים
באחוזים					
					מדדי ביצוע
9.1%	11.1%	11.3%	10.1%	11.9%	תשואה להון
0.7%	0.9%	0.9%	0.8%	1.0%	תשואה לנכסים ממוצעים
11.87%	13.04%	13.50%	14.03%	14.71%	יחס הון עצמי רובד 1
6.99%	7.25%	7.68%	7.24%	7.68%	יחס המינוף
202%	180%	213%	241%	248%	יחס כיסוי הנזילות ⁽¹⁾
-	-	-	-	151%	יחס מימון יציב ⁽²⁾
3.8%	3.9%	4.0%	3.4%	3.3%	יחס סך ההכנסות לנכסים ממוצעים
2.7%	2.8%	3.0%	2.6%	2.3%	יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים
1.0%	1.0%	1.0%	0.9%	0.9%	יחס עמלות לנכסים ממוצעים
66.0%	61.6%	60.1%	56.0%	55.6%	יחס יעילות
					מדדי איכות אשראי עיקריים
1.34%	1.15%	1.17%	1.39%	1.17%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור
0.95%	0.73%	1.04%	1.10%	1.23%	שיעור חובות פגומים וחובות בפיגור של 90 ימים או יותר מתוך האשראי לציבור
164.12%	235.22%	140.05%	154.80%	112.97%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת אשראי לציבור פגום
0.04%	0.24%	0.10%	0.16%	0.06%	שיעור מחיקות חשבונאיות, נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
0.24%	0.16%	0.23%	0.45%	(0.06%)	שיעור הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור
במיליוני ש"ח					
52.8	68.9	77.7	77.0	101.7	רווח נקי
197.6	222.1	245.8	241.0	244.5	הכנסות ריבית, נטו
9.7	7.0	10.7	21.8	(3.3)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
77.8	81.5	87.2	83.7	101.3	הכנסות שאינן מריבית
75.4	81.0	83.8	83.1	94.1	מזה: עמלות
181.9	187.0	200.2	182.0	192.1	הוצאות תפעוליות ואחרות
92.6	96.5	102.0	90.8	98.6	מזה: משכורות והוצאות נלוות
0.35	0.46	0.52	0.51	0.68	רווח נקי למניה (בסיסי ומדולל)
במיליוני ש"ח					
7,732.8	8,255.3	8,693.9	10,348.8	10,835.0	סך כל הנכסים
2,178.7	2,272.8	2,675.7	3,815.8	3,634.2	מזה: מזומנים ופקדונות בבנקים
576.5	641.4	258.8	625.3	742.7	ניירות ערך
4,282.8	4,642.0	5,056.4	5,165.2	5,575.0	אשראי לציבור, נטו
618.0	622.4	624.3	620.6	763.3	אשראי לממשלה
7,140.9	7,602.1	7,967.7	9,544.5	9,949.0	סך כל ההתחייבויות
6,253.8	6,673.0	6,961.9	8,612.4	9,025.1	מזה: פקדונות הציבור
362.1	365.7	349.2	252.3	431.1	פקדונות מבנקים
591.9	653.2	726.2	804.3	886.0	הון
2017	2018	2019	2020	2021	נתונים נוספים
302	298	286	275	261	מספר משרות ממוצע ⁽³⁾

- (1) היחס מחושב בגין שלושת החודשים שנסתיימו בסוף תקופת הדיווח.
(2) בהתאם להוראות בנק ישראל יחס מימון יציב נטו חושב החל משנת 2021, לפיכך לא מוצגים נתוני השוואה.
(3) מספר המשרות כולל תרגום למונחי משרות של שעות נוספות.
(4) תמצית של מדדי סביבה, חברה וממשל עיקריים (ESG), יושמו בדוחות הכספיים של חברת האם ברמה הקבוצתית. ראה פרק סיכונים מתפתחים.

הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

פעילותו של הבנק מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהעיקריים שבהם הינם: סיכוני האשראי, לרבות ריכוזיות (ענפים ולווים); סיכוני שוק, כאשר העיקרי שבהם הינו סיכון הרבית; סיכוני נזילות; סיכונים תפעוליים, לרבות סיכון סייבר ואבטחת מידע וסיכון טכנולוגיות המידע; סיכון ציות והלבנת הון; סיכון אסטרטגיה; סיכון מוניטין; סיכון משפטי וסיכונים מודלים.

כל הסיכונים המהותיים מנוהלים על ידי חברי הנהלה או בעלי תפקידים בכירים. בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל. במסגרת תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) הקבוצה מבצעת תהליך מעמיק של זיהוי מוקדי סיכון נוספים ואתגור מוקדי הסיכון המזוהים במסגרת הנדבך הראשון. במידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכוני נדבך 1 והקצאת הון נוספת בגין יתר הסיכונים ותתי הסיכונים.

סיכונים מתפתחים

סיכונים מתפתחים הם סיכונים שעשויים להיווצר בתחומים חדשים, או מוקדי סיכון חדשים בתחומים קיימים, שנגזרים, בין היתר, מתמורות בסביבה שמשפיעה על תחומי הפעילות הבנקאית, לרבות סביבה רגולטורית, תחרותית, דיגיטלית ועוד.

להלן פרטים בדבר הסיכונים המתפתחים העיקריים:

1. סיכון מאקרו-כלכלי - התוצאות העסקיות של המערכת הבנקאית בישראל ושל הבנק כחלק ממנה מושפעות באופן ישיר ממצב המשק בישראל ובעולם. הרעה בתנאים הכלכליים (לרבות שינויי ריבית, מטבע, אינפלציה ועוד), הפוליטיים, הביטחוניים לרבות התפתחות המצב הביטחוני בין רוסיה לאוקראינה (להרחבה ראו פסקה - בנושא התפתחות המצב הביטחוני בין רוסיה לאוקראינה להלן) או התפשטות תחלואה עולמית עלולים להביא למיתון במשק, או להאטה כלכלית מהותית. המיתון עלול לגרום לעלייה מהותית בשיעור האבטלה, ירידה ברמת החיים בישראל, שינויים בהרגלי הצריכה, שיכולים לבוא לידי ביטוי, בין היתר, בירידה בהיקף הפעילות בכרטיסי אשראי, או להשפיע על הביקוש לשירותים בנקאיים אחרים על ידי משקי הבית והעסקים, לגרום לשינויים במחזורי הפעילות בשוק ההון ועוד. גורמים אלו עלולים להביא לפגיעה בהכנסות הבנק, להגדיל את היקף החובות הבעייתיים ולהשפיע לרעה על תוצאות הבנק.

הבנק עוקב אחר השינויים הצפויים בהתפתחויות המאקרו-כלכליות השונות, כגון: המשך מגמת האינפלציה, צפי לעליית הריבית בארץ ובעולם, ועוד.

במהלך החודשים האחרונים חלה עלייה בחשיפות האשראי לענף הבינוי והנדל"ן במערכת הבנקאית. גידול זה לוהה בחלקו בהגדלת תיאבון הסיכון, בהקלות בתנאי החיתום וכן בירידה במרווחי האשראי של העסקאות החדשות במערכת הבנקאית. על רקע זה, נדרש על ידי הפיקוח על הבנקים, בין היתר, להתאים את ההפרשה הקבוצתית בגין תיק האשראי המסחרי, באופן שייתן ביטוי נאות לעלייה ברמת הסיכון של התיק. לבנק מדיניות פרטנית ביחס לתחומי הפעילות השונים בתחום הבינוי והנדל"ן והוא נוקט במדיניות אשראי מידתית וזהירה בתחום, אשר מתעדכנת באופן שוטף בהתאם לשינויים בענף ובדרישות הרגולטוריות. להרחבה ראו להלן בפרק סיכון אשראי לבינוי ונדל"ן.

התפרצות נגיף הקורונה יצרה שינוי משמעותי בסביבה המאקרו-כלכלית שעשויה להיות לו השפעה מתמשכת על המשק, וכפועל יוצא על פעילות המערכת הבנקאית בכלל ועל הבנק כחלק ממנה, כאשר עוצמת ההשפעה תלויה בעוצמת גלי התחלואה ובהיקפם.

ההשפעות המאקרו-כלכליות של נגיף הקורונה על הבנק נבחנו כמפורט בפיסקת השפעת התפשטות נגיף הקורונה - ראה להלן.

2. סיכון אסטרטגי/מודל עסקי - השינויים בסביבת הפעילות של הבנק וההתגברות המשמעותית בעוצמת התחרות נבחנו וקיבלו ביטוי בעת גיבוש התכנית האסטרטגית הקבוצתית עבור השנים הקרובות. התוכנית האסטרטגית

נבחנת באופן שוטף מול השינויים בסביבת התחרות ומול האתגרים השונים, לרבות אלו שמייצרת מגפת הקורונה בארץ ובעולם.

שינויים המשפיעים על הסביבה העסקית ומשנים את עצמת התחרות:

שינויים רגולטוריים - הסביבה הרגולטורית ממשיכה באינטנסיביות בקידום הסדרתם של מהלכים להגברת התחרות בתחומים שונים, כגון שירותי תשלום, שינויים בשוק כרטיסי האשראי והתשלומים, לרבות המתווה להפחתת העמלה הצולבת, אשראי קמעונאי, מאגר נתוני אשראי, החלת תקן לבנקאות פתוחה אשר נועד לאפשר שיתוף מידע פיננסי של לקוחות עם צדדים שלישיים, רפורמת הניוד בין בנקים, הקמת לשכת שירותי מחשב בנקאיים, רגולציה התומכת במעבר לבנקאות דיגיטלית ועוד.

שינויים בצרכי הלקוחות - סיכונים הקשורים למגמות חברתיות וצרכניות, לרבות שינויים בצרכי לקוחות שחלו בעקבות התפרצות נגיף הקורונה.

שינויים בסוג המתחרים - בשנים האחרונות התחרות על השירותים והמוצרים הפיננסיים התרחבה מעבר לתחרות המסורתית בין הבנקים ומתחרים חוץ-בנקאיים ותיקים וחדשים נכנסים לתחומים של פעילויות פיננסיות מסורתיות ובהם חברות הביטוח, חברות כרטיסי האשראי, חברות קמעונאיות, חברות הזנק ופינטק שמפתחות מוצרים חדשניים בענף וחברות ביג טק עולמיות שצפויות להרחיב את פעילותן בתחומים הפיננסיים בשנים הקרובות.

- שינויים טכנולוגיים - המעבר לבנקאות דיגיטלית וכניסת מתחרים טכנולוגיים לפעילות פיננסית מייצרים סיכונים ואתגרים טכנולוגיים וסיכונים אבטחת מידע וסייבר חדשים אליהם הבנק נערך.

- דרישת התייעלות של המערכת הבנקאית - התחרות הגוברת במערכת הפיננסית וסביבת הרבית הנמוכה, על רקע דרישת התייעלות של המערכת הבנקאית מצד הפיקוח על הבנקים, הובילו לקידום מהלכי התייעלות במסגרתם ננקטו צעדים שונים, התייעלות בהוצאות ובעקבות כך שיפור יחסי היעילות. בהמשך למהלכי התייעלות בהם נוקט הבנק בשנים האחרונות, לבנק מהלכי התייעלות כחלק מהתכנית האסטרטגית, הכוללים, בין היתר, המשך הרחבת פעילות באמצעים דיגיטליים ושיפורים בתהליכי עבודה בסניפים ובמטה.

3. סיכון רגולטורי - מקורו של הסיכון הוא בהתגברות הדרישות הרגולטוריות בארץ ובעולם בשנים האחרונות. השינויים הרגולטוריים ויישום רפורמות רגולטוריות מגבירים את אי הוודאות והתחרותיות במערכת הפיננסית ויוצרים סיכון להכנסות ולהון הבנק, לרבות באמצעות מניעת או הטלת מגבלות על פעילות עסקית. שינויים אלה גם מחייבים את הבנק להיערכות, יישום והטמעה של דרישות רגולטוריות הכרוכים בעלויות והשקעות (כגון השקעות מיכוניות) נכבדות. כמו כן, אי עמידה בהוראות החוק והרגולציה החלות על הבנק חושף אותו לסנקציות, ובהן עיצומים כספיים, תביעות של לקוחות, לרבות תובענות ייצוגיות, הטלת אחריות פלילית על הבנק ועל נושאי משרה בו וכן לפגיעה בתדמיתו של הבנק בציבור. הסיכון הרגולטורי מנוהל בבנק כחלק מהסיכון המשפטי, מסיכון הציות ומסיכון האסטרטגיה.

מדיניות הציות של הבנק מעגנת, בין היתר, את ערכי הציות אותם מקדם הבנק, משמשת כקו מנחה לפעילות כל הגורמים בבנק בניהול סיכונים הציות בכלל ובעמידה במכלול ההוראות הרגולטוריות בפרט, מתווה את העקרונות וקווי היסוד ומעגנת את הסמכויות ותחומי האחריות של הגורמים השונים בבנק לצורך בניית תשתית נאותה ליישום החובות החלות על הבנק בתחום הציות והסדרתם בנהלים ותהליכים.

ההיבטים הרגולטוריים - משפטיים מפקחים ומנהלים ע"י המערך היעוץ המשפטי בחברת האם והיעוץ המשפטי בבנק במסגרת מדיניות לניהול הסיכון המשפטי המאושרת על ידי ההנהלה והדירקטוריון. המדיניות מסדירה את הדרכים לאיתור, מיפוי ומיזעור של הסיכון המשפטי, לרבות באמצעות מעקב שוטף אחר ההתפתחויות בחקיקה, ברגולציה ובפסיקה ומתן יעוץ ותמיכה משפטית שוטפים, בין היתר, על בסיס התפתחויות אלה.

בהיבט האסטרטגי - התכנית האסטרטגית ותכנית העבודה מתייחסות להשפעות אפשריות שצוינו לעיל ולוקחת בחשבון את השינויים האמורים. לפרטים בדבר יוזמות רגולטוריות מהותיות בעלות השפעה על פעילות הבנק בתקופת הדיווח ראו "מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים שחלים על הבנק" בפרק ממשי תאגידי ובדוח

הכספי. כמו כן, ראו הקלות ביישום הוראות בנק ישראל עקב השפעות נגיף הקורונה בפרק הוראות רגולטוריות וגילויים נוספים הקשורים לפרופיל הסיכון של הבנק.

4. סיכוני סייבר ואבטחת מידע (כחלק מהסיכון התפעולי) - סיכון סייבר מוגדר כפוטנציאל לנזק הנובע מאירוע סייבר בהתחשב ברמת סבירותו וחומרת השלכותיו. לסיכוני סייבר, דלף מידע ואבטחת מידע פוטנציאל גבוה לגרימת נזק בהתממש אירוע משמעותי הכרוך בעלויות שיקום גבוהות. החדשנות בבנקאות בתקשורת, שימוש בטכנולוגיות חדשות ויישומי מחשוב ענן, גוררות סיכונים תפעוליים בדגש על סיכוני סייבר ואבטחת מידע. עקב כך, לצורך ניהול נאות של סיכוני סייבר, הורחבה והותאמה המסגרת הקיימת של ניהול סיכוני טכנולוגיית המידע ואבטחת מידע בבנק בהיבטי תפיסת מרחב האיום ויכולות ההגנה הנדרשות. הבנק מנהל את סיכון הסייבר כולל הגדרת אסטרטגיה, מדיניות, מינוי מנהל הגנת הסייבר ליישום המדיניות ובניית מתודולוגיה לניהול הסיכון. כמו כן, הבנק נוקט בפעולות מניעה רבות להפחתת הסיכון כולל קידום מודעות בתחום סיכוני הסייבר ואבטחת מידע וביצוע תרגילים.

משבר הקורונה הוביל לעלייה משמעותית בתקיפות סייבר על ארגונים פיננסיים בעולם, על ארגונים בארץ ועל גופי שרשרת האספקה של ארגונים אלו. כמו כן, קיימת מגמת עלייה בגורמי תקיפה מדינתיים ועלייה משמעותית בתקיפות כופרה, עלייה בנסיונות פשיג והנדסה חברתית. החשיפה לסבירות התממשות אירוע סייבר עולה בין היתר כתוצאה משימוש גובר של לקוחות בערוצים דיגיטליים ומעבר לעבודה מרחוק של עובדים וספקים. הבנק נוקט באופן שוטף בצעדים למזעור הסיכונים כולל: פתרונות גישה מרחוק המלווים על ידי מחלקת אבטחת מידע, הגברת ניטורים ויישום בקורות ואמצעים שונים בהתאם להתפתחות האיומים. לבנק קיימות פוליסות ביטוח המקנות כיסוי ביטוחי לקבוצת הבנק בגין אירועי נזק שונים כתוצאה מאירוע כשל מחשבי ו/או אירוע סייבר.

5. סיכון טכנולוגיות המידע (כחלק מהסיכון התפעולי) - בשנים האחרונות, הסביבה הטכנולוגית מתפתחת והתלות בה הולכת וגוברת, ונוצר הצורך בהגדלת הגמישות העסקית והטכנולוגית והצורך בהגברת השימוש בטכנולוגיות חדשות. לקבוצת הבנק קיימת תכנית לתשתיות המחשוב, אשר מקנה מענה טכנולוגי לצורך מימוש האסטרטגיה העסקית של הבנק.

6. סיכונים חוצי גבולות (CROSS BORDER) (כחלק מסיכון הציות) - הבנק פועל בתחומי בנקאות שונים ומספק שירותים גם ללקוחות שהינם תושבי חוץ. על רקע המאמצים המוגברים של מדינות שונות באיתור כספים של תושביהן המוחזקים מחוץ למדינת התושבות והמגמה של שיתוף פעולה בינלאומי במאבק בהעלמות מס, עלולה פעילות הבנק מול תושבי החוץ כאמור להגדיל את החשיפה של הבנק לסיכונים ציות שמקורם בפעילות חוצה גבולות (Cross Border) וכן לסיכוני מוניטין. לקבוצה מדיניות יעודית לנושא זה, נקבעו נהלי עבודה ומתבצעת שורה של צעדים אופרטיביים לניהול וצמצום הסיכון.

בנוסף לאמור, חלו בשנים האחרונות התפתחויות בחקיקה וברגולציה הבנקאית באירופה ובעולם בכלל, שיש בהן להשפיע על רמת הסיכון והחשיפה לסיכונים ציות הנובעים ממטן שירותים בנקאיים ללקוחות תושבי חוץ. ככלל הבנק אינו יוזם פעילות שיווק, קידום ופרסום ואינו מכוון או מציע את שירותיו באופן מובהק או מכוון ללקוחות תושבי חוץ בין אם באופן ישיר ובין אם באופן מקוון. לבנק אין שלוחות או נציגויות מחוץ לישראל ועובדי הבנק לא פועלים מחוץ לישראל. לגבי חשבונות של תושבי חוץ הנפתחים בבנק, נוקט הבנק בגישה מבוססת סיכון, בכל תהליכי פתיחת החשבונות ותהליכי ניהול החשבונות, על מנת למזער ולגדר ככל האפשר היתכנות או אפשרות שהבנק יפר את הדין הזר בעת מתן שירותים בנקאיים ללקוחות תושבי חוץ. זאת על ידי איסור ביצוע פעילות שיווק אקטיבית, הגבלה והתאמה של סוג ואופן מתן השירותים, לרבות הגבלה או הימנעות ממטן שירותים לתושבי חוץ בעת שהייתם מחוץ לישראל, והתייחסות לסוגיית יוזם השירות.

הוראות ה-FATCA - חקיקה אמריקאית המעוגנת בהסכם בין מדינת ישראל עם ישראל בדרך של חקיקה מקומית. במסגרת כללי הוראה זו מפעיל הבנק תהליכים פנימיים לזיהוי ותיעוד לקוחות אמריקאים ומדווח עליהם מדי חודש ספטמבר לגבי שנת המס הקודמת, לרשות המיסים בארה"ב באמצעות רשות המס בישראל בהתאם לדרישות ההוראה. החל מכניסת התקנות לתוקף, הבנק מאפשר פתיחת חשבון חדש בכפוף לחתימת לקוח על הצהרה בדבר תושבות המס שלו.

הוראות ה-CRS - תקן שפותח ע"י ארגון ה-OECD ושמטרתו איסוף מידע לגבי תושבות המס של לקוחות הבנק ודיווח עליהם לרשויות המס של המדינות המשתתפות, באמצעות רשות המס בישראל. התקן אשר הוטמע בחקיקה מקומית, מיושם ע"י הבנק אשר מדווח מדי חודש ספטמבר על לקוחותיו שהצהירו על תושבות מס זרה או שבחשבונום אינדיקציה לתושבות מס כזו.

7. סיכון בנקאות הוגנת (conduct risk) (כחלק מסיכון הציות) - הבנק הטמיע ערכי הוגנות וסקיפות בפעילותו מול לקוחותיו ופועל לחיזוק עקרונות אלו בהתנהלותו השוטפת. ככלל, נדרש הבנק לוודא, כי ההצעות הניתנות ללקוח מותאמות לצרכיו, וכי השירותים המוענקים לו ניתנים לו ללא הפליה, מכל סוג. אי עמידה בסטנדרט התנהלות ראוי חושף את הבנק לסיכונים שונים כמו סיכונים ציות, משפטי, מוניטין וכיו"ב. לבנק קיימת מדיניות בנושא התנהלות עסקית נאותה כחלק ממדיניות הציות ואחד מיעדי קצין הציות הינו לפעול להטמעת עקרונות המדיניות בקרב האגפים השונים.

8. סיכונים ESG (Environmental, Social and Governance) - בשנים האחרונות חלה עליה בחשיבות שהסביבה העסקית והרגולטורית מייחסת לסוגיות סביבתיות, חברתיות וממשל תאגידי (ESG). סוגיות אלו הינן סוגיות מגוונות, והעליה בחשיבות שלהן עולה בקנה אחד עם המגמה הגלובלית של שילוב היבטים אלו בפעילות העסקית השוטפת. בין סוגיות אלו, ניתן למנות:

סביבה: סיכון סביבתי הינו הסיכון להפסד הן בשל עלויות שמקורן בחשיפה לפגיעה פוטנציאלית ישירה (נזקי שריפות, שטפונות וכיו"ב) והן בשל עלויות שמקורן בהוראות מעבר הנוגעות לנושאי איכות הסביבה ובאכיפתן. הסיכון הסביבתי הוא בעל השפעה במספר היבטים באופן ישיר או עקיף: סיכון אשראי, סיכון שוק, סיכון תפעולי, ציות וסיכון מוניטין. השפעה ישירה - כתוצאה מעלויות מפעלים סביבתיים שעל הבנק לשאת בהם בגין נזקים ישירים הקשורים בשינויי אקלים או הפסד כספי העלול להיגרם כתוצאה מאימוץ של הוראות לגבי מדיניות אקלים וסביבה, התפתחות טכנולוגית ושינויים בהעדפות השוק.

השפעה עקיפה - כגון על סיכונים האשראי - עלולה לנבוע מהרעה במצבו הפיננסי של לווה בעקבות השפעות סביבתיות ושינויי אקלים, בין היתר בעקבות אי-עמידה בהוראות הדין הסביבתיות הרלבנטיות, בשל הוצאות גדולות הנדרשות כדי לעמוד בדרישות רגולציה סביבתית או בשל קנס גבוה שניתן להשית בשל פגיעה סביבתית, וכן התממשות של סיכונים אחרים הקשורים בסיכונים סביבתיים כגון סיכון מוניטין.

הבנק נוקט בפעולות לזיהוי וניהול הסיכון הסביבתי, בדגש על סיכון האשראי, תוך חתירה לצמצום או מניעה של סיכון הנובע מהשפעה סביבתית שיש בה פוטנציאל לפגיעה. הבנק רואה ערך רב במימון פרויקטים/גופים התורמים לפיתוח סביבתי, כגון מימון פרויקטים בתחום האנרגיה המתחדשת.

חברה: סיכון חברתי הינו סיכון של פגיעה בבנק עקב פגיעה פוטנציאלית של הבנק בקהילות שונות עימן הוא פועל, כגון לקוחות, עובדים, קהילות ושותפים. הסיכון החברתי הינו בעל השפעה ישירה על הבנק, כגון עקב היתכנות או אפשרות להיעדר יחס מותאם ללקוחות שיקשה על הבנק לגייס ולשמר לקוחות או יוביל לתביעות עקב אפליה או פגיעה בזכויות, היעדר ידע פיננסי מצד לקוחות שיקשה עליהם לעמוד בהתחייבויותיהם, או קושי לגייס ולשמר עובדים. בנוסף, ישנו גם סיכון פיננסי עקיף לבנק - כגון סיכון אשראי - עקב מימון והשקעה בחברות שמצבן הפיננסי יפגע בעקבות השפעות ומגמות חברתיות שונות (כגון חברה המייצרת מוצרים לא בריאים, חברה שלא שומרת על בטיחות עובדיה וכיו"ב).

ממשל תאגידי: סיכון ממשל תאגידי הוא סיכון שהארגון יתנהל באופן שאינו אפקטיבי או נאות העלול לפגוע בהשגת יעדים קצרי וארוכי טווח,

לטובת כלל מחזיקי העניין. הסיכון כולל בין היתר היבטים של אתיקה עסקית והוגנות, מנהיגות, תגמול מנהלים, ביקורות, בקורות פנימיות, הגנה על קניין רוחני, זכויות בעלי מניות.

היעדר ניהול אפקטיבי של היבטים אלו בפעילות העסקית והתפעולית, בהתאם לציפיות מחזיקי העניין ובהתאם ליעדים העסקיים של הבנק, עלול להוביל למגוון רחב של סיכונים פיננסיים, תפעוליים ואסטרטגיים. בין סיכונים אלו, ניתן למנות סיכונים משפטיים, סיכונים רגולציה, סיכונים אשראי ונזילות, סיכונים מוניטין ועוד. הבנק ממשיך ללמוד את הדרישות הרגולטוריות והמגמות העסקיות המתפתחות ולהטמיען בניהול הסיכונים השוטף.

השפעת משבר נגיף הקורונה

בסוף הרבעון הרביעי של השנה, החלה התפרצות של זן ה"אומיקרון" של נגיף הקורונה בעולם, כאשר במהלך חודש ינואר 2022 הגיעו רמות התחלואה בישראל לשיאים של עשרות אלפי חולים ליום. התמודדות הממשלה עם התפשטות ההדבקה, לא כללה הטלת סגרים ומגבלות משמעותיות על הפעילות במשק, ומנגד לא ננקטו צעדים משמעותיים בתחום הכלכלי לתמיכה באוכלוסיות שנפגעו כתוצאה מההתפרצות. במקביל נמשכת מגמת ההתרחבות בפעילות הכלכלית במרבית ענפי הפעילות במשק (למעט הענפים שנפגעו באופן משמעותי יותר מהמשבר כגון ענפי התיירות, התעופה והאירועים) ונמשכת הירידה בשיעור האבטלה. על פי אומדן הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה שפורסם בחודש פברואר 2022, התוצר המקומי לשנת 2021 עלה בשיעור של 8.1%. על פי תחזית של חטיבת המחקר של בנק ישראל, שפורסמה בחודש ינואר, התוצר צפוי לצמוח ב-5.5% בשנת 2022 וב-5% בשנת 2023.

למרות המשך השיפור בנתוני הפעילות הכלכלית במשק, קיימת מידה רבה של חוסר וודאות לגבי הסיכונים הכרוכים בהתפשטות הנגיף לאור ההתפרצות המחודשת כעת, הסיכון בהתפרצות גלי תחלואה נוספים בעתיד וגילוי ווריאנטים נוספים של הנגיף והחשש להטלת מגבלות משמעותיות העלולות להביא לפגיעה בפעילות הכלכלית של המשק.

הבנק ממשיך במעקב ובניטור אחר הסיכונים השונים ובכללם אלו שההסתברות להתממשותם גדלה בעקבות המשבר, השלכותיהם והשפעותיהם על הבנק ובין היתר: סיכוני האשראי, סיכוני הסייבר ואבטחת המידע, המשכיות עסקית, סיכוני איסור הלבנת הון, הסיכון האסטרטגי ועוד.

נמשכת ההקפדה על ישום הנחיות משרד הבריאות ובנק ישראל, והבנק נוקט בשורה של צעדים במסגרת השמירה על ההמשכיות העסקית, בין היתר, פיצול יחידות לקפסולות, צמצום ישיבות פרונטליות וכן שימוש בעבודה מרוחק, תוך הקפדה על ניהול סיכונים וקיום בקורות. לאורך גלי התחלואה, הבנק ממשיך לאפשר שירותים ללקוחותיו בערוצים השונים, באמצעים הישירים ובסניפים.

ביום 27 בדצמבר 2021, ביטל בנק ישראל במסגרת הוראת שעה ניהול בנקאי תקין 250, את מרבית ההקלות שאושרו לבנקים בנושאים השונים לצורך התמודדות עם נגיף הקורונה, למעט חלק מההקלות שתוקפן הוארך ובכללן אלו הנוגעות לדרישות ההון ויחס המינוף. עם זאת, ביום 18 בינואר 2022, על רקע רמת התחלואה הגבוהה, העניק בנק ישראל הקלות נוספות בנוגע להמשכיות עסקית.

מתחילת השנה נמשכת הירידה המשמעותית בהיקף האשראי "המוקפא" בבנק, ויתרת האשראי שנמצאת בדחיה בעקבות משבר הקורונה, מסתכמת בהיקפים נמוכים ולא מהותיים. יתרת תשלומי ההלוואות (קרן וריבית) שנדחו ליום 31 בדצמבר 2021 עמדה על 0.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה לסך של 5.8 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020 שהיוו 0.11% מיתרת האשראי לציבור באותו מועד. שיעור החובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים נכון ליום 31 בדצמבר 2021 אינו מהותי ביחס לסך האשראי לציבור, בהשוואה ל- 0.48% ביום 31 בדצמבר 2020.

עם פרוץ משבר הקורונה, נוכח אי הוודאות הגבוהה שיצר, ועל מנת לשקף את הגידול האפשרי בהפרשות הפרטניות בגין לווים אשר נפגעו מהמשבר אולם טרם זוהו, הגדיל הבנק במהלך שנת 2020 באופן משמעותי את ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי. לאורך המשבר בוחן הבנק את ההתפתחויות במשק ואת המידע הרלוונטי לקביעת ההפרשה להפסדי אשראי והתאמת ההפרשה הקבוצתית, על מנת לשקף גידול אפשרי בהפרשות הפרטניות בגין לווים אשר נפגעו מהמשבר, אולם טרם זוהו.

במסגרת השיקולים בקביעת רמת ההפרשה הקבוצתית לאורך שנת 2021, התחשב הבנק בהמשך העלייה בפעילות הכלכלית ביחס לזו שהשתקפה במהלך שנת 2020 והעריך כי על אף הסיכון לעלייה עתידית בשיעור התחלואה, הסיכון לגבי הפגיעה בפעילות הכלכלית פחת, לאור מדיניות הממשלה להתאמת המשק להמשך פעילות בתקופה של עלייה בתחלואה ולניהול משבר הקורונה במינימום פגיעה בכלכלה. לאור זאת, ברבעונים האחרונים של שנת 2021 נרשם

בבנק קיטון ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי. יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בבנק ליום 31 בדצמבר 2021 עמדה על 66.2 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 72.6 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2020. שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור ליום 31 בדצמבר 2021, עמד על 1.17%, בהשוואה ל- 1.39% בסוף שנת 2020 ובהשוואה ל- 1.17% בסוף שנת 2019.

הערכות הבנק בדבר השלכות אפשריות של התפשטות נגיף הקורונה והשפעתו על השווקים הינן מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך, תשכ"ח-1968, המבוסס, בין היתר, על מידע, פרסומים של צדדים שלישיים ואומדנים המצויים בידי הבנק למועד זה. הערכות אלה אינן ודאיות והן עשויות להתממש באופן שונה מהותית מהאמור לעיל. לפרטים נוספים על השפעת התפשטות נגיף הקורונה, ראו ביאור ו' לדוחות הכספיים.

התפתחות המצב הביטחוני בין רוסיה לאוקראינה

בתקופה האחרונה, חלה התפתחות משמעותית בתחום היחסים הבינלאומיים בעולם, לאור הפלישה הרוסית לאוקראינה. כחלק מתגובות אפשריות של הקהילה הבינלאומית למצב זה, מוטלות סנקציות כלכליות ואף נשקלת האפשרות לנתק חלק מהבנקים ברוסיה ממערכת התשלומים הבינלאומית SWIFT, התפתחויות אלו, מגבירות את אי הוודאות ועלולות להשפיע על מצב המשק והכלכלה בארץ ובעולם. הבנק עוקב מקרוב אחר ההתפתחויות השונות, ובוחן את הצעדים הנדרשים על מנת למזער השפעות אלו על פעילותו.

דגשים בתכנית האסטרטגית

הבנק מתנהל על פי תכניות אסטרטגיה רב-שנתיות והאחרונה גובשה לשנים 2021-2017, שעיקרה המשך המיקוד העסקי וההתמחות במגזר עובדי הוראה וחינוך ובני משפחתם, תוך הצפת ערך ייחודי במוצרים ובאיכות השירות, המשך תהליכי ההתייעלות ושיפור מדדי היעילות. התהליך מבוסס על ניהול סיכונים מושכל הנכלל במסגרת ניהול מדיניות הסיכונים השמרנית והמידתית.

עיקרי התכנית האסטרטגית -

1. הבנק ממקד את עיקר פעילותו באוכלוסיית המורים, עובדי ההוראה ובני משפחותיהם.
2. העמקת פעילות בקרב עובדי ההוראה במגזר הערבי ובני משפחותיהם.
3. הרחבת הפריסה של מערך הסניפים קרוב לקהל היעד, באמצעות הפעלת סניפים ארעיים וזמניים.
4. הרחבת הפעילות במגזר הבנקאות הפרטית ולקוחות פלטינום בקרב המורים ועובדי ההוראה תוך מינוף היתרון הקיים למורים בבנק.
5. מהלך צמיחה במגזר המסחרי והמשך המיקוד בעסקים קטנים ובינוניים.
6. המשך תהליכי ההתייעלות, ביניהם, שיפור של תהליכים תפעוליים, הרחבת בנקאות בערוצים ישירים, ייעול שטחים בסניפים ושיפור יחס הכיסוי התפעולי.
7. שמירה על סטנדרטים גבוהים של הוגנות עסקית, שקיפות וגילוי נאות בקווי העסקים השונים של הבנק, תוך שמירה על איכות גבוהה ברמת השירות ללקוחות.

אסטרטגיית דיגיטל קבוצתית

בשנת 2018, הקבוצה השיקה אסטרטגיית דיגיטל קבוצתית, אשר מטרתה לתמוך באסטרטגיה העסקית של הבנק והקבוצה. כחלק מאסטרטגיית הדיגיטל ובהלימה לאסטרטגיית הבנק והקבוצה, הקבוצה מפתחת מענה דיגיטלי מותאם וממוקד בצרכי הלקוח. הבנק שם דגש על פתרונות אשר ניתן יהיה לשלב בממשקים מול הלקוח ובכך לשפר את חווית הלקוח ולתת לו ערך מוסף במגוון שירותים בנקאיים לרבות שוק ההון. בנוסף, הקבוצה מקדמת חדשנות באמצעות הטמעת מוצרים וטכנולוגיות מחברות הזנק, זאת לצד הפעילות השוטפת לפיתוח מוצרים וטכנולוגיות in-house באמצעות מערך ה-IT של הקבוצה. לבנק מסד אתר שיווקי בו ניתן דגש על חווית המשתמש והתאמתו למגוון רחב של מכשירי הקצה הקיימים בשוק.

תהליכים אסטרטגיים נוספים שבוצעו בקבוצת הבנק בשנים האחרונות, כללו את אסטרטגיית תשתיות המחשוב, אסטרטגיית לפעילות הדיגיטל, אשר מטרתה לדאוג למענה טכנולוגי מתקדם ללקוחות ואסטרטגיית דאטה. הבנק ממשיך לעקוב אחר השפעות משבר הקורונה והשלכותיו על פעילות הבנק והאסטרטגיה שלו ובמידת הצורך מבצע התאמות בתכנית העבודה של הבנק. בימים אלו, מתקיים בקבוצה תהליך לגיבוש אסטרטגיית ESG ארגונית כוללת, אשר תקדם את הטמעת היבטים אלו בפעילות העסקית השוטפת, מעבר לפעילות הקיימת בבנק בנושא.

ביולי 2021 תוקפה התכנית האסטרטגית והוארכה לשנה אחת נוספת, על רקע משבר הקורונה ואי הוודאות בדבר השלכת המגיפה על התנהגות הלקוחות. הבנק נערך לתכנית אסטרטגית חדשה לחמש שנים העוקבות.

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

18	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
18	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר
25	המבנה וההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
31	מגזרי הפעילות הפיקוחיים

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

התפתחויות כלכליות עיקריות

להלן ההתפתחויות הכלכליות העיקריות, שהשפיעו על הסביבה הכלכלית בה פועל ענף הבנקאות בישראל בשנת 2021.

המשק הישראלי מתאושש בקצב מהיר ממשבר הקורונה ונפתח כמעט במלואו וללא מגבלות מהותיות על הפעילות הכלכלית, למעט מגבלות משמעותיות על התיירות הנכנסת.

לצד זאת, מאמצע חודש יוני ועד לחודש נובמבר, חלה עלייה במספר המאומתים לנגיף הקורונה, כתוצאה מהתפשטות זן ה"דלתא". בסוף חודש נובמבר, החל להתפשט בישראל זן ה"אומיקרון", שהתאפיין, בין היתר, ברמת הדבקה גבוהה משל זן ה"דלתא" ולפיכך היה לזן הקורונה הדומיננטי בגל התחלואה החמישי בישראל.

עדות ליכולת ניהול הפעילות הכלכלית הרציפה, לצד משבר הקורונה, ניתן לראות גם בנתוני הצמיחה המעודדים של המשק. עם זאת, להערכת בנק ישראל, עדיין שוררת מידה רבה של חוסר ודאות לגבי הפעילות הכלכלית במשק לטווח הבינוני, בעיקר לנוכח הסיכון למחזוריות של גלי תחלואה נוספים.

לצד העלייה בפעילות המשקית, נתוני סקרי כח אדם מצביעים על ירידה מעודדת בשיעור האבטלה הרחב, לרמה של כ-5.8% בחודש ינואר 2022 וכ-6% בחודש דצמבר 2021, בהשוואה לכ-13% בתחילת שנת 2021. הירידה המתמשכת בשיעור האבטלה, חלה על רקע פתיחת המשק והסרה של מרבית הגבלות הקורונה וכן סיומו של מודל החל"ת שמימנה המדינה, אשר במסגרתו הובטחו תשלומי דמי אבטלה לכל אזרח ישראלי שאיבד את עבודתו בתקופת הקורונה.

על רקע משבר הקורונה, הפעיל בנק ישראל כלי מדיניות ייעודיים לתמיכה בתפקוד התקין של השווקים, לחיזוק התמסורת של המדיניות המוניטרית ולהגדלת היצע האשראי לעסקים קטנים וזעירים. ניתן למנות בין צעדים אלו, את מתווה דחיית פרעון ההלוואות מהמערכת הבנקאית למשקי הבית ולעסקים, הפחתת דרישות ההון מהבנקים, תכניות ההלוואות למערכת הבנקאית למתן אשראי לעסקים קטנים, רכישות אגרות חוב על ידי בנק ישראל ועוד.

בחודש דצמבר 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים התאמות לחוזר הוראות ניהול בנקאי לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה) ובו ציין שלאור החזרה לפעילות משקית סדירה, פחת הצורך במתן הקלות לתאגידים הבנקאיים בפעילותם הבנקאית, בעת התמודדות עם השפעות משבר הקורונה. לפיכך, החל מיום 1 בינואר 2022, פג תוקף הוראת השעה, למעט הוראות ספציפיות להן נקבע בהוראת השעה תוקף מאוחר יותר. עם זאת, בהקשר של החלטה על חלוקת דיבידנדים, התאגידים הבנקאיים צריכים לנהוג במשנה זהירות, כאשר הם בוחנים את המודל העסקי שלהם וכן להביא בחשבון כי עדיין קיימת רמה מסוימת של אי וודאות בשווקים, הנובעת בין היתר מהתפתחות מוטציות חדשות של הנגיף.

צמיחה

ביום 3 בינואר 2022, עדכנה חטיבת המחקר של בנק ישראל את תחזיותיה, לפיהן צפוי התוצר לצמוח בשנת 2021 בשיעור של 6.5%, שיעור נמוך ביחס לתחזית הקודמת מחודש אוקטובר (7.0%) ובשנת 2022, צפויה צמיחה של 5.5% (ללא שינוי מתחזית חודש אוקטובר). בשנת 2023, צפוי התוצר לצמוח בשיעור של 5.0%.

בהשוואה לתחזית הקודמת מחודש אוקטובר, תחזיות הצריכה הפרטית והיבוא לשנת 2022, עודכנו כלפי מעלה לשיעור זהה של 8.0%, לאור ההערכה כי היקף התיירות היוצאת יגדל כבר בשנת 2022 ואילו התיירות הנכנסת תתאושש רק בשנת 2023. מנגד, תחזיות היצוא וההשקעות לשנת 2022, עודכנו כלפי מטה, לשיעורים של 3%-1% ו-6%, בהתאמה, בשל ההערכה להתמשכות העיכובים בשרשראות האספקה עד למחצית השנייה של שנת 2022.

בתחזית קרן המטבע הבינלאומית, שפורסמה ביום 12 באוקטובר 2021, הועלתה תחזית הצמיחה של המשק הישראלי לשנת 2021, ל-7.1% (לפי התחזית מחודש אפריל). יחד עם זאת, התחזית לשנת 2022, עודכנה כלפי מטה ל-4.1% (4.3% לפי התחזית מחודש אפריל), נמוך מתחזית בנק ישראל לשנת 2022, כאמור.

סיכוני אשראי של המשק

רמת הסיכון של המשק הישראלי, כפי שהיא משתקפת מדירוגי חברות הדירוג ומשוקי ההון, נמוכה באופן יחסי. חברת דירוג האשראי העולמית Fitch אישררה בחודש יולי 2021, את דירוג האשראי של מדינת ישראל ברמה של A+ והותירה אותו עם תחזית יציבה. חברת דירוג האשראי העולמית Moody's אישררה בחודש נובמבר 2021, את אופק דירוג האשראי של מדינת ישראל ברמה של A1 והותירה אותו עם תחזית יציבה. חברת דירוג האשראי העולמית S&P קבעה ביום 14 במאי 2021 (במהלך מבצע "שומר החומות"), כי היא שבה ומאשרת את דירוג האשראי של מדינת ישראל על החוב במטבע חוץ ברמה של AA-, עם תחזית דירוג "יציבה".

תקציב המדינה

בחודש אוקטובר השנה, אישרה מליאת הכנסת את תקציב המדינה והתכנית הכלכלית (חוק ההסדרים) לשנים 2021-2022. תקציב המדינה לשנת 2021, יעמוד על 432.3 מיליארד ש"ח ובשנת 2022 על 452.5 מיליארד ש"ח. בשנת 2022, יעמוד תקציב החינוך על כ-70 מיליארד ש"ח, תקציב הביטחון יעמוד על כ-60 מיליארד ש"ח ותקציב הבריאות יעמוד על כ-45 מיליארד ש"ח.

לפי אומדן ראשוני לביצוע התקציב של החשב הכללי במשרד האוצר, שפורסם בחודש ינואר 2022, הגירעון הממשלתי המצטבר לשנת 2021, הסתכם בכ-68.7 מיליארד ש"ח (בהשוואה לכ-160.3 מיליארד ש"ח בשנת 2020) ועמד על כ-4.5% מהתוצר, ירידה של 6.9 נקודות אחוז ביחס לשנת 2020. הירידה בגירעון בישראל בולטת לטובה, ביחס לשיעור הירידה הממוצעת במדינות המפותחות (שעומד על כ-0.9%) ונובעת בעיקרה מעליה חדה בהכנסות המדינה של כ-4.4 אחוזי תוצר (27.1% בשנת 2021 בהשוואה ל-22.7% אשתקד) וירידה בהיקף ההוצאות של כ-2.4 אחוזי תוצר (31.7% תוצר בשנת 2021 בהשוואה ל-34.1% תוצר אשתקד). יחד עם זאת, מציין החשב הכללי, יש לזכור כי ביחס לשנים טרום משבר הקורונה מדובר בשיעור גירעון גבוה.

בתחזית בנק ישראל שפורסמה בחודש ינואר 2022, צוין שהעברת תקציב המדינה והעלייה בהכנסות ממסים, תמכו בעדכון כלפי מטה של התחזיות למשקל הגרעון והחוב בתוצר. הגירעון צפוי להצטמצם ולעמוד בסוף שנת 2021 על כ-4.5 אחוזי תוצר (6.4% לפי התחזית מחודש אוקטובר), בשנת 2022 על כ-3.6 אחוזי תוצר (4.0% לפי התחזית מחודש אוקטובר) ובשנת 2023 על כ-3.4 אחוזי תוצר, לעומת 11.4 אחוזי תוצר בשנת 2020. ביחס החוב לתוצר צפויה יציבות בשנים 2021 עד 2023, בשיעור של כ-69%.

אינפלציה

בשנת 2021, נרשמה עלייה באינפלציה. המדד "בגין" עלה בכ-2.8%, בהשוואה לירידה של 0.7% בתקופה המקבילה אשתקד ואילו המדד "הידוע" עלה בכ-2.4%, בהשוואה לירידה של 0.6% בתקופה המקבילה אשתקד. על פי עדכון חטיבת המחקר של בנק ישראל מחודש ינואר 2022, שיעור האינפלציה הצפוי לשנים 2022 ו-2023 עומד על 1.6% ו-2.0% בהתאמה.

על פי דוח המדיניות המוניטרית של בנק ישראל מחודש ינואר 2022, חרף עליית האינפלציה בישראל בשנת 2021, היא עדיין נמוכה משמעותית ביחס לארה"ב וליתר הגושים העיקריים, נמצאת בתוך תחום היעד וכך גם הציפיות בכל הטווחים. לפיכך, הדגישו חברי הוועדה כי אין חשש להתפרצות אינפלציונית.

על פי עדכון תחזית קרן המטבע הבינלאומית מחודש אוקטובר 2021, שיעורי האינפלציה הצפויים בישראל לשנים 2022 ו-2023 עומדים על 1.8% ו-1.6% בהתאמה.

שוק הדיר

על פי מדד מחירי הדירות של הלמ"ס שפורסם בחודש ינואר 2022, נרשמה עלייה של 10.6% במחירי כלל הדירות ועליה של 11.5% במחירי הדירות החדשות, עבור עסקאות שבוצעו בחודשים אוקטובר-נובמבר 2021, בהשוואה לעסקאות שבוצעו בחודשים אוקטובר-נובמבר 2020. עליית מחירים שנתית זו הגיעה לרמה הגבוהה ביותר מזה עשור.

בחוּדש נובמבר 2021, נכנסו לתוקף תוכניות חדשות של הממשלה, שנועדו למתן את העלייה החדה במחירי הדיור, ביניהן העלאת שיעור מס הרכישה על דירות שירכשו להשקעה.

שוק העבודה

משבר הקורונה השפיע באופן משמעותי על שוק העבודה, אשר עד לפרוץ המשבר הפגין עוצמה. לפי סקרי כח האדם שפרסמה הלמ"ס, נרשמה ירידה בשיעור האבטלה הרחב לרמה של כ-5.8% בחודש ינואר 2022 וכ-6% בחודש דצמבר 2021, בהשוואה לשיעור של כ-6.5% בחודש נובמבר, כ-8% בחודש ספטמבר, כ-9% בחודש יוני, כ-12% בחודש מרס וכ-13% בחודש דצמבר 2020. הירידה בשיעור האבטלה חלה על רקע פתיחת המשק והסרת מרבית הגבלות הקורונה, למעט מגבלות משמעותיות על התיירות הנכנסת וכן סיומו של מודל החל"ת שסיפקה המדינה, אשר במסגרתו הובטחו תשלומי דמי אבטלה לכל אזרח ישראלי שאיבד את מקום עבודתו בתקופת הקורונה.

על פי עדכון תחזיות חטיבת המחקר של בנק ישראל מיום 3 בינואר 2022, צפויה ירידה בשיעור האבטלה הרחב מ-16.1% ברבעון האחרון של שנת 2020, ל-6.7% ברבעון האחרון של שנת 2021 (7.1% לפי התחזית באוקטובר) ול-4.8% ברבעון האחרון של שנת 2022 (5.2% לפי התחזית באוקטובר). רמה שעדיין גבוהה מזו ששררה לפני המשבר (כ-3.8%). התאוששות רמת התוצר למצבה טרום המשבר, צפויה להיות מלווה בירידה בשיעור האבטלה הרחב. לפי סקר משרות פנויות שפרסמה הלמ"ס בחודש דצמבר 2021, כמות המשרות הפנויות במשק (בניכוי עונתיות) עמד על כ-141 אלף משרות, ללא שינוי משמעותי בהשוואה לחודש קודם, אך למעלה מפי שניים ממספרם בחודש דצמבר 2020. שיעור המשרות הפנויות לחודש דצמבר עמד על 4.9%, ללא שינוי משמעותי ביחס לחודש קודם, אך בהשוואה לכ-2.6% בחודש דצמבר 2020.

שער החליפין

בשנת 2021, ירד שער החליפין של השקל מול הדולר בשיעור של כ-3.3%, עיקר הירידה (כ-3.7%) ברבעון האחרון של השנה ואילו שער החליפין של השקל מול האירו ירד בשיעור של כ-10.8%, עיקר הירידה (כ-9.2%) במחצית השנייה של השנה.

בחוּדש ינואר 2021, הודיע בנק ישראל כי על מנת לתמוך בהשגת יעדי בנק ישראל ובהתאוששות המשק ממשבר הקורונה ובפרט כדי לתמוך בענפי הייצוא ותחליפי הייבוא, שנפגעו מההשפעה השלילית של הירידה בשער החליפין של השקל מול הדולר, ירכוש בשנת 2021 סכום של 30 מיליארד דולר (בהמשך לרכישות בסך של כ-21 מיליארד דולר בשנת 2020).

בתחילת חודש יולי 2021, הודיע בנק ישראל כי הוא איננו מוגבל בהתערבות מירבית של עד 30 מיליארד דולר בשנת 2021, וכי בתום התכנית הוא יפעל בשוק המט"ח על פי הצורך, בהתחשב בפעילות הכלכלית של המשק. במהלך שנת 2021, רכש בנק ישראל כ-35 מיליארד דולר.

בדוח מבקר המדינה שפורסם ביום 19 באוקטובר 2021, מציין המבקר, שהגידול הניכר שהתרחש בעשור האחרון ברמת יתרות המט"ח שבנק ישראל מחזיק על רקע ההתפתחויות הכלכליות בעולם, הוביל לסטייה של כ-75 מיליארד דולר (נכון לפברואר 2021) מהרף העליון של הרמה הרצויה שקבע הנגיד ובכך הגדיל את סיכויי ההשקעה ויצר התחייבויות גדולות במאזן בנק ישראל, שרובן מיוחסות לצבירת היתרות. על מנת לחזור לרמה הרצויה, ממליץ מבקר המדינה להכין תוכנית מגירה, לבחינת הוועדה המוניתרית, למימוש היתרות העודפות באופן יעיל, בנסיבות המתאימות.

ריבית בנק ישראל

בשנת 2021, הותיר בנק ישראל את הרבית במשק ללא שינוי, על שיעור של 0.1%. לפי הערכה עדכנית של חטיבת המחקר בבנק ישראל מחודש ינואר 2022, צפויה הרבית להמשיך לעמוד בשנה הקרובה על 0.1% עד 0.25%, בדומה להערכה הקודמת מחודש אוקטובר 2021.

הסביבה הגלובלית

עליה בשיעורי ההתחסנות בעולם ויעילות החיסונים, מסייעות להתאוששות הכלכלה העולמית. עם זאת, נראה כי מדד מנהלי הרכש של המדינות המפותחות התמתן, אך ממשיך להצביע על התרחבות כלכלית. היקף הסחר העולמי התמתן אף הוא, אך ממשיך להיות מצוי ברמות גבוהות של פעילות.

מדדי האינפלציה במדינות רבות נמצאים ברמות גבוהות, כאשר בחלק מהן המדד עבר את יעדי האינפלציה. בארה"ב, הבנק הפדרלי (FED) הותיר את הרבית ברמתה הנמוכה ללא שינוי ולקראת סיום שנת 2021, צמצם את תכנית הרכישות. בחודש דצמבר 2021, פרסם הבנק הפדרלי כי צפויות שלוש העלאות רבית בשנת 2022. בגוש האירו, הותיר הבנק המרכזי האירופי (ECB) את הרבית בעינה. בבריטניה, על רקע העלייה המשמעותית באינפלציה, העלה הבנק המרכזי (BOE) את הרבית בחודש דצמבר 2021, מ-0.1% ל-0.25% ובתחילת חודש פברואר 2022, העלה את הרבית פעם נוספת, ל-0.50%.

בדוח על המדיניות המוניטרית של בנק ישראל מחודש ינואר 2022, ציינו חברי הוועדה, כי עד כה נרשמו העלאות רבית בעולם רק במדינות שבהן היתה חריגה ניכרת מיעד האינפלציה, בעוד שבשאר ישראל הציפיות מהשווקים מצויות בתוך תחום היעד.

בתחזית קרן המטבע הבינלאומית שפורסמה ביום 12 באוקטובר 2021, עדכנה הקרן את תחזיותיה לצמיחה בעולם ל-5.9% בשנת 2021 (בהשוואה ל-6.0% בתחזית שפורסמה ביולי) והותירה את הצמיחה החזויה לשנת 2022 על 4.9%. תחזית הצמיחה של המדינות המפותחות לשנת 2021, עודכנה כלפי מטה ועומדת על 5.2% (בהשוואה ל-5.6% בתחזית שפורסמה ביולי), על רקע התגברות הסיכונים, נוכח התפרצות זן ה"דלתא" והעמקת השיבושים בשרשראות האספקה העולמיות, בתשומות ובחומרי גלם. בשנת 2022, צופה קרן המטבע צמיחה של 4.5% (בהשוואה ל-4.4% בתחזית שפורסמה בחודש יולי).

שוקי ההון

המסחר בשוקי ההון בעולם בשנת 2021, הסתכם בעליות שערות במרבית המדדים המובילים. במדדי ה-Nasdaq ו-S&P 500 נרשמה עליה ממוצעת של כ-27% ובמדד ה-Dow Jones נרשמה עליה של כ-19%. גם הבורסות המובילות באירופה הציגו עליות נאות במדדים המובילים.

בשוק המקומי נרשמו עליות שערות בכל מדדי המניות המובילים. מדד ת"א-125 סיים את שנת 2021 בעלייה של כ-31% ומדד ת"א SME60 עלה בכ-30%.

גם במדדים הסקטוריאליים נרשמו עליות נאות מתחילת השנה ובראשם מדד ת"א בנקים-5 שעלה בכ-68%, ומדד ת"א נפט וגז שעלה בכ-62%, על רקע העליה בהיקף הפעילות היצרנית בעולם ומשבר האנרגיה, שתרמו יחד לעליה חדה במחירי הסחורות ובראשם הגז והנפט. מדד ת"א נדל"ן עלה בכ-53%, על רקע החזרה לסביבת ביקושים גבוהים בתעשיות השונות, כתוצאה מהחזרה ההדרגתית לשגרה כלכלית ועסקית ומהמשך העלייה בביקוש לדירות, שגולמה בעלייה של כ-75% במדד הבניה, עקב הזינוק החד בביקוש לדירות.

מדדי הנדל"ן המניב רשמו אף הם עלייה משמעותית של כ-47%, בהשפעת חזרת עובדים לעבודה במשרדים. המסחר בשוק אגרות החוב התאפיין בשנת 2021 בעליות שערות, במרבית המדדים המובילים. בלטו לחיוב אגרות החוב הקונצרניות והממשלתיות צמודות המדד, שעלו בכ-9%-7% בהשפעת ציפיות לעליית האינפלציה בארץ. אגרות החוב הקונצרניות צמודות המט"ח, עלו בכ-5.7% וזאת בהשפעת ציפיות לפיחות בשקל מול הדולר, בין היתר, עקב תוכנית רכישות הדולרים, עליה הודיע בנק ישראל וציפיות להקדמת העלאת רבית הפד.

התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

רווח ורווחיות

הרווח הנקי של הבנק הסתכם בשנת 2021 ב- 101.7 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 77.0 מיליוני ש"ח בשנת 2020, גידול בשיעור של 32.1%.

תשואת הרווח הנקי להון בשנת 2021 עמדה על ב- 11.9%, בהשוואה ל- 10.1% בתקופה המקבילה אשתקד.

תמצית דוח רווח והפסד

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
שינוי	2020	2021	
ב-%	מיליוני ש"ח		
2.3	241.2	246.7	רווח מימוני נטו ⁽¹⁾
-	21.8	(3.3)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
13.9	219.4	250.0	רווח מימוני, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
18.7	83.5	99.1	עמלות והכנסות אחרות
5.5	182.0	192.1	הוצאות תפעוליות ואחרות
29.9	120.9	157.0	רווח לפני מסים
26.0	43.9	55.3	הפרשה למסים על הרווח
32.1	77.0	101.7	רווח נקי
	10.1%	11.9%	תשואת הרווח הנקי

(1) סעיפי רווח והפסד לעיל הוצגו במתכונת שונה מהמתכונת בתמצית דוח רווח והפסד. השינוי בא לידי ביטוי באמצעות מיון של הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית לרווח המימוני, נטו.

התפתחות ההכנסות וההוצאות

הרווח המימוני נטו

בכדי לנתח את הרווח מפעילות מימון יש לכלול ברווח בנוסף להכנסות והוצאות ריבית גם הכנסות והוצאות מימון שאינן מריבית. הכנסות אלה כוללות את הכנסות המימון בגין מכשירים נגזרים המהווים חלק אינטגרלי מניהול החשיפות של הבנק. ההכנסות ממכשירים נגזרים כוללות, בין היתר, את השפעות ערך הזמן על השווי ההוגן של נגזרים, המהווים חלק בלתי נפרד מניהול סיכוני הריבית בבנק ואת השפעת שיעור עליית המדד הידוע על נגזרים, המהווה חלק בלתי נפרד מניהול החשיפה למדד המחירים לצרכן.

להלן הרכב הרווח המימוני, נטו:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2020	2021	
מיליוני ש"ח		
242.4	267.9	הכנסות ריבית
1.4	23.4	הוצאות ריבית
241.0	244.5	הכנסות ריבית, נטו
0.2	2.2	הכנסות מימון שאינן מריבית
241.2	246.7	סך הרווח המימוני, נטו

הרווח המימוני מפעילות שוטפת גדל בעיקר עקב השפעת מדד חיובית על נכסי הבנק הצמודים, נטו וכן מגידול בהיקפי הפעילות העסקית, בעיקר של האשראי לציבור. גידול זה קוזז על ידי שחיקה במרווחים.

להלן נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות ריבית:

לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר		
	2021	2020
באחוזים		
שיעור ההכנסה על נכסים נושאי ריבית	2.79	2.81
שיעור ההוצאה על התחייבויות נושאות ריבית	0.73	0.05
פער הריבית הכולל	2.06	2.76
יחס בין הכנסות מריבית נטו לבין יתרת הנכסים נושאי הריבית	2.55	2.79

לפירוט דוח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית, ראה נספח 1 לפרק ממסל תאגידי.

בשנת 2021 המדד "הידוע" עלה בכ-2.4%, בהשוואה לירידה של 0.6% בתקופה המקבילה אשתקד. עליית המדד הניבה הכנסה בסך 8.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה להוצאה בסך 1.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי הסתכמו בשנת 2021 בהכנסות בסך- 3.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך- 21.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בתקופת הדוח נוצרה הכנסה שנבעה בעיקרה מירידה ביתרות האשראי להלוואות אשר נמצאות בדחיית תשלומים וירידה במקדמי ההפרשה הקבוצתית בענפי המשק העסקיים.

בתקופה המקבילה אשתקד ההוצאה כללה בין היתר את הגידול בהוצאה הקבוצתית עקב השלכות משבר הקורונה.

להלן פרטים לגבי ההוצאות (ההכנסות) בגין הפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים:

לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר		
	2021	2020
מיליוני ש"ח		
הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי	8.5	11.4
קיטון בהפרשה הפרטנית ובביית חובות שנמחקו חשבונאית	(8.2)	(8.1)
הוצאה (הכנסה) פרטנית, נטו בגין הפסדי אשראי	0.3	3.3
הוצאה (הכנסה) קבוצתית בגין הפסדי אשראי	(3.6)	18.5
סך כל ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	(3.3)	21.8
מזה:		
הוצאות (הכנסות) בגין אשראי מסחרי/עסקי	(1.9)	5.8
הוצאות (הכנסות) בגין אשראי פרטי	(1.4)	16.0
סך הכל	(3.3)	21.8
שיעור ההוצאה הפרטנית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה	0.01%	0.07%
הממוצעת של האשראי לציבור		
שיעור ההוצאה (הכנסה) הקבוצתית בגין הפסדי אשראי מהיתרה	(0.07%)	0.38%
הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור		
שיעור סך כל ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה	(0.06%)	0.45%
הממוצעת של האשראי לציבור		

למידע נוסף בדבר ההוצאות בגין הפסדי אשראי ראה פרק המבנה וההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון ופרק סקירת הסיכונים להלן.

הכנסות מעמלות הסתכמו בשנת 2021 ב- 94.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 83.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור 13.2%. הגידול נובע בעיקר מעליה בעמלות בגין פעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים ועמלות הפצה עקב גידול בהיקף הפעילות בשוק ההון של לקוחות הבנק, וכן מעליה בעמלות טיפול באשראי עקב גידול בהיקף הטיפול במשכנתאות.

להלן התפלגות ההכנסות מעמלות:

לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר		
2020	2021	
במיליוני ש"ח		
21.8	21.9	ניהול חשבון
10.3	13.5	כרטיסי אשראי
26.9	29.8	פעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים ועמלות הפצה
10.4	14.2	טיפול באשראי
3.8	4.4	הפרשי המרה
0.8	0.9	פעילות סחר חוץ
3.1	2.6	עמלות מעסקי מימון
6.0	6.8	עמלות אחרות
83.1	94.1	סך כל העמלות

הכנסות אחרות בשנת 2021 הסתכמו ב-5.0 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-0.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון השלישי של שנת 2021 נרשם רווח ממימוש נכס נדל"ן בסך כ-4.9 מיליוני ש"ח.

הוצאות תפעוליות ואחרות בשנת 2021 הסתכמו ב-192.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-182.0 מיליוני ש"ח בשנת 2020.

להלן פירוט של ההוצאות התפעוליות והאחרות:

לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר		
2020	2021	
במיליוני ש"ח		
90.8	98.6	משכורות והוצאות נלוות
27.6	27.1	אחזקה ופחת בניינים וציוד
63.6	66.4	הוצאות אחרות
182.0	192.1	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות

משכורות והוצאות נלוות הסתכמו בשנת 2021 ב-98.6 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-90.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-8.6%. הגידול נובע בעיקר מהפרשה למענק שנתי ועדכוני עתודות.

ההוצאות האחרות הסתכמו בשנת 2021 ב-66.4 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-63.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 4.4%. הגידול נובע בעיקר מהוצאות שיווק ופרסום והוצאות מחשב.

ההפרשה למיסים על הרווח בשנת 2021 הסתכמה ב-55.3 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-43.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור המס האפקטיבי מהרווח מפעולות רגילות לפני מיסים הגיע ל-36.3% בהשוואה לשיעור

המס הסטטוטורי שהינו 34.2%. הפער נובע בעיקרו מהוצאות לא מוכרות והפרשים קבועים. לפרטים נוספים, ראה באור 8 לדוחות הכספיים.

סך הרווח הכולל בשנת 2021 הסתכם ב- 101.7 מיליוני ש"ח, סכום זה הושפע מהרווח השנתי הנקי של הבנק בסך 101.7 מיליוני ש"ח, מגידול נטו בקרן הון בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי שוק בסך של 1.2 מיליוני ש"ח וקטון נטו בגין הטבות לעובדים בסך 1.2 מיליוני ש"ח.

לפירוט הרווח והפסד לפי רבעונים בשנים 2021 ו- 2020 ראה נספח 3 לפרק ממשל תאגידי, נספחים.

המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות ההון והלימות ההון

סך נכסי הבנק ליום 31 בדצמבר 2021 הסתכם ב- 10,835.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 10,348.8 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2020, גידול בשיעור של 4.7%.

להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים (במיליוני ש"ח):

השינוי	לשנה שהסתיימה ב- 31 בדצמבר		
	2020	2021	
%	מיליוני ש"ח		
4.7	10,348.8	10,835.0	סך כל המאזן
(4.8)	3,815.8	3,634.2	מזומנים ופקדונות בבנקים
18.8	625.3	742.7	ניירות ערך
7.9	5,165.2	5,575.0	אשראי לציבור, נטו
23.0	620.6	763.3	אשראי לממשלה
4.8	8,612.4	9,025.1	פקדונות הציבור
10.1	804.3	886.0	הון

מזומנים ופקדונות בבנקים ליום 31 בדצמבר 2021 הסתכם ב- 3,634.2 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 3,815.8 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2020, קטון בשיעור של 4.8%.

יתרה ליום		
31.12.20	31.12.21	
מיליוני ש"ח		
1,224.5	1,155.7	מזומנים ופקדונות בבנק ישראל
2,591.3	2,478.5	פקדונות בבנקים מסחריים
3,815.8	3,634.2	סך הכל

אשראי לציבור, נטו ליום 31 בדצמבר 2021 הסתכם ב- 5,575.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 5,165.2 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2020, גידול בשיעור של 7.9%. על פי הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, האשראי לציבור כולל יתרות בגין פעילות בכרטיסי אשראי אשר הסתכמו ליום 31 בדצמבר 2021 ב- 579.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 582.3 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2020.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך האשראי לציבור ליום 31 בדצמבר		יתרה ליום 31 בדצמבר			
2020	2021	שינוי	2020	2021	
%	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
					מטבע ישראלי:
97.2	96.5	7.2	5,020.8	5,381.8	לא צמוד
2.6	3.3	36.6	133.3	182.1	צמוד למדד
0.2	0.2	-	11.1	11.1	מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
100.0	100.0	7.9	5,165.2	5,575.0	סך הכל

אשראי לציבור, ברוטו לפני הפרשה להפסדי אשראי לפי מגזרי פעילות:

		יתרה ליום		
שינוי	31.12.20	31.12.21		
ב-%	מיליוני ש"ח			
2.3	86.8	88.8		עסקים גדולים
16.8	271.3	316.9		עסקים בינוניים
(1.3)	597.2	589.5		עסקים קטנים וזעירים
8.5	4,280.4	4,643.6		משקי בית
41.2	1.7	2.4		בנקאות פרטית
	0.4	0.0		גופים מוסדיים
7.7	5,237.8	5,641.2		סך הכל
				מזה אשראי צרכני ללא כרטיסי אשראי
8.0	3,792.8	4,096.6		משקי בית
40.0	1.5	2.1		בנקאות פרטית
8.0	3,794.3	4,098.7		סך הכל

סיכון האשראי הכולל לציבור מורכב מסיכון אשראי מאזני, הכולל את האשראי לציבור, השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים הנובעים ממכשירים נגזרים שנרכשו על ידי הציבור, ומסיכון אשראי חוץ מאזני, הכולל עסקאות במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, מסגרות אשראי בלתי מנוצלות והתחייבויות למתן אשראי. סיכון האשראי הכולל לציבור, הסתכם ביום 31 בדצמבר 2021 ב-7,797.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-7,473.2 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2020.

להלן מידע לגבי התפלגות סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק:

ענף משק		ליום 31 בדצמבר 2021		ליום 31 בדצמבר 2020	
	סיכון האשראי הכולל לציבור	חלק הענף מסך סיכון האשראי	%	סיכון האשראי הכולל לציבור	חלק הענף מסך סיכון האשראי
	במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח	%
בינוי ונדל"ן	451.4	5.8		474.1	6.3
מסחר	197.9	2.5		139.3	1.9
שרותים ציבוריים קהילתיים	172.2	2.2		178.3	2.4
תעשייה	126.8	1.6		115.6	1.5
שירותים פיננסיים	65.8	0.8		96.5	1.3
ענפי משק אחרים	207.1	2.7		195.7	2.6
לקוחות פרטיים	6,575.9	84.3		6,273.7	83.9
סך הכל	7,797.1	100.0		7,473.2	100.0

האשראי לממשלה ליום 31 בדצמבר 2021 הסתכם ב-763.3 מיליוני ש"ח. היתרה מורכבת מאשראי לממשלה בסך 830.2 מיליוני ש"ח בניכוי סכומים שהועמדו כאשראי לציבור מסכום זה בסך של 66.9 מיליוני ש"ח. נכון ליום 31 בדצמבר 2020 הסתכם האשראי לממשלה ב-620.6 מיליוני ש"ח אשר הופקדו במסגרת המכרז הקודם והוחזרו במלואו לבנק במהלך הרבעון השלישי של שנת 2021.

ביום 20 ביוני 2021 זכה הבנק במכרז של החשב הכללי למתן הלוואות לעובדי הוראה ומענקים מותגים לסטודנטים להוראה במוסדות להכשרת עובדי הוראה. לפירוט לגבי תנאי המכרז ראה באור 14 לדוחות הכספיים.

ההשקעות בניירות הערך הסתכמו ביום 31 בדצמבר 2021 ב-742.7 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-625.3 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2020, גידול של 18.8%. הגידול בתיק נובע בעיקר מרכישות אגרות חוב. בנוסף, בתקופה זאת גדלה קרן ההון מהתאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן בסך של 1.8 מיליוני ש"ח וביום 31 בדצמבר 2021 יתרת הקרן הינה חיובית ועומדת על 5.3 מיליוני ש"ח.

נכון ליום 22 בפברואר 2022, יתרת קרן ההון נטו הינה שלילית בסך של 7.7 מיליוני ש"ח. הירידה נובעת בעיקר מאגרות חוב ממשלתיות במגזר השקלי.

להלן הרכב התיק:

חלק מסך ניירות הערך		יתרה ליום		
31.12.20	31.12.21	31.12.20	31.12.21	
ב- %		במיליוני ש"ח		
99.1	94.8	619.8	704.4	אגרות חוב של ממשלת ישראל(1)
0.2	4.8	1.4	35.9	אגרות חוב של בנקים בישראל
0.7	0.3	4.1	2.4	אגרות חוב של אחרים בישראל(2)
100.0	100.0	625.3	742.7	סך הכל

(1) כלול בתיק לפדיון סך של 143.6 מיליוני ש"ח (שווי הוגן 145.0 מיליוני ש"ח), ליום 31.12.20 לא היתה יתרה.

(2) כלול בתיק לפדיון 2.4 מיליוני ש"ח (שווי הוגן 2.5 מיליוני ש"ח). ליום 31.12.20 סך של 3.9 מיליוני ש"ח (שוו הוגן 4.1 מיליוני ש"ח).

התפלגות תיק ניירות הערך לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך ניירות הערך		יתרה ליום 31 בדצמבר		שינוי	
2020	2021	2020	2021	2020	2021
%	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	%
מטבע ישראלי:					
77.4	83.4	484.2	619.2	135.0	27.9
0.8	0.3	4.7	2.4	(2.3)	(48.9)
21.8	16.3	136.4	121.1	(15.3)	(11.2)
100.0	100.0	625.3	742.7	117.4	18.8
לא צמוד					
צמוד למדד					
מטבע חוץ					
סך הכל					

בניינים וציוד - העלות המופחתת ליום 31 בדצמבר 2021 הסתכמה ב- 24.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-25.4 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2020. בהתאם להסכם מיום 22 בפברואר 2021 נמכר נכס המקרקעין בנתניה בתמורה ל- 8.8 מיליוני ש"ח. הנכס סווג בדוחות הכספיים לשנת 2020 כנכס המוחזק למכירה. כתוצאה מהמכירה הכיר הבנק ברווח הון בסך של כ- 4.9 מיליוני ש"ח.

פקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר 2021 הסתכמו ב-9,025.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-8,612.4 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2020, גידול בשיעור של 4.8%.

להלן התפלגות תיק פקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך פקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר		יתרה ליום 31 בדצמבר		שינוי	
2020	2021	2020	2021	2020	2021
%	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	%
מטבע ישראלי:					
88.4	87.6	7,616.2	7,902.3	286.1	3.8
6.6	6.3	563.2	567.8	4.6	0.8
5.0	6.1	433.0	555.0	122.0	28.2
100.0	100.0	8,612.4	9,025.1	412.7	4.8
לא צמוד*					
צמוד למדד**					
מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)					
סך הכל					

* כולל יתרות פקדונות ברירה שקל/מדד ליום 31 בדצמבר 2021 בסך 2.3 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2020 - 25.2) המוצגים לפי המסלול הגובר.

** כולל יתרות פקדונות ברירה שקל/מדד ליום 31 בדצמבר 2021 בסך 29.0 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2020 - 4.6) המוצגים לפי המסלול הגובר.

פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים:

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.20	31.12.21	
ב- %	מיליוני ש"ח		
23.8	275.4	341.0	עסקים גדולים
(0.4)	255.1	254.0	עסקים בינוניים
22.9	502.1	617.0	עסקים קטנים וזעירים
3.3	7,346.6	7,590.5	משקי בית
(0.2)	185.6	185.2	בנקאות פרטית
(21.4)	47.6	37.4	גופים מוסדיים
4.8	8,612.4	9,025.1	סך הכל

פעילות חוץ-מאזנית

31.12.20	31.12.21	
במיליוני ש"ח		
4,126	4,652	בתיקי ניירות ערך

לפירוט סך הנכסים וההתחייבויות לפי רבעונים בשנים 2021 ו- 2020 ראה נספח 5 לפרק ממשל תאגידי, נספחים.

הון והלימות ההון

ההון ליום 31 בדצמבר 2021 הסתכם ב-886.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-804.3 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2020, גידול בשיעור של 10.1%.
לפרטים בדבר התפתחות הרווח הכולל האחר, ראה פרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר.

הלימות ההון

יחסי הון מינימליים

הבנק מיישם את הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211-201 בנושא מדידה והלימות הון, כפי שעודכנו על מנת להתאימן להנחיות באזל.
לאור התפרצות נגיף הקורונה וכחלק מההתאמות להוראות ניהול בנקאי תקין, פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 250 בה נכללה, בין היתר, הוראת שעה הנוגעת לעדכון הוראה 201 אשר כוללת הפחתת דרישות ההון הרגולטוריות החלות על הבנקים בנקודת אחוז אחת.
בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין בדבר יחסי הון מזעריים, נדרש הבנק לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי של 8% (לפני הקלה 9%) ויחס הון כולל של 11.5% (לפני הקלה 12.5%) וזאת כתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית.
לאורך תקופת המשבר פרסם הפיקוח על הבנקים עדכונים להארכת תוקף הוראת השעה, כאשר לעניין הפחתת דרישות ההון נקבע, כי ההקלה ביחסי ההון המזעריים תחול עד תום 24 חודשים מתום תוקף ההוראה ובלבד שיחסי

ההון של התאגיד הבנקאי לא יפחתו מיחסי ההון במועד תום תוקף ההוראה או יחס ההון המזעריים שחלים על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם. עם זאת, במסגרת החוזר נקבע, כי הפחתה ביחסי ההון של עד 0.3 נקודות האחוז בתקופת ששת החודשים מתום תוקף ההוראה לא תחשב כחריגה כאמור.

ביום 27 בדצמבר 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לפיו, החל מיום 1 בינואר 2022, יפוג תוקף הוראת השעה.

בנוסף לאמור לעיל, תהליך קביעת יעדי ההון נעשה בהתבסס על הפרמטרים המרכזיים הבאים:

- ממצאי תהליך ה-ICAAP בהתבסס על פרופיל הסיכון של הבנק ובהתחשב ביעדים העסקיים של הבנק והצמיחה המתוכננת.

- תוצאות מבחני הקיצון כמפורט בהמשך.

- קביעת יעדי ההון נעשית לפי דרישת הון הגבוהה יותר, מבין תוצאות ה-ICAAP לבין הנדרש בקיצון.

- מקדם שמרנות כרית ביטחון המשלבים הערכות ואומדנים ביחס לפרופיל הסיכונים ובסיס ההון.

למידע מפורט, ראה דוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

יעדי ההון הפנימיים כפי שנקבעו על ידי הדירקטוריון במסגרת תהליך ה-ICAAP לנתוני ה-30 ביוני 2021, אושר ביום 26 בדצמבר 2021, הינם כדלקמן:

- במצב עסקים רגיל - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-10.5% עד ליום 31 בדצמבר 2022, ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-12.65% עד ליום 31 בדצמבר 2022.

- במצב קיצון - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-7.0% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-10%.

יעדי ההון מביאים בחשבון את הסיכונים שהבנק חשוף אליהם, כשהעיקריים בהם הינם: סיכונים האשראי, סיכונים פיננסיים לרבות סיכון הריבית, סיכונים תפעוליים לרבות סיכון סייבר ואבטחת מידע, סיכון טכנולוגיות המידע, סיכון ציות ואיסור הלבנת הון, סיכון אסטרטגיה, סיכון משפטי וסיכון מוניטין. כל זאת מבוצע בהלימה לדיאלוג מול בנק ישראל. אמידת הסיכונים מביאה בחשבון גם את היבטי משבר הקורונה והשלכות אפשריות על הבנק.

מבחני הקיצון

הבנק מבצע תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית ובוחן את יחסי ההון לפי תכנון ההון התלת שנתי. המתווה כולל, בין היתר, תרחישי קיצון הוליסטיים "מתגלגלים" ע"פ שלוש שנים, בתחום סיכונים האשראי, סיכונים פיננסיים, סיכונים תפעוליים לרבות סייבר, איסור הלבנת הון, ציות, אסטרטגיה, מוניטין, תפעולי ועוד, מתווה תרחישי הקיצון כולל גם השפעות קיצוניות של משבר הקורונה.

למידע מפורט, ראה דוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

הוראות באזל 3

בהתאם להוראות המעבר, מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי יוכרו עד לתקרה של 80% ביום 1 בינואר 2014 ובכל שנה עוקבת תופחת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. בהתאם לכך החל מיום 1 בינואר 2021 עומדת התקרה על 10%.

יישום ההוראות

במסגרת הנדבך הראשון - הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית לפי הוראות בנק ישראל לסיכונים אשראי, השוק והסיכונים התפעוליים.

במסגרת הנדבך השני - הבנק נדרש לקיים תהליך פנימי להערכת נאותות ההון (תהליך ה-ICAAP). תהליך זה נועד להבטיח קיום רמה הולמת של אמצעים הוניים שתתמוך בכלל הסיכונים הגלומים בפעילות הבנק. מסמך ה-ICAAP לנתוני 30 ביוני 2021 אושר בדירקטוריון הבנק ביום 26 בדצמבר 2021.

31 בדצמבר 2020	31 בדצמבר 2021	
798.2	878.4	1. <u>הון לצורך חישוב יחס ההון (במיליוני ש"ח)</u>
66.1	60.3	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
864.3	938.7	הון רובד 2, לאחר ניכויים
		סך הכל הון כולל
		2. <u>יתרות משקללות של נכסי סיכון (במיליוני ש"ח)</u>
5,163.1	5,424.6 (1)	סיכון אשראי
5.5	7.1	סיכונים שוק
520.7	538.8	סיכון תפעולי
5,689.3	5,970.5	סה"כ יתרות משקללות של נכסי סיכון
		3. <u>יחס ההון לרכיבי סיכון (ב-%)</u>
14.03%	14.71%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
15.19%	15.72%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
8.0%	8.0%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים
11.5%	11.5%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 בדצמבר 2021 עמד על 14.71%, בהשוואה ל-14.03% ליום 31 בדצמבר 2020. יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 31 בדצמבר 2021 עמד על 15.72%, בהשוואה ל-15.19% ליום 31 בדצמבר 2020. הגידול ביחס ההון נובע בעיקר מגידול ביתרת רווחים אשר קוזזו מגידול בנכסי סיכון. ההון הכולל ליום 31 בדצמבר 2021 הסתכם ב-938.7 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-864.3 מיליוני ש"ח ב-31 בדצמבר 2020. הגידול בבסיס ההון נבע בעיקר מהרווח הנקי בתקופה בסך של 107.7 מיליוני ש"ח אשר קוזז על ידי דיבידנד שחולק בסך של 20 מיליוני ש"ח. הון רובד 2 ליום 31 בדצמבר 2021 הסתכם ב-60.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-66.1 מיליוני ש"ח ב-31 בדצמבר 2020. הקיטון נובע מקיטון בהפרשה להפסדי אשראי וקיטון בהכרה בשטר הון. נכסי הסיכון ליום 31 בדצמבר 2021 הסתכמו ב-5,970.5 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-5,689.3 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020. העלייה בנכסי הסיכון נובעת בעיקר מגידול באשראי מאזני עסקי ופרטי.

יחס המינוף - הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף (להלן - "ההוראה"). יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון עצמי רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202. בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד, וזאת לגבי כל תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית (וכלל את הבנק).

ביום 27 בדצמבר 2021, פרסם בנק ישראל עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 250- התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה), במסגרתה הוארך תוקף העדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 218 בנושא יחס מינוף. העדכון מקל את דרישת יחס המינוף בחצי נקודת האחוז, כך שעל הבנק לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד (במקום 5%), וזאת כתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מהיקף הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית. לעניין הפחתת דרישות המינוף, נקבע כי לאחר תום תוקף ההוראה תמשיך ההקלה לחול עד 31.12.2023 ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מיחס המינוף ליום 30.06.22 או יחס המינוף המזערי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם. יחס המינוף ליום 31 בדצמבר 2021 עומד על 7.68%, בהשוואה ל-7.24% ליום 31 בדצמבר 2020.

חלוקת דיבידנד

ביום 26 בדצמבר 2021, דירקטוריון הבנק הכריז על חלוקת דיבידנד לבעלי המניות של הבנק בסך 20 מיליוני ש"ח. הדיבידנד חולק ביום 30 בדצמבר 2021.

חלוקת דיבידנד על ידי הבנק כפופה להוראות הדין, לרבות הגבלות הנובעות מהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 331 בדבר חלוקת דיבידנדים על ידי תאגיד בנקאי. לדירקטוריון בנק מסד אין מדיניות לחלוקת דיבידנד.

מגזרי הפעילות הפיקוחיים

הדיווח על מגזרי פעילות הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים. דיווח זה שונה ממגזרי הפעילות המשמשים את הבנק לפי גישת ההנהלה, אשר מפורטים בבאור 24 לדוחות הכספיים. מגזרי הפעילות הפיקוחיים מדווחים במתכונת האחידה שקבע הפיקוח על הבנקים לכלל המערכת הבנקאית, והם מבוססים על מאפייני הלקוח, כגון: היקף תיק הנכסים - בהתייחס ללקוחות פרטיים, או המחזור העסקי - בהתייחס ללקוחות העסקיים. להגדרות המגזרים הפיקוחיים, ולפרטים בדבר עיקרי ההנחיות, האומדנים ועקרונות הדיווח, ראה באור 24א לדוחות הכספיים. לפירוט בדבר מגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה, ראה באור 24 לדוחות הכספיים.

להלן תמצית התפתחות תוצאות הפעילות לפי מגזרים:

חלק המגזר מסך ההכנסות		לשנה שנסתיימה ביום			א. סך ההכנסות*
31.12.20	31.12.21	השינוי	31.12.20	31.12.21	
ב- %		במיליוני ש"ח			
ב- %		ב- %			
1.4	1.3	(4.3)	4.7	4.5	מגזר עסקים גדולים
4.1	3.4	(11.9)	13.4	11.8	מגזר עסקים בינוניים
9.8	8.7	(5.0)	31.8	30.2	מגזר עסקים קטנים וזעירים
78.3	76.6	4.2	254.2	264.8	מגזר משקי בית
0.7	0.8	21.7	2.3	2.8	מגזר בנקאות פרטית
0.1	0.1	(33.3)	0.3	0.2	גופים מוסדיים
5.5	9.1	75.0	18.0	31.5	מגזר ניהול פיננסי
100.0	100.0	6.5	324.7	345.8	סך הכל

לשנה שנסתיימה ביום			ב. רווח (הפסד) נקי
השינוי	31.12.20	31.12.21	
במיליוני ש"ח			
ב- %			
9.1	1.1	1.2	מגזר עסקים גדולים
23.3	4.3	5.3	מגזר עסקים בינוניים
17.2	8.7	10.2	מגזר עסקים קטנים וזעירים
24.8	51.7	64.5	מגזר משקי בית
44.4	0.9	1.3	מגזר בנקאות פרטית
-	-	0.1	גופים מוסדיים
85.4	10.3	19.1	מגזר ניהול פיננסי
32.1	77.0	101.7	סך הכל

* כולל הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית.

ג. יתרות מאזניות ממוצעות*					אשראי לציבור	
	% מסך כל הנכסים		לשנה שנסתיימה ביום			
	31.12.20	31.12.21	השינוי	31.12.20	31.12.21	
	ב- %	ב- %	ב- %	במיליוני ש"ח		
מגזר עסקים גדולים	1.9	1.8	4.1	93.5	97.3	
מגזר עסקים בינוניים	6.5	5.6	(7.2)	318.2	295.2	
מגזר עסקים קטנים וזעירים	11.3	11.2	6.5	558.2	594.6	
מגזר משקי בית	80.3	81.4	9.0	3,957.6	4,314.8	
מגזר בנקאות פרטית	-	-	46.2	1.3	1.9	
גופים מוסדיים	-	-	66.7	0.3	0.5	
סך הכל	100.0	100.0	7.6	4,929.1	5,304.3	

פקדונות הציבור					לשנה שנסתיימה ביום	
	% מסך כל ההתחייבויות		לשנה שנסתיימה ביום			
	31.12.20	31.12.21	השינוי	31.12.20	31.12.21	
	ב- %	ב- %	ב- %	במיליוני ש"ח		
מגזר עסקים גדולים	3.7	3.6	11.2	292.4	325.1	
מגזר עסקים בינוניים	2.8	2.2	(10.2)	218.5	196.2	
מגזר עסקים קטנים וזעירים	5.7	6.4	26.2	449.7	567.4	
מגזר משקי בית	85.3	85.3	12.8	6,757.6	7,622.4	
מגזר בנקאות פרטית	1.9	2.0	23.9	147.1	182.2	
גופים מוסדיים	0.6	0.5	(18.1)	50.7	41.5	
סך הכל	100.0	100.0	12.9	7,916.0	8,934.8	

* יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל

להלן נתונים עיקריים אודות אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021			
מגזר בנקאות סך הכל	מגזר משקי בית פרטית		מגזר בנקאות סך הכל	מגזר משקי בית פרטית		
במיליוני ש"ח						
192.9	0.4	192.5	188.5	0.3	188.2	הכנסות ריבית, נטו
63.6	1.9	61.7	79.1	2.5	76.6	סך ההכנסות שאינן מריבית
256.5	2.3	254.2	267.6	2.8	264.8	סך הכנסות
16.0	-	16.0	(1.4)	-	(1.4)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
158.0	0.9	157.1	167.6	0.9	166.7	הוצאות תפעוליות ואחרות
52.6	0.9	51.7	65.8	1.3	64.5	רווח נקי
3,958.4	1.3	3,957.6	4,316.7	1.9	4,314.8	יתרה ממוצעת של נכסים
4,282.1	1.7	4,280.4	4,646.0	2.4	4,643.6	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
6,904.7	147.1	6,757.6	7,804.6	182.2	7,622.4	יתרה ממוצעת של התחייבויות
7,532.2	185.6	7,346.6	7,775.7	185.2	7,590.5	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים בתוצאות הפעילות לשנת 2021, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד

סך כל הכנסות הריבית, נטו הסתכמו ב-188.5 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-192.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 2.3%. הירידה נובעת בעיקרה מקיטון במרווחי אשראי לציבור ומירידה במרווחים הפיננסיים על פקדונות הציבור עקב ירידה בריבית בנק ישראל לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו ב-79.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-63.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 24.4%. הגידול נובע מגידול בהכנסות מעמלות ניירות ערך, מט"ח וכרטיסי אשראי.

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי הסתכמו בהכנסות בסך 1.4 מיליוני ש"ח בהשוואה להוצאות בסך 16.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ההכנסה נובעת בעיקר מירידה ביתרות האשראי להלוואות אשר נמצאו בדחיית תשלומים. בתקופה המקבילה אשתקד היה גידול בהוצאה הקבוצתית עקב השלכות משבר הקורונה.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-167.6 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-158.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 6% הנובע מגידול בסך ההוצאות, בעיקר הוצאות שכר ומחשב.

הרווח הנקי במגזר האנשים הפרטיים, הכולל את מגזר משקי הבית והבנקאות הפרטית הסתכם ב-65.8 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-52.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 25%. הגידול ברווח נבע בעיקר עקב ירידה בהפרשה להפסדי אשראי לעומת אשתקד.

האשראי לציבור ליום 31 בדצמבר 2021 הסתכם ב-4,646.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-4,282.1 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2020, גידול של 9%. ראה גם פרק סיכון אשראי לאנשים פרטיים.

פקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר 2021 הסתכמו ב-7,775.7 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-7,532.3 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2020, גידול של 3%.

עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל

להלן נתונים עיקריים אודות מגזרים עסקיים - עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021				לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020			
מגזר עסקים קטנים וזעירים	מגזר עסקים בינוניים	מגזר עסקים גדולים	סך הכל	מגזר עסקים קטנים וזעירים	מגזר עסקים בינוניים	מגזר עסקים גדולים	סך הכל
במיליוני ש"ח							
20.6	9.2	1.8	31.6	18.6	9.6	2.0	30.2
9.6	2.6	2.7	14.9	13.2	3.8	2.7	19.7
30.2	11.8	4.5	46.5	31.8	13.4	4.7	49.9
0.6	(2.0)	(0.5)	(1.9)	3.6	2.2	-	5.8
13.8	5.6	3.2	22.6	14.5	4.4	3.0	21.9
10.2	5.3	1.2	16.7	8.7	4.3	1.1	14.1
594.6	295.2	97.3	987.1	558.2	318.2	93.5	969.9
589.5	317.0	88.8	995.2	597.2	271.3	86.8	955.3
567.4	196.2	325.1	1,088.7	449.7	218.5	292.4	960.6
617.0	254.0	341.0	1,212.0	502.1	255.1	275.4	1,032.6

הכנסות ריבית, נטו
סך ההכנסות שאינן מריבית
סך הכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות
רווח נקי
יתרה ממוצעת של נכסים
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
יתרה ממוצעת של התחייבויות
יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים בתוצאות הפעילות בשנת 2021, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד

סך כל הכנסות הריבית, נטו הסתכמו ב-31.6 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-30.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. גידול של 5%, עקב עליה בהיקפים.

ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו ב-14.9 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-19.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 24%. הקיטון נובע בעיקר מירידה בעמלות מטיפול באשראי.

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי הסתכמו בהכנסות בסך 1.9 מיליוני ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך 5.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסה נובעת מירידה במקדמים הקבוצתיים העסקיים. בתקופה המקבילה אשתקד היה גידול בהפרשה הפרטנית וגידול במקדמים של ההפרשה הקבוצתית עקב השלכות משבר הקורונה. ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-22.6 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-21.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. גידול של 3%, מגידול בסך ההוצאות, בעיקר הוצאות שכר ומחשב.

הרווח הנקי של מגזרי העסקים הקטנים והזעירים, הבינוניים והגדולים הסתכם ב-16.7 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-14.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 18%. הגידול מוסבר בעיקר בשינוי בהפרשה להפסדי אשראי

להלן

האשראי לציבור ליום 31 בדצמבר 2021 הסתכם ב-995.2 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-955.3 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2020, גידול של 4%.

פקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר 2021 הסתכמו ב-1,212.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-1,032.6 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2020, גידול של 17%.

מגזר ניהול פיננסי

סך כל ההכנסות המשויכות למגזר זה הסתכמו ב-31.5 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-18.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 75%. הגידול נובע בעיקר מהצמדה למדד- חשיפת ההון הפיננסי למגזר המדדי, וכן מרווח שהוכר בגין מימוש נכס נדלן ומעליה ברווחי מימוש ניירות ערך.

הרווח הנקי במגזר הניהול הפיננסי הסתכם ב-19.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-10.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 85%, הנובע בעיקר מעלייה בהכנסות.

סקירת הסיכונים

38	תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם
39	סיכון אשראי
53	סיכון שוק
60	סיכון נזילות
63	סיכון מימון
63	סיכון תפעולי
65	סיכון טכנולוגיית המידע
66	סיכון סביבתי
67	סיכונים אחרים

סקירת הסיכונים

מידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא בדוח על הסיכונים ובגילויים פיקוחיים נוספים באתר האינטרנט של הבנק.

כללי

א. פעילותו של הבנק מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהעיקריים בהם הינם: סיכוני האשראי, לרבות ריכוזיות (ענפים ולווים); סיכוני שוק, כאשר העיקרי שבהם הינו סיכון הרבית; סיכוני נזילות; סיכונים תפעוליים, לרבות סיכון סייבר ואבטחת מידע וסיכון טכנולוגיות המידע; סיכון ציות והלבנת הון; סיכון אסטרטגיה; סיכון מוניטין; סיכון משפטי וסיכונים מודלים.

כל הסיכונים העיקריים מנוהלים על ידי חברי הנהלה או בעלי תפקידים בכירים. בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל. במסגרת תהליך ה-ICAAP (ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process) הבנק מבצע תהליך מעמיק של זיהוי מוקדי סיכון נוספים ואתגור מוקדי הסיכון המזוהים במסגרת הנדבך הראשון. במידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכונים נדבך 1 והקצאת הון נוספת בגין יתר הסיכונים ותתי הסיכונים.

ב. מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק מוכוונת להשגת היעדים האסטרטגיים והעסקיים שנקבעו, תוך טיפוח התמחויות בבנק, ניצול היתרונות למגוון וגודל, תוך שמירה על רמות הסיכון שאושרו ועל קיומם של מנגנוני ניהול, בקרה, ביקורת ודיווח נאותים.

ג. תפיסת הסיכון הכוללת של הבנק עולה בקנה אחד עם המסגרת שנקבעה על ידי המפקח על הבנקים ועם העקרונות המנחים (ה-Sound Practices) של וועדת באזל, המושתתת על העיקרון כי לכל פעילות בנקאית הטומנת בחובה סיכון יוגדרו ויאופיינו: מדיניות ותיאבון סיכון, מגבלות לתחומים והגדרת היקף החשיפה, מעגלי בקרה וביקורת, מערכי דיווח ומנגנון לכימות הרווח, מדידתו ודיווח עליו על-פי אמות מידה מקובלות.

ד. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצע בבנק באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת ומיושם באמצעות שלושה קווי הגנה: קו ההגנה הראשון שמקיימים האחראים על יצירת הסיכון וניהולו, קו ההגנה השני שמקיימות יחידות הבקרה הבלתי תלויות במחלקת ניהול סיכונים ובפונקציית הציות בבנק, היחידות בחטיבה לניהול סיכונים בחברת האם הנותנות שירותים לבנק, אגף החשב והייעוץ המשפטי וקו ההגנה השלישי שמקיים מערך הביקורת הפנימית והחיצונית.

ה. מנהל הסיכונים הראשי - נושא באחריות לפונקציית ניהול הסיכונים ולמסגרת ניהול הסיכונים המקיפה לרוחב הארגון כולו.

ו. האחראים על ניהול הסיכונים הינם:

מר דורון סגל, מכהן כמנהל המחלקה לניהול סיכונים ומנהל הסיכונים הראשי (CRO), כמנהל הסיכונים התפעוליים, כממונה על האכיפה הפנימית בניירות ערך וכמנהל ההמשכיות העסקית.
הסיכונים הפיננסיים מנוהלים על ידי מר גבריאל טייטל, מנכ"ל הבנק.
סיכוני אשראי מנוהלים על ידי גב' רונית עוזיאל, ראש אגף אשראי.
סיכון המוניטין והסיכון האסטרטגי מנוהלים על ידי גב' איריס ניסנקורן, ראש אגף בנקאות ונכסי לקוחות.
הסיכונים המשפטיים מנוהלים על ידי עו"ד חוה אלקוני-גוימן, היועצת המשפטית של הבנק.
סיכוני הציות מנוהלים על ידי מר אמיר בירנבוים, אשר במסגרת תפקידו כקצין הציות הראשי הקבוצתי, מנהל את סיכוני איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור וסיכונים חוצי גבולות. כמו כן, הוא מכהן כ- Responsible Officer הממונה על יישום הוראות ה-FATCA וה-CRS והסכם ה-QI ותחת אחריותו נמצא גם תחום הגנה על הפרטיות.
סיכוני ה-ID מנוהלים החל מיום 6 באפריל 2021 על ידי מר אופיר קדוש, מנכ"ל מתף - מחשוב ותפעול פיננסי בע"מ. מתחילת השנה ועד ליום זה, נוהלו על ידי גב' איריס לבנון, משנה למנכ"ל מתף וממלאת מקומו.

- סיכוני הסייבר מנוהלים על ידי מר יהושע פלג, מנהל הגנת הסייבר ואבטחת מידע.
- ז. סיכונים נוספים כדוגמת סיכוני רגולציה וחקיקה מנוהלים ומפוקחים אף הם כחלק מהניהול העסקי הכולל ועל ידי חברי ההנהלה ומנהלי מחלקות בתחומים הנתונים לאחריותם.
- ח. ניהול הסיכונים מתבצע על פי מדיניות שנקבעה בדירקטוריון המתבססת על מדיניות הקבוצה ועל בסיס מתודולוגיית סיכון קבוצתית תוך שימת לב לאופי המיוחד של הפעילות בבנק. מנהל הסיכונים הראשי כפוף למנכ"ל הבנק ומונחה מקצועית על ידי מנהל הסיכונים הראשי הקבוצתי.
- ט. מידי רבעון נכתב מסמך סיכונים על ידי המחלקה לניהול סיכונים, שהינה בלתי תלויה ביחידות נוטלות הסיכון. המסמך מוצג בפני הנהלת הבנק, הוועדה לניהול סיכונים ודירקטוריון הבנק.
- י. במסגרת מסמך הסיכונים מוצגים כלל הסיכונים, שאליהם חשוף הבנק במסגרת פעולותיו, תוך פירוט הממצאים ברמת הסיכון הספציפי וכן את תוצאות תרחישי הקיצון שבוצעו.
- במסמך מוצגת סקירת מנהל הסיכונים הראשי על מצב ניהול הסיכונים בבנק ועל אפקטיביות ואיכות ניהול הסיכונים. כמו כן, נסקרות בו עמידה בתיאבון הסיכון ביחס לסיכונים השונים והערכות הסיכון וכן טיפול היחידה בתהליכים מרכזיים בסוגי הסיכונים השונים ופעולות מיוחדות ככל שננקטו על ידי היחידה ברבעון הרלוונטי.
- יא. הבנק מיישם מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית, במסגרתו נבחנת התממשות כלל הסיכונים המהותיים והשפעתם על בסיס ההון ויחס ההון לרכיבי סיכון. תרחישי הקיצון הינם צופי פני עתיד ומשמשים ככלי נוסף לניהול הסיכונים ולאנליטיקה באשר להון שיידרש לספיגת הפסדים במקרה של זעזועים גדולים. חשיבות תרחישי הקיצון באה לידי ביטוי גם בתהליכי תכנון ההון.
- לתיאור תיאבון הסיכון והעקרונות לניהול הסיכונים ראה התייחסות במסגרת תיאור הסיכונים העיקריים המופיעים להלן.
- למידע המפורט על סיכונים הניתן בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על סיכונים - ראה גילויים פיקוחיים נוספים ודוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון אשראי

כללי

סיכון האשראי הינו הסיכון שלוה או צד נגדי, של הבנק, לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי הבנק על פי הסכם האשראי. סיכון האשראי מנוהל באמצעות יישום מדיניות אשראי בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקן 311.

השפעת התפשטות נגיף הקורונה

בתקופה האחרונה חלה דעיכה בשיעור התחלואה שהגיעה לשיאה במהלך הרבעון הראשון של שנת 2022 בישראל כתוצאה מהתפרצות זן ה"אומיקרון" של נגיף הקורונה, אך עדיין קיימת אי וודאות לגבי ההשפעות האפשריות על הפעילות העסקית. הבנק ממשיך לנטר את מוקדי הסיכון בתיק האשראי ואת הלקוחות אשר עלולים להיות מושפעים מהתמשכות המשבר ונוקט באמצעים למזעור סיכוני האשראי.

למידע נוסף על הפעולות שננקטו במהלך תקופת המשבר, ראה בדוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

מדיניות ותיאבון סיכון

כללי

המחלקה לניהול סיכונים מובילה את תהליך גיבוש מדיניות האשראי, תוך שיתוף הגורמים האחראים על מתן האשראי בבנק. מסמך מדיניות האשראי נדון ומאושר לפחות אחת לשנה על ידי ההנהלה, וועדת אשראי וניהול סיכונים ובדירקטוריון הבנק, ומתעדכן על פי השינויים והתמורות בשווקים הפיננסיים בארץ ובעולם, שינויים ברגולציה וכיו"ב, כמפורט בהמשך. נהלי הבנק בתחום האשראי וניהול סיכון האשראי תומכים ומבטאים מדיניות זו הלכה למעשה.

דירקטוריון הבנק התווה אסטרטגיה לצמצום חשיפה בלתי רצויה לסיכון באמצעות הגדרת התיאבון לסיכון. במסגרת זו הוגדרו תחומי פעילות שאינם במיקוד השיווקי של הבנק, במידה שרמת הסיכון הטמונה בהם גבוהה או רמת השליטה והבקרה עליהם אינה גבוהה, אף אם התשואה הפוטנציאלית העשויה להתקבל מהם גבוהה.

תיאבון הסיכון

תיאבון הסיכון של הבנק משקף נכונות מידתית לנטילת סיכונים אשראי, תואם פעילות בנקאית זהירה, תואם לדרישות הפיקוחיות ותואם להיקף פעילות הבנק וצביונו. בהתאם, מדיניות הבנק כוללת הגדרת עקרונות מפורטים בכל ענף ותחום לרבות מגבלות פרטניות ברמת תתי-ענפים ומוצרים המאופיינים ברמת סיכון גבוהה.

מערכות למדידה, אמידה וניהול של סיכונים האשראי

לבנק מודלים פנימיים שפיתח לדירוג סיכון האשראי הגלום בפעילות הלקוח המתבססים ברובם על פרמטרים אובייקטיביים בקשר עם מצבו של הלקוח (מאפייני הלקוח, תמהיל הביטחונות, החוסן הפיננסי המשתקף מן הדוחות הכספיים של הלקוח, נתונים ענפיים וכיו"ב).

מדיניות ניהול מערך הביטחונות

לבנק מדיניות מפורטת בנושא קבלת נכסים כבטחונות לאשראי, אופן השעבוד שלהם ושיעורי ההישענות עליהם, שנקבעו על פי ניסיון העבר. מדיניות ההישענות על בטחונות היא מידתית ומתבססת על השווי ההוגן העדכני של הביטחון, על נזילותו ועל מהירות מימושו בעת הצורך.

מדיניות איתור וטיפול בחובות בעייתיים וההפרשות להפסדי אשראי

- בבנק קיימים תהליכים מובנים לזיהוי ואיתור מוקדם של לוויים בעייתיים. הבנק קבע נהלים לזיהוי אשראי בעייתי ולסיווג חובות כבעייתיים ומדיניות למדידת הפרשה להפסדי אשראי על מנת לקיים הפרשה ברמה המתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים.
- במסגרת הבנק פועלת יחידה ייעודית לטיפול בחובות בעייתיים.
- כאמור בפרק מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים, בהתאם להוראת המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי מיישם הבנק, החל מיום 1 בינואר 2011, את תקני החשבונאות האמריקאיים בנושא (ASC 310) ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור.

פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכוני אשראי

הבנק מקיים מעטפת נאותה של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח, בקרה וביקורת על תהליך ניהול סיכוני האשראי. תפיסת הניהול והבקרה של הבנק היא של זיהוי, כימות ואמידה שוטפים של החשיפה לסיכוני אשראי ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו.

ניהול החשיפה לסיכוני האשראי נבחן ומבוקר באופן שוטף, במסגרת בחינת כלל הסיכונים על ידי ועדות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון והנהלה וכן על ידי דרגי הביניים, כמפורט בדוח הסיכונים באינטרנט. לבנק מערכת לתיעוד המסמכים המשפטיים היוצרים את השעבודים על הנכסים שניתנו כביטחון בתיקי הלקוחות ומערכת המנהלת מעקב אחר שווי של הנכסים, המאפשרת מעקב יומי שוטף.

דיווח על החשיפה לסיכוני אשראי

הנהלה ודירקטוריון הבנק מקבלים מגוון דיווחים על החשיפה לסיכוני אשראי, ובחתכים שונים על ידי גורמי הניהול, הפיקוח והבקרה.

בנוסף, במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני, מדווחת החשיפה לסיכוני אשראי, בהשוואה למסגרות, למגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון ולסמכויות כנדרש בהוראות 310 ו-311 להוראות ניהול בנקאי תקין.

חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים

ליום 31 בדצמבר 2021, אין קבוצת לווים אשר חבותה נטו, לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי סעיף 5 להוראה 313, עולה על 15% מהון הבנק, המחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין בדבר מדידה והלימות ההון.

שינויים בתנאי חובות במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה

בתחילת המשבר ולאור השלכותיו האפשריות על מצב המשק והלווים, ומתוך מטרה לעודד תאגידים בנקאיים לפעול לייצוב לווים שלא עומדים או עשויים לא לעמוד בחובות במחויבויות התשלום החוזיות שלהם עקב נגיף הקורונה, פרסם בנק ישראל חוזרים לגבי דגשים לטיפול בחובות לגביהם בוצעו שינויים בתנאים. בהתאם לחוזרים נקבע, בין היתר, כי שינויים בתנאי הלוואות וביניהם דחייה במועדי תשלום, ויתורים על רבית פיגורים והארכות של תקופות לפרעון לא גורמים באופן אוטומטי לסיווג של הלוואות כחובות בעייתיים בארגון מחדש. בנק ישראל עודד את הבנקים לבצע שינויים זהירים בתנאי הלוואות, אשר מבוססים על הבנת סיכון האשראי של הלווה, ואשר עקביים עם חוקים, תקנות והוראות רלוונטיות, ויכולים לסייע לפרעון החוב. לאור התמשכות המשבר והתפרצות הגל החמישי, שהביא שוב לאי ודאות לגבי מצב הלקוחות, הבנק ממשיך לנהוג בזהירות רבה בבחינת מתן אשראי וחידושו ובצורך בסיווג לווים כבעייתיים.

לפרטים בדבר הנחיות הפיקוח על הבנקים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ראה ביאור ד.1 בדוחות הכספיים.

מידע נוסף על חובות ששונות תנאיהם במסגרת ההתמודדות עם אירועי נגיף הקורונה, אשר לא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי:

31 בדצמבר 2021							
חובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים, נכון למועד הדיווח(1)				פירוט נוסף של יתרת החוב הרשומה של חובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים			
חובות לא בעייתיים							
יתרת חוב רשומה	מספר הלוואות	סכום התשלומים שנדחו	חובות בעייתיים	חובות שאינם בדירוג ביצוע אשראי	חובות בדירוג ביצוע אשראי, בפיגור של 30 ימים או יותר	חובות בדירוג ביצוע אשראי בפיגור	סך הכל חובות לא בעייתיים
במיליוני ש"ח							
-	-	-	-	-	-	-	-
0.2	2	0.1	-	-	-	0.2	0.2
-	-	-	-	-	-	-	-
0.2	2	0.1	-	-	-	0.2	0.2
0.2	2	0.1	-	-	-	0.2	0.2
1.2	6	0.7	1	-	-	0.2	0.2
12.2	- 107	- 4.6	3.1	1.4	-	7.7	9.1
24.6	323	5.8	4.6	2.1	-	17.9	20

31 בדצמבר 2021				חובות אשר תקופת דחיית התשלומים ביניהם הסתיימה, נכון למועד הדיווח	
פירוט נוסף של חובות שנמצאים בדחיית תשלומים, לפי משך תקופת דחיית התשלומים (2)				חובות לא בעייתיים	
				חובות לגביהם בוצעה דחייה של יותר מ-3 ועד ל-6 חודשים	חובות לגביהם בוצעה דחייה של יותר מ-6 חודשים
				יתרת חוב רשומה	מזה: בפיגור של 30 ימים או יותר
פעילות לווים בישראל					
עסקים בינוניים					
-	-	-	-	2.8	-
עסקים קטנים					
-	-	-	-	15.3	-
אנשים פרטיים - אחר					
-	-	-	-	47.7	0.3
סך הכל ליום 31 בדצמבר 2021					
-	-	-	-	65.8	0.3
סך הכל ליום 30 בספטמבר 2021					
-	-	-	-	75.5	0.3
סך הכל ליום 30 ביוני 2021					
-	-	-	-	90.5	0.6
סך הכל ליום 31 במרס 2021					
2.4	6.7	110.4	0.1		
סך הכל ליום 31 בדצמבר 2020					
19.9	0.1	114.3	0.2		

(1) אין לבנק דחיות שניתנו שאינן במסגרת תכנית רוחבית.

(2) תקופת דחיית התשלומים הינה התקופה המצטברת של דחיות שניתנו לחוב מתחילת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ואינה כוללת דחייה אחרת אשר לה הלוואה זכאי לפי כל דין.

עם פרוץ משבר הקורונה, אימץ הבנק את ההקלות הרגולטוריות שניתנו על-ידי בנק ישראל ואפשר ללקוחותיו לדחות החזרי תשלומים של הלוואות וגם להסדיר לוח תשלומים מקל לפירעון החוב. קיימת ירידה משמעותית בהיקף האשראי המוקפא. נכון ליום 31 בדצמבר 2021 שיעור החובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים אינו מהותי ביחס לסך האשראי לציבור, בהשוואה ל- 0.11% ביום 31 בדצמבר 2020.

איכות אשראי וסיכון אשראי בעייתי

סך סיכון האשראי הבעייתי למרכיביו השונים, הכולל רכיבים חוץ-מאזניים הסתכם ב- 96.5 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 94.7 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2020.

יחס סיכון האשראי הבעייתי לסיכון האשראי הכולל בגין הציבור בבנק, עמד ב- 31 בדצמבר 2021 על 1.2%, לעומת 1.3% בסוף שנת 2020. 11% מסיכון האשראי הבעייתי בבנק משויכים לענף המסחר, 24% לענף הבינוי והנדל"ן, 58% לענף הלקוחות הפרטיים ו-2% לענף תחבורה ואחסנה. יחס סיכון האשראי הבעייתי המאזני לסך האשראי לציבור עומד על 1.2% לעומת 1.3% בסוף שנת 2020.

ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים של הציבור

במיליוני ש"ח			31 בדצמבר 2021			31 בדצמבר 2020		
			מסחרי	פרטי	סה"כ	מסחרי	פרטי	סה"כ
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי⁽¹⁾								
סיכון אשראי מאזני			957.3	4,391.9	5,349.2	921.0	4,094.9	5,015.9
סיכון אשראי חוץ מאזני			211.6	1,902.7	2,114.3	228.6	1,976.3	2,204.9
סך סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי			1,168.9	6,294.6	7,463.5	1,149.6	6,071.2	7,220.8
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי								
לא בעייתי			6.8	197.9	204.7	13.6	122.8	136.4
סה"כ בעייתי ⁽²⁾			10.8	10.8	21.6	13.9	18.5	32.4
- השגחה מיוחדת			0.5	10.2	10.7	4.0	6.6	10.6
- נחות			23.4	35.2	58.6	7.6	39.3	46.9
- פגום			41.5	254.1	295.6	39.1	187.2	226.3
סך הכל סיכון אשראי מאזני			10.8	27.2	38.0	10.8	15.3	26.1
סיכון אשראי חוץ מאזני			52.3	281.3	333.6	49.9	202.5	252.4
סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי			0.5	10.2	10.7	3.9	6.6	10.5
מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 ימים או יותר			1,221.2	6,575.9	7,797.1	1,199.5	6,273.7	7,473.2
סך הכל סיכון אשראי כולל של הציבור			23.1	28.4	51.5	7.6	32.1	39.7
מידע נוסף על סך נכסים שאינם מבצעים:								
חובות פגומים			23.1	28.4	51.5	7.6	32.1	39.7

(1) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

תנועה בחובות הפגומים בגין אשראי לציבור

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021			
מסחרי	פרטי	סה"כ	מסחרי	פרטי	סה"כ	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
10.9	31.8	42.7	7.6	39.3	46.9	4. תנועה בחובות הפגומים בגין אשראי לציבור*
0.6	23.9	24.5	26.4	8.0	34.4	יתרת חובות פגומים לתחילת שנה
-	(0.5)	(0.5)	-	-	-	חובות שסווגו כחובות פגומים במהלך השנה
(2.8)	(5.8)	(8.6)	(4.3)	(3.7)	(8.0)	חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום
(1.1)	(10.1)	(11.2)	(6.3)	(8.4)	(14.7)	חובות פגומים שנמחקו
7.6	39.3	46.9	23.4	35.2	58.6	חובות פגומים שנפרעו
						יתרת חובות פגומים לסוף שנה
* מזה: תנועה בחובות בעייתיים בארגון מחדש						
6.2	26.6	32.8	5.1	30.8	35.9	יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת השנה
2.1	17.7	19.8	2.0	9.0	11.0	ארגונים מחדש שבוצעו במהלך השנה
(2.1)	(4.9)	(7.0)	(3.7)	(3.3)	(7.0)	חובות בארגון מחדש שנמחקו
(1.1)	(8.6)	(9.7)	(0.4)	(9.6)	(10.0)	חובות בארגון מחדש שנפרעו
5.1	30.8	35.9	3.0	26.9	29.9	יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש
שינויים בהפרשות להפסדי אשראי בגין חובות פגומים						
4.9	5.1	10.0	4.1	7.5	11.6	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
1.2	3.6	4.8	3.1	2.4	5.5	גידול בהפרשות
(2.0)	(1.2)	(3.2)	(4.4)	(3.7)	(8.1)	גביות ומחיקות
4.1	7.5	11.6	2.8	6.2	9.0	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה

5. מדדי סיכון

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021	
1.10%	1.23%	שיעור חובות פגומים או בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת האשראי לציבור
		מזה:
0.90%	1.04%	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת האשראי לציבור
0.20%	0.19%	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת האשראי לציבור
1.27%	1.24%	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון האשראי הכולל בגין הציבור
0.45%	(0.06%)	שיעור ההוצאה (הכנסה) בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
0.16%	0.06%	שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
1.39%	1.17%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור
154.80%	112.97%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור פגום
126.48%	95.53%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום בתוספת יתרת אשראי לציבור בפיגור של 90 יום או יותר
10.47%	4.38%	שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

סיכון אשראי לפי ענפי משק על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2021							
הפסדי אשראי(2)			מזה:			סיכון אשראי כולל (1)	פעילות לווים בישראל ציבור-מסחרי
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	סיכון אשראי פגום	סיכון אשראי בעייתי(4)	דירוג ביצוע אשראי (3)		
1.8	-	0.1	0.2	0.7	125.6	126.8	תעשייה
4.7	3.1	1.3	23.4	23.4	285.8	317.8	בניה ונדל"ן - בינוי
0.3	-	(0.3)	-	-	133.6	133.6	בניה ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
4.3	-	(1.3)	0.4	10.9	186.1	197.9	מסחר
0.1	-	(0.1)	-	-	64.8	65.8	שירותים פיננסיים
1.0	-	(0.2)	1.1	1.4	170.6	172.2	שרותים ציבוריים וקהילתיים
2.4	0.1	(1.4)	2.5	3.7	202.4	207.1	ענפים אחרים
14.6	3.2	(1.9)	27.6	40.1	1,168.9	1,221.2	סך הכל מסחרי
55.7	(0.3)	(1.4)	35.2	56.4	6,294.6	6,575.9	אנשים פרטיים
70.3	2.9	(3.3)	62.8	96.5	7,463.5	7,797.1	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	3,984.9	3,984.9	בנקים בישראל וממשלת ישראל
70.3	2.9	(3.3)	62.8	96.5	11,448.4	11,782.0	סך הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וחוז' מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות (אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים), אגרות חוב, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוז' מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 8,882.9 מיליוני ש"ח, 742.7 מיליוני ש"ח, 1.0 מיליוני ש"ח ו- 2,155.4 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(2) כולל בגין מכשירי אשראי חוז' מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(3) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(4) סיכון אשראי מאזני וחוז' מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

סיכון אשראי לפי ענפי משק על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2020							פעילות לווים בישראל ציבור-מסחרי
הפסדי אשראי(2)			מזה:			סיכון אשראי כולל (1)	
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	סיכון אשראי פגום	סיכון אשראי בעייתי(4)	דירוג ביצוע אשראי (3)		
1.6	0.9	(2.2)	0.2	0.2	115.0	115.6	תעשייה
6.6	-	1.9	9.7	9.7	326.0	344.7	בניה ונדל"ן - בינוי
0.6	-	0.1	-	-	129.4	129.4	בניה ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
5.7	0.1	4.0	-	11.6	126.3	139.3	מסחר
0.3	-	0.1	-	-	93.9	96.5	שירותים פיננסיים
1.1	0.1	0.5	-	1.5	176.0	178.3	שרותים ציבוריים וקהילתיים
3.8	1.0	1.4	0.7	6.9	183.0	195.7	ענפים אחרים
19.7	2.1	5.8	10.6	29.9	1,149.6	1,199.5	סך הכל מסחרי
56.8	5.5	16.0	39.3	64.5	6,071.2	6,273.7	אנשים פרטיים
76.5	7.6	21.8	49.9	94.4	7,220.8	7,473.2	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	3,834.1	3,834.1	בנקים בישראל וממשלת ישראל
76.5	7.6	21.8	49.9	94.4	11,054.9	11,307.3	סך הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וחוזי מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות (אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים), אגרות חוב, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוזי מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 8,449.7 מיליוני ש"ח, 625.3 מיליוני ש"ח, 0.4 מיליוני ש"ח ו- 2,231.9 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(2) כולל בגין מכשירי אשראי חוזי מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(3) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(4) סיכון אשראי מאזני וחוזי מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

ניהול סיכוני אשראי צד נגדי

א. כללי

סיכון אשראי של צד נגדי הוא הסיכון שהצד הנגדי לעסקה יכנס לכשל טרם מועד הסילוק הסופי של התשלומים בגין העסקה. הפסד כלכלי ייגרם אם בעת כניסתו של הצד הנגדי למצב של כשל, יהיו עסקאות עמו בעלות ערך כלכלי חיובי לבנק.

בניגוד לחשיפת האשראי, בה החשיפה היא חד-צדדית והבנק נושא לבדו בסיכון להפסד, סיכון צד נגדי יוצר סיכון דו-צדדי להפסד וזאת בהתאם להיות ערך העסקה חיובי או שלילי עבור כל אחד מצדדי העסקה. החשיפה לסיכון צד נגדי מאופיינת גם בשווי השוק של העסקאות, שעשוי להשתנות לאורך חיי העסקה.

ב. מדיניות

לבנק מדיניות ותיאבון לסיכון לפעילות מול מוסדות פיננסיים, הן ברמת תיאבון הסיכון הכולל והן ברמת החשיפה לצד הנגדי הבודד בחתך סוג החשיפה והעסקה הבודדת, ותוך התחשבות בהון העצמי של הבנק והיקף החשיפות שלו ובהתבסס על פרמטרים הנגזרים מחוסנו הפיננסי של הצד הנגדי.

סיכונים בענף הבינוי והנדל"ן

הבנק נוקט במדיניות אשראי מידתית וזהירה המאושרת על ידי דירקטוריון הבנק, נבחנת מידי שנה ומתעדכנת על פי השינויים והתמורות בארץ הן בתחום הנדל"ן בכלל והן בתחום האשראי בפרט, שינויים ברגולציה (כגון: הוראות המפקח על הבנקים ותקנות ממשלתיות) וכיו"ב. מדיניות זו באה לידי ביטוי בבחינת שיעור המימון, ביצוע ניתוחי רגישות בליווי פרויקטים לבניה ובחינת שיעור ההון העצמי והמכירות המוקדמות וזאת על מנת לצמצם ככל הניתן את הסיכונים.

כמו כן, אימצה קבוצת הבנק מדיניות פרטנית ביחס לתחומי הפעילות השונים בתחום הנדל"ן והבינוי, ובהם ליווי בניה למגורים, ליווי בניה לנכסים מניבים, וכן אשראי למימון נדל"ן מניב ביעוד למשרדים, מסחר ותעשייה. בחינת בקשות חדשות למימון נדל"ן בבנק מאופיינות בפרמטרים שונים, בין היתר, מיקום הנכס, ייעודו (מגורים/משרדים/מסחר) וסוג העסקה. כמו כן נבחנת רמת הסיכון הנגזרת בכל מימון בהתייחס לשיעור המימון, תקופת המימון, איכות הלווה ואיתנותו. בהתייחס לכל האמור לעיל וכן פרמטרים נוספים, נקבעת רמת התמחור ורווחיות התיק.

מעבר לבדיקות הנעשות באופן שוטף, מקיים הבנק דיון תקופתי בכל תיקי האשראי, ובוחן את מצב הפרויקטים וכן את רמת הסיכון בכל פרויקט ומצמצם חשיפות בהתאם. ככלל, בחינת הפרויקטים מתבצעת על בסיס חודשי ועל פי דוחות ביצוע, המתקבלים מאת המפקח על הפרויקט, כאשר הסיכונים הנבחנים הם, הן ברמת סיכון השוק והן ברמת סיכון הביצוע.

הבנק מקפיד לתמחר כל עסקה בהתאם לסיכון ולריתוק ההון הנדרש, באמצעות כלים לחישוב תשואה. ההפרשה להפסדי אשראי מחושבת בהתאם להוראות המפקח על הבנקים ונקבעת גם עבור ענף הבינוי והנדל"ן, על פי מאפייניו. יצוין כי בנוסף למדידה כמותית זו, בוחנת קבוצת הבנק מדי רבעון, באופן סובייקטיבי, את הצורך בהגדלה נוספת של מקדמי ההפרשה לענף הבינוי והנדל"ן, בהתחשב בהתפתחויות בסביבה העסקית ואינדיקציות נוספות, הרלוונטיות לרמת הסיכון הגלומה בתיק האשראי ובמידת הצורך, מגדיל את מקדמי ההפרשה הקבוצתית. בחינה נוספת מבוצעת גם עבור לוויים ספציפיים ובמידת הצורך, נרשמת גם הפרשה פרטנית.

משבר הקורונה הביא לחוסר וודאות באשר להמשך הביקושים בתחום הנדל"ן המניב, כאשר קיימת שונות בין סוגי הנכסים המניבים. ככל שתהיה פגיעה בתחום זה, היא צפויה להשפיע בעיקר על נכסים ישנים שאינם באזורי ביקוש. הבנק בוחן באופן שוטף את מידת הפגיעה בנכסים מסוג זה.

החל מתחילת המשבר בוצעה בחינה מעמיקה של כלל הלקוחות בתיק האשראי בבנק, תוך ניתוח השפעה אפשרית על פעילותם, התייחסות למימון קרקעות וליווי פרויקטים פעילים ובחתך לפי יעוד הקרקע או הפרויקט (מגורים/משרדים/מסחר/תעשייה), מתוך כוונה למפות ולהציף סיכונים אפשריים בתיק האשראי לנדל"ן.

למועד הדיווח שוק הנדל"ן בארץ מצוי במגמת גידול והתפתחות מואצת, בדגש על תחום המגורים, אך גם בתחום המשרדים והמסחר. מגמה זו, בשילוב עם מדיניות הבנק המידתית, הביא לכך שלהערכת הבנק, לא נרשמה השפעה מהותית על איכות התיק. להלן נתונים על סיכון האשראי לציבור בענף הבינוי והנדל"ן בישראל:

31 בדצמבר 2020	31 בדצמבר 2021	
במיליוני ש"ח		
		סיכון אשראי כולל⁽¹⁾
201.8	136.3	נדל"ן שבנייתו לא הושלמה
76.1	74.5	מזה: קרקע גולמית
125.7	61.8	נדל"ן בתהליכי בניה
18.3	15.9	נדל"ן שבנייתו הושלמה
254.0	299.2	אחר ⁽²⁾
474.1	451.4	סך הכל

(1) מזה: אשראי המובטח בנדל"ן למגורים בסך של 61.8 מיליוני ש"ח (32.6 מיליוני ש"ח מאזני ו-29.2 מיליוני ש"ח חוץ מאזני) ב-31.12.20 - 125.7 מיליוני ש"ח (63.2 מיליוני ש"ח מאזני ו-62.5 מיליוני ש"ח חוץ מאזני).

(2) כולל אשראי ללווים בענף הבינוי והנדל"ן בישראל, להם בטחון שאינו נדל"ן, כגון ובעיקר - פרויקטי תשתיות, אשראי לחברות נדל"ן מניב ולווים, ששווי הנכס שלהם למימוש מהיר מבטיח פחות מ-50% מסך סיכון האשראי של הלווה.

שיעור האשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מסך סיכון האשראי בענף הבינוי והנדל"ן ליום 31 בדצמבר 2021 עומד על 7.1%, בהשוואה ל-3.9% ליום 31 בדצמבר 2020. שיעור האשראי הבעייתי מסיכון האשראי הכולל בענף הבינוי והנדל"ן ליום 31 בדצמבר 2021 עומד על 5.2%, בהשוואה ל-2.1% ליום 31 בדצמבר 2020.

סיכון אשראי לאנשים פרטיים

כללי

אשראי צרכני למשקי הבית מורכב בעיקר מלקוחות שכירים, שעיקרם במערכת החינוך. מדיניות האשראי לאנשים פרטיים, משקפת את תיאבון הסיכון של הבנק וכוונותיו לגבי רמות הסיכון שברצונו ליטול וכן את הפרופיל הרצוי לתיק האשראי לאנשים פרטיים והיקפו ביחס לתיק האשראי הכולל. המדיניות מתבססת על מערכת פנימית לדירוג סיכון האשראי לאנשים פרטיים על פי מודלים סטטיסטיים המתעדכנים באופן שוטף וכן על ידי כללים עסקיים ועקרונות למתן אשראי בהתאם לבחינת כושר החזר של הלקוח ברמה פרטנית וכן על ניתוח והערכה של מכלול פרמטרים נוספים, להם השלכה על איתנותו הפיננסית של הלווה.

תפיסה זו משתקפת היטב במדיניות האשראי של הבנק באמצעות מגבלות כמותיות ואיכותיות למתן אשראי ברמת הלקוח הבודד וברמת הבנק, וכן בתהליכי בקרה ובתהליכי עבודה מובנים, בקווי הבקרה השונים. מודלים של דירוג סיכונים אשראי משמשים את הבנק הן בתהליך החיתום של האשראי בסניפים והן בהעמדת אשראי ישיר באמצעות האינטרנט, האפליקציה ובקול סנטר. המלצות האשראי הנגזרות מהמודלים הסטטיסטיים, יחד עם נהלי הבנק הנסמכים על מדיניות האשראי והמגבלות האיכותיות והכמותיות הכלולות בה, מגלים את תיאבון הסיכון המידתי של הבנק בתחום האשראי הצרכני.

הבנק מתמקד באשראי קמעונאי, המאופייין ברמת פיזור גבוהה ורמת סיכון נמוכה. הבנק פועל ליישם מתכונת עבודה סדורה המגדירה, בין היתר, מדיניות ממוקדת לקוח. אוכלוסיית היעד מאופיינת בביטחון תעסוקתי, מקורות הכנסה יציבים וכושר החזר מוכח הזקוקה למימון בתחום הצרכני. חלק מן ההלוואות לאוכלוסייה זו מוענק בין היתר

במסגרת מכרז החשב הכללי למתן הלוואות רווחה לעובדי הוראה ומענקים מותנים לסטודנטים להוראה. במסגרת המכרז הבנק מעמיד לעובדי ההוראה הלוואות מחשבון החשב הכללי כאמור. גובה הלוואות החשכ"ל הינן בסכום מרבי של עד 40 אלפי ש"ח ולתקופת זמן של עד 10 שנים, בהתאם לסוגי ההלוואות בתנאי המכרז. תשלומי הלוואות אלו ואחרות מבוצעים בעיקר בניכוי משכר. בנושא מכרז החשכ"ל ראה גם באור 14 בדוחות הכספיים. כ-78% מהאשראי של אנשים פרטיים הינו בגין לקוחות בעלי הכנסה קבועה מעל 10 אלפי ש"ח. הבנק אינו מעניק הלוואות לדירור. הלוואות אלו ניתנות על ידי חברת האם.

השפעת התפשטות נגיף הקורונה על האשראי לאנשים פרטיים

נתוני הבנק מצביעים, כי שיעור האשראי הבעייתי של לקוחות פרטיים, גם לאור התמשכות משבר הקורונה, לא השתנה באופן מהותי. רובם המכריע של הלקוחות להם בוצעה הקפאת תשלומי הלוואות בתקופת המשבר, חזרו לשלם את ההלוואות כסדרן. הבנק עוקב בהתמדה ובאופן שוטף אחר נתוני המשק וכפועל יוצא מכך מבסס את חיתום האשראי על יכולת ההחזר העדכנית של לקוחותיו.

בשנת 2021 נרשמה הכנסה בגין הפסדי אשראי בגין אנשים פרטיים בסך של כ- 1.4 מיליוני ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך כ- 16.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בתקופת הדוח נוצרה הכנסה שנבעה בעיקרה מגידול בגביית חובות שנמחקו בשנים קודמות ומירידה ביתרות האשראי להלוואות אשר נמצאות בדחיית תשלומים.

להלן התפלגות סיכון האשראי לאנשים פרטיים

השינוי באחוזים	31 בדצמבר 2020	31 בדצמבר 2021	
במיליוני ש"ח			
13.2	863.4	977.1	יתרות עובר ושב ויתרות מנוצלות בכרטיסי אשראי
7.3	3,418.7	3,668.9	הלוואות אחרות
8.5	4,282.1	4,646.0	סך כל סיכון האשראי המאזני
0.8	815.4	822.1	מסגרת עו"ש לא מנוצלת
(3.6)	942.4	908.5	מסגרות כרטיסי אשראי לא מנוצלות
(14.8)	233.9	199.3	סיכון אשראי חוץ מאזני אחר
(3.1)	1,991.7	1,929.9	סך כל סיכון האשראי החוץ מאזני
4.8	6,273.8	6,575.9	סך הכל סיכון האשראי הכולל
9.1	3,957.6	4,316.6	ממוצע היקף האשראי, כולל משיכות יתר בעו"ש, כרטיסי אשראי והלוואות

להלן התפלגות סיכון האשראי מסך החובות לאנשים פרטיים

השינוי באחוזים	31 בדצמבר 2020	31 בדצמבר 2021	
במיליוני ש"ח			
(10.4)	39.3	35.2	סיכון אשראי פגום
(16.0)	25.0	21.0	סיכון אשראי בעייתי לא פגום
8.8	4,217.8	4,589.8	סיכון אשראי לא בעייתי
8.5	4,282.1	4,646.0	סך כל סיכון אשראי
54.5	6.6	10.2	מזה: חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר
(12.7)	30.8	26.9	יתרת ארגוני החוב שבהסדר מתוך האשראי הבעייתי
	0.37%	(0.03%)	שיעור ההוצאה להפסדי אשראי מסך האשראי לציבור

להלן התפלגות סיכון האשראי לאנשים פרטיים לפי התפלגות ההכנסה הקבועה בחשבון

31 בדצמבר 2021				
סיכון אשראי חוץ מאזני	סך הכל סיכון אשראי מאזני	סך נכסים פיננסיים** גבוה מ-50 אלפי ש"ח	סך נכסים פיננסיים** נמוך מ-50 אלפי ש"ח	הכנסה קבועה בחשבון* באלפי ש"ח
במיליוני ש"ח				ללא הכנסה קבועה
78.9	35.6	5.2	30.4	עד 10
313.3	974.1	94.3	879.8	מ-10 עד 20
734.7	1,962.7	399.9	1,562.8	מעל 20
803.0	1,673.6	571.5	1,102.1	סך הכל
1,929.9	4,646.0	1,070.9	3,575.1	

31 בדצמבר 2020				
סיכון אשראי חוץ מאזני	סך הכל סיכון אשראי מאזני	סך נכסים פיננסיים** גבוה מ-50 אלפי ש"ח	סך נכסים פיננסיים** נמוך מ-50 אלפי ש"ח	הכנסה קבועה בחשבון* באלפי ש"ח
במיליוני ש"ח				ללא הכנסה קבועה
77.1	42.2	7.0	35.2	עד 10
356.8	1,018.5	94.4	924.1	מ-10 עד 20
797.5	1,895.6	378.4	1,517.2	מעל 20
760.3	1,325.8	470.2	855.6	סך הכל
1,991.7	4,282.1	950.0	3,332.1	

* הכנסה קבועה לחשבון, כהגדרתה בהוראת הדיווח לפיקוח 836 (הכוללת משכורת בפועל במוצק של 12 חודשים אחרונים, סך קצבאות, הפקדות מזומן והפקדות שיקים).

** תיק הנכסים הפיננסיים המקושר לחשבון, כגון: פקדונות כספיים (לרבות יתרות עו"ש), תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים.

התפלגות לפי התקופה הממוצעת שנותרה לפירעון (לפי המועד הסופי לפירעון ההלוואה)

סיכון אשראי מאזני		תקופה לפירעון
31 בדצמבר 2021	31 בדצמבר 2020	
במיליוני ש"ח		עד שנה
944.6	1,070.1	משנה ועד שלוש שנים
556.0	634.1	משלוש שנים ועד חמש שנים
1,093.8	1,182.2	מחמש שנים ועד שבע שנים
830.1	884.1	מעל שבע שנים
857.6	875.5	סך הכל
4,282.1	4,646.0	

התפלגות לפי גודל האשראי של הלווה*

31 בדצמבר 2020			31 בדצמבר 2021			תחום אשראי ללווה באלפי ש"ח
סיכון אשראי כולל**	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל**	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
95.9	73.0	22.9	97.5	72.5	25.0	עד 10
194.2	143.3	50.9	203.5	145.2	58.3	מ- 10 עד 20
507.9	319.1	188.8	532.9	316.9	216.0	מ- 20 עד 40
1,186.2	575.1	611.1	1,200.8	554.6	646.2	מ- 40 עד 80
2,029.6	536.6	1,493.0	2,085.4	507.4	1,578.0	מ- 80 עד 150
2,029.9	316.7	1,713.2	2,129.0	301.7	1,827.3	מ- 150 עד 300
230.1	27.9	202.2	326.8	31.6	295.2	מעל 300
6,273.8	1,991.7	4,282.1	6,575.9	1,929.9	4,646.0	סך הכל

* הגדרת לווה - בהתאם להגדרות הוראת ניהול בנקאי תקין 313.

** סיכון אשראי כולל - למעט חבות בגין נגזרים.

התפלגות לפי סוג ומידת החשיפה לגידול משמעותי בתשלומים

31 בדצמבר 2021		31 בדצמבר 2020	
סוג האשראי		סיכון אשראי מאזני	
עו"ש		במיליוני ש"ח	
337.6		293.1	
יתרות מנוצלות בכרטיסי אשראי		570.3	
639.5		3,333.3	
אשראי בריבית משתנה		85.4	
139.9		4,282.1	
אשראי בריבית קבועה		4,646.0	
סך הכל			

ביטחונות

31 בדצמבר 2021			31 בדצמבר 2020			תחום אשראי ללווה
סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי כולל	
במיליוני ש"ח						
214.8	4.3	219.1	189.4	3.5	192.9	סך אשראי המוגבה בביטחונות*
113.9	3.3	117.2	98.8	2.7	101.5	* מזה: בטחונות לא נזילים
100.9	1.0	101.9	90.6	0.8	91.4	בטחונות נזילים

תיאור הפעילות

א. חיתום האשראי למשקי בית

חיתום האשראי הצרכני מבוצע בהתחשב בפרמטרים אישיים של הלקוח ומשקף נכונות מידתית לנטילת סיכונים אשראי. תפיסה זו משתקפת היטב במגבלות כמותיות ואיכותיות וכן באמצעות מגוון רחב של נוהלי אשראי, תהליכי עבודה מובנים ותהליכי בקרה הדוקים בקווי הבקרה השונים.

הבנק נותן מענה לצרכי האשראי של הלקוח בהתאם ליכולת ההחזר ודירוג האשראי. כמו כן מציע אשראי ללקוחותיו באופן יזום על בסיס ניטור מאפייני הסיכון של הלקוח ואיתור צרכיו. בתהליך החיתום נבחנים מספר

קריטריונים אשר מהווים כלי תומך החלטה, בין היתר, חוסנו הפיננסי, התנהלותו בחשבון, מטרת האשראי, פעילות הלקוח בבנק, דירוג סיכון האשראי, כושר החזר, תמהיל האשראי הכולל בחשבון והתאמתו לצורכי הלקוח וכל מידע נוסף אשר בידו לסייע בתהליך החיתום. תהליך זה מושתת על ערכי הוגנות ושקיפות כלפי הלקוח.

ב. אופן פיקוח ומעקב על מאפייני הסיכון

לבנק ועובדיו התמחות ומיומנות גבוהה בתחום אשראי קמעונאי מתוקף ניסיונו רב השנים באשראי למשקי הבית.

הבנק מכשיר את עובדיו ברמת מיומנות מקצועית גבוהה בתחום האשראי ובעל מערכות ממוחשבות תומכות החלטה, בקרה ומעקב לאיתור מוקדם של לווים בפיגור או תסמינים שליליים.

הבנק מגדר את עצמו בנטילת סיכונים אשראי, בין היתר, באמצעות פיזור הסיכון בין הלקוחות.

ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים בבנק באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת. הבקורות בנושא האשראי הצרכני מבוצעות באמצעות שלושת קווי ההגנה.

במסגרת הבקורות המבוצעות על ידי הקו הראשון: מעקב אחר חריגה ממסגרת עו"ש וחח"ד, בדיקת אשראי בפיגור ובקרה אחר התפתחות האשראי הצרכני הבעייתי בסניפים.

בקו השני קיימות מגוון בקורות, כאשר עיקרן נועדו לבחון את ההתנהלות הפיננסית בחשבונות ולאחר סימנים להתדרדרות במצב החוב. סימני התדרדרות יכולים לבוע מירידה במחזורי פעילות, חריגות ממסגרות מאושרות וכדומה. בנוסף, הבנק משתמש במערכות ממוכנות תומכות כגון מערכת לאיתור וטיפול בחובות בעלי סממנים בעייתיים ומערכת סטטיסטית לניבוי כשל אשראי.

הקו השלישי, מערך הביקורת הפנימית, אחראי לביצוע ביקורת בלתי תלויה על ניהול הסיכון, מסגרת העבודה והבקורות לניטור סיכונים אשראי צרכני, לרבות פעילויות קווי ההגנה הראשון והשני לניטור סיכון זה.

סיכון שוק

כללי

1. סיכון שוק (סיכון פיננסי) הינו סיכון קיים או עתידי להפסד או לירידת ערך הנובע משינוי בשווי הכלכלי של מכשיר פיננסי, תיק מסוים או קבוצת תיקים וברמה הכוללת, עקב שינויים במחירים, שערים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים ובכללם: סיכון ריבית, סיכון מטבע, סיכון אינפלציה, סיכון מחיר מניות וסיכון תנודתיות.
2. לבנק מדיניות מפורטת לניהול החשיפה לסיכונים פיננסיים אשר מתווה ומפרטת, בין היתר, תיאבון כולל לסיכונים פיננסיים ותיאבון לסיכון בחתך הסיכון הבודד ועקרונות לפעילות.

בעקבות ההתאוששות המהירה מהמשבר והביקוש הגובר לסחורות בעולם, הצפי הוא לעלייה במדד המחירים לצרכן וכפועל יוצא השוק צופה שבנקים מרכזיים בעולם יעלו את הריבית המקומית. מתחילת שנת 2022 הציגו מדדי המניות ירידות שערים וזאת לעומת שנת 2021, שאופיינה בעליות שערים משמעותיות במדדי המניות בארץ ובעולם.

הפיקוח והבקרה על ניהול החשיפה לסיכונים שוק

הבנק מקיים מערך נאות של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח, בקרה בלתי תלויה וביקורת על תהליך ניהול סיכונים השוק. התפיסה הניהולית והבקרתית של הבנק היא של זיהוי, כימות ואמידה שוטפים של החשיפה לסיכונים שוק ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו.

ניהול החשיפה לסיכונים השוק נבחן ומבוקר באופן שוטף במסגרת בחינת כלל הסיכונים על ידי ועדות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון והנהלה וכן על ידי דרגי הביניים כמפורט בדוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

דיווח על החשיפות לסיכוני שוק

הנהלת הבנק והדירקטוריון מקבלים מגוון דיווחים על החשיפה לסיכוני שוק, ובחתכים שונים על ידי גורמי הניהול, הפיקוח והבקרה, בין היתר, התפתחויות בסיכון ובסביבה הפיננסית ועמידה במגבלות.

תיאבון הסיכון

תיאבון הסיכון של הבנק משקף נכונות מידתית לנטילת סיכונים פיננסיים, תואם פעילות בנקאית זהירה, מידתי ותואם לדרישות הפיקוחיות ולהיקף פעילות הבנק לצביונו. ככלל, הבנק שואף למזער את החשיפות הפיננסיות שהוא נוטל, ופועל ליצירת רווחיות נאותה תוך כדי נטילת סיכונים פיננסיים נמוכים. תפיסה זו משתקפת היטב במדיניות הבנק באמצעות מגוון רחב מאוד של מגבלות סיכון/הפסד כמותיות ומידתיות ביחס להון הבנק, וכן בתהליכי בקרה הדוקים ובתהליכי עבודה מובנים בקווי הבקרה השונים.

המתודולוגיה לאמידת החשיפה לסיכוני השוק

הבנק עושה שימוש במספר כלים ומודלים מקובלים לצורך ניהול החשיפה לסיכוני השוק באמצעים, הכוללים גם את הערך בסיכון (VAR) וגם הפעלת תרחישי קיצון Stress Tests, כלי ניהול ובקרת חשיפות ריבית כגון: מח"מ, שווי הוגן, מבחני רגישות לשינויים בעקום הריבית.

סיכון ריבית

כללי

סיכון הריבית הוא סיכון לרווחים או להון הנובע מתזוזות בשיעורי הריבית, המשפיעים על רווחי הבנק באמצעות שינוי בהכנסות נטו, ועל שווי נכסי הבנק, התחייבויותיו ומכשירים חוץ מאזניים, מכיוון שהערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים (ובמקרים מסוימים התזרימים עצמם) משתנה כאשר חל שינוי בשיעורי הריבית. צורות העיקריות של סיכון הריבית שאליו נחשף הבנק כוללות: סיכון תמחור מחדש, סיכון עקום התשואה וסיכון בסיס. סיכון הריבית, לכלל התיק, הינו אחד הסיכונים הדומיננטיים להם חשוף הבנק בכל הקשור להשפעה על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות ועל הרווח. הבנק מנהל את סיכוני הריבית בהתאם להוראת בנק ישראל בנושא ניהול סיכון הריבית (הוראה 333), בדגש על סיכון הריבית בתיק הבנקאי. נקבעה מדיניות בנושא ניהול סיכון הריבית בהתאם להוראות.

ניהול החשיפה

ניהול החשיפה לסיכונים בריבית נעשה על ידי התאמת משך החיים הממוצע של המקורות והשימושים ותוך צמצום החשיפה לשחיקת השווי ההוגן, כתוצאה משינויים בלתי צפויים בשיעורי הריבית, בכפוף למגבלות שקבע הדירקטוריון. בכל מגזר נמדדת החשיפה לשינוי בלתי צפוי בשיעור הריבית לכל התקופות ובתרחישי ריבית שונים ונמדדת השפעתה על השחיקה הפוטנציאלית של השווי הכלכלי ושל הרווח החשבונאי עבור שנים עשר חודשים קדימה, בכל אחד מהמגזרים בנפרד, וגם בכל המגזרים יחד. הבנק רואה בגישה הכלכלית ככלי עיקרי לניהול סיכוני הריבית שלו. החשיפה העיקרית לסיכוני ריבית בבנק מיוחסת לפעילות המימון במגזר השקלי הלא צמוד ובמגזר צמוד המדד ונובעת ממאפייני ההשקעה, הנגזרים מטווח השימושים והמקורות במגזרים אלה. על מנת למזער את סיכון הריבית בתיק הבנקאי וכחלק מניהול הנכסים וההתחייבויות, הבנק עושה לעיתים שימוש בכלים נוספים, לרבות פעילות בנגזרים.

התיאבון לסיכון

- תיאבון הסיכון לריבית כפי שמשתקף במגבלות הינו מידתי, וניצול מסגרות החשיפה מבוצע בהתאם להערכות הבנק בנוגע לשיעורי הריבית הצפויים ולמבנה עקום הריבית הצפוי באופקי זמן שונים ובכפוף למגבלות שהוגדרו במדיניות הסיכונים הפיננסיים.

- לבנק סדרת מגבלות לשינויים בעקום הריבית ומגבלות פרטניות היוצרות סיכוני ריבית על היקף חשיפת הריבית, ומגבלות על גובה השחיקה המכסימלי בשווי ההון תחת מצב קיצון.

החשיפה בפועל ליום הדוח

סיכון הריבית נמדד ומנוהל על בסיס הנחות שונות באשר לזמני הפירעון של הנכסים וההתחייבויות. ביתרות חשבונות העובר ושב שאינן נושאות ריבית קיימות יתרות זכות בסכום יציב לאורך זמן. הבנק קבע כי תקופת הפירעון של יתרת העו"ש היציבה המשמשת בחישוב החשיפה לריבית תהיה למספר שנים.

ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים בריבית המבוססת על השווי ההון של המכשירים הפיננסיים
להלן מידע על נכסים והתחייבויות החשופים לשינויים בריבית על פי שווים ההון, כולל ניתוח רגישות לגבי השפעת שינויים תיאורטיים בשיעור הריבית על שווים ההון של המכשירים הפיננסיים של הבנק, למעט פריטים לא כספיים, על פי כללים חשבונאיים:

להלן פרטים על השפעת שינויים בריבית על השווי ההון של עודף הנכסים במגזר, על הכנסות הריבית נטו ועל הכנסות המימון שאינן מריבית:

1. שווי הון של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעורי הריבית):

31 בדצמבר 2020			31 בדצמבר 2021			
שקל	מט"ח	סך הכל	שקל	מט"ח	סך הכל	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
671.9	(0.1)	672.0	731.5	(1.3)	732.8	שווי הון נטו מותאם ⁽¹⁾
671.8	(0.2)	672.0	731.5	(1.3)	732.8	מזה: תיק בנקאי

(1) פירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההון המותאם של המכשירים הפיננסיים, ראה באור 28א' לדוחות הכספיים.

2. השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההון נטו מותאם⁽¹⁾ של הבנק:

31 בדצמבר 2020			31 בדצמבר 2021			
שקל ⁽⁵⁾	מט"ח	סך הכל	שקל ⁽⁵⁾	מט"ח	סך הכל	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
שינויים מקבילים						
16.0	(1.3)	14.7	24.8	(0.6)	24.2	עלייה במקביל של 1%
16.0	(1.4)	14.6	24.8	(0.6)	24.2	מזה: תיק בנקאי
(29.6)	1.3	(28.3)	(39.5)	0.7	(38.8)	ירידה במקביל של 1%
(29.6)	1.3	(28.3)	(39.4)	0.8	(38.6)	מזה: תיק בנקאי
שינויים לא מקבילים						
19.8	0.9	20.7	27.3	0.8	28.1	התללה ⁽²⁾
(16.8)	(1.4)	(18.2)	(20.7)	(1.1)	(21.8)	השטחה ⁽³⁾
(3.0)	(1.9)	(4.9)	(5.2)	(1.2)	(6.4)	עליית ריבית בטווח הקצר
4.4	1.3	5.7	(3.9)	0.7	(3.2)	ירידת ריבית בטווח הקצר

בטבלה זו מוצג השווי ההון נטו המותאם של כל המכשירים הפיננסיים, בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

3. השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית⁽⁶⁾

31 בדצמבר 2020			31 בדצמבר 2021			שינויים מקבילים
סך הכל ⁽⁴⁾	הכנסות מימון שאינן מריבית	הכנסות ריבית ⁽⁶⁾	סך הכל ⁽⁴⁾	הכנסות מימון שאינן מריבית	הכנסות ריבית ⁽⁶⁾	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
30.7	0.2	30.5	30.2	0.1	30.1	עלייה במקביל של 1%
30.7	0.2	30.5	30.2	0.1	30.1	מזה: תיק בנקאי
(60.6)	(0.2)	(60.4)	(60.1)	(0.1)	(60.0)	ירידה במקביל של 1%
(60.6)	(0.2)	(60.4)	(60.1)	(0.1)	(60.0)	מזה: תיק בנקאי
(47.9)	(0.3)	(47.6)	(19.4)	(0.2)	(19.2)	ירידה במקביל של 2% ⁽⁷⁾

(1) שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פקדונות לפי דרישה.

(2) התללה - ירידה בריבית בטווח הקצר ועליה בריבית בטווח הארוך.

(3) השטחה - עליה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.

(4) לאחר השפעות מקזזות.

(5) בתרחישי ירידת ריבית במגזר המדד נלקחת בחישוב סביבת ריבית שלילית.

(6) בתרחיש ירידת ריבית המשקפים ריבית שלילית, חושבה השפעת התרחיש על ההכנסות נטו מריבית, בהתאם להנחות שונות.

(7) בתרחיש של ירידת ריבית מקבילה של 2% השינוי אינו סימטרי לתרחיש של ירידת ריבית מקבילה של 1%. זאת משום שהמודל בתרחיש של ירידת ריבית של 2% מבטל הגנות ריבית על פקדונות ציבור מסוימים אשר קיימות בתרחיש של ירידת ריבית של 1%.

גילוי על היערכות להפסקת השימוש בליבור

החל מתאריך ה- 31 בדצמבר 2021 הופסק פרסום ריביות הליבור במטבעות ליש"ט, אירו, פרנק שווייצרי וין יפני. בנוסף, בריבית הליבור הדולרית הופסק הפרסום לתקופות של שבוע וחודשיים. הפרסום של יתר הטורים בריבית הליבור הדולרית, צפוי להיפסק ב- 30 יוני 2023.

ביום 30 בספטמבר 2021 פרסם ב"י את נב"ת A250 בנושא מעבר מריבית הליבור, המפרט הנחיות לעניין אופן ביצוע המעבר מריבית הליבור לריביות בסיס אלטרנטיביות בהיבטים הבאים: אופן בחירת הריביות האלטרנטיביות, עיגון אופן המעבר במדיניות ובנהלים, מתן מידע ללקוחות, ביצוע התאמות בחוזים קיימים, הפסקת התקשרות בחוזים חדשים מבוססי ליבור, ניהול סיכונים ועוד.

עד סוף שנת 2021, הבנק נערך להחלפת ריביות הליבור בריביות הבסיס האלטרנטיביות בפן העסקי ובפן והתפעולי תוך שיקולי הוגנות כלפי הלקוחות, בהיבטי ציות וניהול הסיכונים וכל זאת בהלימה לדרישות הנב"ת.

בנוסף, נבחנו ההשלכות הפיננסיות שצפויות להגרם כתוצאה מהמעבר לשימוש בריביות הייחוס החדשות.

נכון למועד הדיווח, הבנק בחר בריביות ייחוס חלופיות לכלל המטבעות, בהלימה להמלצותיהם של גופים בינלאומיים ובהתאם להנחיות בנק ישראל בנושא וביום 1 בינואר 2022, חדל הבנק לעשות שימוש בריביות הליבור, לרבות ריבית הליבור הדולרית והחל להשתמש בריביות הייחוס החדשות:

חשיפת הבנק לריבית הליבור במסגרת פעילות בנגזרים, המעוגנת תחת הסדרי ISDA ותחת הסדרים אחרים, אינה מהותית. כמו כן, על מנת למזער את הסיכונים המשפטיים הכרוכים בהפסקת ריבית הליבור בפעילות בנגזרים, חתמה חברת האם על הפרוטוקול החדש של ISDA המסדיר, בין היתר, את השיטה להתחשבות בגין חוזים ישנים שנחתמו בליבור ואינם פוקעים עד הפסקת פרסום הליבור.

נכון למועד הדיווח ובהתאם להערכות שביצע הבנק, לא קיימת לבנק חשיפה מאזנית מהותית בחוזים הנמשכים מעבר לשנת 2021, בהן נקובה ריבית ליבור.

להלן פירוט החוזים שיש לבנק המושפעים מריבית הליבור בגין חוזים שיימשכו מעבר לשנת 2021:

ליום 31 בדצמבר 2021	
היקף עסקאות (במיליוני ש"ח)	
נגזרים (ערך נקוב)	112.2

סיכונים עיקריים והיערכות הבנק אליהם

הפסקת השימוש בליבור והמעבר לריביות בסיס אלטרנטיביות, עלולה ליצור לבנק סיכונים שונים כגון: סיכון פיננסי, סיכון מודל, סיכון משפטי, סיכון רגולטורי ופיקוחי, סיכון טכנולוגי וסיכון עסקי וכן השלכות חשבונאיות. הבנק זיהה את הסיכונים באמצעות, בין היתר, מיפוי החוזים והחשיפות הרלוונטיות. נכון למועד פרסום הדוח, ממשיך הבנק לנהל את הסיכונים שזוהו והקשורים להפסקת השימוש בליבור, כולל יישום בפועל של ריביות הבסיס החדשות. בנוסף, שלח הבנק ללקוחות הרלוונטיים הודעה לגבי תהליך המעבר מריבית הליבור לריביות הבסיס החדשות והמשמעות של שינויים אלה וכן מפורסם מידע רלוונטי באתר הבנק. הבנק ממשיך לעקוב אחרי הפרסומים הבינלאומיים והנחיות בנק ישראל ויפעל בשאיפה להקטין את הסיכונים הנובעים מתהליך החלפת ריביות הבסיס.

הסיכונים העיקריים שזוהו:

- **סיכון פיננסי** - ירידה ברווחיות ו/או גידול בעלויות הנובעים, בין היתר: מהכרה בהפסדים במכשירים פיננסיים המוחזקים על ידי הבנק עקב ביטול חוזים; מירידה במספר הפעולות ובמחזורי העסקאות הנעשות על ידי הלקוחות; מפתחות פוזיציות חשיפה לריבית והצורך בהתאמת תהליך ניהול הנכסים וההתחייבויות בבנק. בנוסף, סיכון הבסיס (basis) שיווצר כתוצאה משוני במנגנוני ה-fallback בין המכשירים הפיננסיים השונים (כגון פקדונות לעומת נגזרים). לבנק אין סיכון פיננסי משמעותי עודף, הנובע מחלפת ריביות הייחוס ובכל מקרה החשיפות מנוהלות באופן שוטף.
- **סיכון מודל** - בניית מתודולוגיית מחירי העברה המותאמת למעבר לריביות הבסיס האלטרנטיביות; ביצוע תמחור מוצרים חדש.
- **סיכון משפטי** - עדכון ושינויים לחוזים קיימים וניסוח חוזים חדשים המותאמים להפסקת השימוש בליבור ולסביבה הכלכלית החדשה. בנוסף, בחלק מן המקרים, השינוי בוצע בתיאום עם הלקוחות ולאחר קבלת הסכמתם לשינוי.
- **סיכון רגולטורי ופיקוחי** - מיושמת מדיניות בנושא המעבר, שאושרה בהנהלת הבנק ובדירקטוריון ועודכנו נהלים בהלימה לעקרונות הנב"ת.
- **סיכון טכנולוגי** - ביצוע התאמות לצורך שימוש במכשירים הפיננסיים הישנים והחדשים.

השלכות חשבונאיות

להפסקת השימוש בליבור והמעבר לריביות הבסיס האלטרנטיביות, צפויות להיות השפעות חשבונאיות שונות במספר תחומים, לרבות שיעורי ההיוון - מעבר למדדי רבית אלטרנטיביים, עשוי להביא לשינויים בשיעורי ההיוון המשמשים כקלט (input) במודלים שונים לצורך שערך (valuation) של נכסים והתחייבויות שונים כגון, מכשירים פיננסיים, נגזרים וירידות ערך לנכסים לא פיננסיים. הבנק ממשיך לעקוב אחרי הפרסומים הבינלאומיים והנחיות בנק ישראל ויפעל בשאיפה להקטין את הסיכונים הנובעים מתהליך החלפת ריביות הבסיס.

החשיפה בבסיס

כללי

חשיפת בסיס נוצרת כתוצאה מאי הקבלה בעיתוי, בבסיס המדידה ובסכומי ההשקעה עם או ללא פעולות גידור. על פי כללי החשבונאות ההון מוגדר כמקור שקלי לא צמוד, כך שההשקעה של ההון במגזר שאינו המגזר השקלי הלא צמוד מוגדרת כחשיפת בסיס.

ניהול החשיפה

- ניהול הסיכונים בחשיפות הבסיס והשקעת ההון הפנוי במגזרי ההצמדה השונים נעשים בהתבסס על הערכות ותחזיות שוטפות לגבי התפתחויות צפויות בשווקי הכספים וההון.
- תמהיל ההשקעה של ההון הפנוי במגזרי ההצמדה השונים מנוהל באופן שוטף בכפוף למגבלות המוצגות לעיל, ועל בסיס התחזיות לגבי משתני השוק הרלוונטיים תוך ניצול פערי המחירים בין עלות המקורות ותשואת השימושים במגזרי ההצמדה השונים וכדאיותן של פוזיציות "יתר" או "חסר" בכל מגזר פעילות.
- במסגרת ניהול מאזני ההצמדה נעזר הבנק, בין השאר, במכשירים פיננסיים נגזרים, כאמצעי לנטרול החשיפה לסיכונים בבסיס ובריבית.

התיאבון לסיכון

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות לגבי הפוזיציות המותרות (עודף או חוסר) של נכסים על התחייבויות וחשיפת ההון הפנוי.

החשיפה בבסיס בפועל

להלן תיאור החשיפה בבסיס בפועל לפי מגזרי הצמדה (במיליוני ש"ח):

% מההון		החשיפה בבסיס בפועל		
ליום 31 בדצמבר 2020	ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 31 בדצמבר 2020	ליום 31 בדצמבר 2021	
60.62%	65.82%	441.8	536.1	לא צמוד
38.98%	33.60%	284.1	273.7	צמוד מדד
0.40%	0.58%	2.9	4.7	מט"ח וצמוד מט"ח

רגישות ההון לשינויים בשער החליפין

הבנק פועל בשוקי המטבע באמצעות עסקאות ספוט, פורוורד ובאמצעות אופציות הן עבור עצמו והן עבור לקוחותיו. הבנק פועל במטבעות הסחירים בעולם וסך החשיפה המטבעית נטו של הבנק נמוכה.

להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים, נכון ליום 31 בדצמבר 2021 (במיליוני ש"ח).

המדידה מתייחסת להשפעת השינויים על ההון וכוללת את הפעילות במכשירים מאזניים וחוז' מאזניים.

31.12.21		
אחוז שינוי בשער החליפין	דולר	אירו
ירידה של 5%	0.2	(0.1)
ירידה של 10%	0.4	(0.2)
עליה של 5%	(0.2)	0.1
עליה של 10%	(0.4)	0.2

(1) השפעה זו חושבה על-פי השינוי הצפוי בפוזיציות הכלכליות המנוהלות במטבעות השונים, בהינתן התרחישים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים.

(2) תרחיש עליה פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל.

(3) הנתונים משקפים את השפעת השינויים בשערי החליפין על השווי ההוגן לאחר השפעת המס.

(4) לשינויים בשערי החליפין של שאר המטבעות יש השפעה זניחה על רווחי הבנק.

רגישות ההון לשינויים במדד

הבנק פועל בשוק המדד באמצעות מתן שימושים, כגון הלוואות ורכישת אגרות חוב וכן באמצעות גיוס מקורות צמודי מדד.

להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים במדד, נכון ליום 31 בדצמבר 2021.

המדידה מתייחסת להשפעת השינויים על ההון וכוללת את הפעילות במכשירים מאזניים וחוץ מאזניים.

אחוז שינוי במדד	במיליוני ש"ח
ירידה של 3%	7.78
עלייה של 3%	8.21

ניהול סיכונים במכשירים פיננסיים נגזרים

כללי

הבנק פועל במגוון מכשירים פיננסיים נגזרים כחלק מניהול סיכוני השוק (חשיפות בסיס, מטבע וריבית) וכן כשירות ללקוחותיו, כאשר הפוזיציה באופציות (לרבות מסלולי הברירה) הינה בעלת מרכיב גבוה יותר של סיכון שוק.

התיאבון לסיכון

לבנק מדיניות ניהול סיכוני המכשירים הנגזרים ובמסגרתה מגבלות לגבי היקף מסלולי הברירה המגלמים אופציות "גלומות".

השקעה במכשירים נגזרים לסוגיהם נעשית לאחר בחינת כל מכשיר לגופו והתאמתו לצרכים הפיננסיים של הבנק וליכולתו לתפעל אותו באופן מיטבי, וכן ליכולתו לנטר את הסיכון בגינו, הן בצד סיכון השוק והן בצד סיכון האשראי עבור עסקות בהן הבנק פועל כמתווך עבור לקוחותיו.

להלן ריכוז היקף הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים (ערך נקוב במיליוני ש"ח):

	ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 31 בדצמבר 2020
עסקאות גידור		
חוזי ריבית	94.0	104.0
עסקאות אחרות		
חוזי ריבית	18.2	19.3
חוזי מטבע חוץ	86.1	45.3
חוזים בגין מניות	7.2	39.6
סך הכל מכשירים פיננסיים נגזרים	205.5	208.2

סיכון נזילות

כללי

סיכון הנזילות הינו הסיכון שהבנק יתקשה לעמוד בהתחייבויותיו בשל משיכות בלתי צפויות מפקדונות הציבור, ביקוש בלתי צפוי לאשראי, אי ודאות לגבי זמינות המקורות והתחייבויות בלתי צפויות אחרות, לרבות ירידה חדה בשווי הנכסים הנזילים שעומדים לרשות הבנק. התממשות הסיכון עלולה לגרום לבנק מחסור באמצעים נזילים אשר בינו יאלץ הבנק לממש נכסים במחירים הנמוכים ממחירי שוק ו/או לגייס מקורות במחיר הגבוה ממחיר שוק ובמקרי קיצון, אף להוות סכנה ליציבותו.

יחס כיסוי הנזילות של הבנק לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 בדצמבר 2021 עמד על 248% בהשוואה ל-241% בשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 בדצמבר 2020. יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים הינו 100%.

למידע נוסף בדבר יחס כיסוי הנזילות ראה ביאור 21 לדוחות הכספיים.

השפעת התפשטות נגיף הקורונה

משבר הקורונה הביא בתגובה, למהלכי הפחתות ריבית לזמן קצר על ידי הבנקים המרכזיים ולנקיטה במגוון צעדי הרחבה מוניטריים ואספקת נזילות לשווקים, אשר עשויים להצטמצם במהלך שנת 2022 לאור התאוששות המשק ולאור נתוני הצמיחה בישראל. החל משלב זה היה משבר הקורונה, גם בתקופה זו שומר הבנק על יתרות נזילות במט"ח ובשקלים גבוהות וכן נשמר יחס כיסוי נזילות גבוה מעבר למגבלות הרגולטוריות והפנימיות בכל המגזרים.

יחס מימון יציב נטו - NSFR

בחודש יוני 2021, פרסם בנק ישראל את הוראה 222 "יחס מימון יציב - NSFR", המאמצת את המלצות באזל ונכנסה לתוקף ביום 31 בדצמבר 2021.

מטרת יחס המימון היציב נטו, היא לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך. היחס דורש מתאגידים בנקאיים, לשמור על פרופיל מימון יציב, בהתאם להרכב נכסיהם המאזניים ולפעילויותיהם החוץ מאזניות ומגביל הסתמכות יתר של התאגידים הבנקאיים על מימון סיטונאי קצר טווח. הבנק נערך ליישום ההוראה, בהתאם להנחיות בנק ישראל.

ליום 31 בדצמבר 2021	
באחוזים	
151%	יחס מימון יציב נטו
100%	יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

מדיניות ניהול הסיכון

הבנק מיישם מדיניות כוללת לניהול סיכון הנזילות במטבע ישראלי ובמטבע חוץ וצמוד מטבע חוץ, ברמת הקבוצה, הבנק וחברת הבת הבנקאית, בהתאם לנדרש בהוראות ניהול בנקאי תקין 342 ו-221. המדיניות כוללת, בין היתר, מגבלות על יחסי כסיו נזילות ועל יחסי הנזילות המזעריים בתרחיש רגיל ובתרחיש קיצון והתייחסות לכלי המדידה, השליטה והבקרה ולמנגנוני הדיווח שיש לקיים כחלק מניהול סיכון הנזילות השוטף. כמו כן, הבנק קבע מתודולוגיה שתסייע בזיהוי משבר נזילות בבנק, וזאת בכדי להבטיח את יכולתו של הבנק לעמוד באתגרים העולים מניהול העסקים השוטף, וכאלה שעלולים להתעורר בעת מקרי לחץ בשווקים הפיננסיים.

תיאבון הסיכון

הבנק פועל לשמירה על מלאי נכסים נזילים ברמה נאותה, במקביל לניהול השימושים, באופן שיניב הכנסה לבנק. הבנק רואה משנה חשיבות בניהול שמרני אך אקטיבי של הנזילות בבנק. תיאבון הסיכון של הבנק מידתי ומתבטא במבנה הנכסים וההתחייבויות, כלי המדידה וניטור הסיכון הרבים שמקצים לעניין זה ומערכי הניהול והבקרה שמופקדים על ניהול סיכון זה.

יחס כסיו נזילות בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 221 (LCR)

יחס כסיו הנזילות מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 221 אשר מבוססת על המלצות ועדת באזל. היחס הינו תקן הנועד לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הקצר, באמצעות דרישה שתאגידים בנקאיים יחזיקו מלאי הולם של נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA - High Quality Liquid Assets) לא משועבדים, הניתנים להמרה למזומן במהירות ובקלות בשווקים הפרטיים, כדי לענות על צרכי הנזילות בתרחיש קיצון, הנמשך 30 ימים קלנדריים.

התקן מגדיר מסגרת ספציפית לחישוב יחס כסיו הנזילות במטרה ליצור אחידות ברמה בינלאומית. יחס כסיו הנזילות - LCR, מכיל שני רכיבים:

(א) שווי מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה בתנאי קיצון (HQLA),

(ב) סך תזרים מזומנים יוצא נטו במהלך 30 הימים הקלנדריים הבאים, המחושב על פי הפרמטרים של התרחיש. היחס מחושב כשיעור של מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה מתוך סך תזרים מזומנים יוצא נטו במהלך 30 הימים הקלנדריים הבאים.

כחלק ממדיניות לניהול סיכונים פיננסיים, דירקטוריון הבנק אימץ מגבלה פנימית, המחמירה מהדרישה הרגולטורית ליחס כסיו נזילות. הבנק עומד בכל מגבלות סיכון הנזילות הרגולטוריות לשנת 2021.

להלן יחס כסיו הנזילות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2020	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2021	
באחוזים		
241 %	248 %	יחס כסיו הנזילות*
100 %	100 %	יחס כסיו הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על בנקים

* במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

למידע נוסף בדבר יחס כסיו הנזילות ראה באור 221 לדוחות הכספיים.

פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכוני נזילות

התפיסה הבקרתית של הבנק היא של זיהוי, כימות ואמידה של הסיכונים ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו בנהלים באופן שוטף הן על ידי מנהלי החשיפה והן על ידי גורמי בקרה וביקורת בלתי תלויים, במטרה להבטיח את היכולת להתמודד גם במצבי ביקוש והיצע חריגים בשווקים הפיננסיים.

ניהול החשיפה לסיכוני הנזילות נבחן ומבוקר באופן שוטף על ידי ועדות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון והנהלה בקווי ההגנה הראשון, השני והשלישי.

דיווח על החשיפה לסיכוני נזילות

- דוח סיכון נזילות יומי בשקלים ובמט"ח.
- דיווח על החשיפות לסיכון הנזילות בשקלים ובמט"ח בהשוואה למגבלות ויעדי הפעילות שנקבעו על ידי הדירקטוריון והסמכויות לניהולם ניתן במסגרת דיווח יומי. כמו כן במסגרת וועדת הנזילות והסיכונים הפיננסיים המתכנסת לפחות פעם בשבוע וכן אחת לחודש בישיבת הנהלה הדנה בנושא ניהול נכסים והתחייבויות.
- דיווח על החשיפות מרוכז במסמך הסיכונים הרבעוני כנדרש בהוראה לניהול בנקאי תקין 310. מסמך הסיכונים נדון, אחת לרבעון, בהנהלה, בוועדה לניהול סיכונים ובדירקטוריון.
- במסגרת הדוח הרבעוני של יחידת תחום סיכוני שוק ונזילות ותיקוף מודלים בחטיבה לניהול סיכונים בחברת האם מדווחת גם החשיפה לסיכון נזילות.
- דיווח אחת לרבעון בהנהלה ובדירקטוריון על תוצאות תרחישי קיצון.
- בנוסף, הנהלת הבנק והדירקטוריון מעודכנים באופן שוטף ועל פי הצורך בהתפתחויות בחשיפות הבנק לסיכוני נזילות.

ככלל, חשיפות המטבע של הבנק הינן נמוכות (ראה פרק סיכוני שוק), כאשר הבנק מנהל את חשיפות ההצמדה בשוטף.

מצב הנזילות והרכב הנכסים וההתחייבויות

עיקר הנכסים הנזילים בבנק, הכוללים מזומנים, פקדונות בבנק ישראל (עו"ש ופקדונות מוניטריים), פקדונות בבנקים וניירות ערך נזילים, הסתכמה ליום 31 בדצמבר 2021 ב-4.4 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-4.4 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2020. מזה, יתרת המזומנים, פקדונות בבנק ישראל והפקדונות בבנקים הסתכמה ב-3.6 מיליארד ש"ח, וכ-0.8 מיליארד ש"ח הושקעו בניירות ערך, בעיקר באגרות חוב של ממשלת ישראל.

יחס פקדונות הציבור לאשראי לציבור ליום 31 בדצמבר 2021, עומד על 161.9%, בהשוואה ל-166.7% ב-31 בדצמבר 2020.

בסוף דצמבר 2021 הסתכמו פקדונות הציבור ופקדונות מבנקים בכ-9.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-8.9 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2020.

הרכב הנכסים וההתחייבויות של הבנק מצביע על נזילות גבוהה. זאת כתוצאה ממדיניות לגיוס מקורות מגוונים ויציבים.

הבנק מנטר את היקף וריכוזיות המקורות ע"פ קריטריונים שונים, כגון: לפי גודל ומח"מ באופן שוטף, ומציב יעדים ומגבלות להיקף הפקדונות הגדולים ולתמהיל המקורות בכלל.

במגזר צמוד המדד, הן המקורות והן השימושים פרוסים לטווח בינוני. במגזר השקלי הלא צמוד, ובמגזר מטבע החוץ, לבנק מקורות במח"מ חוזי קצר-בינוני, אשר הבנק צופה כי יישארו לאורך זמן. השימושים במגזרים אלו הינם לטווח קצר-בינוני. שינוי קל במדד לא משפיע מהותית על חשיפות הבנק. ככלל, חשיפות המטבע של הבנק הינן נמוכות (ראה פרק סיכוני שוק), כאשר הבנק מנהל את חשיפות ההצמדה בשוטף.

יתרת סך הפיקדונות של שלוש קבוצות המפקידים הגדולות:

	ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 31 בדצמבר 2020
	מיליוני ש"ח	
1	404.3	200.9
2	121.2	69.1
3	53.7	47.8

סיכון מימון

סיכון מימון הינו סיכון למחסור במקורות מימון ועשוי לנבוע בין היתר ממבנה מקורות שאינו מספיק יציב בטווח הארוך לשרת את השימושים המתוכננים. לבנק מקורות מימון מגוונים ויציבים שעיקרם פקדונות הציבור. סיכון זה מנוהל כחלק מניהול סיכון הנזילות בבנק, על ידי מגבלות ויעדים על ריכוזיות מקורות המימון, והפחתת התלות בצדדים נגדיים מהותיים. כחלק מניהול הסיכון מבוצע ניטור של אינדיקטורים למעקב אחר מבנה המקורות וריכוזיות המקורות באופן שוטף.

סיכון תפעולי

כללי

בהתאם להגדרת הוראת ניהול בנקאי תקין 350, סיכון תפעולי הוא סיכון להפסד כתוצאה מאי-נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים (לרבות סיכון יחסי עבודה) או מערכות, או כתוצאה מאירועים חיצוניים. ההגדרה כוללת סיכון משפטי, סיכונים מעילות והונאות, סיכונים IT וטכנולוגיות המידע, סיכונים אבטחת מידע וסייבר והמשכיות עסקית, ואינה כוללת סיכון אסטרטגי או סיכון מוניטין (היבטי החשיפה והניהול של הסיכון המשפטי על היבטיו השונים נדונים בהרחבה בפרק נפרד).

משבר הקורונה הוביל להתגברות של הפעילות בערוצים הדיגיטליים ולאור זאת הבנק ממשיך לנקוט בצעדים למזעור הסיכונים הנגזרים מגידול בפעילויות אלו. כמו כן, על מנת לאפשר המשכיות עסקית של יחידות בבנק, במהלך הגל החמישי, חלק מהיחידות פוצלו לקפסולות וחלק מהפעילות הועברה למתכונת של עבודה מרחוק ובהתאם בוצעו התאמות בתהליכי העבודה והבקרה אשר נבחנו בשיתוף כלל הגורמים הרלבנטיים ובכללם: גורמים עסקיים, ניהול סיכונים, אבטחת מידע וסייבר, ציות וייעוץ משפטי.

מדיניות

דירקטוריון הבנק קבע מתודולוגיה לניהול הסיכון התפעולי, לרבות באמצעות מדיניות כוללת ומקיפה לניהול הסיכונים התפעוליים בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 310 ו-350. המדיניות מגדירה את תיאבון הסיכון ומתווה את סביבת הבקרה, המסגרות הארגוניות והפונקציות הניהוליות שיפעלו לניהול ולמזעור החשיפה לסיכונים תפעוליים בבנק. המדיניות כוללת התייחסות לשרשרת של תהליכי ניהול הסיכונים, מרמת זיהוי הסיכונים, הערכה ומדידה, ועד להפחתה וניטור של הסיכונים.

ניהול החשיפות

1. איתור, מיפוי, מזעור וניטור

הסיכונים התפעוליים מובנים בכל סוגי הפעילות העסקית של הבנק, ביחידות הארגוניות, בתהליכי הרוחב ובמערכות התומכות.

ניהול הסיכונים התפעוליים מהווה חלק בלתי נפרד ממערך ניהול הסיכונים הכולל, ומבוצע במטרה להעריך ולנטר את הסיכונים התפעוליים בתהליכי הבנק, למזער את הסיכונים התפעוליים ככל האפשר, תוך מתן חשיבות מיוחדת ביישום בקרות כנגד מעילות, הונאות והתנהגות לא אתית, ומשיקולים של עלות מול הפחתת הסיכון, להפחתת נזקים כספיים בגין הסיכונים התפעוליים ולניהול הקצאת ההון באופן מיטבי.

אחד מהכלים המרכזיים למיפוי וזיהוי הסיכונים התפעוליים ולשליטה ובקרה עליהם הינו סקר הסיכונים התפעוליים. הסקר כולל את מיפוי ותיעוד התהליכים העסקיים והסיכונים התפעוליים והבקרות בתהליכים אלו, לרבות סיכונים מעילות, הונאות והתנהגות לא אתית, גם בהתבסס על מאגר אירועי הכשל וממצאי ביקורת, הערכת אומדן הסיכונים והפחתתו על ידי יישום בקרות חדשות, חיזוק בקרות קיימות ועוד.

בעקבות ממצאי סקרי הסיכונים שמתבצעים, ממצאי הביקורת הפנימית ותהליכי הפקת לקחים בגין אירועי כשל, משולבות בקרות מיכוניות ואחרות בפעילויות הבנק השונות, וכן שופרו ושודרגו נהלי ותהליכי העבודה והבקרה. בנוסף, כחלק מתשתית מעקב ובקרה, הוגדרו KRI - אינדיקטורים עיקריים לסיכונים תפעוליים בתהליכים נבחרים לאיתור מוקדם של שינוי במפת הסיכונים.

2. איסוף ודיווח אירועי כשל

הבנק מקיים תהליך של איסוף ותיעוד אירועי כשל, (אירועי הפסד/רווח, כמעט הפסד/כמעט רווח, הפרשה לתביעה), כבסיס נתונים לניתוחים רבעוניים ושנתיים של מגמות ומוקדי סיכון, לצורך הצגה בפני ההנהלה והדירקטוריון, לאומדן הסיכונים התפעוליים בבנק, לאימות הערכות של מומחי התוכן, להפקת לקחים, לבחינה מחדש ולשיפור בקרות קיימות, לעדכון מפת הסיכונים ולשמירת היסטוריה. בנוסף, מקיים הבנק תהליך הפקת לקחים גם לגבי אירועים חיצוניים מהותיים שמידע לגביהם מופיע בתקשורת.

3. מערכת למדידה, אמידה וניהול של סיכונים תפעוליים

הבנק מנהל את מפת הסיכונים באמצעות כלי תוכנה, התומך במתודולוגיה לניהול הסיכונים התפעוליים. מאגר המידע המרכזי של כלי התוכנה, כולל את נתוני המבנה האירגוני וכן את מיפוי ותיעוד סקרי הסיכונים שבוצעו לגבי התהליכים בבנק ואירועי הכשל.

המשכיות עסקית (Business Continuity Planning)

הוראות בנק ישראל מחייבות את הבנקים לפעול להבטחת המשכיות עסקית בעת חירום. בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 355 בנושא, נערך הבנק להתאוששות ממקרה אסון והמשכיות עסקית במצבי חירום שונים. בבנק מתבצעת היערכות הכוללת מסמך מדיניות ומסגרת עבודה מקיף בנושא המשכיות עסקית, הכולל פירוט לגבי תשתיות טכנולוגיות נאותות, גיבוי והטמעת תכניות פעולה מקיפות ותשתית נהלים תומכת וביצוע תרגילים המדמים מצבי חירום שונים. בבנק קיים חדר מצב קבוצתי ופורום הערכות לשעת חירום קבוצתי בראשות ראש החטיבה לניהול סיכונים בחברת האם. הפורום מופקד על יישום המדיניות, הנהלים והמעקב אחר היערכות הקבוצה למצבי חירום שונים ומתכנס לפחות אחת לרבעון. מתקיים דיווח תקופתי בהנהלה ובדירקטוריון בנושא המשכיות עסקית והיערכות לשעת חירום. הבנק מקיים באופן שוטף תהליך לשיפור ההיערכות להמשכיות עסקית במסגרתו מעודכן המיפוי של כל הפעילויות והמשאבים הקריטיים אשר נדרשים בשעת חירום, ומעודכנים תרחישי החירום ומסמך המדיניות בהתאם.

הבנק הוגדר על ידי ממשלת ישראל כנותן שירותים חיוניים למשק ופועל החל מסוף הרבעון הראשון של שנת 2020, בהתאם להנחיות משרד הבריאות והוראות הפיקוח על הבנקים. בתקופה בה הבנק פעל במתכונת חירום, צומצם כוח אדם שהגיע למתקני הבנק, כאשר חלק מהעובדים פוצלו לקפסולות וחלק מהעובדים עבדו במתכונת של עבודה מרחוק. הבנק פועל במשך כל התקופה, על מנת להבטיח המשך מתן שירות ללקוחות בערוצים השונים, תוך עמידה בתקנות ובהנחיות בנק ישראל. לאורך התקופה, תוכניות החירום של הבנק הופעלו, על מנת להקטין את ההסתברות להדבקה ובכלל זה יחידות פוצלו לקפסולות ושופרו יכולות העבודה מרחוק. מתכונת העבודה מתעדכנת מעת לעת, בהתאם למצב התחלואה בארץ ובהתאם לתקנות והנחיות השונות כאמור לעיל.

סיכון טכנולוגיות המידע

הסיכון לכשל במידע ו/או במערכות המידע והתפעול של הבנק וכן תמיכה שאינה הולמת ומספקת את השירותים והתהליכים העסקיים הנדרשים על ידי הבנק למימוש יעדיו העסקיים. לאור העובדה, כי בשנים האחרונות הסביבה הטכנולוגית מתפתחת והתלות בה הולכת וגוברת, נוצר הצורך בהגדלת הגמישות העסקית והטכנולוגית והצורך בהגברת השימוש בטכנולוגיות חדשות.

הסיכון מנוהל לפי מדיניות ניהול טכנולוגיות המידע ובהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 357. כמו כן, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 301 פועלת וועדת אשראי וניהול סיכונים של הדירקטוריון.

בנוסף, הבנק פועל על פי מדיניות ניהול סיכונים מוצרים חדשים ובמסגרת זו מבוצעים תהליכי ניהול סיכונים בהכנסת מערכות/טכנולוגיות חדשות.

ניהול סיכונים בסביבות מחשוב ענן

לבנק מדיניות שימוש במחשוב ענן במסגרת מדיניות ניהול טכנולוגיות המידע, שאושרה בהנהלה ובדירקטוריון. הבנק פועל בהתאם להוראה 362 בנושא, הקובעת הנחיות ותנאים הנדרשים לשימוש של תאגיד בנקאי בטכנולוגיות מחשוב ענן ומדגישה את הצורך לנהל את הסיכונים לכל שימוש בטכנולוגיות מחשוב ענן.

אבטחת מידע

דירקטוריון הבנק והנהלתו קבעו מדיניות מפורטת בנושא מדיניות אבטחת מידע בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 357 - "ניהול טכנולוגיות המידע" ומינה מנהל אבטחת מידע האחראי על ניהול סיכונים אבטחת מידע. הבנק מיישם את הנחיות בנק ישראל בנושא מדיות חברתיות ומיישם את הנחיות תקנות הגנת הפרטיות.

השלכות של סיכונים אבטחת מידע ואירועי סייבר

התקפות סייבר מבוצעות במטרה להסב נזק מאסיבי באמצעות פגיעה בפעילות אסטרטגית. הנזק הצפוי מהתקפות אלו עשוי לנבוע מפגיעה באמינות, שלמות, וסודיות המידע ו/או בזמינות מערכות הבנק. נזקים אלו עלולים להוביל לפגיעה בפעילות העסקית של הבנק ולהשפעה על לקוחותיו. הבנק מקיים מערך הגנה כולל וייעודי להתמודדות עם התקפות סייבר, בנוסף לפעילות הכוללת המבוצעת בתחום אבטחת מידע. מערך ההגנה כולל היבטים אנושיים, טכנולוגיים ותהליכיים שמטרתם לצמצם את הפגיעה בפעילות הבנק וההשפעה על לקוחותיו, והכל על פי תרחישי תקיפה ייעודיים המוגדרים על ידי מנהל הגנת הסייבר.

מערך הגנת הסייבר זיהה ניסיונות תקיפה, אך הקבוצה לא חוותה התקפות סייבר בעלות השפעה מהותית על תפקודה. בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 361 בנושא ניהול הגנת הסייבר, ההנהלה והדירקטוריון הגדירו את אסטרטגיית הגנת הסייבר ואת מדיניות הגנת הסייבר.

הבנק מיישם את הנחיות הוראות ניהול בנקאי תקין שהוציא בנק ישראל אשר עוסקות בפעילות הבנק מול ספקיו: הוראה 363 - "ניהול סיכונים סייבר בשרשרת האספקה" והוראה 359A - "מיקור חוץ". בנוסף, הבנק עומד בדרישות הבקרה של חברת SWIFT העולמית.

פיקוח, בקרה ודיווח על ניהול החשיפה לסיכונים תפעוליים

הבנק מקיים מערך נאות של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח וביקורת על תהליך ניהול הסיכונים התפעוליים. ניהול החשיפה לסיכונים תפעוליים נבחן ומבוקר על ידי הדירקטוריון וההנהלה וכן על ידי דרגי הביניים במסגרת פורומים ודיווחים, כמפורט בדוח הסיכונים הרבעוני באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון סביבתי

כללי

סיכון סביבתי הינו הסיכון להפסד הן בשל עלויות שמקורן בחשיפה לפגיעה פוטנציאלית ישירה (נזקי שריפות, שטפונות וכיו"ב) והן בשל עלויות שמקורן בהוראות מעבר הנוגעות לנושאי איכות הסביבה ובאכיפתן. הסיכון הסביבתי הוא בעל השפעה במספר היבטים באופן ישיר או עקיף: סיכון אשראי, סיכון שוק, סיכון תפעולי, ציות, סיכון מוניטין. השפעה ישירה - כתוצאה מעלויות מפגעים סביבתיים שעל הבנק לשאת בהם בגין נזקים ישירים הקשורים בשינויי אקלים או הפסד כספי העלול להיגרם כתוצאה מאימוץ של הוראות לגבי מדיניות אקלים וסביבה, התפתחות טכנולוגית ושינויים בהעדפות השוק.

השפעה עקיפה - כגון על סיכוני האשראי - עלולה לנבוע מהרעה במצבו הפיננסי של לווה בעקבות השפעות סביבתיות ושינויי אקלים, בין היתר בעקבות אי-עמידה בהוראות הדין הסביבתיות הרלבנטיות, בשל הוצאות גדולות הנדרשות כדי לעמוד בדרישות רגולציה סביבתית או בשל קנס גבוה שניתן להשית בשל פגיעה סביבתית, וכן התממשות של סיכונים אחרים הקשורים בסיכונים סביבתיים כגון סיכון מוניטין.

הבנק נוקט בפעולות לזיהוי וניהול הסיכון הסביבתי, בדגש על סיכון האשראי, תוך חתירה לצמצום או מניעה של סיכון הנובע מהשפעה סביבתית שיש בה פוטנציאל לפגיעה. הבנק רואה ערך רב במימון פרויקטים/גופים התורמים לפיתוח סביבתי, כגון מימון פרויקטים בתחום האנרגיה המתחדשת.

ניהול הסיכון, מדיניות ותיאבון סיכון

קיימת לבנק מדיניות מפורטת לניהול הסיכונים הסביבתיים במסגרת מדיניות האשראי, המגדירה מתודולוגיה ותהליכי עבודה לניטור סיכונים סביבתיים באשראי. הבנק מביא זאת בחשבון במסגרת החלטותיו לגבי מתן אשראי ללקוחות במגזרים אותם הוא מנטר בעלי סיכון סביבתי גבוה במיוחד, ומתחשב בפוטנציאל סיכון האשראי של לקוחותיו. החשיפה של הלקוח לסיכונים אלה משפיעה על החלטות האשראי הרלבנטיות ונלקחת בחשבון במסגרת מכלול השיקולים בעת מתן אשראי. בנוסף, סיכונים פיזיים ישירים מוטמעים במסגרת ניהול הסיכונים התפעוליים והמשכיות עסקית. כמו כן, בחטיבה לניהול סיכונים מתקיימת בקרה אחר עמידת הבנק בדיני איכות הסביבה. הבנק פועל לאיתור הסיכונים הסביבתיים המהותיים הרלבנטיים לו ולפעילותו, ולבחינת הצורך בקביעת סט של KRI's (מדדי סיכון מרכזיים) לכל אחד מסיכונים אלה, תוך בחינת השתלבות סיכונים אלה בתוך תיאבון הסיכון הכללי שלו.

כמו כן, הבנק פועל להרחיב את ניטור הסיכונים הסביבתיים אליו הוא חשוף, על מנת לוודא כי הוא מוטמע בכלל מסגרות פעילותו ובתהליכי הערכת הסיכונים שלו. ובכלל זה, במסגרת ניהול סיכוני שוק, ניהול סיכוני הנזילות, ניהול סיכונים תפעוליים וניהול סיכוני מוניטין.

הבנק יבחן הוספת סיכונים פיזיים וסיכוני מעבר לתרחישי הקיצון הקיימים בתחומי פעילות שונים.

הבנק נמצא בתהליך של קביעת יעדים ומדדים ספציפיים בהתייחס לסיכון הסביבתי. ראה גם פרק סיכונים מתפתחים.

דרישות הגילוי על היבטי סביבה, חברה וממשל יושמו בדוחות הכספיים של חברת האם ברמה קבוצתית.

סיכונים אחרים

סיכון משפטי

כללי

סיכון משפטי נכלל בגדר סיכון תפעולי כהגדרתו בנוהל בנקאי תקין מס' 350 - ניהול הסיכון התפעולי וכולל גם, אך אינו מוגבל ל"חשיפה לקנסות (fines, penalties) או צעדי עונשין כתוצאה מפעילות פיקוחית (punitive damages), כמו גם מהסדרים פרטניים (private settlements)".

הבנק מתייחס להגדרה באופן מרחיב וכולל בסיכון המשפטי, בין היתר, סיכון הנובע מאי קיומן של הוראות דין לרבות הוראות רגולטוריות, סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, סיכונים הנובעים מפעילות ללא גיבוי משפטי/ייעוץ משפטי מול לקוחות, ספקים ו/או צדדים נוספים, סיכונים הכרוכים בהליכים משפטיים וכל סיכון אחר העלול לחשוף את הבנק לדרישה או תביעה משפטית וכן לקנסות ועיצומים.

תיאבון הסיכון

הבנק נוקט במדיניות שמרנית של תיאבון סיכון נמוך ביחס לקשירת הסכמים והתחייבויות משפטיות ומבצע את פעילותו העסקית בליווי גיבוי משפטי הולם, תוך הקפדה יתרה על עמידה בכל הוראות החקיקה והרגולציה והמגבלות והחבובות הנגזרות מהן. מבלי לגרוע מהאמור, הבנק נוקט במדיניות של אפס סובלנות בכל הנוגע לסיכון שמקורו בהפרה של הוראות דין המהוות עבירה פלילית או הפרה מנהלית.

מדיניות וניהול החשיפות

הבנק פועל על פי מדיניות לניהול הסיכון המשפטי, במסגרתה מתוארים הדרכים לאיתורו, מיפוי ומיצעורו. הייעוץ המשפטי של הבנק מקיים מעקב שוטף אחר ההתפתחויות בחקיקה, ברגולציה ובפסיקה, העשויות להשליך על הפעילות השוטפת של הבנק, ומספק את הייעוץ, הגיבוי והתמיכה המשפטית הנדרשת לבנק על יחידותיו השונות. הבנק פועל למזעור הסיכונים על בסיס התפתחויות אלו ובהתאם להשלכותיהן. בנוסף, פועל הייעוץ המשפטי לאיתור מראש של הסיכונים המשפטיים, לרבות בחינת כל מוצר או פעילות חדשים ועריכת מכלול המסמכים הכרוכים באותו מוצר/שירות או פעילות, במגמה למזער את הסיכון המשפטי ככל האפשר. במסגרת סקר הסיכונים התפעוליים התקופתי נסקרות גם פעילויות הייעוץ המשפטי, וסיכונים שאותרו מוערכים, נקבעים צעדים למזעורם ומופקים לקחים לשם מניעת הישנותם.

דיווח על החשיפה לסיכונים משפטיים

- החשיפות לסיכונים משפטיים מרוכזות ומדווחות במסמך הסיכונים המשפטיים הרבעוני, אשר נדון אחת לרבעון בהנהלה, בוועדת אשראי וניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון.
- בעת אירוע מהותי בעל אפיונים משפטיים, מוגש למנהלת הסיכונים המשפטיים דיווח מידי ביחס לאירוע, מידת השפעתו ואופן השפעתו על הבנק. מנהלת הסיכונים המשפטיים מורה על האמצעים שיש לנקוט על מנת לצמצם את מידת החשיפה לסיכון המשפטי שנוצר ונעזרת לשם כך ביועצים משפטיים חיצוניים, הביקורת הפנימית, קצין הציות הקבוצתי והממונה על אכיפה פנימית בדיני ניירות ערך ובדיני תחרות והממונה על הגנת הפרטיות, בהתאם לצורך אירועים מהותיים, כאמור, מדווחים מידית לממונה על אכיפה פנימית בדיני ניירות ערך ובדיני תחרות.

ניהול סיכונים בתיק ניירות הערך במט"ח ובשקלים - סיכונים שוק וחבות

א. דירקטוריון הבנק קבע במסגרת מסמך מדיניות הסיכונים הפיננסיים מדיניות ותיאבון סיכון מפורטים ביחס לפעילות הבנק בתיק ניירות ערך במט"ח ובשקלים וקבע מגבלות השקעה וקווים מנחים, הן בהיבט האשראי, הן בהיבט של חשיפה לסיכונים צד נגדי והן בהיבט של חשיפה לסיכונים שוק, ריבית וגזילות. מדיניות זו נבחנת על ידי

- הדירקטוריון וועדותיו לפחות אחת לשנה. הדירקטוריון יקיים דיון באירועים פיננסיים חריגים שעלולים להשפיע על חשיפות הבנק.
- ב. הבנק משקיע רק באגרות חוב של חברות שדורגו בדירוג השקעה מינימלי ביום הרכישה, כפי שנקבע במדיניות ניהול הסיכונים הפיננסיים וזאת לאחר בחינת איכות האשראי של המנפיק, סיכוני השוק הגלומים בהשקעה ונזילות אגרות החוב.
- ג. לאחר ביצוע ההשקעה, מקיים הבנק באופן שוטף, כחלק מניהול הסיכונים השוטף בתיק ניירות הערך במט"ח ובשקלים מעקב מאקרו כלכלי וענפי הרלוונטי להשקעותיו השונות.
- ד. כחלק ממנגנוני הפיקוח והבקרה על ניהול הסיכונים גובשה בבנק שגרת דיווח לגבי אופי והיקף החשיפות בתיק ניירות הערך המנוהלים. הדיווחים נמסרים הן לגורמים מקבלי ההחלטה והן לגורמי הבקרה. עיקר מתכונת הדיווח בבנק הינה:
- דיווח מידי עם גילוי חריגה ממגבלות ונהלים.
 - דיווח מידי על פתיחת מרווחים, שינוי דירוג וכל אירוע חריג אחר בתיק, וככל שנדרש.
 - דיווח שבועי במסגרת הוועדה לניהול נכסים והתחייבויות בראשות המנכ"ל.
 - דיווח רבעוני במסגרת מסמך הסיכונים הכולל להנהלה, לוועדה לניהול סיכונים ולדירקטוריון הבנק.
- לפירוט תיק ניירות הערך - ראה פרק הרכב והתפתחות נכסי והתחייבויות של הבנק.

סיכון ציות

כללי

- הוראת ניהול בנקאי תקן 308 של הפיקוח על הבנקים, מחייבת את הבנקים לפעול לקיום כלל הדינים וכללי ההתנהגות החלים על הפעילויות הבנקאיות השונות של התאגיד הבנקאי.
- סיכון ציות הינו הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי, או לנזק תדמיתי, אשר התאגיד הבנקאי עלול לספוג כתוצאה מכך שאינו מקיים את הוראות הציות. סיכון זה כולל סיכון התנהלות (Conduct Risk), אשר הינו סיכון חוצה ארגון השואב את מסגרתו הנורמטיבית משורה ארוכה של הוראות דין ורגולציה ואשר מושתת על ערכי יסוד בדמות הוגנות, הגינות ושקיפות, באופן שבו הבנק מתנהל אל מול מחזיקי העניין השונים.
- הוראות ציות: כמוגדר בהוראה 308 הינם: חוקים, תקנות, הוראות רגולציה (לעניין זה, לרבות עמדות שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים בטיפול בפניות הציבור וציות להוראות רשות שוק ההון), תקדים משפטי מחייב, נהלים פנימיים והקוד האתי, החלים על הפעילויות הבנקאיות של התאגיד הבנקאי. ההוראה מאפשרת לתאגיד הבנקאי לקבוע כי הוראות ציות מתחומים שאינם בליבת הפעילות הבנקאית כגון דיני עבודה, הוראות הדיווח לציבור הוראות יציבותיות וכדומה, יהיו באחריות ובפיקוח גורם בקרה בקו ההגנה השני, שאינו חלק מפונקציית הציות.
- החובות החלות על הבנק הינן חובות חוצות ארגון הנוגעות למגוון נרחב של פעילויות, הליכים ומוצרים אותם מבצע הבנק מדי יום.
- הבנק אימץ תכנית אכיפה פנימית בדיני ניירות ערך, המבוססת על מיפוי מקיף של הוראות הדין הרלוונטיות, נהלי הבנק והתהליכים השונים בבנק, אשר מסדירה נהלים והנחיות ליישום מתמשך של התכנית, וזאת בהתאם לקריטריונים שפרסמה רשות ניירות ערך בנושא. הבנק ביצע סקרי פערים והשלים סגירת הפערים המשמעותיים.
- הבנק מינה את מנהל הסיכונים הראשי של הבנק כממונה על האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך בבנק, תפקיד אותו מילאה קצינת הציות הראשית של הבנק עד 30 ביוני 2020. הבנק מבצע מעקב אחר הוצאתה לפועל של תכנית האכיפה בדיני ניירות ערך, בין היתר, באמצעות קיום בקורות וביקורות בתחום דיני ניירות ערך.
- הבנק אימץ תכנית אכיפה פנימית בדיני תחרות כלכלית המבוססת על מיפוי מקיף של הוראות החוק הרלוונטי.
- הבנק קבע נהלים ותהליכים שונים ליישום מתמשך של התכנית. הבנק מינה את מנהל הסיכונים הראשי של הבנק כממונה על האכיפה הפנימית בדיני תחרות כלכלית בבנק, תפקיד אותו מילאה קצינת הציות הראשית של

הבנק עד 30 ביוני 2020. הבנק מבצע מעקב אחר הוצאתה לפועל של תכנית האכיפה בדיני תחרות כלכלית, בין היתר, באמצעות קיום בקורות וכן נוקט פעולות להטמעת ידע בתחום זה.

- הבנק פועל ליישום הוראות החוק בעניין ההגנה על הפרטיות. הבנק מינה ממונה על הגנת הפרטיות, בכפיפות ישירה לקצין הציות הראשי הקבוצתי ופועל ליישום תכנית בקורות עדכנית וכן נוקט פעולות להטמעת ידע בתחום זה.

מדיניות

דירקטוריון הבנק קבע ואישר מדיניות ציות קבוצתית. במדיניות מוסדרים, בין היתר, מבנה פונקציית הציות, הגורמים השונים המעורבים ביישום המדיניות, חלוקת האחריות לביצוע בקורות בקו ההגנה השני אחר הוראות הציות השונות בהתאם לכללים שנקבעו בהוראה וכדומה. כמו כן דירקטוריון הבנק מאשר אחת לשנה את תכנית העבודה של מחלקת הציות שמוצגת ע"י קצין הציות הקבוצתי המשמש גם כקצין הציות של הבנק החל מיום 1 ביולי 2020.

תיאבון הסיכון

הבנק אימץ מדיניות של הקפדה יתרה בהתייחסות לסיכון הציות. ביחס להפרת הוראות החוק ונהלי הבנק הקשורים להוראות החוק, הבנק ימלא אחר הוראות ציות החלות עליו ויפעל לשם הבטחת העמידה בהן על ידי כלל עובדיו. כל עסקיו של הבנק יבוצעו על פי נהלי הבנק, הקוד האתי ובהתאם לכל החוקים והתקנות. הבנק פועל להטמעת תרבות ארגונית ואמות מידה ליושרה ואתיקה כבסיס הכרחי לקיום של תרבות ציות בכל דרגי הארגון.

ניהול החשיפה

- פונקציית הציות אחראית על ריכוז הבקרה בבנק לציות להוראות הציות שבאחריותה בהתאם למדיניות הציות ותכנית העבודה השנתית ולדיווח על ליקויים או פערים לכל מדרג הסמכויות בבנק.
- לצד קצין הציות הראשי פועלים:
- נאמני ציות בכל אחד מסניפי הבנק ובמטה, אשר מתפקידם, בין היתר, לזהות ולאתר אירועים המצריכים דיווח או טיפול מיוחד של המחלקה.
- פורום מעקב אחר יישום הוראות סטטוטוריות בראשות ראש החטיבה לניהול סיכונים בחברת האם, שמתפקידו לעקוב אחר יישום הוראות ציות חדשות ולדון בטיטות הוראות, הצעות חוק, תזכירי חוק וכדומה.
- בבנק מבוצעים תהליכי הטמעה שוטפים בנושאי הציות, בין היתר, על ידי לומדות, קיום ימי עיון והדרכות למטה ולסניפים.

דיווח על החשיפה

- דיווח במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני, על פעילות הפונקציה הכולל עמידה בהוראות ציות והמלצות לגבי הפרות והיערכות ליישום הוראת ציות חדשה, וכן דיווח שנתי מפורט על סיכום פעילות בשנה הקודמת.
- בנוסף, במדיניות הציות שנקבעה על ידי הדירקטוריון מוגדרים דיווחים מידיים לדירקטוריון.

ניהול סיכון בנקאות הוגנת – Conduct Risk

סיכון בנקאות הוגנת הינו סיכון חוצה ארגון השואב את מסגרתו הנורמטיבית משורה ארוכה של הוראות דין ורגולציה ואשר מושתת על ערכי ייסוד בדמות הוגנות, הגינות ושקיפות, באופן שבו הבנק מתנהל אל מול מחזיקי העניין השונים. הבנק הטמיע ערכי הוגנות ושקיפות בפעילותו מול לקוחותיו וחיזוק עקרונות אלו בהתנהלותו השוטפת. ככלל, נדרשת הבנק לוודא כי ההצעות הניתנות ללקוח מותאמות לצרכיו. אי עמידה בסיכון ההתנהלות חושף את הבנק לסיכונים שונים, בין היתר, סיכונים ציות, סיכון משפטי, סיכון מוניטין וכיו"ב. לבנק קיימת מדיניות בנושא התנהלות עסקית נאותה כחלק ממדיניות הציות.

סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור

כללי

- סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן "הלבנת הון") הינם הסיכונים להטלת עיצומים כספיים משמעותיים על הבנק לאור אי עמידה בהוראות החוק בנושא מניעת הלבנת הון ואיסור מימון טרור וכן הסיכון להיווצרותה של אחריות פלילית של התאגיד ועובדיו. בנוסף, התממשות עבירה על הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור עשויה לגרור התממשות של סיכון מוניטין.
- על המגזר הבנקאי חלות הוראות שונות במסגרת מניעת הלבנת הון ומימון טרור הכוללות, בין היתר, את החוק לאיסור הלבנת הון, החוק לאיסור מימון טרור, צו איסור הלבנת הון, תקנות איסור מימון טרור, הוראת ניהול בנקאי תקין 411, חוזרים שונים ועוד.

מדיניות

לבנק מדיניות מוסדרת לנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור המאושרת בדירקטוריון אחת לשנה.

תיאבון הסיכון

- הבנק, מפעיל מדיניות של "אפס סובלנות" בהתייחסות לסיכוני הלבנת הון וסיכונים חוצי גבולות לעניין עבירת מס (cross border) ובמסגרתה נדרשים כל מנהלי הבנק ועובדיו, ללא יוצא מן הכלל, למלא אחר הוראות החוק והרגולציה החלות על הבנק וכן אחר כל נהלי הבנק הרלבנטי הנובעים מהוראות אלו.
- הבנק נוהג מדיניות מחמירה שנועדה להבטיח יישום דווקני של הוראות החוק והכרה נאותה של הלקוח אתו מנהל הבנק עסקים, ובכלל זה הבנת עסקיו המנוהלים עם הבנק או באמצעותו, החיוניים למניעת הלבנת הון ומימון טרור באמצעות הבנק ולניהולו התקין של הבנק.
- המדיניות בתחום מניעת הלבנת הון כוללת הגדרה ברורה של איסורים ביחס לפעילות מול גופים ומדינות לגביהן ישנן הגבלות.

ניהול החשיפה

- בקבוצה פועלת יחידה לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, אשר מופקדת על יישום הוראות הדין בנושא זה ועל הטמעתן. בראש היחידה עומד, כאמור, האחראי על איסור הלבנת הון.
- תפקידי האחראי על איסור הלבנת הון ומימון טרור כוללים, בין היתר: כתיבה ועדכון המדיניות והנהלים בהתאם לעדכוני חקיקה והוראות הדין, פיתוח וביצוע בקורות על מנת לוודא כי הבנק מיישם את הוראות הדין ומבצע את הדיווחים הנדרשים כולל בקורות אחר ביצוע הדיווחים לרשות לאיסור הלבנת הון על פי סוג וגודל הפעולה, העברת דיווחים על פעולות בלתי רגילות לרשות לאיסור הלבנת הון ובדיקת יישום מדיניות הבנק וכן קיום הדרכות ימי עיון לנאמני הציות ולכלל העובדים, המגבירים את המודעות לנושא.
- לשם יישום החוק והטמעה דווקנית של הוראותיו מינה הבנק נאמני ציות המשמשים גם כנאמני איסור הלבנת הון בסניפים האחראים על הפעילות השוטפת למניעת הלבנת הון ומימון טרור בהתאם למדיניות ולנהלים. נאמנים אלו נבחרים, בדרך כלל, מקרב אוכלוסיית מורשי החתימה וכפופים מקצועית בתחום איסור הלבנת הון לאחראי על איסור הלבנת הון.
- הבנק, מפעם לפעם, עורך ימי עיון לכל נאמני איסור הלבנת הון, כנסים למנהלים, הרצאות לעובדי הסניפים וכן השתלמויות והדרכות לכלל העובדים בקורסים במסגרת מחלקת ההדרכה של הבנק. כמו כן, נערכות הדרכות והשתלמויות ביחידה או באופן מקוון. בנוסף מפיץ הבנק לומדה ממוחשבת הכוללת מבדק לבחינת הטמעת תוכן הלומדה בקרב העובדים. הלומדה מתעדכנת בהתאם לשינויים והתפתחויות בתחום ובהוראות הדין. עובדי הבנק

הרלוונטיים נבחנים במבדק ונבדקת עמידתם בו בהצלחה. אחת לתקופה מהלך זה חוזר על עצמו לריענון הידע. מהלכי ההדרכה שבוצעו הגבירו את המודעות לנושא.

- הבנק נוקט באופן שוטף במהלכים לאיתור וטיוב נתונים באמצעות דוחות בקרה ולייעול הבקורות, ומשקיע משאבים רבים בפיתוח ושדרוג מערכות הבקרה הממוכנות ומקצה משאבי כח אדם לנושא.
- בשל החשיבות המיוחדת שיש לנושא הוחלט על ביצוע של סקר תשתיות נפרד לחקיקה הקשורה בהלבנת הון ומימון טרור. במהלך שנת 2012 בוצע סקר פערים כאשר כל הפערים שנמצאו בסקר זה טופלו. כמו כן כאמור בפרק הציות, הסתיים סקר תשתיות עדכני שנערך במהלך 2016 ובמסגרתו לא נמצאו כל פערים לתיקון.
- המערך המשפטי בחברת האם והיועצת המשפטית של הבנק מבצעים מעקב אחר עדכוני חקיקה ווידוא מסירתם לאחראי על ניהול סיכונים איסור הלבנת הון וכן למתן תמיכה משפטית ככל שזו נדרשת על ידי האחראי, לקיום חובות האחראי ופעילות היחידה והבנק.
- ועדה מייעצת הוקמה לצורך תמיכה במילוי תפקידו של האחראי אשר עיקרי תפקידה כוללים בין היתר: דיון על חשבונות בהם זוהו פעילויות אשר בספק בלתי רגילות לצורך דיווח לרשות לאיסור הלבנת הון.
- במסגרת דיון חצי שנתי במסגרת פורום למעקב אחר סיכונים תפעוליים מתקיים דיון בהתפתחויות טכנולוגיות, כגון שימוש באינטרנט, טלפונים סלולריים, כרטיסי חיוב נטענים ועוד, העלולות לסייע בידי לקוחות בביצוע הלבנת הון ו/או מימון טרור על מנת לגבש ולבחון אמצעי הגנה נאותים, להתמודדות בהתפתחויות אלו ובחשיפות הנובעות מהן.
- במסגרת חיזוק ניהול ומעקב אחר סיכונים הלבנת הון ומימון טרור, בין היתר, על רקע משבר הקורונה, הבנק בוחן את מערך הכלים והשיטות הנמצאים בשימוש בתחום זה ואת האפשרויות וההשלכות של אימוץ "טכנולוגיות חכמות" המתאימות לסטנדרט המקובל במדינות מובילות, כולל אם הן עומדות בהגדרת "מודלים" ובהתאם לכך ינהל את סיכונים המודלים הנובעים מהשימוש בהן.

דיווח על החשיפה

- אחת לרבעון מדווח האחראי על איסור הלבנת הון להנהלת הבנק על פעילותו במהלך הרבעון שחלף במסגרת מסמך הסיכונים. הדיווח המפורט כולל, בין היתר, התייחסות למוקדי סיכון שאותרו על ידי האחראי ודרכי הטיפול בהם ודיווח על יישום מדיניות "הכר את הלקוח".
- אחת לשנה לפחות מדווח האחראי על איסור הלבנת הון להנהלה ולדירקטוריון הבנק, דיווח מפורט, בנפרד ממסמך הסיכונים. בנוסף, במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני מתומצתת פעילות האחראי על איסור הלבנת הון וממצאיו העיקריים לרבעון שחלף.
- בנוסף, במדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון מוגדרים דיווחים מידיים לדירקטוריון ולבנק ישראל.

ניהול סיכונים חוצי גבולות – Cross Border

הבנק פועל בתחומי בנקאות שונים. בין שאר לקוחותיו, מספק הבנק שירותים גם ללקוחות שהינם תושבי חוץ. על רקע המאמצים המוגברים של מדינות שונות באיתור כספים של תושביהן המוחזקים מחוץ למדינת התושבות והמגמה של שיתוף פעולה בינלאומי במאבק בהעלמות מס, עלולה פעילות הבנק מול תושבי החוץ כאמור להגדיל את החשיפה של הבנק לסיכונים ציית שמקורם בפעילות חוצת גבולות (Cross Border) וכן לסיכונים מוניטין. ביום 6 בפברואר 2019 פורסמו תקנות מס הכנסה (יישום תקן אחיד לדיווח ולבדיקת נאותות של מידע על חשבונות פיננסיים), התשע"ט - 2019, המטמיעות לדין הישראלי את ההתחייבויות שמדינת ישראל לקחה על עצמה לאימוץ התקן הבינלאומי לחילופי מידע (תקן CRS), אשר פותח ע"י הארגון לשיתוף פעולה כלכלי (OECD), לצורך קיום חילופי מידע אוטומטיים על בסיס שנתי למטרות סיוע הדדי באכיפת מס בין מדינות. הבנק והקבוצה נערכו ליישום החקיקה האמורה.

סיכון מוניטין

כללי

סיכון מוניטין הינו סיכון הנובע מתפיסה שלילית מצד לקוחות, צדדים נגדיים, בעלי מניות, משקיעים, מחזיקי אגרות חוב, אנליסטים, גורמים רלוונטיים אחרים או רגולטורים, אשר עלולה להשפיע לרעה על יכולתו של תאגיד בנקאי לשמור על קשרים עסקיים קיימים או ליצור קשרים חדשים וליהנות מנגישות רציפה למקורות מימון.

תיאבון הסיכון

לבנק סובלנות נמוכה לסיכון המוניטין שעלול להשפיע על יציבותו ובכלל זה - איומים שמקורם בתדמית הבנק בעיני "הציבור". מעבר לכך, הבנק רואה בתדמית חיובית בעיני "הציבור" משום נכס מרכזי ולכן יפעל למניעת התממשות סיכון מוניטין שעלול להגיע לתרחיש קיצון וינסה למזער התממשותם של סיכונים מוניטין ככל האפשר.

מדיניות וניהול החשיפה

לבנק מדיניות לניהול הסיכון הכוללת: זיהוי ומעקב אחר גורמי הסיכון וגיבוש פעילות מונעת איתור מוקדם של אירועי מוניטין פוטנציאליים, ניטור מתמשך של הסיכון וניהולו.

דיווח על החשיפה

לבנק מדיניות ניהול סיכון מוניטין הכוללת פירוט בנוגע לחובות הדיווח ובכלל זה, דיווחים מיידיים. מערך הדיווחים מגדיר, בין היתר, באחריות מי הדיווח, תדירותו והנמענים לדיווח.

סיכון אסטרטגיה

כללי

סיכון אסטרטגיה הינו סיכון של ההשלכות הנוכחיות והעתידיות על רווחים, הון, מוניטין או מעמד הנובעים מהחלטות עסקיות שגויות, מיישום בלתי נאות של החלטות או מהעדר תגובה לשינויים רגולטוריים, ענפיים, כלכליים או טכנולוגיים. סיכון זה הינו פונקציה של התאימות בין היעדים האסטרטגיים של הבנק, האסטרטגיות העסקיות שפותחו להשגת יעדים אלו, המשאבים שהוקצו לעמידה ביעדים אלו ואיכות היישום.

מדיניות וניהול החשיפה לסיכון

דירקטוריון הבנק מתווה את האסטרטגיה של הבנק. לבנק מדיניות לניהול סיכונים אסטרטגיה.

תיאבון הסיכון

לבנק סובלנות נמוכה לסיכון האסטרטגי בשל ההשפעה הקריטית שעשויה להיות לו על יציבות הבנק והישיגו העסקיים. הבנק מאמץ אסטרטגיה עסקית המתאפיינת ברמה גבוהה של זהירות ומידתיות.

דיווח על החשיפה

בבנק קיימת מעטפת סדורה של דיווחים ביחס לסיכון האסטרטגי לאורך קווי ההגנה השונים. במסגרת מסמך הסיכונים מדווחים נושאים מרכזיים הנוגעים לסיכון האסטרטגי.

סיכון רגולטורי

מקורו של הסיכון הוא התגברות הדרישות הרגולטוריות בארץ ובעולם בשנים האחרונות. השינויים הרגולטוריים האמורים ויישום רפורמות רגולטוריות מגבירים את אי הוודאות והתחרותיות במערכת הפיננסית ויוצרים סיכון להכנסות והון הבנק, לרבות באמצעות מניעת או הטלת מגבלות על פעילות עסקית ואובדן הכנסות, וכן מחייבים את הבנק להיערכות, יישום והטמעה העלולים לגרום לעלויות והשקעות (כגון השקעות מיכוניות) כבדות. כמו כן, אי עמידה בהוראות החוק והרגולציה החלות על הבנק חושף אותו לסנקציות, ובהן עיצומים כספיים, תביעות של לקוחות, לרבות תובענות ייצוגיות, הטלת אחריות פלילית על התאגיד הבנקאי ועל נושאי משרה בו וכן לפגיעה בתדמיתו של הבנק בציבור. הסיכון הרגולטורי מנוהל בבנק כחלק מהסיכון המשפטי, סיכון הציות וסיכון האסטרטגיה.

מדיניות הציות של הבנק מעגנת, בין היתר, את ערכי הציות אותם מקדם הבנק, משמשת כקו המנחה לפעילות כל הגורמים בבנק בניהול סיכונים הציות בכלל ובעמידה במכלול ההוראות הרגולטוריות בפרט, מתווה את העקרונות וקווי היסוד, ומעגנת את הסמכויות ותחומי האחריות של הגורמים השונים בבנק לצורך בניית תשתית נאותה ליישום החובות החלות על הבנק בתחום הציות והסדרתם בנהלים ותהליכים. ההיבטים הרגולטוריים-משפטיים מפוקחים ומונהלים על ידי המערך המשפטי במסגרת מדיניות לניהול הסיכון המשפטי המאושרת על ידי ההנהלה והדירקטוריון. המדיניות מסדירה את הדרכים לאיתורו, מיפוי ומיזעורו של הסיכון המשפטי, לרבות באמצעות מעקב שוטף אחר ההתפתחויות בחקיקה, ברגולציה ובפסיקה ומתן יעוץ ותמיכה משפטית שוטפים על בסיס התפתחויות אלה.

בהיבט האסטרטגי - התוכנית האסטרטגית ותוכנית העבודה מתייחסות להשפעות אפשריות שצוינו לעיל, ולוקחת בחשבון את השינויים האמורים.

לפרטים בדבר יוזמות רגולטוריות מהותיות בעלות השפעה על פעילות הבנק בתקופת הדיווח ראה פרק מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על הבנק בפרק ממשל תאגידי, פרטים נוספים.

דיון בגורמי סיכון

מידת ההשפעה של גורמי הסיכון מתבססת על המתודולוגיה שמשמשת את הבנק בתהליך ה-ICAAP ובמסמך הסיכונים. המתודולוגיה לוקחת בחשבון את רמת הסיכון והתפתחות פרופיל הסיכון של הבנק אל מול תאבון הסיכון שנקבע ואיכות ניהול הסיכון. כל גורם סיכון המופיע בטבלה נבחן, כאשר הוא עומד בפני עצמו, ומתוך הנחה של אי-תלות בין גורם סיכון אחד לבין גורמי סיכון אחרים המופיעים בטבלה.

סיכון	השפעה	רמת סיכון
1. סיכונים שוק	סיכון קיים או עתידי להפסד או לירידת ערך הנובע משינוי בשווי הכלכלי של מכשיר פיננסי, תיק מסוים או קבוצת תיקים וברמה הכוללת, עקב שינויים במחירים, שערים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים.	קטנה
1.1 סיכון ריבית	סיכון לרווחים או להון הנובע מתזוזות בשיעורי הרבית בשווקים השונים. שינויים ברבית משפיעים על רווחי הבנק באמצעות שינוי בהכנסות נטו, ועל שווי נכסי הבנק, התחייבויותיו ומכשירים חוץ מאזניים, כיוון שהערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים (או אף התזרימים עצמם) משתנה כאשר חל שינוי בשיעורי הרבית. סיכון הרבית שאליו נחשף הבנק כולל: סיכון תמחור מחדש, סיכון עקום התשואה וסיכון בסיס (מרווח). סיכון הרבית בתיק, הינו הסיכון הדומיננטי אליו חשוף הבנק בכל הקשור להשפעה על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות ועל הרווח.	קטנה
1.2 סיכון אינפלציה	סיכון להפסד כתוצאה משינויים בעקום הציפיות למדד המחירים לצרכן ו/או במדד המחירים עצמו.	קטנה

סיכון	השפעה	רמת סיכון
1.3 סיכון שער החליפין	סיכון להפסד כתוצאה משינוי שער חליפין ו/או כתוצאה משינויים בציפיות לשינוי בשער החליפין.	קטנה
2. סיכון נזילות	סיכון שהבנק יתקשה לעמוד בהתחייבויותיו בשל משיכות בלתי צפויות מפקדונות הציבור, ביקוש בלתי צפוי לאשראי, אי ודאות לגבי זמינות המקורות והתחייבויות בלתי צפויות אחרות לרבות ירידה חדה בשווי הנכסים שעומדים לרשות הבנק.	קטנה
3. סיכון אשראי	הסיכון שלוה או צד נגדי, לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי הבנק. במסגרת הערכת סיכון האשראי הכוללת, מבוצע שקלול של כלל הגורמים המשפיעים על רמת הסיכון, וביניהם, היקפי החשיפה, השפעות סיכון איכות לווים ובטחונות והשפעות הריכוזיות הענפית ובכללם הסיכון הגלום באשראי לענף בינוי ונדל"ן.	בינונית
3.1 איכות לווים ובטחונות	סיכון קיים או עתידי לפגיעה בשווי הנכסים, בהכנסות והון הבנק שעלול להתרחש כתוצאה מהרעה באיכות הלווים על רקע פגיעה בחוסנם הפיננסי, בכושר ההחזר שלהם, ו/או בשווי ובטיב או תמהיל הביטחונות שהועמדו כבטוחה לאשראי.	בינונית
3.2 ריכוזיות ענפית	סיכון קיים או עתידי לפגיעה בשווי נכסי הבנק, בהכנסות והון הבנק הנובע מהיקף גבוה של אשראי שניתן ללווים המשתייכים לענף משק מסוים ו/או השקעות במוצרים הרגילים לענף. הרעה בפעילות העסקית בענף משק כזה, על רקע שינויים בביקוש או בהיצע, שינוי במחירי חומרי גלם, שינויים ביטחוניים ו/או פוליטיים, שינויים רגולטוריים ועוד, עלולה להביא לפגיעה ביכולת ההחזר ו/או בשווי הביטחונות שניתנו על ידי חלק מהלווים המשתייכים לענף זה, וכתוצאה מכך, להשפיע לרעה על שווי נכסי הבנק ורווחיותו.	קטנה
3.3 ריכוזיות לווים וקבוצת לווים	סיכון קיים או עתידי לפגיעה בשווי נכסי הבנק, בהכנסות והון הבנק הנובע מהרעה במצב של לוה/קבוצת לווים גדולה/ יחסית לתיק האשראי, שעלולה להשפיע לרעה על סיכויי גביית האשראי ובהתאמה על שווי נכסי הבנק ורווחיותו. השפעת הסיכון הינה נגזרת, בין היתר, של התמהיל הפנימי של הקבוצות, הקשר בין החברות המרכיבות אותן עסקית או ענפית, פיזורן, והשפעת הבעיות באחת מהן על היתר.	קטנה
4. סיכון תפעולי	הינו סיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים, או מערכות, או כתוצאה מאירועים חיצוניים. ההגדרה כוללת סיכון משפטי, סיכונים מעילות והונאות, סיכונים IT, אבטחת מידע, סייבר והמשכיות עסקית, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי או סיכון מוניטין, המנוהלים בנפרד.	בינונית
4.1 סיכון סייבר ואבטחת מידע	סיכון זה (כחלק מהסיכון התפעולי) מוערך בנפרד לאור ריבוי אירועים בעולם ובמערכת הפיננסית בפרט, ולאור הרחבת פעילות הדיגיטל על ידי לקוחות הבנק. הסיכון מוגדר כפוטנציאל לנזק הנובע מאירוע סייבר בהתחשב ברמת סבירותו וחומרת השלכותיו. ברבעון הרביעי של שנת 2021, הועלתה רמת סיכון סייבר ואבטחת מידע מ"בינונית" ל"בינונית- גבוהה", וזאת על רקע מגמת הגידול באירועי הסייבר בארץ ובעולם ולאור זיהוי הסיכון כסיכון מתפתח וכנגזרת של עלייה בסביבת הסיכון. רמת הסיכון התפעולי נותרה ללא שינוי.	בינונית-גבוהה
4.2 סיכון טכנולוגיות מידע	סיכון זה (כחלק מהסיכון התפעולי) מוערך בנפרד לאור כך שהסביבה הטכנולוגית מורכבת ומשתנה והתלות בה גוברת. בשנים האחרונות הסיכון התעצם לאור הצורך בהגדלת הגמישות העסקית והטכנולוגית והגברת השימוש בטכנולוגיות חדשות.	בינונית
5. סיכון משפטי	נכלל בגדר סיכון תפעולי כהגדרתו בנוהל בנקאי תקין מס' 350 - ניהול הסיכון התפעולי וכולל גם, אך אינו מוגבל ל"חשיפה לקנסות (fines, penalties) או צעדי עונשין כתוצאה מפעילות פיקוחית (punitive damages), כמו גם מהסדרים פרטניים (private settlements)". ברבעון השני של 2021 הועלתה רמת הסיכון מ"קטנה" ל-"קטנה-בינונית", על רקע ריבוי תהליכי החקיקה והרגולציה בתחום הבנקאות וגידול בכמות הבקשות החדשות לאישור תובענות ייצוגיות, שהוגשו כנגד הבנקים בישראל	קטנה-בינונית

סיכון	השפעה	רמת סיכון
6. סיכון מוניטין	סיכון מוניטין הינו סיכון הנובע מתפיסה שלילית מצד לקוחות, צדדים נגדיים, בעלי מניות, משקיעים, מחזיקי אגרות חוב, אנליסטים, גורמים רלוונטיים אחרים או רגולטורים, אשר עלולה להשפיע לרעה על יכולתו של תאגיד בנקאי לשמור על קשרים עסקיים קיימים או ליצור קשרים חדשים וליהנות מגישות רציפה למקורות מימון.	קטנה
7. סיכונים חקיקה ורגולציה	סיכון חקיקה ורגולציה הינו סיכון קיים או עתידי להכנסות והון הבנק העלול להיווצר משינויים ברגולציה או בחקיקה, שיש בהם להשפיע על פעילות הבנק ועסקיו. הבנק, כתאגיד בנקאי, והחברה המוחזקת על ידו, כפוף להוראות רגולטוריות רבות הבאות לידי ביטוי בחקיקה, חקיקת משנה ומדיניות רשויות הפיקוח והאכיפה כגון: הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל, אגף שוק ההון וחיסכון באוצר, הרשות לניירות ערך, רמ"ט - הרשות למשפט וטכנולוגיה, רשות התחרות, גופים סטטוטוריים בתחום הגנת הצרכן וכו".ב. תחום המחשוב רגיש אף הוא לשינויים בחקיקה וברגולציה, על רקע שדרוגים ושינויים שנדרש לעיתים לעשות במערכות המחשוב. בתחומים אלו קיימים שינויים ו/או חידושים תכופים בחקיקה ובמדיניות הרשויות השונות. שינויים כאמור בחקיקה ובמדיניות רשויות הפיקוח והאכיפה השונות עלולים להשפיע על פעילות הבנק ועל עסקיו, וכן לרוב דורשים השקעות והקצאת משאבים על מנת להתאים את הפעילות אליהם, הן בהשקעה במערכות והן בכח אדם ובהכשרתו.	בינונית
8. סיכון ציות, איסור הלבנת הון ומימון טרור	סיכון ציות הוא הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי, או לנזק תדמיתי, אשר התאגיד הבנקאי עלול לספוג כתוצאה מכך שאין הוא מקיים את הוראות הציות. סיכון הציות כולל את הסיכון לאי קיום הוראות הדין כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקן 308, ובכלל זה הסיכון לאי קיום הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור, הסיכון לאי קיום הוראות תכנית האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך, הסיכון לאי קיום תכנית האכיפה הפנימית בדיני תחרות כלכלית, הסיכון באי קיום דיני ההגנה על הפרטיות ואת הסיכונים הנובעים מהפעילות מול תושבי חוץ. סיכון זה כולל גם סיכון בנקאות הוגנת (CONDUCT RISK), אשר הינו סיכון חוצה ארגון השואב את מסגרתו הנורמטיבית משורה ארוכה של הוראות דין ורגולציה ומושתת על ערכי יסוד בדמות הוגנות ושקיפות באופן בו מתנהל הבנק אל מול מחזיקי העניין השונים.	בינונית
	התחזקות הרגולציה והאכיפה של רשויות המס במדינות שונות, מתוך כוונה לאתר כספים של תושביהן המוחזקים מחוץ למדינת התושבות עלולים להשליך על דפוסי התנהגות של לקוחות ומכאן לחשוף את הבנק לסיכונים ציות, סיכונים מוניטין ו- Cross border risk.	
	סיכונים איסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן: "הלבנת הון") הינם הסיכונים להיווצרותה של אחריות פלילית של התאגיד, מנהליו ועובדיו, לפגיעה ברווח ובהון הבנק העלול להיווצר על רקע הטלת עיצומים כספיים משמעותיים וסיכונים מוניטין העשויים לקבל ביטוי בניתוק קשרים מול גופים פיננסיים בעולם ונטישת לקוחות, וזאת כתוצאה מאי עמידה בהוראות הדין בנושא מניעת הלבנת הון ואיסור מימון טרור. התממשות עבירה על הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור כמו גם מעורבות הבנק בעבירות על דיני המס בישראל ובעולם המבוצעות ע"י לקוחותיו, עשויה לגרור התממשות של סיכונים מוניטין, סיכונים תפעוליים, סיכונים משפטיים, סיכונים אסטרטגיים וסיכונים נוספים.	

סיכון	השפעה	רמת סיכון
9. סיכון אסטרטגיה	הסיכון של ההשלכות הנוכחיות והעתידיות על רווחים, הון, מוניטין או מעמד הנובעים מהחלטות עסקיות שגויות, מיישום בלתי נאות של החלטות או מהעדר תגובה לשינויים ענפיים, כלכליים או טכנולוגיים. סיכון זה הינו פונקציה של התאימות בין היעדים האסטרטגיים של הבנק, האסטרטגיות העסקיות שפותחו להשגת יעדים אלו, המשאבים שהוקצו לעמידה ביעדים אלו ואיכות היישום. סיכון אסטרטגיה כולל בתוכו גם סיכון תחרות הנובע מחשיפת הבנק לתחרות בישראל בכל תחומי עסקיה. במהלך פעילותו השוטפת מתמודד הבנק עם גורמים מתחרים בהם התאגידים הבנקאיים האחרים וגופים פיננסיים אחרים המספקים מוצרים פיננסיים חלופיים לאלו המוצעים על ידו. סיכון התחרות מבטא את סיכון השחיקה ברווחיות ובהון על רקע הלחץ התחרותי להקטנת גובה העמלות והמרווחים.	בינונית
10. סיכון מודל	מוגדר כפוטנציאל להשלכות שליליות מהחלטות שהתקבלו בהתבסס על תוצרי מודל שגויים או שימוש שגוי בתוצרי מודל. סיכון מודל עלול להוביל להפסד כספי, קבלת החלטות עסקיות שגויות, או פגיעה במוניטין הבנק.	נמוכה

הבנק נוקט בפעולות ספציפיות למזעור הסיכונים המתוארים לעיל. כמו כן, נקבעה מדיניות מפורטת לניהול החשיפות והסיכונים, הכוללת, בין היתר, הגדרת תיאבון סיכון פרטני, מגבלות על החשיפה, מנגנוני בקרה שונים, מערך דיווחים ועוד. בנוסף, קיימת מעטפת נהלים המיושמים על ידי הבנק ומערכות מיכון תומכות.

מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים	
78	מדיניות חשבונאית ואומדנים בנושאים קריטיים
78	אומדנים חשבונאיים קריטיים
82	בקרות ונהלים

כללי

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על פי תקני חשבונאות מקובלים ועל פי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי של תאגיד בנקאי. עיקרי המדיניות החשבונאית מפורטים בבאור 1 לדוחות הכספיים. הדוחות הכספיים כוללים תוצאות של חישובים, הנחות ואומדנים המתייחסים לפעילויות, אירועים והתפתחויות שונות, המשפיעים על רווחיותו של הבנק. הנהלת הבנק מתבססת בהערכותיה על הנחות סובייקטיביות והערכות של עובדים וגורמים מקצועיים חיצוניים בעלי מיומנויות והתמחויות בתחומים בהם נדרשים האומדנים השונים. לבעלי המקצוע החיצוניים ולעובדים העוסקים בפיקוח, בקרה והכנת האומדנים וההערכות בנושאים המוגדרים כבעלי השפעה קריטית על התוצאות הכספיות של הבנק אין, ככל שהדבר מתאפשר, מעורבות וקשר עסקי שוטף עם הגורם או הסוגיה נשוא האומדן.

הנהלת הבנק והדירקטוריון סבורים כי האומדנים וההערכות בנושאי המדיניות החשבונאית הקריטית, נעשו על פי מיטב ידיעתם ושיקול דעתם של הגורמים המקצועיים שעסקו בהכנתם, והם יושמו באופן נאות בדוחות הכספיים של הבנק.

להלן סקירה תמציתית של התחומים בהם נדרשת הנהלת הבנק לבצע הערכות ואומדנים חשבונאיים בנושאים שהשפעתם על הרווח והפסד עשויה להיות קריטית ומהותית. לשינויים באומדנים ובהערכות בנושאים שיתוארו להלן, ובכלל זה התממשות שונה של אירוע מהאומדן שנעשה לגביו, יכולה להיות השפעה מהותית על תוצאותיו העסקיות של הבנק ועל מבנה הנכסים וההתחייבויות שלו (לרבות - תלויות).

א. הפרשה להפסדי אשראי

תהליך הערכת ההפסד הגלום בתיק האשראי, מתבסס על אומדנים משמעותיים הכרוכים באי וודאות ועל הערכות סובייקטיביות, ולשינויים באומדנים או בהערכות עשויה להיות השפעה מהותית על ההפרשה להפסדי אשראי.

ההפרשה להפסדי אשראי מוערכת באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" או "הפרשה קבוצתית".

ההפרשה הפרטנית, הרלוונטית לחובות בעייתיים בסיווג פגום, נעשית בהתבסס על הערכות ההנהלה לגבי הפסדים הגלומים בתיק האשראי המאזני והחוץ מאזני. הפרשה זו נאמדת באמצעות הפער שבין יתרת החוב הרשומה לבין הערך הנוכחי של התקבולים הצפויים לפירעון החוב, או השווי ההוגן של הבטוחות.

אמידת התקבולים הצפויים לפירעון החוב, מתבססת על מגוון מקורות ההחזר הרלוונטיים, לרבות פעילות העסקית של הלווה, ערך הבטוחות שהעמיד הלווה, מקורות פרעון פרטיים וערך מימוש ערבויות שניתנו על ידי הלווה או צדדים שלישיים, ומחייבת שימוש בשיקול דעת ואומדנים אשר הנהלת הבנק מאמינה כי הם סבירים במועד ההערכה, אולם, מטבע הדברים, אין ודאות כי הסכומים שיתקבלו בפועל יהיו זהים לאומדנים שנקבעו.

ההפרשה הקבוצתית מחושבת כדי לשקף הפרשות לירידת ערך בגין הפסדי אשראי בלתי מזוהים פרטנית, הגלומים בקבוצות גדולות של חובות קטנים בעלי מאפייני סיכון דומים וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים.

בענפי המשק העסקיים שיעורי ההפרשה מחושבים על בסיס נתוני חברת האם, ובענף משקי הבית שיעורי ההפרשה מחושבים על בסיס נתוני הבנק.

ההפרשה הקבוצתית מחושבת בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, באמצעות הכפלת שיעורי הפרשה שנקבעו ביתרות האשראי, לרבות מכשירי אשראי חוץ מאזניים המוכפלים במקדמי המרה לאשראי רלוונטיים.

שיעורי ההפרשה הקבוצתית נקבעים ברמת ענף משק תוך הבחנה בין מקדם הפרשה לאשראי תקין למקדם הפרשה לאשראי בסיווג אשראי בהשגחה מיוחדת או אשראי נחות.

שיעורי ההפרשה הקבוצתית כוללים סיכום של שני רכיבים: רכיב ראשון מחושב על בסיס ממוצע שיעורי מחיקות חשבונאיות נטו היסטוריים, לאורך התקופה המתחילה מיום 1 בינואר 2011 ומסתיימת במועד הדיווח, או ממוצע הנותן משקל עודף לשיעור המחיקות החשבונאיות נטו בשנה האחרונה, הגבוה מהשניים.

הרכיב השני הינו "התאמה איכותית", אשר תכליתה להתאים באופן שמרני וזהיר את שיעורי ההפרשה הקבוצתית לגורמים סביבתיים, אשר יש להם השפעה על הסיכון הגלום בתיק האשראי של הבנק. לצורך קביעת ה"התאמה האיכותית", מתבסס הבנק על מודלים ייעודיים שפותחו בקבוצה, האומדים את הסיכון ברמת ענף משק. הגורמים הסביבתיים מתייחסים למגוון היבטים לרבות שינוי בהיקף האשראי, שינויים בנפח החובות הבעייתיים, איכות הבקורות, ריכוזיות אשראי, מגמות ותנאים כלכליים אזוריים ארציים וענפיים ועוד.

כל גורם סביבתי כולל אינדיקטורים הרלוונטיים לכימות הסיכון בתחומו, ובהתבסס על שיטה עקבית בה נקבע המשקל שניתן לכל אינדיקטור, האם האינדיקטור צפוי להגדיל או להקטין את ההתאמה הנדרשת, והאם הוא רלוונטי לסך תיק האשראי או לקבוצת חובות מסוימת.

בנוסף למדידה הכמותית על פי המודלים כאמור, מתבצעת בחינה ברמה הקבוצתית מידי רבעון, באופן סובייקטיבי את הצורך בהגדלה של מקדמי ההפרשה הקבוצתית, בהתחשב בהתפתחויות בסביבה העסקית ואינדיקציות נוספות הרלוונטיות לרמת הסיכון הגלומה בתיק האשראי, ובמידת הצורך מעדכן את מקדמי ההפרשה הקבוצתית בהתאם. במהלך שנת 2020, נוכח אי הוודאות הגבוהה שיצר משבר הקורונה, הגדיל הבנק את ההתאמות האיכותיות המתקבלות במודלים הכמותיים בשיעורים ניכרים.

החל מהרבעון השני של שנת 2021, לאור ההתפתחויות החיוביות במשק שבאו לידי ביטוי ביכולת לניהול המגפה ללא הטלת הגבלות חמורות על הפעילות הכלכלית, הסתגלות לניהול פעילות כלכלית רציפה לצד קיומה של המגיפה, ובפרמטרים מאקרו כלכליים חיוביים כדוגמת נתוני צמיחה מעודדים וירידה באבטלה, צמצם הבנק באופן חלקי את ההגדלות הסובייקטיביות שהושטו במהלך המשבר. עם זאת, במסגרת השיקולים בקביעת רמת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2021, הובאו בחשבון אי הוודאות הקיימת וחוסר הבהירות אשר עדיין שורר לגבי השלכות משבר הקורונה על רמת סיכון האשראי של הלווים.

כאמור מסגרת תהליך קביעת ההפרשה להפסדי אשראי מתייחס הבנק למכלול רחב של נתונים, שחלקם פנימיים לבנק, וחלקם כולל, בין היתר, גם אינדיקטורים מאקרו כלכליים. מהיבט האינדיקטורים המאקרו כלכליים, התבסס הבנק, בהנחותיו ליום 31 בדצמבר 2021, על תחזית חטיבת המחקר של בנק ישראל שפורסמה ביום 3 בינואר 2022, לפיה הוערך, בין היתר, כי הצמיחה צפויה להסתכם בשיעור שנתי חיובי של כ-5.5% בשנת 2022, ושיעור האבטלה הרחב הממוצע צפוי לרדת לרמה של כ-5.4% בשנת 2022. יש לזכור כי ערכי המאקרו כאמור, הינם חלק מסט רחב של פרמטרים, אומדנים והערכות סובייקטיביות המשמשים בתהליך קביעת ההפרשה להפסדי אשראי, ושינויים באומדנים וההערכות הסובייקטיביות עלולים להטות את יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי במידה רבה.

לצורך בחינת רגישות ההפרשה להפסדי אשראי להנחות ולהערכות שונות מאלה שצינו בתחזית חטיבת המחקר של בנק ישראל כאמור, ושימשו בקביעת ההפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2021, בחנה הקבוצה תרחישים נוספים. במסגרת התרחישים הנוספים שנבחנו לצורך ניתוח הרגישות כאמור, הניח הבנק מחד תרחישים מחמירים הכוללים רמות אבטלה גבוהות יותר ושיעורי צמיחה נמוכים יותר מאלה ששימשו בחישוב ההפרשה הקבוצתית בפועל, ומאידך, תרחישים מקלים הכוללים רמות אבטלה נמוכות יותר ושיעורי צמיחה גבוהים מאלה ששימשו בחישוב הפרשה הקבוצתית בפועל. במסגרת ניתוחי רגישות כאמור, שתוצאותיהם מתבססות על הערכות סובייקטיביות במידה גבוהה, עלה כי ההפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2021, עלולה הייתה לגדול בתרחישים המחמירים בסכום של עד כ-0.4 מיליוני ש"ח, ובתרחישים המקלים עשויה הייתה לקטון בסכום של עד כ-0.4 מיליוני ש"ח.

יודגש, כי ההוצאה להפסדי אשראי תלויה במגוון רחב של גורמים אשר קיימת לגביהם אי ודאות, כאשר מחד, קצב התאוששות איטי יותר של המשק עלול להביא להפרשה גבוהה יותר, ומנגד, קיומם של גורמים ממתנים, כגון קצב התאוששות מהיר יותר של המשק וגורמים פנימיים בבנק, כדוגמת איכות תהליך חיתום האשראי, איכות הביטחונית ומנגנוני הבקרה, עשויים להביא לקטון ברמת ההוצאה.

אמידת ההפרשה להפסדי אשראי דורשת מההנהלה שימוש באומדנים והערכות, המתבססים בדרך כלל על תחזיות כלכליות, הערכות לגבי השווקים ואמידת השפעותיהם על סיכון האשראי ועל התממשות הפסדי אשראי בעתיד.

השימוש באומדנים ובהערכות מצריך הפעלת שיקול דעת אשר ההנהלה מאמינה, כי הינם סבירים בעת החתימה על הדוחות הכספיים. עם זאת, ומטבע הדברים, אין ודאות, כי הפסדי האשראי כפי שיתהוו בעתיד מתיק האשראי הקיים, יהיו זהים לאומדנים וההערכות שנקבעו.

הערכות הבנק הינן מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך תשכ"ח-1968, המבוסס, בין היתר, על מידע, פרסומים של צדדים שלישיים ואומדנים המצויים בידי הבנק למועד זה. הערכות אלה אינן ודאיות והן עשויות להתממש באופן שונה מהותית מהאמור לעיל, בין היתר, כתלות בהיקף התפשטות הנגיף, בתגובת הממשלות והבנקים המרכזיים, בתקופת התמשכות המשבר ובפרמטרים רבים נוספים. באשר לאימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא הפרשה להפסדי אשראי צפויים (CECL), ראה באור 1.ה. הדוחות הכספיים.

ב. תביעות משפטיות והתחייבויות תלויות

הערכת הסיכון ומתן ביטוי חשבונאי לתביעות משפטיות והתחייבויות תלויות, נעשים לפי מיטב שיקול הדעת של עורך הדין המטפל, על סמך בקיאותו וידיעתו את החוק והפסיקה, נסיונו בעבודה המשפטית, הכרת הפעילות הבנקאית, וכן, גם בחינת התשתית העובדתית. הערכת הסיכון מבוקרת על ידי היועצת המשפטית, ומתוקפת על ידי וועדה בראשות מנכ"ל הבנק בה חברים גם חשב הבנק והיועצת המשפטית של הבנק.

כל התביעות נגד הבנק עוברות לטיפול של המחלקה לייצוג משפטי בבנק. חלקן של התביעות מטופלות על ידי היועצת המשפטית וחלקן מועברות לטיפול של עורכי דין חיצוניים, הנמנים על המשרדים המובילים בתחומם, הכל תוך ליווי ופיקוח של היועצת המשפטית. לכל תביעה משפטית מבוצעת הערכת סיכון על ידי עורך הדין המטפל, ובאישור היועצת המשפטית. אומדנים לחשיפות שיש לבנק בתביעות ובתלויות לגביהן נדרשה הפרשה או נדרש גילוי לגבי רמת החשיפה הגלומה בהם, נעשים בשיתוף פעולה עם הגורמים המקצועיים הרלבנטיים בבנק. שינויים מהותיים בתיקי תביעות מדווחים למנכ"ל ובנוסף, מתבצע דיווח רבעוני על עדכונים ושינויים כאמור בכלל התביעות נגד הבנק.

לגבי התביעות והתלויות ישנם אומדנים לרמת הסיכון שיש לבנק ובהתאם לכך מבוצעות הפרשות. בדוחות הכספיים ניתן גילוי לרמת החשיפה שיש לבנק ביחס לתביעות ותלויות מהותיות שהאומדן להתממשות נע בין 20%-ל-70% ואשר לא נעשתה בגין הפרשה. באשר למתכונת הגילוי של תובענות משפטיות ראה באור 1.ה. (13) לדוחות הכספיים.

ג. זכויות עובדים

עובדי הבנק זכאים להטבות מסוימות בתקופת עבודתם, בעת פרישתם ולאחר פרישתם לגמלאות. הטבות אלו כוללות, בין השאר:

- תוכנית להטבה מוגדרת לאחר פרישה - פיצויי פרישה והטבות לגמלאים.
- ימי מחלה שלא נוצלו.
- הטבות אחרות לאחר פרישה.
- מענק יובל.

ההתחייבות בגין הטבות אלו מחושבת על בסיס אקטוארי. החישובים האקטואריים מבוססים על מספר פרמטרים ובכלל זה, ההסתברות שיתמלאו כל התנאים לתשלום, תוחלת החיים הצפויה, גיל הפרישה, שיעורי הפרישה של העובדים טרם מועד הפרישה לגמלאות, שיעור עליית השכר הצפויה ושיעור ההיוון. שיעור ההיוון מחושב על בסיס תשואת אגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח בגובה ההפרש בין שיעורי התשואה לפדיון על אגרות חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארה"ב לבין שיעורי התשואה לפדיון על אגרות חוב של ממשלת ארה"ב. בעקבות מהלכי ההתייעלות בהם נוקט הבנק, הכוללים צמצום הדרגתי במצבת כח אדם, כפי שפורטו בבאור זכויות עובדים (ראה באור 20 לדוחות הכספיים), עודכנו הפרמטרים כאמור לעיל.

להלן ניתוח רגישות של השפעת השינוי בפרמטרים העיקריים על חישוב ההפרשות האקטואריות:

השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס

תכניות פיצויים				
גידול בנקודת אחוז אחת		קיטון בנקודת אחוז אחת		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2020	2021	2020	2021	
				שיעור היוון
6.9	2.7	(2.9)	(1.9)	
10.0	4.0	(4.0)	(2.4)	שיעור עליית המדד
1.0	(4.6)	(0.9)	5.1	שיעור עזיבה
(4.0)	(2.4)	9.7	3.9	שיעור גידול בתגמול

הטבות אחרות לאחר פרישה				
גידול בנקודת אחוז אחת		קיטון בנקודת אחוז אחת		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2020	2021	2020	2021	
				שיעור היוון
3.6	3.4	(2.9)	(2.8)	
1.8	2.7	(1.5)	(2.2)	שיעור עליית המדד
2.3	2.0	(1.9)	(1.8)	שיעור עזיבה
(1.4)	(1.4)	1.6	1.6	שיעור גידול בתגמול

השפעת השינוי בפרמטרים העיקריים על תוכניות להטבה מוגדרת לאחר פרישה ולאחר העסקה- פיצויים, פנסיה, הטבות לגימלאים ואחרים, נזקפת לרווח כולל אחר.

בקורות ונהלים

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובהתאם להנחיות הוראת ניהול בנקאי תקין 309 שפורסמה בחודש ספטמבר 2008, הבנק מקיים בקורות ונהלים לגבי גילוי, וכן פרס מערך בקרה פנימית על דיווח כספי, שיושם לראשונה בדוחות הכספיים לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2008. ההוראות, שעניינן אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי וחוות דעת של רואה החשבון המבקר לגבי ביקורת הבקרה הפנימית על דיווח כספי, נערכו בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם Sarbanes-Oxley Act שנחקק בארה"ב, והוראות והנחיות שנקבעו בארה"ב בין היתר ע"י ה-PCAOB. לדוחות צורפו הצהרות של מנכ"ל הבנק וחשב הבנק - החשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, בנושא הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי.

הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנכ"ל וחשב הבנק - החשבונאי הראשי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את אפקטיביות הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק וחשב הבנק - החשבונאי הראשי, הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע, שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך הרבעון המסתיים ב-31 בדצמבר 2021 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק.

הדירקטוריון מודה להנהלת הבנק ולעובדיו על עבודתם המסורה בשנת 2021.

גבריאל טייטל
מנהל כללי

בנצי אדירי
יו"ר הדירקטוריון

3 במרס 2022

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, גבריאל טייטל, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של בנק מסד בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2021 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי¹. וכן:
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

¹ כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, אלון שפירא, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של בנק מסד בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2021 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי¹. וכן:
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

¹ כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

הדירקטוריון וההנהלה של בנק מסד בע"מ (להלן, "הבנק") אחראים להקמה ולקיום של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי (כהגדרתה בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). מערכת הבקרה הפנימית של הבנק תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של הבנק לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של ביטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת הבנק בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2021, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2021, הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2021 בוקרה על ידי רואי החשבון המבקרים של הבנק ה"ה סומך חייקין, כפי שצויין בדוח שלהם בעמוד 87 אשר בו נכללה חוות דעת בלתי מסוייגת בדבר האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2021.

א. שפירא
סגן מנהל כללי, חשב הבנק
חשבונאי ראשי

ג. טייטל
מנהל כללי

ב. אדירי
יו"ר הדירקטוריון

3 במרס 2022

דוחות כספיים שנתיים מבוקרים

87	דוח רואי החשבון על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי
88	דוח רואי החשבון המבקרים על הדוחות הכספיים
89	דוח רווח והפסד
92	דוח על הרווח הכולל
93	מאזן
94	דוח על השינויים בהון
95	דוח על תזרימי המזומנים
97	באורים לדוחות הכספיים

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק מסד בע"מ - בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של בנק מסד בע"מ וחברת הבת (להלן ביחד - "הבנק") ליום 31 בדצמבר 2021, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן - "COSO"). הדירקטוריון והנהלה של הבנק אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הבנק בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה- Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב, בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים שחשבונו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בבקרה פנימית על דיווח כספי של בנק הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפרט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הבנק (לרבות הוצאתם מרשותו); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הבנק נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של הבנק; ו- (3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הבנק, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות, או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, הבנק קיים, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2021, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, את הדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק לימים 31 בדצמבר 2021 ו- 2020 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021, והדוח שלנו, מיום 3 במרס 2022, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

סומך חייקין
רואי חשבון
3 במרס 2022

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק מסד בע"מ - דוחות כספיים שנתיים

ביקרנו את המאזנים המצורפים של בנק מסד בע"מ וחברת הבת (להלן ביחד - "הבנק") לימים 31 בדצמבר 2021 ו-2020 ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון העצמי והדוחות על תזרימי המזומנים של הבנק לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון והנהלה של הבנק. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג - 1973 ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידי בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון והנהלה של הבנק וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקים בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של הבנק לימים 31 בדצמבר 2021 ו-2020 ואת תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) כמו כן, לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה- PCAOB (Public Company Accounting Oversight Board) בארה"ב, בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2021, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המסולבת של בקרה פנימית של ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO), והדוח שלנו מיום 3 במרץ 2022, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של הבנק.

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

ענייני מפתח בביקורת

ענייני מפתח בביקורת המפורטים להלן הם העניינים אשר תוקשרו, או שנדרש היה לתקשרם, לדירקטוריון הבנק ואשר, לפי שיקול דעתנו המקצועי, היו משמעותיים ביותר בביקורת הדוחות הכספיים של הבנק לתקופה השוטפת. עניינים אלה כוללים, בין היתר, כל עניין אשר: (1) מתייחס לסעיפים או לגילויים מהותיים בדוחות הכספיים וכן (2) שיקול דעתנו לגבי היה מאתגר, סובייקטיבי או מורכב במיוחד וזאת בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. לעניינים אלה ניתן מענה במסגרת ביקורתנו וגיבוש חוות דעתנו על הדוחות הכספיים בכללותם. התקשור של עניינים אלה להלן אינו משנה את חוות דעתנו על הדוחות הכספיים בכללותם ואין אנו נותנים באמצעותו חוות דעת נפרדת על עניינים אלה או על הסעיפים או הגילויים שאליהם הם מתייחסים.

הפרשה להפסדי אשראי

כפי שמתואר בביאורים 1, 13 ו- 25 לדוחות הכספיים, יתרת ההפרשה להפסדי אשראי של הבנק ליום 31 בדצמבר 2021 הינה בסך של 70.3 מיליון ש"ח וכוללת הפרשה פרטנית והפרשה קבוצתית. תהליך הערכת ההפסד הגלום בתיק האשראי, מתבסס על אומדנים משמעותיים הכרוכים באי ודאות ועל הערכות סובייקטיביות הן בשלב הזיהוי והסיווג של החובות כחובות בעייתיות או תקינים והן בשלב מדידת ההפרשה הפרטנית והקבוצתית. לשינוי באומדנים או בהערכות אלו, עשויה להיות השפעה משמעותית על ההפרשה להפסדי אשראי המוצגת בדוחות הכספיים של הבנק.

האומדנים העיקריים המשמשים בסיס לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי:

- בעת זיהוי וסיווג החובות, מופעל שיקול דעת לצורך איתור החובות הבעייתיות על פי קריטריונים מוגדרים אשר עשויים להעיד על הפיכתו של חוב לבעייתי, אומדן הפגיעה האפשרית או הקיימת במקור ההחזר הראשוני של הלווה, קרי מקור החזר תזרימי שוטף, יציב ובשליטת הלווה, קיומו של תזרים מזומנים צפוי של הלווה לפירעון החוב במלואו ובמועדו, וכן הערכת נתונים פיננסיים אחרים של הלווה שיכולים להצביע על סממנים לקיומן של חולשות או חולשות פוטנציאליות של הלווה.
- בחישוב ההפרשה הפרטנית מופעל שיקול דעת לגבי תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים לשירות החוב מפעילות הלווה וממימוש בטחונות וערבויות.
- בחישוב ההפרשה הקבוצתית מופעל שיקול דעת על מנת לאמוד את ההפסד הגלום בתיק האשראי על בסיס ממוצע הפסדי העבר בענפי המשק השונים וההתאמות הנדרשות על בסיס פרמטרים שהוגדרו על ידי הבנק שאמורים לשקף את השינויים בתיק האשראי בשל גורמים מאקרו כלכליים ובשל גורמים פנימיים.

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

זיהינו את האומדנים המשמשים בסיס לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי, כעניין מפתח בביקורת. ביקורת על ההפרשה להפסדי אשראי דורשת שיקול דעת של המבקר וכן ידע וניסיון על מנת לבחון את סבירות הנחות והנתונים ששימשו את ההנהלה בקביעת אומדן ההפרשה.

נהלי הביקורת שבוצעו כמענה לעניין המפתח בביקורת

להלן הנהלים העיקריים שביצענו בקשר לעניין מפתח זה במסגרת ביקורתנו: בחנו את תהליכי העבודה לחישוב ההפרשה ואת התכנון, היישום והאפקטיביות התפעולית של בקורות פנימיות מסוימות הקשורות לקביעת אומדן ההפרשה, לרבות בקורות בנושאים הבאים:

- בחינת נאותות המתודולוגיה ששימשה לקביעת ההפרשה
- נאותות הנתונים הבסיסיים ששימשו לחישוב ההפרשה
- איתור חובות עם סממנים שליליים
- סיווג חובות בהתאם לנהלי הבנק
- ניתוח סבירות ההפרשה בכללותה

ביצענו נהלים מבססים לבדיקת ההפרשה על בסיס מצגים פנימיים וחיצוניים שקיבלנו. נהלים אלו כללו בין היתר:

- סקירת המתודולוגיה לקביעת ההפרשה ובדיקה כי היא עולה בקנה אחד עם כללי החשבונאות שחלים על הבנק ועם השפעות הסביבה הכלכלית והרגולטורית של הבנק.
- בדיקת שלמות ודיוק המידע והנתונים המשמשים במודלים לחישוב ההפרשה הקבוצתית.
- בדיקה של נאותות סיווג ואומדן ההפרשה עבור מדגם חובות (תקינים ובעייתיים).
- בחינת נאותות ההפרשה להפסדי אשראי בכללותה.

השנה שבה התחיל משרד רואי החשבון סומך חייקין להיות רואה החשבון המבקר של הבנק הינה 2000.

סומך חייקין
רואי חשבון
3 במרס 2022

דוח רווח והפסד מאוחד לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2019	2020	2021	באור
257.0	242.4	267.9	2
11.2	1.4	23.4	2
245.8	241.0	244.5	2
10.7	21.8	(3.3)	13,25
235.1	219.2	247.8	
הכנסות ריבית			
הכנסות ריבית, נטו			
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי			
הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי			
הכנסות שאינן מריבית			
3.0	0.2	2.2	3
83.8	83.1	94.1	4, אב
0.4	0.4	5.0	5
87.2	83.7	101.3	
הוצאות תפעוליות ואחרות			
102.0	90.8	98.6	6
27.5	27.6	27.1	15
70.7	63.6	66.4	7
200.2	182.0	192.1	
122.1	120.9	157.0	
44.4	43.9	55.3	8
77.7	77.0	101.7	
רווח למניה רגילה (בש"ח)			
0.52	0.51	0.68	9

א. שפירא
סגן מנהל כללי, חשב הבנק
חשבונאי ראשי

ג. טייטל
מנהל כללי

ב. אדירי
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 3 במרס 2022

הבאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על הרווח הכולל לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2019	2020	2021	
77.7	77.0	101.7	רווח נקי
			רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים:
2.8	2.2	1.8	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן נטו
(10.0)	(0.6)	(1.8)	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים (1)
(7.2)	1.6	-	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים
2.5	(0.5)	-	השפעת המס המתייחס
(4.7)	1.1	-	רווח (הפסד) כולל אחר, לאחר מיסים
73.0	78.1	101.7	הרווח הכולל

(1) בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף תקופה של תכניות פנסיה להטבה מוגדרת והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

ראה גם באור 10 בדבר "רווח כולל אחר מצטבר".

הבאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

מאזן מאוחד לשנה שהסתיימה ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר			
2020	2021	באור	
			נכסים
3,815.8	3,634.2	11	מזומנים ופקדונות בבנקים
625.3	742.7	12	ניירות ערך (1)
5,237.8	5,641.2	13,25	אשראי לציבור
(72.6)	(66.2)		הפרשה להפסדי אשראי
5,165.2	5,575.0		אשראי לציבור, נטו
620.6	763.3	14	אשראי לממשלה
25.4	24.1	15	בניינים וציוד
0.4	1.0	ב23	נכסים בגין מכשירים נגזרים
92.3	94.7	א16	נכסים אחרים
3.8	-	ב16	נכסים המוחזקים למכירה
10,348.8	10,835.0		סך כל הנכסים
			התחייבויות והון
8,612.4	9,025.1	17	פקדונות הציבור
252.3	431.1	18	פקדונות מבנקים
7.3	4.1	ב23	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
672.5	488.7	19	התחייבויות אחרות (2)
9,544.5	9,949.0		סך כל ההתחייבויות
804.3	886.0	א21	הון
10,348.8	10,835.0		סך כל ההתחייבויות וההון

(1) לפרטים על ניירות ערך הנמדדים לפי שווי הוגן ראה באור 28-פריטים הנמדדים בשווי הוגן, להלן.

(2) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בסך של 4.2 מיליוני ש"ח ו- 3.9 מיליוני ש"ח ליום 31.12.21 וליום 31.12.20, בהתאמה.

הבאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

דוח על השינויים בהון לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

הון הנפרע	התחייבויות צמיתות	פרמיה על המניות	קרן הון מהטבה שנתקבלה מבעל שליטה	סה"כ הון המניות הנפרע וקרנות הון	רווח כולל אחר	עודפים	סך הכל	
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	(5.4)	631.3	653.2	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018
-	-	-	-	-	-	77.7	77.7	רווח נקי בשנת החשבון
-	-	-	-	-	(4.7)	-	(4.7)	הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	(10.1)	709.0	726.2	יתרה ליום 31 בדצמבר 2019
-	-	-	-	-	-	77.0	77.0	רווח נקי בשנת החשבון
-	-	-	-	-	1.1	-	1.1	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	(9.0)	786.0	804.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020
-	-	-	-	-	-	101.7	101.7	רווח נקי בשנת החשבון
-	-	-	-	-	-	(20.0)	(20.0)	דיבידנד
-	-	-	-	-	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	(9.0)	867.7	886.0	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021

הבאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח מאוחד על תזרימי מזומנים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2019	2020	2021	
			תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
77.7	77.0	101.7	רווח נקי לשנה
			התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת:
4.1	4.7	3.6	פחת על בניינים וציוד
10.7	21.8	(3.3)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(3.7)	(0.7)	(2.2)	רווח ממכירות אגרות חוב זמינות למכירה
-	-	(4.9)	הפסד (רווח) ממימוש בניינים וציוד
(1.0)	(0.1)	1.2	מיסים נדחים, נטו
4.9	(16.3)	7.1	שינוי בהתחייבויות נטו בגין זכויות עובדים
15.7	6.1	30.8	הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון
4.8	3.2	8.1	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים
			שינוי נטו בנכסים שוטפים:
0.3	0.1	(0.6)	נכסים בגין מכשירים נגזרים
(1.2)	(46.4)	(3.0)	נכסים אחרים
			שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:
2.4	2.6	(3.2)	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
25.9	(10.5)	(190.3)	התחייבויות אחרות
140.6	41.5	(55.0)	מזומנים נטו מפעילות שוטפת

הבאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח מאוחד על תזרימי מזומנים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2019	2020	2021	
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה			
42.8	(1,130.7)	176.4	שינוי נטו בפקדונות בבנקים
(376.0)	(84.5)	(409.5)	שינוי נטו באשראי לציבור
(1.9)	3.7	(142.7)	שינוי נטו באשראי לממשלה
-	-	(150.7)	רכישת אגרות חוב לפדיון
(148.5)	(464.0)	(473.2)	רכישת איגרות חוב זמינות למכירה
513.1	89.9	477.4	תמורה ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה
8.8	4.4	0.8	תמורה מפדיון איגרות חוב זמינות למכירה
-	-	1.5	תמורה מפדיון אגרות חוב לפדיון
(0.8)	(1.3)	(2.3)	רכישת בניינים וציוד
-	-	8.7	תמורה ממימוש בניינים וציוד
37.5	(1,582.5)	(513.6)	מזומנים נטו מפעילות השקעה
תזרימי מזומנים מפעילות מימון			
(16.5)	(96.9)	178.8	שינוי נטו בפקדונות מבנקים
288.9	1,650.5	412.7	שינוי נטו בפקדונות הציבור
-	-	(20.0)	דיבידנד ששולם לבעלי מניות
272.4	1,553.6	571.5	מזומנים נטו מפעילות מימון
450.5	12.6	2.9	גידול (קיטון) במזומנים
892.9	1,338.6	1,348.0	יתרת מזומנים לתחילת שנה
(4.8)	(3.2)	(8.1)	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
1,338.6	1,348.0	1,342.8	יתרת מזומנים לסוף השנה
ריבית ומיסים ששולמו והתקבלו			
278.5	260.4	277.7	ריבית שהתקבלה
19.7	7.4	23.8	ריבית ששולמה
62.0	61.4	70.7	מיסים על הכנסה ששולמו
3.0	0.7	0.7	מיסים על הכנסה שהתקבלו

הבאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

(1) בנק מסד הינו תאגיד בישראל הנמצא בבעלות של הבנק הבינלאומי הראשון בע"מ, בעל השליטה בבנק (51%) ושל מסד אחזקות בע"מ (49%). הדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) וכן בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021 כוללים את אלה של הבנק ושל חברת הבת שלו (להלן: "הבנק"). בהתאם להוראות המפקח על הבנקים פרסום הדוחות הכספיים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד. הדוחות הכספיים המאוחדים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 3 במרס 2022.

(2) הגדרות

בדוחות כספיים אלה:

תקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן: "IFRS") - תקנים ופרשנויות שאומצו על ידי הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) והם כוללים תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ותקני חשבונאות בינלאומיים (IAS) לרבות פרשנויות לתקנים אלה שנקבעו על ידי הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) או פרשנויות שנקבעו על ידי הוועדה המתמדת לפרשנויות (SIC), בהתאמה.

כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב - כללי החשבונאות שבנקים אמריקאיים שנסחרים בארה"ב נדרשים ליישם. כללים אלה נקבעים על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב, רשות ני"ע בארה"ב, המוסד לתקינה בחשבונאות כספית בארה"ב וגופים נוספים בארה"ב, ומיושמים בהתאם להיררכיה שנקבעה בתקן חשבונאות אמריקאי FAS 168 (ASC 105-10), הקודיפיקציה של תקני החשבונאות של המוסד לתקינה בחשבונאות כספית בארה"ב וההיררכיה של כללי החשבונאות המקובלים. בנוסף לכך, בהתאם לקביעת הפיקוח על הבנקים, למרות ההיררכיה שנקבעה ב-FAS 168, הובהר כי כל עמדה שנמסרה לציבור על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב או על ידי צוות רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב לגבי אופן היישום של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב היא כלל חשבונאות המקובל בבנקים בארה"ב.

הבנק - בנק מסד בע"מ.

חברות מאוחדות - חברות שדוחותיהן מאוחדים באופן מלא, במישרין או בעקיפין, עם דוחות הבנק.

חברות מוחזקות - חברות מאוחדות וחברות כלולות.

מטבע הפעילות - המטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית בה הבנק פועל. בדרך כלל, זהו המטבע של הסביבה שבה תאגיד מפיק ומוציא את עיקר המזומנים.

מטבע ההצגה - המטבע לפיו מוצגים הדוחות הכספיים.

צדדים קשורים ובעלי עניין - כמשמעותם בסעיף 80 להוראות הדיווח לציבור.

מדד - מדד המחירים לצרכן בישראל כפי שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

סכום מותאם - סכום נומינלי היסטורי שהותאם למדד בגין חודש דצמבר 2003, בהתאם להוראות גילויי דעת 23 ו-36 של לשכת רואי חשבון בישראל.

דיווח כספי מותאם - דיווח כספי בערכים המותאמים על פי השינויים בכח הקניה הכללי של המטבע הישראלי בהתאם להוראות גילויי הדעת של לשכת רואי החשבון בישראל.

סכום מדווח - סכום מותאם למועד המעבר (31 בדצמבר 2003), בתוספת סכומים בערכים נומינליים, שנוספו לאחר מועד המעבר, ובניכוי סכומים שנגרעו לאחר מועד המעבר.

עלות - עלות בסכום מדווח.

ב. בסיס עריכת הדוחות הכספיים

(1) עקרונות הדיווח הכספי

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו. בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. בנושאים הנותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי החשבונאות המקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

(2) מטבע פעילות ומטבע הצגה

השקל הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועל הבנק. הדוחות הכספיים המאוחדים מוצגים בש"ח ומעוגלים למיליוני הקרוב, למעט אם צוין אחרת.

(3) בסיס המדידה

- הדוחות הוכנו על בסיס העלות ההיסטורית למעט הנכסים וההתחייבויות המפורטים להלן:
- מכשירים פיננסיים נגזרים ומכשירים פיננסיים אחרים אשר נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד;
 - מכשירים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה;
 - נכסים והתחייבויות מיסים נדחים;
 - הפרשות;
 - נכסים והתחייבויות בגין הטבות לעובדים;
 - נכסים המוחזקים למכירה.

ערכם של נכסים לא כספיים ופריטי הון שנמדדו על בסיס העלות ההיסטורית, הותאם לשינויים במדד המחירים לצרכן עד ליום 31 בדצמבר 2003, היות ועד למועד זה נחשבה כלכלת ישראל ככלכלה היפר-אינפלציונית. החל מיום 1 בינואר 2004 עורך הבנק את דוחותיו הכספיים בסכומים מדווחים.

(4) שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו נדרשת הנהלת הבנק להשתמש בשיקול דעת בהערכות אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שההוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה. בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ולאירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

(1) עדכון תקינה 14-2018 בקודיפיקציה בדבר שינויים בדרישות הגילוי של תכניות הטבה מוגדרת

ביום 28 באוגוסט 2018, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את ASU 2018-14, בדבר מסגרת הגילוי - שינויים בדרישות הגילוי של תכניות הטבה מוגדרת, המהווה עדכון לנושא 20-715 בקודיפיקציה בדבר תגמול - הטבות פרישה - תכניות להטבה מוגדרת - כללי (להלן: "העדכון"). תכליתו של העדכון הינו לשפר את האפקטיביות של הגילויים בביאורים לדוחות הכספיים וכן לצמצם את העלויות הכרוכות בהכנת הביאורים הנדרשים.

עיקרי התיקונים הינם, בין היתר: בוטלה הדרישה להצגת אומדן הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה בשנה העוקבת; בוטלה הדרישה להצגת סכום ההטבות השנתיות העתידיות המכוסות על ידי חוזי ביטוח, לרבות חוזי קצבה (אנונה), וכן עסקאות משמעותיות כלשהן בין הישות או צדדים קשורים לבין התכנית; התווספה דרישה לפיה נדרש לתת פירוט בדבר הסיבות לרווחים או הפסדים מהותיים הקשורים לשינוי במחויבות בגין הטבה מוגדרת, במהלך התקופה; וכן הובהרו דרישות גילוי עבור ישויות שיש להם שתי תכניות או יותר.

בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים בדבר "שיפור השימושיות של הדוחות לציבור של תאגידים בנקאיים לשנים 2019 ו-2020", אשר גובש על בסיס עדכון תקינה 14-2018 בקודיפיקציה, ההוראות יושמו החל מהדוחות לציבור ליום 1 בינואר 2021, ואילך. ליישום ההוראות לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

(2) עדכון תקינה 13-2018 בקודיפיקציה בדבר שינויים בדרישות הגילוי של מדידת שווי הוגן

ביום 28 באוגוסט 2018, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB"), את ASU 2018-13, בדבר מסגרת הגילוי - שינויים בדרישות הגילוי של מדידת שווי הוגן, המהווה עדכון לנושא 820 בקודיפיקציה בדבר מדידת שווי הוגן (להלן: "העדכון"). תכליתו של העדכון הינו לשפר את האפקטיביות של הגילויים בביאורים לדוחות הכספיים וכן לצמצם את העלויות הכרוכות בהכנת הביאורים הנדרשים.

עיקרי התיקונים הינם, בין היתר: בוטלה הדרישה להצגת הסכומים והסיבות להעברות בין רמות 1 ו-2 בהיררכיית השווי ההוגן; בוטלה הדרישה למתן מידע בדבר מדיניות הישות לקביעה מתי העברות בין רמות נחשבות ככאלה שהתקיימו; בוטלה הדרישה להצגת תיאור תהליך הערכת מדידת השווי ההוגן ברמה 3; במסגרת הדרישה למתן תיאור מילולי של הרגישות לשינויים בנתונים לא נצפים עבור מדידות שווי הוגן חוזרות ונשנות המסווגות ברמה 3 במדרג השווי ההוגן, עודכן המונח "רגישות" ל"אי וודאות" כדי להדגיש כי המידע הנדרש הינו לגבי האי וודאויות; התווספה דרישה לפיה יש להציג את השינויים ברווח הכולל האחר (OCI) שטרם מומשו בתקופה, עבור נכסים המוחזקים בסוף התקופה.

בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים בדבר "שיפור השימושיות של הדוחות לציבור של תאגידים בנקאיים לשנים 2019 ו-2020", אשר גובש על בסיס עדכון תקינה 13-2018 בקודיפיקציה, הוראות עדכון התקינה יושמו מיום 1 בינואר 2021. ליישום ההוראות לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

(3) עדכון תקינה 12-2019 בקודיפיקציה בדבר פישוט הטיפול החשבונאי במסים על הכנסה

ביום 18 בדצמבר 2019, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB"), את ASU 2019-12, בדבר פישוט הטיפול החשבונאי במסים על הכנסה, המהווה עדכון לנושא 740 בקודיפיקציה בדבר מסים על הכנסה (להלן: "התיקון"). תכליתו של התיקון הינו הפחתת המורכבות של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב תוך שמירה על שימושיות המידע המסופק למשתמשי הדוחות הכספיים.

עיקרי הנושאים שעודכנו במסגרת התיקון הינם, בין היתר: הקצאת הוצאות המס או הטבות המס על ההכנסה בין פעילויות נמשכות, פעילויות שהופסקו, רווח כולל אחר ופריטים הנזקפים ישירות להון עצמי; חישוב הכנסות מסים על הפסדים מצטברים בדוחות הכספיים ביניים; אופן ההכרה בהשפעת השינויים בחוקי המס או בשיעורי המס בדוחות הכספיים ביניים.

ההוראות יושמו החל מיום 1 בינואר 2021 בדרך של יישום מכאן ולהבא. ליישום ההוראות לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים

(1) מטבע חוץ והצמדה

במועד ההכרה בעסקה במטבע חוץ, כל נכס, התחייבות, הכנסה, הוצאה, רווח, או הפסד הנובעים מהעסקה מתורגמים במועד ההכרה לראשונה למטבע הפעילות של הבנק לפי שער החליפין שבתוקף במועד העסקה. בכל מועד דיווח, נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ במועד הדיווח, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף לאותו יום.

נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבעות חוץ והנמדדים לפי שווי הוגן, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף ביום שבו נקבע השווי ההוגן. פריטים לא כספיים הנקובים במטבע חוץ והנמדדים לפי עלות היסטורית, מתורגמים לפי שער החליפין שבתוקף למועד העסקה.

רווחים או הפסדים מתרגום עסקאות במטבע חוץ והנובעים מהתנודתיות של המטבעות בין מועדי העסקאות לבין מועד הסילוק/מועד המאזן, לרבות בגין הפרשי שער בגין מכשירי חוב זמינים למכירה אשר בהתאם להוראות הדיווח לציבור ימשיכו להיות מוכרים בדוח רווח והפסד עד ליום 1 בינואר 2022 (כפי שנקבע במסגרת הוראות מעבר), מוכרים בדוח רווח או הפסד כרווחים או הפסדים מהפרשי תרגום (הכנסות מימון שאינן מריבית), למעט: - החלק האפקטיבי של רווח או הפסד בגין מכשיר מגדר בגידור שווי הוגן. - הפרשי שער בגין פריטים המהווים חלק מהשקעה נטו.

נכסים והתחייבויות צמודי מדד שאינם נמדדים לפי שווי הוגן

נכסים והתחייבויות הצמודים למדד, נכללים לפי תנאי ההצמדה שנקבעו לגבי כל יתרה.

להלן פריטים על שערי החליפין היציגים ומדד המחירים לצרכן ושיעורי השינוי בהם:

שיעור השינוי בשנת (ב-%)			31 בדצמבר (בש"ח)			
2019	2020	2021	2019	2020	2021	
						שער החליפין של:
(7.8)	(7.0)	(3.3)	3.456	3.215	3.110	הדולר של ארה"ב
(9.6)	1.7	(10.8)	3.878	3.944	3.520	האירו
						מדד המחירים לצרכן:
0.3	(0.6)	2.4	100.8	100.2	102.3	לחודש נובמבר (בנקודות)
0.6	(0.7)	2.8	100.8	100.1	102.6	לחודש דצמבר (בנקודות)

(2) בסיס האיחוד

חברות מאוחדות

חברות מאוחדות הינן ישויות הנשלטות על ידי הבנק. הדוחות הכספיים של חברות מאוחדות נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים מיום השגת השליטה ועד ליום הפסקת השליטה.

עסקאות שבוטלו באיחוד

יתרות הדדיות והכנסות והוצאות שטרם מומשו, הנובעות מעסקאות בין חברתיות, בוטלו במסגרת הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים.

(3) בסיס ההכרה בהכנסות ובהוצאות

א. הכנסות והוצאות ריבית נכללות על בסיס צבירה, למעט:

ריבית שנצברה על חובות בעייתיים שסווגו כחובות שאינם מבצעים מוכרת כהכנסה על בסיס מזומן כאשר לא קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת של חוב פגום. במצבים אלה סכום שנגבה על חשבון הריבית שיוכר כהכנסת ריבית, מוגבל לסכום שהיה נצבר בתקופת הדיווח על היתרה הרשומה הנותרת של החוב לפי שיעור הריבית החוזי. הכנסות ריבית על בסיס מזומן מסווגות בדוח רווח והפסד כהכנסות ריבית בסעיף הרלוונטי. כאשר קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת, כל התשלומים שנגבו משמשים להקטנת קרן ההלוואה. כמו כן, ריבית על סכומים בפיגור בגין הלוואות לדיור מוכרת בדוח רווח והפסד על בסיס הגבייה בפועל.

ב. הכנסות מעמלות בגין מתן שירותים (כגון: מפעילות בניירות ערך ומכשירים נגזרים, מכרטיסי אשראי, ניהול חשבון, טיפול באשראי והפרשי המרה) מוכרות ברווח והפסד כאשר לבנק נצמחת זכאות לקבלתן.

ג. עמלות מסוימות כגון עמלות בגין ערבויות מוכרות באופן יחסי על פני תקופת העסקה.

ד. עמלות ליצירת אשראי ועלויות ישירות ליצירת אשראי מוכרות לאורך חיי ההלוואה כהתאמת תשואה, למעט במקרים של ארגון מחדש של חוב בעייתי. אם המחויבות פקעה מבלי שמומשה, העמלות מוכרות במועד הפקיעה.

ה. עמלות הקצאת אשראי מטופלות בהתאם לסבירות המימוש של המחויבות למתן האשראי. במידה והסבירות קלושה, העמלה מוכרת על בסיס קו ישר לאורך תקופת המחויבות, אחרת הבנק דוחה את ההכרה בהכנסה מעמלות אלה עד למועד מימוש המחויבות או עד למועד פקיעתה, לפי המוקדם. אם המחויבות מומשה, אזי העמלות מוכרות בדרך של התאמת התשואה לאורך חיי ההלוואה כאמור לעיל. באם המחויבות פקעה מבלי שמומשה העמלות מוכרות במועד הפקיעה.

ו. שינוי בתנאי חוב - במקרים של מימון מחדש או ארגון מחדש של חובות שאינם בעייתיים, בוחן הבנק אם תנאי ההלוואה שונו באופן מהותי. בהתאם לכך בוחן הבנק האם הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים בהתאם לתנאים החדשים של ההלוואה שונה לפחות ב- 10% מהערך הנוכחי של תזרימי המזומנים שנותרו בהתאם לתנאים הנוכחיים (בתוספת עמלת פירעון מוקדם). במקרים כאמור, כל העמלות שטרם הופחתו וכן עמלות פירעון מוקדם שנגבו מהלקוח בגין שינוי בתנאי אשראי מוכרות ברווח והפסד. אחרת העמלות הנ"ל נכללות כחלק מההשקעה נטו בהלוואה החדשה ומוכרות כהתאמת תשואה כאמור לעיל.

ז. עמלות פירעון מוקדם מוכרות מיידית במסגרת הכנסות ריבית.

ח. ניירות ערך - ראה סעיף ה.(5) להלן.

ט. מכשירים פיננסיים נגזרים - ראה סעיף ה.(6) להלן.

י. הכנסות והוצאות אחרות - מוכרות על בסיס צבירה.

(4) חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

בהתאם להוראה של המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי מיישם הבנק, החל מיום 1 בינואר 2011, את תקן חשבונאות אמריקאי ASC 310 ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור, בעמדות ובהנחיות הפיקוח על הבנקים. החל מאותו מועד מיישם הבנק את הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא טיפול בחובות בעייתיים. כמו כן, החל מיום 1 בינואר 2012 מיישם הבנק את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי.

בנוסף, מעת לעת מעדכן הפיקוח על הבנקים את הוראות הדיווח לציבור ואת קובץ השאלות והתשובות המנחות לגבי אופן היישום של ההוראות בנושא חובות פגומים והפרשה להפסדי אשראי, זאת במטרה לשלב בהם את ההוראות שחלות בנושא זה על הבנקים בארה"ב, לרבות הנחיות של רשויות הפיקוח בארה"ב. החל משנת 2016 עודכנו, בין היתר, ההנחיות בכל הקשור לטיפול בארגון מחדש של חוב בעייתי, הנחיות בקשר לאופן הסיווג של

החובות בהתבסס על מקור ההחזר הראשוני של החוב (primary repayment source) והנחיות מסוימות בנוגע לאופן הבחינה של החובות.

אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות

ההוראה מיושמת לגבי כל יתרות החוב, כגון: פקדונות בבנקים, איגרות חוב, אשראי לציבור, אשראי לממשלה וכו'. אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות לגביהם לא נקבעו בהוראות הדיווח לציבור כללים ספציפיים בנושא מדידת הפרשה להפסדי אשראי (כגון: אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וכד') מדווחים בספרי הבנק לפי יתרת חוב רשומה. יתרת החוב הרשומה מוגדרת כיתרת החוב, לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות, אך לפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב. יתרת החוב הרשומה אינה כוללת ריבית צבורה שלא הוכרה, או שהוכרה בעבר ולאחר מכן בוטלה. לגבי יתרות חוב אחרות, לגביהן קיימים כללים ספציפיים בנושא מדידה והכרה של הפרשה לירידת ערך (כגון: איגרות חוב) הבנק ממשיך ליישם את אותם כללי מדידה, ראה סעיף (8) להלן.

זיהוי וסיווג חובות פגומים

הבנק קבע נהלים לזיהוי אשראי בעייתי ולסיווג חובות כפגומים. בהתאם לנהלים אלו, הבנק מסווג את כל החובות הבעייתיים שלו ואת פריטי האשראי החוץ מאזני הבעייתיים בסיווגים: השגחה מיוחדת, נחות או פגום. במידה ואחד מהחובות של הלווה מסווג כחוב בעייתי יתר חובות הלווה יסווגו, גם הם, באותו סיווג (למעט הלוואות בניכוי משכר). חוב מסווג כפגום כאשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים צפוי שהבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. קבלת החלטה בדבר סיווג החוב מבוססת, בין היתר, על מצב הפיגור של החוב, הערכת מצבו הפיננסי וכוחו הפירעון של הלווה, קיום ומצב הביטחונות, מצבם הפיננסי של ערבים, אם קיימים, ומחויבותם לתמוך בחוב ויכולת הלווה להשיג מימון מצד ג'.

בכל מקרה חוב שנבחן פרטנית מסווג כחוב פגום כאשר הקרן או הריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר. לצורך כך הבנק עוקב אחר מצב ימי הפיגור אשר נקבע בהתייחס לתנאי הפירעון החוזיים שלו. חובות (לרבות אגרות חוב ונכסים אחרים) נמצאים בפיגור כאשר הקרן או הריבית בגינם לא שולמו לאחר שהגיע המועד לפירעונם. בנוסף, חשבונות חח"ד או עו"ש מדווחים כחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, כאשר החשבון נותר ברציפות בחריגה ממסגרת האשראי המאושרת למשך 30 ימים או יותר או אם בתוך מסגרת האשראי לא נזקפו לזכות אותו חשבון סכומים עד לכדי כיסוי החוב תוך תקופה של 180 ימים. החל ממועד הסיווג כפגום החוב יטופל כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית (חוב כאמור ייקרא "חוב שאינו מבצע").

כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום.

הגדרת מקור החזר ראשוני בסיווג חוב בעייתי

החל מיום 1 ביולי 2017, מיישם הבנק את העדכון לקובץ שאלות ותשובות של הפיקוח על הבנקים בנושא "יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". העדכון מתייחס בעיקר לסיווג של חוב, הגדרת חוב פגום ומדידת הפרשה פרטנית להפסדי אשראי. קביעת הסיווג המתאים של חוב, עד לקרות כשל או כשההסתברות לו נעשתה צפויה ברמה גבוהה (highly probable) מתבססת על יכולת התשלום של החייב, כלומר: החוזק הצפוי של מקור ההחזר הראשוני וזאת למרות התמיכה של מקורות החזר שניים ושלישונים (כגון: בטוחות, תמיכה של ערב, מימון מחדש על ידי צד שלישי). בין היתר, כלל הקובץ שאלה שנגעה להגדרת מקור החזר ראשוני.

מקור החזר ראשוני - מקור מזומנים יציב לאורך זמן (sustainable) אשר חייב להימצא תחת שליטת החייב ואשר חייב להיות מופרד במפורש או במהות לכיסוי החוב. בקובץ השאלות והתשובות הובהר כי ככלל, כדי שמקור החזר יוכר כמקור החזר ראשוני, על הבנק להראות שהחייב צפוי בהסתברות גבוהה להפיק תוך פרק זמן סביר תזרים מזומנים מתאים מפעילות עסקית נמשכת, אשר ישמש לפירעון כל התשלומים הנדרשים באופן מלא במועד שנקבע בהסכם.

מדיניות זיהוי חובות בעייתיים וסיווגם כוללת מבחן קיום מקור החזר ראשוני ככלי נוסף לזיהוי חובות בעייתיים.

החזרה של חוב פגום למצב שאינו פגום

חוב פגום חוזר להיות מסווג כחוב שאינו פגום בהתקיים אחד משני המצבים הבאים:

א. אין בגינו רכיבי קרן או ריבית אשר הגיע מועדם וטרם שולמו והבנק צופה פירעון של הקרן הנותרת והריבית בשלמותם לפי תנאי החוזה (כולל סכומים שנמחקו חשבונית או הופרשו).

ב. כאשר החוב נעשה מובטח היטב ונמצא בהליכי גבייה.

כללי ההחזרה מסיווג פגום כאמור לא יחולו על חובות שסווגו כפגומים כתוצאה מביצוע ארגון מחדש של חוב בעייתי.

החזרה של חוב פגום למצב פגום וצובר

חוב אשר עבר פורמאלית ארגון מחדש, כך שלאחר הארגון מחדש קיים ביטחון סביר שהחוב ייפרע ויבצע בהתאם לתנאיו החדשים, יטופל כחוב פגום שצובר הכנסות ריבית, בתנאי שהארגון מחדש וכל מחיקה חשבונית שבוצעה בחוב נתמכים בהערכת אשראי עדכנית ומתועדת היטב של מצבו הפיננסי של החייב ותחזית הפירעון לפי התנאים החדשים. ההערכה מבוססת על ביצועי הפירעון הרציפים ההיסטוריים של החייב בתשלומי מזומן ושווה מזומן למשך תקופה סבירה הנמשכת לפחות שישה חודשים ורק לאחר שהתקבלו תשלומים שהפחיתו באופן מהותי את יתרת החוב הרשומה שנקבעה לאחר הארגון מחדש.

מדיניות הסדרי חוב וטיפול בחוב בעייתי בארגון מחדש

במטרה לשפר ניהול האשראי וגבייתו, וכן במטרה למנוע מצבי כשל או תפיסת הנכסים המשועבדים, הבנק קבע ומיישם מדיניות לביצוע הסדרי חוב בעייתיים וביצוע שינוי תנאי חובות שלא זהו כבעייתיים. שיטות לשינוי בתנאי החובות עשויות לכלול, בין היתר, דחיית מועדי תשלומים, הפחתת שיעורי ריבית או סכומי התשלומים התקופתיים, שינוי תנאי החוב במטרה להתאימם למבנה המימון של הלווה, איחוד חובות הלווה, העברת חובות ללווים אחרים תחת קבוצת לווים בשליטה משותפת, בחינה מחודשת של אמות המידה הפיננסיות המוטלות על הלווה ועוד.

מדיניות הבנק מבוססת על קריטריונים אשר מאפשרים להנהלת הבנק להפעיל שיקול דעת האם הפירעון של החוב צפוי והיא מיושמת רק אם הלווה הוכיח את יכולתו ורצונו לפרוע חוב והוא צפוי לעמוד בתנאים של ההסדר החדש. חוב אשר פורמאלית עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי מוגדר כחוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב, הבנק העניק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב (הפחתה או דחייה של תשלומים במזומן שנדרשים מהחייב) או בדרך של קבלת נכסים אחרים כפירעון החוב (בחלקו או במלואו).

לצורך קביעה האם הסדר חוב שבוצע על ידי הבנק מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי, הבנק מבצע בחינה איכותית של מכלול התנאים של ההסדר והנסיבות במסגרתן הוא בוצע, וזאת במטרה לקבוע האם: (1) החייב מצוי בקשיים פיננסיים ו- (2) במסגרת ההסדר הבנק העניק ויתור לחייב.

לצורך קביעה האם החייב נמצא בקשיים פיננסיים, הבנק בוחן האם קיימים סממנים המצביעים על היותו של הלווה בקשיים במועד ההסדר או על קיום אפשרות סבירה שהלווה יקלע לקשיים פיננסיים לולא ההסדר. בין היתר, הבנק בוחן קיום אחת או יותר מהנסיבות המפורטות להלן:

- החייב נמצא כיום בכשל תשלום בחוב כלשהו מהחובות שלו. בנוסף, תאגיד בנקאי יעריך אם צפוי כי החייב יהיה בכשל תשלום בחוב כלשהו מהחובות שלו בעתיד הנראה לעין, ללא ביצוע השינוי. דהיינו, תאגיד בנקאי עשוי להגיע למסקנה כי החייב נמצא בקשיים פיננסיים, גם אם החייב אינו נמצא כיום בכשל תשלום.
- החייב הודיע כי הוא בפשיטת רגל או בכינוס נכסים אחר או שהוא בתהליך פשיטת רגל או כינוס נכסים אחר.
- קיים ספק מהותי כי החייב ימשיך להתקיים כעסק חי.
- לחייב יש ניירות ערך שנמחקו מרישום (delisted), בתהליך של מחיקה מרישום או שנמצאים תחת איום של מחיקה מרישום בבורסה לניירות ערך.

- על פי אומדנים ותחזיות הכוללים רק את היכולות הקיימות של החייב, התאגיד הבנקאי צופה כי תזרימי המזומנים הספציפיים לישות של החייב לא יספיקו על מנת לשרת חוב כלשהו מהחובות שלו (קרן וריבית) בהתאם לתנאים החוזיים של ההסכם הקיים, בעתיד הנראה לעין.
 - ללא השינוי הקיים, החייב אינו יכול לקבל מזומן ממקורות שאינם המלווים הקיימים בשיעור ריבית אפקטיבי השווה לשיעור הריבית הקיים בשוק עבור חוב דומה של חייב שאינו בעייתי.
 - הבנק מסיק כי במסגרת ההסדר הוענק לחייב ויתור, גם אם במסגרת ההסדר בוצעה העלאה בריבית החוזית, אם מתקיים אחד או יותר מהמצבים הבאים:
 - כתוצאה מארגון מחדש, הבנק לא צפוי לגבות את כל סכומי החוב (לרבות ריבית שנצברה בהתאם לתנאים החוזיים);
 - שווי הוגן עדכני של הביטחון לגבי חובות מותנים בביטחון אינו מכסה את יתרת החוב החוזית ומצביע על היעדר יכולת גביה של כל סכומי החוב;
 - לחייב לא קיימת אפשרות לגייס מקורות בשיעור הנהוג בשוק עבור חוב בעל תנאים ומאפיינים כגון אלו של החוב שהועמד במסגרת ההסדר.
 - אם תאגיד בנקאי אינו מבצע הליך חיתום נוסף כאמור כאשר הוא מחדש חוב נחות, או שאין שינוי בתמחור החוב או שהתמחור לא הותאם כך שהוא יהיה מתאים לסיכון לפני החידוש, או שהלווה אינו מספק אמצעים נוספים בכדי לפצות על הגידול בסיכון הנובע מהקשיים הפיננסיים של הלווה, קיימת חזקה שהחידוש הוא ארגון מחדש של חוב בעייתי.
- הבנק לא מסווג חוב כחוב בעייתי שאורגן מחדש אם במסגרת ההסדר הוענקה לחייב דחיית תשלומים שאינה מהותית בהתחשב בתדירות התשלומים, בתקופה החוזית לפירעון ובמשך החיים הממוצע הצפוי של החוב המקורי. לעניין זה, אם בוצעו מספר הסדרים הכרוכים בשינוי תנאי החוב, הבנק מביא בחשבון את ההשפעה המצטברת של הארגונים הקודמים לצורך קביעה האם הדחייה בתשלומים אינה מהותית.

טיפול בחובות בארגון מחדש וארגון מחדש עוקב

- חובות שתנאיהם שונו בארגון מחדש של חוב בעייתי, לרבות כאלה שטרם הארגון מחדש נבחנו על בסיס קבוצתי, יסווגו כחוב פגום ויוערכו על בסיס פרטני לצורך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי. ככלל, חוב בעייתי שאורגן מחדש ימשיך להימדד ולהיות מסווג כחוב פגום עד שישולם במלואו. עם זאת, בנסיבות מסוימות, כאשר נערך לחוב ארגון מחדש של חוב בעייתי ולאחר מכן התאגיד הבנקאי והחייב נכנסו להסכם נוסף של ארגון מחדש, התאגיד הבנקאי אינו נדרש להתייחס יותר לחוב כחוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי אם מתקיימים שני התנאים הבאים:
- א. החייב אינו נמצא יותר בקשיים פיננסיים במועד הארגון מחדש העוקב.
 - ב. בהתאם לתנאי הארגון מחדש העוקב, התאגיד הבנקאי לא העניק ויתור לחייב (לרבות לא העניק ויתור על קרן על בסיס מצטבר ממועד מתן הלוואה המקורי).

חוב כאמור שעבר ארגון מחדש עוקב והוסר לגביו הסיווג כפגום, יוערך על בסיס קבוצתי לצורך כימות ההפרשה להפסדי אשראי ויתרת החוב הרשומה של החוב לא תשתנה בעת הארגון העוקב (למעט אם התקבל או שולם מזומן). אם בתקופות עוקבות חוב כאמור נבחן פרטנית ונמצא שיש להכיר בגינו בירידת ערך או שמבוצע לו ארגון מחדש של חוב בעייתי, הבנק מחזיר לחוב סיווג פגום ומטפל בו כבארגון מחדש של חוב בעייתי.

הפרשה להפסדי אשראי

הבנק קבע נהלים לסיווג אשראי ולמידת ההפרשה להפסדי אשראי כדי לקיים הפרשה ברמה מתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף, הבנק קבע נהלים הנדרשים לקיום הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים כחשבון התחייבותי נפרד (כגון: התקשרויות למתן אשראי, מסגרות אשראי שלא נוצלו וערבויות).

ההפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי מוערכת באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" ו"הפרשה קבוצתית".

הבחינה כאמור של החובות לצורך קביעת ההפרשה והטיפול בחוב מיושמת באופן עקבי לגבי כל החובות בהתאם לרף הכמותי ומדיניות ניהול האשראי של הבנק ולא מבוצעים מעברים בין מסלול הבחינה הפרטנית לבין מסלול לבחינה על בסיס קבוצתי במשך חיי החוב אלא אם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי כאמור לעיל.

הפרשה פרטנית להפסדי אשראי

הבנק בחר לזהות לצורך בחינה פרטנית חובות שסך יתרתם החוזית הינה מעל 1 מיליוני ש"ח. הפרשה פרטנית להפסדי אשראי מוכרת לגבי כל חוב שנבחן על בסיס פרטני ואשר סווג כפגום. כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום.

ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי מוערכת בהתבסס על תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבית המקורית של החוב. כאשר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר הבנק קובע שצפויה תפיסת נכס, ההפרשה הפרטנית מוערכת בהתבסס על השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו חוב, לאחר הפעלת מקדמים זהירים ועקביים שמשקפים, בין היתר, את התנודתיות בשווי ההוגן של הביטחון, את הזמן שיעבור עד למועד המימוש בפועל ואת העלויות הצפויות במכירת הביטחון.

לעניין זה הבנק מגדיר חוב כחוב מותנה בביטחון כאשר פרעונו צפוי להתבצע באופן בלעדי מהביטחון המשועבד לטובת הבנק או כאשר הבנק צפוי להיפרע מהנכס שמוחזק על ידי הלווה, גם אם לא קיים שיעבוד ספציפי על הנכס, והכל כאשר אין ללווה מקורות החזר מהותיים זמינים ומהימנים אחרים.

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי - מחושבת כדי לשקף הפרשות לירידת ערך בגין הפסדי אשראי בלתי מזוהים פרטנית הגלומים בקבוצות גדולות של חובות קטנים בעלי מאפייני סיכון דומים, וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מחושבת בהתאם לכללים שנקבעו ב- FAS 5 (ASC 450), טיפול חשבונאי בתלויות ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים, בהתבסס על שיעורי הפסד היסטוריים בענפי משק שונים, בחלוקה בין אשראי בעייתי לאשראי לא בעייתי, בטווח של שנים לאורך התקופה המתחילה מיום 1 בינואר 2011 ומסתיימת במועד הדיווח. בענפי המשק העיסוקיים שיעורי הפסד מחושבים על בסיס נתוני חברת האם ובענף משקי הבית שיעורי הפסד מחושבים על בסיס נתוני הבנק. בנוסף לחישוב טווח שיעורי הפסד היסטוריים בענפי משק שונים כאמור, לצורך קביעת שיעור ההפרשה הנאות הבנק מתחשב בגורמים סביבתיים רלוונטיים, לרבות מגמות בהיקפי האשראי בכל ענף ותנאים ענפיים, נתונים מקרו כלכליים, הערכת איכות כללית של האשראי לענף משק, שינויים בנפח ובמגמה של יתרות בפיגור ויתרות פגומות והשפעות השינויים בריכוזיות האשראי.

ביום 20 בפברואר 2017 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא הפרשות להפסדי אשראי. בהתאם למכתב, נדרשים התאגידים הבנקאיים להמשיך לכלול ב"טווח השנים" המשמש רכיב בקביעת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי (כהגדרתו בסעיף 3.2.29. עמ' 18-632 בהוראות הדיווח לציבור), את שנת 2011.

בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, הבנק גיבש שיטת מדידה של ההפרשה הקבוצתית אשר מביאה בחשבון הן את שיעור הפסדי העבר והן את ההתאמות בגין הגורמים הסביבתיים הרלוונטיים. בנוגע לאשראי לאנשים פרטיים שיעור ההתאמה בגין הגורמים הסביבתיים לא יפחת מ- 0.75% מיתרת האשראי שאינו בעייתי בכל מועד דיווח בהתייחס לממוצע שיעורי הפסד בטווח השנים. מהאמור מוחרג אשראי הנובע מחייבים בכרטיסי אשראי בנקאיים ללא חיוב ריבית.

ביום 10 ביולי 2017 פורסם חוזר הפיקוח על הבנקים לתיקון הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314 בנושא "הערכה נאותה של סיכוני אשראי ומדידה נאותה של חובות". בהתאם לחוזר החל משנת 2018 בעת קביעת ההפרשה להפסדי אשראי ישקללו, בין היתר, אשראי שאין לגביו דוחות כספיים מעודכנים.

אשראי חוץ מאזני

ההפרשה הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ מאזניים מוערכת בהתאם לכללים שנקבעו ב- FAS 5 (ASC 450). ההפרשה המוערכת על בסיס קבוצתי עבור מכשירי האשראי החוץ מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני (כמפורט לעיל), תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני. שיעור המימוש לאשראי מחושב על ידי הבנק בהתבסס על מקדמי המרה לאשראי כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, מדידה והלימות הון - סיכון אשראי - הגישה הסטנדרטית.

בנוסף, הבנק בוחן את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי. הערכת נאותות כאמור מתבססת על שיקול הדעת של ההנהלה אשר מתחשב בסיכונים הגלומים בתיק האשראי ובשיטות ההערכה שמיושמות על ידי הבנק לקביעת ההפרשה.

התאמות בגין משבר נגיף הקורונה

במהלך משבר הקורונה, ביצע הבנק התאמות למקדמי ההפרשה הקבוצתית, במטרה לשקף את ההשפעה השלילית של המשבר ואת אי הוודאות שיצר לגבי יכולת הפירעון של הלוואים.

ההתאמות הנוספות נבחנו ועודכנו לאורך המשבר, בהתבסס על הערכת רמת אי הוודאות השוררת, התייחסות להתפתחויות במשק, אופן ניהול המשבר על ידי קובעי המדיניות, היקף ההגבלות שהושטו על הפעילות הכלכלית, פרמטרים מאקרו כלכליים שהתהוו ועוד.

במהלך שנת 2020, נוכח אי הוודאות הגבוהה, הגדיל הבנק את ההתאמות למקדמי ההפרשה הקבוצתית באופן ניכר והחל מהרבעון השני של שנת 2021, לאור ההתפתחויות החיוביות במשק והירידה ברמת אי הוודאות, צמצם הבנק באופן חלקי את ההגבלות שהושטו.

מחיקה חשבונאית

הבנק מוחק חשבונאית כל חוב או חלק ממנו המוערך על בסיס פרטני שנחשב כאינו בר גביה ובעל ערך נמוך כך שהותרו כנס אינה מוצדקת, או חוב בגינו מנהל הבנק מאמץ גביה ארוכי טווח (המוגדרים ברוב המקרים כתקופה העולה על שנתיים). לגבי חוב שגבייתו מותנית בביטחון הבנק מבצע באופן מיידי מחיקה חשבונאית כנגד יתרת ההפרשה להפסדי אשראי של החלק של היתרה הרשומה של החוב העודף על השווי ההוגן של הביטחון.

לגבי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת הפיגור שלהם (ברוב המקרים מעל 150 ימי פיגור רצופים) ועל פרמטרים אחרים של בעייתיות. כמו כן במידה ובוצעה מחיקה חשבונאית באחד מחובות הלוואה, שאר החובות של הלוואה יימחקו גם הם (למעט הלוואות בניכוי משכר). יובהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות ביותר משפטי והן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדש לחוב בספרי הבנק.

למרות האמור לעיל, לגבי חובות אשר נבחנו באופן קבוצתי וסווגו כפגומים בשל ארגון מחדש של חוב בעייתי נבחן הצורך במחיקה המיידית. בכל אופן, חובות כאמור נמחקים חשבונאית לא יאחר מהמועד שבו החוב הפך להיות בפיגור של 60 ימים או יותר, ביחס לתנאי הארגון מחדש.

הכרה בהכנסה

במועד סיווג החוב כפגום הבנק מגדיר את החוב כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית ומפסיק לצבור בגינו הכנסות ריבית, למעט האמור להלן לגבי חובות מסוימים שאורגנו מחדש. כמו כן, במועד סיווג החוב כפגום הבנק מבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו וטרם נגבו, ואשר הוכרו כהכנסה ברווח והפסד. החוב ממשיך להיות מסווג כחוב שאינו צובר ריבית, כל עוד לא בוטל לגביו הסיווג כחוב פגום. חוב אשר פורמאלי עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי ולאחר הארגון מחדש קיים ביטחון סביר שהחוב יפרע ויבצע בהתאם לתנאיו החדשים, יטופל כחוב פגום שצובר הכנסות ריבית. לפירוט לגבי הכרה בהכנסה על בסיס מזומן בגין חובות שסווגו כפגומים ראה סעיף ה.(4) לעיל.

לגבי חובות שנבחנים ומפורשים על בסיס קבוצתי אשר מצויים בפיגור של 90 יום או יותר, הבנק אינו מפסיק צבירת הכנסות ריבית. חובות אלה כפופים לשיטות הערכה של הפרשה להפסדי אשראי שמבטיחות שהרווח של הבנק אינו

מוטה כלפי מעלה. עמלות בגין איחור על חובות אלה נכללות כהכנסה במועד שבו נוצרה לבנק הזכות לקבל מהלקוח, ובלבד שהגביה מובטחת באופן סביר.

דרישות הגילוי

הבנק מיישם דרישות הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי כפי שנקבעו במסגרת עדכון תקינה חשבונאית ASU 2010-20. הנ"ל מחייב את הבנק לספק גילוי רחב בקשר ליתרות חוב, תנועות ביתרות ההפרשה להפסדי אשראי, אינדיקציות לאיכות האשראי, רכישות ומכירות מהותיות של חובות במהלך התקופה. כמו כן, החל משנת 2015, בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים בדבר שינוי מבנה דוחות הכספיים הבנק מציג ריכוז מידע עיקרי בדבר סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (ראה ביאור 13) ומידע נוסף על סיכון אשראי כאמור (ראה ביאור 25).

(5) ניירות ערך

- א. ניירות ערך בהם משקיע הבנק מסווגים לשני תיקים כלהלן:
- איגרות חוב מוחזקות לפדיון - איגרות חוב אשר לבנק יש כוונה ויכולת להחזיקן עד למועד הפדיון, למעט איגרות חוב אשר ניתנות לפירעון מוקדם או לסילוק בדרך אחרת כך שהבנק לא יכסה, במהות את כל (substantially all) השקעתו הרשומה. איגרות חוב מוחזקות לפדיון מוצגות במאזן לפי העלות בתוספת ריבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער שנצברו, בהתחשב בחלק היחסי של הפרמיה או הניכיון ובניכוי הפסדים בגין ירידת ערך שהינה בעלת אופי אחר מזמני.
 - איגרות חוב זמינות למכירה - איגרות חוב אשר לא סווגו כאיגרות חוב מוחזקות לפדיון או ניירות ערך למסחר. איגרות חוב זמינות למכירה מוצגות במאזן לפי שוויין ההוגן ביום הדיווח. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן לא נכללים בדוח רווח והפסד ומדווחים נטו, בניכוי עתודה מתאימה למס, בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר, למעט הפסדים בגין ירידת ערך שהינה בעלת אופי אחר מזמני.
- ב. הכנסות מדיבידנד, צבירת ריבית, הפרשי הצמדה ושער, הפחתת פרמיה או ניכיון (לפי שיטת הריבית האפקטיבית), וכן הפסדים מירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני נזקפים לדוח רווח והפסד.
- ג. עלות ניירות ערך שמומשו המחושבת על בסיס "נכנס ראשון יוצא ראשון".
- ד. לעניין חישוב שווי הוגן - ראה סעיף ה.(7) להלן.
- ה. לעניין טיפול בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני - ראה סעיף ה.(8) להלן.

(6) מכשירים פיננסיים נגזרים, לרבות חשבונאות גידור

חשבונאות גידור

הבנק חשוף לסיכונים ריבית הנובעים מהשקעותיו באגרות חוב בריבית קבועה. כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכונים אלה, הבנק מייעד מכשירים פיננסיים מסוימים, כגידורי שווי הוגן. במועד תחילת יחסי הגידור הבנק מתעד באופן פורמאלי את יחסי הגידור ואת מטרת ניהול הסיכונים והאסטרטגיה שלו לביצוע הגידור. התיעוד כולל זיהוי של כל אחד מאלה: מכשיר מגדר; הפריט או העסקה המגודרים; מהות הסיכון המגודר; והשיטה אשר תשמש את הבנק להערכת אפקטיביות יחסי הגידור בקיזוז החשיפה לשינויים בשווי ההוגן של הפריט המגודר (בגידור שווי הוגן) או בקיזוז החשיפה להשתנות של תזרימי המזומנים בגין העסקה מגודרת (בגידור תזרים מזומנים) המיוחסים לסיכון המגודר.

גידור שווי הוגן

הבנק מייעד מכשירים נגזרים כמגדרים את החשיפה לשינויים בשווי ההוגן של נכס או התחייבות, או חלק מזוהה שלהם, שניתן ליחס לסיכון מסוים. כאשר מכשיר נגזר משמש כמכשיר מגדר בגידור שווי הוגן, השינויים בשווי ההוגן שנכללו בהערכת אפקטיביות הגידור, מוכרים באופן שוטף בדוח רווח והפסד ומוצגים באותו סעיף בו מוצגות השפעות הפריט המגודר. הרווח או

ההפסד (קרי, השינוי בשווי ההוגן) בגין הפריט המגודר המיוחס לסיכון המגודר, מטופל כהתאמה לערך בספרים של הפריט המגודר ומוכר באופן שוטף בדוח רווח והפסד. ההתאמה לערך בספרים של הפריט המגודר תטופל באופן דומה לרכיבים אחרים של הערך בספרים שלו.

הבנק מפסיק ליישם חשבונאות גידור כאשר: הקריטריונים ליישום חשבונאות גידור אינם מתקיימים עוד; הנגזר פוקע, נמכר, מבוטל או מחומש; או כאשר הבנק מבטל את הייעוד של יחסי הגידור.

מכשירים נגזרים שאינם מגדרים העומדים בפני עצמם

מכשירים נגזרים שאינם משמשים לצרכי גידור והעומדים בפני עצמם נמדדים בשווי הוגן ומוצגים במאזן בסעיף נכסים או התחייבויות בגין מכשירים נגזרים. השינויים בשווי ההוגן מוכרים באופן שוטף בדוח רווח והפסד ומוצגים בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

(7) קביעת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

שווי הוגן מוגדר כמחיר אשר היה מתקבל במכירת נכס או המחיר שהיה משולם בהעברת התחייבות בעסקה רגילה בין משתתפים בשוק במועד המדידה. בין היתר, התקן מחייב לצורך הערכת שווי הוגן, לעשות שימוש מרבי ככל שניתן בנתונים נצפים ולמזער שימוש בנתונים לא נצפים. נתונים נצפים מייצגים מידע הזמין בשוק המתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים משקפים את ההנחות של הבנק. תת נושא 10-815 בקודיפיקציה מפרט היררכיה של טכניקות מדידה בהתבסס על השאלה האם הנתונים ששימשו לצורך קביעת השווי ההוגן הינם נצפים או לא נצפים. סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

- נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים, אשר לבנק יש יכולת לגשת אליהם במועד המדידה.
- נתוני רמה 2: נתונים הנצפים עבור הנכס או התחייבות, במישרין או בעקיפין, שאינם מחירים מצוטטים הנכללים ברמה 1.
- נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או התחייבות.

ניירות ערך

השווי ההוגן של ניירות ערך למסחר ואיגרות חוב זמינות למכירה נקבע על סמך מחירי שוק מצוטטים בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר נייר הערך, הערכה מבוצעת לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. במקרים אלו השווי ההוגן של השקעת הבנק בניירות ערך הינו מכפלה של מספר היחידות באותו מחיר שוק מצוטט. המחיר המצוטט המשמש לקביעת שווי הוגן אינו מותאם בשל גודל הפוזיציה של הבנק יחסית לנפח המסחר (פקטור גודל ההחזקה). אם מחיר שוק מצוטט אינו זמין, אומדן השווי ההוגן מתבסס על המידע הזמין הטוב ביותר תוך שימוש מרבי בנתונים נצפים ותוך הבאה בחשבון של הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי, אי סחירות וכיוצא באלה).

מכשירים פיננסיים נגזרים

מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי ובהיעדר שוק עיקרי, לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים הוערכו לפי מודלים אשר לוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הנגזר (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא באלה). ליתר פירוט ראה בהמשך לגבי מתודולוגיית הערכה של סיכון אשראי וסיכון לאי ביצוע.

מכשירים פיננסיים נוספים שאינם נגזרים

לרוב המכשירים הפיננסיים בקטגוריה זו (כגון: אשראי לציבור ואשראי לממשלה, פקדונות הציבור ופקדונות בבנקים, כתבי התחייבות נדחים ומלוות שאינם סחירים) לא ניתן לצטט "מחיר שוק", מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. לצורך כך, תזרימי

המזומנים העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

הערכה של סיכון אשראי וסיכון לאי ביצוע

FAS 157 (ASC 820) דורש לשקף את סיכון האשראי (credit risk) ואת הסיכון לאי ביצוע (nonperformance risk) במדידת השווי ההוגן של חוב, לרבות מכשירים נגזרים, אשר הונפקו על ידי הבנק ונמדדים לפי שווי הוגן. סיכון אי ביצוע כולל את סיכון האשראי של הבנק, אך לא מוגבל לסיכון זה בלבד. להרחבה לגבי השיטות וההנחות העיקריות המשמשות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה ביאור 28א' ו-ב', "יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים".

(8) ירידת ערך מכשירים פיננסיים

ניירות ערך - איגרות חוב זמינות למכירה או מוחזקות לפדיון. הבנק בוחן בכל תקופת דיווח האם ירידה בשוויים ההוגן של ניירות ערך המסווגים לתיק הזמין למכירה ולתיק המוחזק לפדיון הינה בעלת אופי אחר מזמני.

הבנק מכיר בתקופת הדיווח בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, לכל הפחות, בגין ירידת ערך של כל נייר המקיים אחד או יותר מהתנאים הבאים:

- איגרת חוב אשר נמכרה עד מועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו;
- איגרת חוב אשר סמוך למועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו, הבנק מתכוון למכור אותה בתוך פרק זמן קצר;
- איגרת חוב אשר לגביה חלה ירידת דירוג משמעותית בין דירוגה במועד שבו היא נרכשה על ידי הבנק לבין דירוגה במועד פרסום הדוח לתקופה זו;
- איגרת חוב אשר לאחר רכישתה סווגה על ידי הבנק כבעייתית;
- איגרת חוב שלגביה חל כשל בתשלום לאחר רכישתה;
- איגרת חוב אשר השווי ההוגן שלה לסוף תקופת דיווח וגם במועד הסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים, היה נמוך בשיעור העולה על 40% מהעלות (לגבי איגרות חוב - העלות המופחתת), ומשך התקופה בה השווי ההוגן של איגרת חוב נמוך מעלותה הינה מעל 3 רבעונים ברציפות. זאת, אלא אם בידי הבנק ראיות אובייקטיביות ומוצקות וניתוח זהיר של כל הגורמים הרלוונטיים, אשר מוכיחות ברמה גבוהה של ביטחון כי ירידת הערך הינה בעלת אופי זמני.

בנוסף, הבחינה בנושא קיום ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני מתבססת על השיקולים הבאים:

- שינוי לרעה במצב המנפיק או במצב השוק בכללותו;
- הכוונה והיכולת של הבנק להחזיק את איגרת החוב לתקופת זמן ארוכה מספיק שתאפשר עליה בשווי ההוגן של איגרת החוב או עד לפדיון;
- שיעור התשואה לפדיון;

כאשר חלה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, העלות המופחתת של איגרות החוב מופחתת לשווי ההוגן ומשמשת כבסיס עלות חדש. ההפסד המצטבר, המתייחס לאיגרת חוב המסווגת כזמינה למכירה, שנזקף בעבר לסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר, מועבר לרווח והפסד כאשר מתקיימת בגינו ירידת ערך שאינה בעלת אופי אחר מזמני. עליות ערך בתקופות דיווח עוקבות מוכרות בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר ואינן נזקפות לרווח והפסד (בסיס עלות חדש).

עליות ערך בתקופות דיווח עוקבות מוכרות בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר ואינן נזקפות לרווח והפסד (בסיס עלות חדש).

אשראי לציבור ויתרות חוב - ראה סעיף ה. (4) לעיל.

(9) קיזוז נכסים והתחייבויות פיננסיים

הבנק מקזז נכסים והתחייבויות הנובעים מאותו צד נגדי ויציג במאזן את יתרתם נטו בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:

א. בגין אותן ההתחייבויות, קיימת זכות חוקית ניתנת לאכיפה (legally enforceable right) לקיזוז ההתחייבויות מהנכסים;

ב. קיימת כוונה לפרוץ את ההתחייבות ולממש את הנכסים על בסיס נטו או בו זמנית;

ג. גם הבנק וגם הצד הנגדי חייבים אחד לשני סכומים הניתנים לקביעה (determinable amounts).

הבנק מקזז נכסים והתחייבויות עם שני צדדים נגדיים שונים ומציג במאזן סכום נטו בהתקיים כל התנאים המצטברים לעיל, ובתנאי שישנו הסכם בין שלושת הצדדים המעגן באופן ברור את זכות הבנק בגין אותן ההתחייבויות, לקיזוז.

כמו כן, הבנק מקזז פקדונות שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגביה מן האשראי והאשראי שניתן מפקדונות אלה, כשאין לבנק סיכון להפסד מהאשראי.

(10) רכוש קבוע (בניינים וציוד)

הכרה ומדידה

פריטי רכוש קבוע נמדדים לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מצטברים מירידת ערך. העלות כוללת יציאות הניתנות לייחוס במישרין לרכישת הנכס. עלות נכסים שהוקמו באופן עצמי כוללת את עלות החומרים ושכר העבודה הישיר, וכן כל עלות נוספת שניתן לייחס במישרין להבאת הנכס למיקום ולמצב הדרושים לכך שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה.

רווח או הפסד מגריעת פריט רכוש קבוע נקבעים לפי השוואת התמורה מגריעת הנכס לערכו בספרים, ומוכרים נטו, בסעיף "הכנסות אחרות" בדוח רווח והפסד.

פחת

פחת נזקף לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק מפריטי הרכוש הקבוע, מאחר ושיטה זו משקפת את תבנית הצריכה החזויה של ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בנכס בצורה הטובה ביותר. שיפורים במושכר מופחתים לאורך התקופה הקצרה מבין תקופת החכירה לבין אורך החיים השימושיים. קרקעות בבעלות הקבוצה אינן מופחתות.

נכס מופחת כאשר הוא זמין לשימוש, דהיינו כאשר הוא הגיע למיקום ולמצב הדרושים על מנת שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה.

אומדן אורך החיים השימושיים לתקופה השוטפת ולתקופות השוואה הינו:

- בניינים ומקרקעין 10-25 שנים
- ריהוט וציוד 6-17 שנים
- שיפורים במושכר 3-17 שנים

האומדנים בנושא שיטת הפחת, אורך החיים השימושיים וערך השייר נבחנים מחדש כאשר אירועים או שינויים בנסיבות מצביעים על כך שהאומדנים הנוכחיים אינם נאותים עוד ומותאמים בעת הצורך.

ירידת ערך

הבנק בוחן נכסים (או קבוצת נכסים) לא שוטפים לצורך ירידת ערך כאשר מתרחשים אירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על כך שהעלות המופחתת עשויה לא להיות ברת-השבה.

הפסדים מירידת ערך מוכרים רק אם הערך בספרים של נכס לא שוטף (קבוצת נכסים) אינו בר-השבה ועולה על שווי ההון. הערך בספרים אינו בר-השבה אם הוא עולה על סך תזרימי המזומנים הלא מהווים הצפויים לנבוע מהשימוש בנכס הלא שוטף (קבוצת נכסים) וממימושו.

ההפסדים מירידת הערך הינם בגובה ההפרש שבין הערך בספרים של הנכס הלא שוטף (קבוצת נכסים) לבין שווי ההון ונזקפים לדוח רווח והפסד.

כאשר מוכר הפסד מירידת ערך, הערך בספרים המתואם של הנכס הלא שוטף (קבוצת נכסים) מהווה בסיס עלות חדש. הפסדים אלו אינם מבטלים בתקופות עוקבות גם אם מתרחשת עליית ערך.

(11) חכירות

חוזים המקנים לבנק שליטה בשימוש בנכס במסגרת חכירה במשך תקופת זמן עבור תמורה, מטופלים כחכירות. בעת ההכרה לראשונה מוכרת התחייבות בסכום השווה לערך הנוכחי של דמי החכירה העתידיים במהלך תקופת החכירה (תשלומים אלו אינם כוללים תשלומי חכירה משתנים), ובמקביל מוכר נכס זכות שימוש בגובה ההתחייבות בגין חכירה, מותאם בגין תשלומי חכירה ששולמו מראש או שנצברו ובניכוי תמריצי חכירה, ובתוספת עלויות ישירות שהתהוו בחכירה.

תקופת החכירה נקבעת כתקופה שבה החכירה אינה ניתנת לביטול, יחד עם תקופות המכוסות על ידי אופציה להאריך או לבטל את החכירה אם ודאי באופן סביר שהחוכר יממש או לא יממש את האופציה, בהתאמה, יחד עם תקופות המכוסות על ידי אופציה להאריך או לא לבטל את החכירה כאשר זכות המימוש נשלטת על ידי המחכיר. הבנק בחר ליישם את ההקלה הפרקטית לפיה חכירות לטווח קצר של עד שנה מטופלות באופן בו דמי החכירה נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה, ללא הכרה בנכס זכות שימוש ו/או התחייבות בגין חכירה בדוח על המצב הכספי.

בחכירה של קרקע ומבנים, מרכיבי הקרקע והמבנים נבחנים בנפרד לצרכי סיווג ומדידה, כאשר שיקול משמעותי בסיווג מרכיב הקרקע הינו העובדה כי קרקע בדרך כלל בעלת אורך חיים בלתי מוגדר.

הבנק בחר ליישם את ההקלה הפרקטית שלא להפריד רכיבים שאינם חכירה, כגון שירותים או תחזוקה, מרכיבי חכירה, אלא לטפל בהם כרכיב חכירה יחיד.

מדידה עוקבת

לאחר ההכרה לראשונה, התחייבות בגין חכירה תפעולית נמדדת בעלות מופחתת בהתאם לשיטת הריבית האפקטיבית. כמו כן, הבנק בוחן נכס זכות שימוש (בגין חכירה תפעולית) לצורך ירידת ערך בהתאם להוראות תת נושא 35-10-360 בקודיפיקציה בדבר ירידות ערך בגין רכוש קבוע.

תשלומי חכירה תפעולית

תשלומי החכירה, למעט דמי חכירה משתנים, נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה. תמריצי חכירה שנתקבלו מוכרים כחלק בלתי נפרד מסך כל הוצאות החכירה לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה. תשלומי חכירה משתנים תלויים במדד או בריבית מוכרים ברווח והפסד בתקופת השינוי. תשלומי חכירה משתנים שאינם תלויים במדד או בריבית מוכרים ברווח והפסד בתקופה בה צפוי כי תושג המטרה הספציפית המביאה להשתנות תשלומי החכירה, ויבטלו בתקופה בה כבר לא צפוי כי המטרה הספציפית תושג.

בכל מועד דיווח עוקב, נכס זכות השימוש מוכר בגובה העלות המופחתת של ההתחייבות בגין חכירה, מותאם בגין תשלומי חכירה ששולמו מראש או שנצברו ובניכוי יתרת תמריצי החכירה, בתוספת עלויות ישירות שטרם הופחתו ובניכוי הפסדים מירידות ערך שנצברו בגין הנכס זכות שימוש.

(12) זכויות עובדים

הטבות לאחר פרישה - פנסיה, פיצויים והטבות אחרות (להלן: "פיצויים") - תכניות להטבה מוגדרת

הטבת פיצויים הינה חלק מהתגמול המשולם לעובד תמורת שירותיו. בתכנית פיצויים להטבה מוגדרת, הבנק מביטיח לספק, בנוסף לשכר השוטף, תשלומי פיצויים בעת הפרישה או סיום השירות. ברמה הכללית, סכום ההטבה שישולם תלוי בנוסחת ההטבה של התכנית, אשר לעתים קרובות כוללת את מספר שנות השירות שסיפק העובד ואת התגמול של העובד בשנים מיד לפני הפרישה או הסיום.

עלות פיצויים נטו לתקופה הינה הסכום המוכר בדוחות הכספיים של הבנק כעלות של תכנית פיצויים לתקופה מסוימת. המרכיבים של עלות פיצויים לתקופה נטו הם עלות שירות, עלות ריבית, תשואה חזויה על נכסי התכנית ורווח או הפסד מהפחתה של סכומים שהוכרו ברווח כולל אחר מצטבר.

הטבות פיצויים מיוחסות בדרך כלל לתקופות שירות של עובד בהתבסס על נוסחת ההטבה של התכנית במידה שהנוסחה מציינת ייחוס או שמשמע ממנה ייחוס.

הבנק נעזר ביועץ כלכלי ומחשב את שיעור התשואה החזוי לטווח ארוך על נכסי התכנית תוך שימוש בנתונים זמינים בשוק על כל אחת מהקטגוריות המשמעותיות של הנכסים בתיק ומשקלל אותם לפי ההרכב של נכסי התכנית.

המחויבות בגין הטבה חזויה משקפת את הערך הנוכחי האקטוארי של כל ההטבות המיוחסות לשירות של העובד שסופק לפני מועד המאזן. מדידת מחויבות זו תתבסס על הנחות אקטואריות המתאימות למועד המאזן של הבנק (לדוגמה: תחלופה, תמותה, שיעורי היוון וכן הלאה).

אם המחויבות בגין הטבה חזויה עולה על השווי ההוגן של נכסי התכנית, הבנק מכיר במאזן בהתחייבות השווה להתחייבות הלא ממומנת בגין הטבה חזויה. אם השווי ההוגן של נכסי התכנית עולה על המחויבות בגין הטבה חזויה, הבנק מכיר במאזן בנכס השווה להתחייבות שממומנת ביתר בגין ההטבה החזויה.

הבנק מקבץ את המצב של כל התכניות במימון חסר ומכיר בסכום זה כהתחייבות במאזן.

הבנק בוחן את הנחותיו על בסיס רבעוני ומעדכן הנחות אלה בהתאם.

שינוי בערך של מחויבות בגין הטבה חזויה או של נכסי תכנית, הנובע מכך שהניסיון בפועל שונה מהמשוער, או הנובע משינוי בהנחה אקטוארית, הינו "רווח או הפסד" (להלן: "רווח או הפסד אקטוארי"). רווחים או הפסדים אקטואריים אינם מוכרים בעלות פיצויים נטו לתקופה במועד היווצרותם אלא מוכרים ברווח כולל אחר. בתקופות עוקבות, רווחים או הפסדים אלה מוכרים לאחר מכן בדוח רווח או הפסד כרכיב של עלות פנסיה נטו לתקופה לפי שיטת הקו הישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פי התכנית.

שיעור ההיוון להטבות לעובדים מחושב על בסיס תשואת איגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע של איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי) ומעלה במועד הדיווח. משיקולים פרקטיים, המרווח נקבע לפי ההפרש בין שיעורי התשואה לפדיון, לפי תקופות פירעון, על איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארה"ב, לבין שיעורי התשואה לפדיון, לאותן תקופות לפירעון, על איגרות חוב של ממשלת ארה"ב, והכל במועד הדיווח.

הבנק מיישם את הנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים, לרבות לעניין בחינת "מחויבות שבמהות" להעניק לעובדי הטבות בגין פיצויים מוגדלים. הבנק מכיר בהפסדים בגין סילוקים בתכניתו להטבה מוגדרת כאשר התשלומים החד-פעמיים הצפויים המתחייבים לתכנית יהיו, גבוהים מסך עלות השירות ועלות הריבית.

גובה ההפסד מיושב בהתאם לשיעור שבו קטנה המחויבות האקטוארית כתוצאה מהסילוק, מוכפל ביתרת הרווחים וההפסדים האקטואריים הצבורים ברווח כולל אחר.

הטבות לאחר פרישה - תכניות להפקדה מוגדרת

תכנית להפקדה מוגדרת הינה תכנית המספקת הטבות לאחר פרישה בתמורה לשירותים שסופקו, מספקת חשבון אישי לכל משתתף בתכנית, ומגדירה כיצד ייקבעו ההפקדות לחשבונות של העובד במקום לקבוע את סכום ההטבות שהעובד יקבל. בתכנית להפקדה מוגדרת אחרי פרישה, ההטבות שמשתתף בתכנית יקבל תלויות אך ורק בסכום המופקד לחשבון המשתתף בתכנית, בתשואות שנצברו על ההשקעות של הפקדות אלה, ובחילוסים של הטבות של משתתפים אחרים בתכנית שעשויים להיות מוקצים לחשבונות של אותו משתתף.

במידה שנדרש כי ההפקדות המוגדרות של תכנית לחשבונות של אדם יעשו לתקופות שבהן אותו אדם מספק שירותים, עלות הפנסיה נטו או עלות ההטבה האחרת לאחר פרישה נטו לתקופה תהיה ההפקדה הנדרשת לאותה תקופה.

התחייבויות הבנק לתשלום פיצויים בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין מטופלות כתכנית להפקדה מוגדרת.

הטבות אחרות לאחר פרישה

הבנק מכיר בסכום הלא מהוון של ההטבה השוטפת במועד מתן השירות. בנוסף, הבנק צובר את ההתחייבות לאורך התקופה הרלוונטית שנקבעה בהתאם לכללים של הטבות אחרות לאחר הפרישה.

היעדרויות בתשלום

הבנק צובר התחייבות עבור תגמול לעובדים בגין היעדרויות עתידיות אם כל התנאים הבאים מתקיימים: (א) מחויבות הבנק בקשר לזכויות העובדים לקבל תגמול בגין היעדרויות עתידיות מיוחסת לשירותים שהעובדים כבר סיפקו; (ב) המחויבות קשורה לזכויות שמבטלות או נצברות; (ג) תשלום התגמול הוא צפוי; (ד) הסכום ניתן לאומדן באופן סביר.

חופשה - הבנק צובר את ההתחייבות לאורך התקופה הרלוונטית שנקבעה. לצורך חישוב ההתחייבות, לא מובאים בחשבון הנחות אקטואריות ושיעורי היוון. כל מרכיבי עלות ההטבה לתקופה נזקפים מידית לדוח רווח והפסד.

מענק בגין אי ניצול ימי מחלה במועד סיום העסקה

הבנק צובר את ההתחייבות כהיעדרויות המזכות בפיצוי לאורך התקופה הרלוונטית שנקבעה. לצורך חישוב ההתחייבות מובאים בחשבון הנחות אקטואריות ושיעורי היוון. לצורך קביעת ריבית ההיוון ואופן ההקצאה לתקופות של עלות השירות הבנק מיישם את העקרונות של תכניות פנסיה להטבה מוגדרת בהתאמות הנדרשות.

הטבות אחרות לזמן ארוך לעובדים פעילים - מענקי ותק

הבנק צובר את ההתחייבות לאורך התקופה המזכה בהטבה. לצורך חישוב ההתחייבות בגין הטבות אלה מובאים בחשבון הנחות אקטואריות ושיעורי היוון. כל מרכיבי עלות ההטבה לתקופה, לרבות רווחים והפסדים אקטואריים נזקפים מידית לדוח רווח והפסד.

(13) התחייבויות תלויות

הדוחות הכספיים כוללים הפרשות נאותות בגין תביעות, בהתאם להערכת ההנהלה ובהתבסס על הערכות יועציה המשפטיים. מתכונת הגילוי הינה על פי הוראות המפקח על הבנקים, באופן שהתביעות שהוגשו כנגד הבנק מסווגות לשלוש קבוצות:

1. סיכון צפוי (Probable) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מעל ל- 70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.
2. סיכון אפשרי (Reasonably Possible) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה בין- 20% ל- 70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים, אלא רק ניתן גילוי.
3. סיכון קלוש (Remote) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה קטן או שווה ל- 20%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים אלא רק ניתן גילוי כאמור להלן.

תביעה שלגביה יש קביעה של המפקח על הבנקים כי הבנק נדרש להשיב כספים, מסווגת כצפויה ונערכת בגינה הפרשה בגובה הסכום שהבנק נדרש להשיב.

במקרים נדירים הנהלת הבנק קבעה, בהסתמך על יועציה המשפטיים, כי לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון בגין תביעה רגילה ובגין תביעה שאושרה כתביעה ייצוגית ולכן לא בוצעה הפרשה.

בבאור 22 בנושא התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות נכלל גילוי כמותי לסך החשיפות אשר סבירות התממשותן אינה קלושה שלא בוצעה בגין הפרשה. כמו כן, ניתן גילוי לכל תביעה שסכומה מעל 1% מהון הבנק. לגבי תביעות שלא ניתן בשלב זה להעריך את תוצאותיהן, ניתן גילוי לגבי כל תביעה שסכומה מעל 0.5% מהון הבנק.

(14) ערבויות

ערבויות הינן חוזים אשר דורשים באופן מותנה מהערב לבצע תשלומים לנערב בעת התרחשות התנאים המחייבים במימוש הערבות. התחייבות בגין ערבות מוכרת בספרים בסכום שווה ההון גם אם לא צפוי שהתשלומים יבוצעו בעתיד. במקרים בהם במועד ההכרה לראשונה הבנק נדרש להכיר בהפרשה להפסד תלוי בגין הערבות בהתאם להוראות נושא 450 בקודיפיקציה, ההתחייבות בגין הערבות נמדדת במועד ההכרה לראשונה לפי הגבוה מבין השווי ההון וסכום ההפרשה בהתאם להוראות נושא 450 בקודיפיקציה.

ההתחייבות נגרעת מהספרים במועד בו הבנק משוחרר מהסיכון. מועד השחרור מהסיכון בגין הערבות תלוי במהות הערבות. בדרך כלל, הבנק גורע את ההתחייבות במועד סילוק ההתחייבות. כאשר הערבות נמדדת במועד ההכרה לראשונה בהתאם להוראות נושא 450 בקודיפיקציה, המדידה העוקבת מתבצעת גם כן בהתאם להוראות נושא 450 בקודיפיקציה.

הוראות ההכרה והמדידה במועד ההכרה לראשונה אינן חלות על ערבויות אשר ניתנו בין חברה אם לחברה בת, בין שתי חברות אחיות או בין בעל החברה לחברה.

(15) הוצאות מיסים על ההכנסה

הדוחות הכספיים של הבנק כוללים מסים שוטפים ומסים נדחים. ההפרשה למסים על ההכנסה של הבנק וחברות מאוחדות שלו שהן מוסדות כספיים לצרכי מס ערך מוסף, כוללת מס רווח המוטל על ההכנסה לפי חוק מס ערך מוסף. מס ערך מוסף המוטל על השכר במוסדות כספיים נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף "משכורות והוצאות נלוות".

הבנק מקצה את הוצאות המס או הטבות המס על ההכנסה בין פעילויות נמשכות ורווח כולל אחר.

מיסים שוטפים

מסים שוטפים הינם סכום המסים על ההכנסה ששולמו או שעתידיים להיות משולמים (או מוחזרים) עבור התקופה השוטפת, כפי שנקבע על ידי יישום הוראות דיני המס שנחקקו על הכנסה חייבת במס. הוצאות המסים השוטפים כוללים גם את השינויים בתשלומי המס המתחייבים לשנים קודמות.

מיסים נדחים

התחייבויות מסים נדחים ונכסי מסים נדחים מייצגים את ההשפעות העתידיות על מסים על הכנסה הנובעות מהפרשים זמניים והפסדים מועברים הקיימים בסוף תקופה.

הבנק מכיר בנכסי מסים נדחים בגין כל ההפרשים הזמניים הניתנים לניכוי והפסדים מועברים ובמקביל מכיר בהפרשה נפרדת (valuation allowance) עבור אותו סכום הכלול בנכס אשר יותר סביר מאשר לא שלא ימומש. הבנק מפחית את נכסי המסים הנדחים בסכומן של הטבות מס כלשהן שאינן צפויות להתממש בהתבסס על הראיות הזמינות - הן הראיות החיוביות התומכות בהכרה בנכס מס נדחה והן הראיות השליליות התומכות ביצירת הפרשה בגין נכס מס נדחה, כדי לבחון האם ניתן להכיר בנכס מס נדחה נטו. התחייבות מסים נדחים או נכס מסים נדחים נמדדים באמצעות שיעורי המס החוקיים שנחקקו הצפויים לחול על הכנסה מספקת חייבת במס בתקופות שבהן צפוי כי התחייבות המס הנדחה תסולק או נכס המס הנדחה ימומש.

הבנק מסווג הכנסות והוצאות ריבית בגין מסים על הכנסה בסעיף "מסים על הכנסה". כמו כן, הבנק מסווג קנסות לרשויות המס בסעיף "מסים על הכנסה".

קיזוז נכסי והתחייבויות מיסים נדחים

הבנק יקזז כל התחייבויות ונכסי המסים הנדחים, כמו גם כל ה- valuation allowance (הפרשה לנכס מס נדחה) הקשורות, עבור רכיב משלם מס מסוים ובגבולותיו של תחום שיפוט מיסוי מסוים.

פוזיציות מס לא וודאיות

הבנק מיישם את כללי ההכרה המדידה והגילוי שנקבעו במסגרת FIN 48 בהתאם להוראות אלה, הבנק מכיר בהשפעת פוזיציות מס רק אם צפוי (more likely than not) שהפוזיציות יתקבלו על ידי רשויות המס או בית המשפט.

פוזיציות מס שמוכרות נמדדות לפי הסכום המקסימלי שסבירות התממשות עולה על 50%. שינויים בהכרה או במדידה באים לידי ביטוי בתקופה בה חלו שינויים בנסיבות אשר הובילו לשינוי בשיקול הדעת.

(16) רווח למניה

הבנק מציג נתוני רווח למניה בסיסי ומדולל לגבי הון המניות הרגילות שלו. הרווח הבסיסי למניה מחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד המיוחסים לבעלי המניות הרגילות של הבנק במספר הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שהיו במחזור במשך התקופה.

(17) דיווח על מגזרי פעילות

(א) מגזרי פעילות פיקוחיים

מגזר פעילות פיקוחי הוא מרכיב בתאגיד בנקאי אשר עוסק בפעילויות מסוימות או אשר מאגד לקוחות בסיווגים מסוימים, שהוגדרו על ידי הפיקוח על הבנקים. המתכונות לדיווח על מגזרי הפעילות הפיקוחיים של הבנק נקבעה בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים.

מגזר פעילות פיקוחי מוגדר בעיקר בהתבסס על סיווג הלקוחות. לקוחות פרטיים מסווגים בהתאם להיקף הנכסים הפיננסיים למגזר משקי הבית ומגזר הבנקאות הפרטית. לקוחות שאינם אנשים פרטיים מסווגים בעיקר על פי מחזור הפעילות שלהם למגזרים עסקיים (תוך הפרדה בין עסקים זעירים וקטנים, עסקים בינוניים ועסקים גדולים) גופים מוסדיים ומגזר ניהול פיננסי. בנוסף, הבנק נדרש ליישם את דרישות הדיווח על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה כאשר מגזרי הפעילות לפי גישה זו שונים מהותית ממגזרי הפעילות הפיקוחיים.

(ב) מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

בנוסף לדיווח האחיד לפי מגזרי פעילות פיקוחיים, נקבע כי יינתן גילוי על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מגזרי פעילות (הנכללים ב-ASC 280) (ראה באור 24ב'). מגזר פעילות המוגדר לפי גישת ההנהלה הוא מרכיב בתאגיד בנקאי אשר עוסק בפעילויות שמהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות; תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועיו; וכן קיים לגביו מידע פיננסי נפרד. חלוקת המגזרים בבנק מבוססת על איפיון של מגזרי לקוחות. מגזרים אלו כוללים גם מוצרים בנקאיים.

(18) עסקאות עם בעלי שליטה

הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב לצורך טיפול חשבונאי בפעולות בין תאגיד בנקאי לבין בעל שליטה בו ובין חברה בשליטת הבנק. במצבים בהם בכללים כאמור לא קיימת התייחסות לאופן הטיפול, מיישם הבנק את הכללים שנקבעו בתקן מספר 23 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות בנושא הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה.

נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה עם בעל שליטה, נמדדים לפי שווי הוגן במועד העסקה. בשל העובדה כי מדובר בעסקה במישור ההוני, זוקף הבנק את ההפרש בין השווי ההוגן לבין התמורה מהעסקה להון.

ה. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

ביום 28 במרס 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב - הפרשות להפסדי אשראי והוראות נוספות". בהתאם למכתב נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושאים: הפרשות להפסדי אשראי; מכשירים פיננסיים, לרבות מכשירים נגזרים ופעילויות גידור; וכן חכירות. היישום לראשונה יבוצע בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בכללים בארה"ב.

המכתב מאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים, אשר פורסם במסגרת עדכון תקינה ASU 2016-13. מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של התאגיד הבנקאי, באמצעות הקדמת רישום ההפרשות להפסדי אשראי, באופן שמחזק את אנטי המחזוריות בהתנהגות ההפרשות להפסדי אשראי, שתומך בתגובה מהירה יותר של הבנקים להידרדרות באיכות האשראי של

לוויים, ולחיזוק הקשר בין ניהול סיכוני האשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים, תוך התבססות על שיטות ותהליכים קיימים.

עיקרי השינויים הצפויים בטיפול החשבונאי בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בעקבות יישום כללים אלה, הינם בין היתר: ההפרשה להפסדי אשראי תחושב לפי ההפסד הצפוי לאורך חיי האשראי, במקום לאמוד את ההפסד שנגרם וטרם זוהה; באומדן ההפרשה להפסדי אשראי יעשה שימוש משמעותי במידע צופה פני עתיד שישקף תחזיות סבירות ונתמכות לגבי אירועים כלכליים עתידיים; יורחב הגילוי על ההשפעה של מועד מתן האשראי על איכות האשראי של תיק האשראי; ישתנה האופן שבו נרשמות ירידות ערך של אגרות חוב בתיק הזמין למכירה; וכן הכללים החדשים לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי יחולו על אשראי (לרבות הלוואות לדיור), אגרות חוב המוחזקות לפדיון, וחשיפות אשראי חוץ מאזניות מסוימות.

ביום 31 בינואר 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים קובץ שאלות ותשובות בדבר יישום הכללים החדשים בנושא הפסדי אשראי צפויים. במסגרת שאלות ותשובות, בין היתר, נכללו הבהרות לגבי אופן הסיווג והחזרת חובות בארגון מחדש למסלול צובר.

ביום 1 בדצמבר 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "הון פיקוחי - השפעת יישום כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים". במסגרת החוזר נקבעו הוראות מעבר שיחולו על השפעת האימוץ לראשונה של הכללים החדשים בנושא הפסדי אשראי צפויים וזאת על מנת להפחית השפעות בלתי צפויות של יישום הכללים על ההון הפיקוחי, בהתאם להנחיות ועדת באזל לפיקוח על הבנקים ורשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ובמדינות אחרות בעולם.

הבנק יישם את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי החל מיום 1 בינואר 2022 תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה. כמו כן, בכוונת הבנק לאמץ במועד היישום לראשונה, הקלות מסוימות, כמתאפשר בהוראות המעבר, לרבות פריסת השפעת היישום לראשונה בכל הקשור להשפעתה על יחס הון עצמי רובד 1 ולפרוס את ההשפעה על פני 3 שנים בהתאם להוראות המעבר שנקבעו.

להערכת הבנק, יישום ההוראות החדשות צפוי להביא לגידול של כ- 6 מיליוני ש"ח ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי מזה: גידול של כ- 0.3 מיליוני ש"ח בגין אשראי מסחרי וכ- 5.7 מיליוני ש"ח בגין אשראי לאנשים פרטיים. כאמור לעיל, הבנק עתיד לזקוף את ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה.

להערכת הבנק, יישום ההוראות החדשות צפוי להביא לירידה בשיעור ההון העצמי רובד 1 בשיעור של כ-0.03%. ובהון הכולל בסכום אפסי. זאת כתוצאה מהשפעת יישום ההוראות החדשות בדרך של התאמת יתרת העודפים, שינוי בסך נכסי הסיכון והתאמת יתרות המסים הנדחים המתייחסים. בנוסף, יישום ההוראות החדשות צפוי להביא לירידה ביחס המינוף של הבנק בשיעור של כ-0.03%.

ו. השפעות משבר נגיף הקורונה

בסוף הרבעון הרביעי של השנה, החלה התפרצות של זן ה"אומיקרון" של נגיף הקורונה בעולם, כאשר במהלך חודש ינואר 2022 הגיעו רמות התחלואה בישראל לשיאים של עשרות אלפי חולים ליום. התמודדות הממשלה עם התפשטות ההדבקה, לא כללה הטלת סגרים ומגבלות משמעותיות על הפעילות במשק ומנגד, לא ננקטו צעדים משמעותיים בתחום הכלכלי לתמיכה באוכלוסיות שנפגעו כתוצאה מההתפרצות. במקביל, נמשכת מגמת ההתרחבות בפעילות הכלכלית במרבית ענפי הפעילות במשק ונמשכת הירידה בשיעור האבטלה. על פי תחזית של חטיבת המחקר של בנק ישראל שפורסמה בחודש ינואר, התוצר צפוי לצמוח ב-5.5% בשנת 2022 וב-5% בשנת 2023.

למרות המשך השיפור בנתוני הפעילות הכלכלית במשק, קיימת מידה רבה של חוסר וודאות לגבי הסיכונים הכרוכים בהתפשטות הנגיף, לאור ההתפרצות המחודשת, הסיכון בהתפרצות גלי תחלואה נוספים בעתיד וגילוי ווריאנטים נוספים של הנגיף והחשש להטלת מגבלות משמעותיות העלולות להביא לפגיעה בפעילות הכלכלית של המשק.

ביום 27 בדצמבר 2021, ביטל בנק ישראל, במסגרת הוראת שעה ניהול בנקאי תקין 250, את מרבית ההקלות שאושרו לבנקים בנושאים השונים לצורך התמודדות עם נגיף הקורונה, למעט הקלות בודדות ובכללם את ההקלות בנוגע לדרישות ההון ויחס המינוף. עם זאת, ביום 18 בינואר 2022, על רקע רמת התחלואה הגבוהה, העניק בנק ישראל הקלות נוספות בנוגע להמשכיות עסקית.

ההכנסות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בשנת 2021 ב-3.3 מיליוני ש"ח ונבעו בעיקר מקיטון בהפרשה הקבוצתית, לאור שיפור המדדים המאקרו כלכליים והאינדיקטורים המצביעים על רמת הסיכון הגלומה בתיק האשראי של הבנק ומירידה ביתרות האשראי להלוואות אשר נמצאו בדחיית תשלומים.

לפרטים נוספים בדבר הוראות המפקח על הבנקים, יעדי הלימות הון ודיבידנדים, ראה באור 21 להלן. כאמור, לא ניתן להעריך בשלב זה את מלוא השפעות האירוע והיקפן על הבנק, וזאת בשל אי ודאות בקשר עם משך אירוע התפשטות הנגיף, צעדים שינקטו לעצירת התפשטותו, עוצמתם וכן אי ודאות באשר להשפעות הנגזרות על הפעילות המשקית, מגמות בשוקי ההון וצעדים פיננסיים שונים שינקטו על-ידי ממשלות, בנקים מרכזיים ורגולטורים בנושא.

באור 2: הכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
א. הכנסות (הוצאות) ריבית על נכסים⁽¹⁾		
232.3	228.2	231.3
1.9	(3.7)	12.8
1.3	1.2	0.8
17.5	14.5	19.7
4.0	2.2	3.3
257.0	242.4	267.9
ב. הוצאות (הכנסות) ריבית על התחייבויות		
9.9	3.1	17.9
1.3	(1.7)	5.5
11.2	1.4	23.4
245.8	241.0	244.5
ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית⁽²⁾		
0.1	(0.9)	(1.1)
ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאיגרות חוב		
0.2	0.2	0.3
3.8	2.0	3.0
4.0	2.2	3.3

(1) כולל השפעת יחסי גידור.

(2) פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיף משנה א'.

באור 3: הכנסות מימון שאינן מריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר		
א.1. מפעילות במכשירים נגזרים		
(1.3)	0.4	0.5
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים (1)		
(1.3)	0.4	0.5
סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים		
א.2. מהשקעה באיגרות חוב		
3.7	0.7	2.2
רווחים ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה (2)		
3.7	0.7	2.2
סך הכל מהשקעה באג"ח		
0.4	(1.1)	(0.6)
א.3. הפרשי שער, נטו		
סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר		
2.8	-	2.1

(1) למעט השפעת יחסי גידור.

(2) סווג מרווח כולל אחר מצטבר.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר*		
0.2	0.2	0.1
הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים		
0.2	0.2	0.1
סך הכל מפעילויות מסחר		
פירוט על הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר,		
לפי חשיפת סיכון		
0.2	0.2	0.1
חשיפה למניות		
0.2	0.2	0.1
סך הכל		

* כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

באור 4א: עמלות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2019	2020	2021	
23.3	21.8	21.9	ניהול חשבון
11.0	10.3	13.5	כרטיסי אשראי
19.5	21.4	23.4	פעילות בניירות ערך ומכשירים נגזרים
5.5	5.5	6.4	עמלות הפצת קרנות נאמנות
10.1	10.4	14.2	טיפול באשראי
4.1	3.8	4.4	הפרשי המרה
0.9	0.8	0.9	פעילות סחר חוץ
2.9	3.1	2.6	עמלות מעסקי מימון
6.5	6.0	6.8	עמלות אחרות
83.8	83.1	94.1	סך כל העמלות התפעוליות

באור 4ב: הכנסות מחוזים עם לקוחות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ההכנסות להלן מפוצלות לפי עמלות משירותים עיקריים ועיתוי ההכרה בהכנסה. כמו כן, להלן התאמה של ההכנסות המפוצלות למגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021				
מגזר משקי בית	מגזר בנקאות פרטית	מגזר מסחרי/עסקי	סך הכל	עמלות משירותים עיקריים
17.8	1.5	2.6	21.9	ניהול חשבון
9.8	3.2	0.5	13.5	כרטיסי אשראי
3.6	19.1	0.7	23.4	פעילות בניירות ערך ומכשירים נגזרים
0.5	5.8	0.1	6.4	עמלות הפצת קרנות נאמנות
13.7	-	0.5	14.2	טיפול באשראי
2.3	0.6	1.5	4.4	הפרשי המרה
0.1	-	0.8	0.9	פעולות בסחר חוץ
0.3	0.1	2.2	2.6	עמלות מעסקי מימון
3.4	1.5	1.9	6.8	עמלות אחרות
51.5	31.8	10.8	94.1	סך כל ההכנסות מחוזים עם לקוחות(*)
				(*) עיתוי ההכרה בהכנסה
36.0	16.8	6.1	58.9	שירותים שהועברו בנקודת זמן
15.5	15.0	4.7	35.2	שירותים שהועברו לאורך זמן
51.5	31.8	10.8	94.1	סך הכל

באור 4: הכנסות מחוזים עם לקוחות (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020				עמלות משירותים עיקריים
מגזר משקי בית	מגזר בנקאות פרטית	מגזר מסחרי/עסקי	סך הכל	
17.6	1.5	2.7	21.8	ניהול חשבון
8.9	1.0	0.4	10.3	כרטיסי אשראי
3.0	17.6	0.8	21.4	פעילות בניירות ערך ומכשירים נגזרים
0.3	5.1	0.1	5.5	עמלות הפצת קרנות נאמנות
9.2	-	1.2	10.4	טיפול באשראי
1.6	0.9	1.3	3.8	הפרשי המרה
0.1	-	0.7	0.8	פעולות בסחר חוץ
0.2	0.1	2.8	3.1	עמלות מעסקי מימון
4.4	0.5	1.1	6.0	עמלות אחרות
45.3	26.7	11.1	83.1	סך כל הכנסות מחוזים עם לקוחות(*)
(*) עיתוי ההכרה בהכנסה				
30.7	13.9	5.5	50.1	שירותים שהועברו בנקודת זמן
14.6	12.8	5.6	33.0	שירותים שהועברו לאורך זמן
45.3	26.7	11.1	83.1	סך הכל

באור 5: הכנסות אחרות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2019	2020	2021	
-	-	4.9	רווח הון ממכירת בניינים (1)
0.4	0.4	0.1	תפעול קופות גמל
0.4	0.4	5.0	סך כל הכנסות אחרות

(1) ביום 22 בפברואר 2021 נמכר מקרקעין בנתניה בתמורה ל- 8.7 מיליוני ש"ח. כתוצאה מהמכירה הכיר הבנק ברווח הון בסך של כ- 4.9 מיליוני ש"ח.

באור 6: משכורות והוצאות נלוות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2019	2020	2021	
66.7	62.5	69.6	משכורות
4.2	3.4	3.1	הוצאות נלוות אחרות לרבות קרן השתלמות וחופשה
5.6	0.1	-	הטבות לזמן ארוך
18.3	15.9	17.1	ביטוח לאומי ומס שכר
			הוצאות בגין פנסיה (לרבות פיצויים ותגמולים):
3.2	3.9	3.9	- הטבה מוגדרת- עלות שירות (1)
3.1	3.1	3.4	- הפקדה מוגדרת
0.9	1.9	1.5	הטבות אחרות לאחר סיום העסקה והטבות לאחר פרישה שאינן פנסיה(1),(2)
102.0	90.8	98.6	סך כל המשכורות וההוצאות הנלוות

(1) ראה ביאור 20 בדבר זכויות עובדים.

(2) מזה: עלות השירות בגין הטבות אחרות לאחר סיום העסקה והטבות לאחר פרישה שאינן פנסיה לשנים 2021, 2020 ו-2019 הינה 1.0, 1.3 ו- 0.5 מיליוני ש"ח בהתאמה.

באור 7: הוצאות אחרות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2019	2020	2021	
0.4	0.3	0.7	הוצאות בגין פיצויים (ללא עלות שירות)
1.4	2.3	-	סילוקים(1)
7.4	5.5	7.3	שיווק ופרסום
2.6	1.9	1.8	תקשורת
43.4	38.9	41.1	מחשב
0.8	0.8	0.7	משרדיות
0.2	0.3	0.6	ביטוח
6.2	5.7	5.8	שירותים מקצועיים
0.9	0.8	1.2	שכר והחזר הוצאות לחברי הדירקטוריון
0.4	0.2	0.6	הדרכה והשתלמויות
2.8	3.3	3.3	עמלות
4.2	3.6	3.3	אחרות
70.7	63.6	66.4	סך כל ההוצאות האחרות

(1) ראה באור 20 בדבר "זכויות עובדים".

באור 8: הפרשה למיסים על הרווח

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. הרכב הסעיף

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2019	2020	2021	
45.4	43.9	53.8	מיסים שוטפים בגין שנת החשבון
45.4	43.9	53.8	סך כל המיסים השוטפים
			בתוספת (בניכוי):
(1.0)	-	1.5	מיסים נדחים בגין שנת החשבון
(1.0)	-	1.5	סך הכל המיסים הנדחים *
44.4	43.9	55.3	הפרשה למיסים על ההכנסה

* הרכב הוצאות (הכנסות) מסים נדחים המיוחסים לפעילויות נמשכות הינם, כדלהלן:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2019	2020	2021	
(1.0)	-	1.5	הוצאות (הכנסות) מסים נדחים לפני השפעת הפריטים המפורטים להלן:
(1.0)	-	1.5	סך כל הוצאות (הכנסות) מסים נדחים

הטבלה אינה כוללת את השפעת המס בגין פריטים שהוכרו ברווח כולל אחר שהסתכמה בגידול של 0.9 מיליוני ש"ח בשנת 2021, גידול של 0.2 מיליוני ש"ח בשנת 2020 וגידול של 3.4 מיליוני ש"ח בשנת 2019.

ב. מס תיאורטי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2019	2020	2021	
122.1	120.9	157.0	רווח (הפסד) לפני מסים
34.19%	34.19%	34.19%	שיעור המס החל בישראל על תאגיד בנקאי (אחוזים)
41.7	41.3	53.7	מסים על הכנסה על בסיס שיעור המס הסטטוטורי
			מס (חיסכון במס) בגין:
(0.1)	-	-	הכנסות פטורות ובעלות שיעור מס מוגבל
-	-	(0.8)	הפרשי פחת, תאום פחת ורווח הון
2.8	2.4	2.4	הוצאות אחרות לא מוכרות
-	0.2	-	אחר
44.4	43.9	55.3	סך הכל מסים על ההכנסה

ג. שומות מס

לבנק שומות מס סופיות עד וכולל שנת המס 2016. לחברת בת עד וכולל שנת המס 2015.

באור 8: הפרשה למיסים על הרווח (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ד. תנועה במסים נדחים

נכסי מסים נדחים	יתרה ליום 31.12.20	שינויים שנזקפו לרווח והפסד	שינויים שנזקפו לרווח כולל אחר	יתרה ליום 31.12.21	שיעור מס ממוצע 2021 באחוזים
מהפרשה להפסדי אשראי	22.9	(1.7)	-	21.2	34.19%
מהפרשה לחופשה ומענקים	2.2	(0.3)	-	1.9	34.19%
מעודף התחייבויות בגין הטבות לעובדים על נכסי תכנית	11.0	0.6	0.9	12.5	34.19%
רכוש קבוע וחכירות	0.3	(0.1)	-	0.2	34.19%
יתרת נכסי מסים נדחים, ברוטו	36.4	(1.5)	0.9	35.8	
יתרת נכסי מסים נדחים בניכוי הפרשה למסים נדחים	36.4	(1.5)	0.9	35.8	

נכסי מסים נדחים	יתרה ליום 31.12.19	שינויים שנזקפו לרווח והפסד	שינויים שנזקפו לרווח כולל אחר	יתרה ליום 31.12.20	שיעור מס ממוצע 2020 באחוזים
מהפרשה להפסדי אשראי	19.0	3.9	-	22.9	34.19%
מהפרשה לחופשה ומענקים	5.2	(3.0)	-	2.2	34.19%
מעודף התחייבויות בגין הטבות לעובדים על נכסי תכנית*	11.4	(0.6)	0.2	11.0	34.19%
רכוש קבוע וחכירות	0.6	(0.3)	-	0.3	34.19%
יתרת נכסי מסים נדחים, ברוטו	36.2	-	0.2	36.4	
יתרת נכסי מסים נדחים בניכוי הפרשה למסים נדחים	36.2	-	0.2	36.4	

ה. שינויי חקיקה בתחום המס

1. מס חברות

שיעור המס החל על הבנק בשנים 2019-2021 עומד על 23%.

2. מס רווח ומס שכר

שיעור מס שכר ומס רווח המוטלים על מוסדות כספיים לשנים 2018-2020 עומד על 17%. בהתאם, שיעור המס הסטטוטורי החל על מוסדות כספיים לשנים אלו עומד על 34.2%.

ו. ראה באור 10.ב לגבי מסים על ההכנסה שהוכרו מחוץ לרווח והפסד.

באור 9: רווח למניה רגילה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
רווח בסיסי ומדולל:		
77.7	77.0	101.7
סך הכל רווח נקי		
ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימשו לצורך חישוב הרווח הבסיסי והמדולל למניה		
149,875,000	149,875,000	149,875,000
רווח למניה רגילה (בש"ח)		
0.52	0.51	0.68
סך הכל רווח למניה		

באור 10 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס

רווח כולל אחר		
סך הכל רווח כולל אחר	התאמות בגין הטבות לעובדים	התאמות בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן
(5.4)	(4.3)	(1.1)
(4.7)	(6.6)	1.9
(10.1)	(10.9)	0.8
1.1	(0.4)	1.5
(9.0)	(11.3)	2.3
-	(1.2)	1.2
(9.0)	(12.5)	3.5

יתרה ליום 31 בדצמבר 2018

שינוי נטו במהלך התקופה

יתרה ליום 31 בדצמבר 2019

שינוי נטו במהלך התקופה

יתרה ליום 31 בדצמבר 2020

שינוי נטו במהלך התקופה

יתרה ליום 31 בדצמבר 2021

באור 10 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר								
2019			2020			2021		
השפעת לאחר	לפני		השפעת לאחר	לפני		השפעת לאחר	לפני	
מס	מס	מס	מס	מס	מס	מס	מס	מס
התאמות בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן								
רווחים נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן רווחים בגין אגרות חוב זמינים למכירה שסווגו לדוח רווח והפסד(1)								
4.3	(2.2)	6.5	1.9	(1.0)	2.9	2.6	(1.4)	4.0
(2.4)	1.3	(3.7)	(0.4)	0.3	(0.7)	(1.4)	0.8	(2.2)
1.9	(0.9)	2.8	1.5	(0.7)	2.2	1.2	(0.6)	1.8
הטבות לעובדים								
הפסד אקטוארי נטו הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד(2)								
1.2	(0.6)	1.8	2.1	(1.1)	3.2	0.5	(0.3)	0.8
(6.6)	3.4	(10.0)	(0.4)	0.2	(0.6)	(1.2)	0.6	(1.8)
(4.7)	2.5	(7.2)	1.1	(0.5)	1.6	-	-	-
סיך הכל השינוי נטו								

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. לפירוט נוסף ראה באור 3.

(2) הסכום לפני מס מסווג בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין זכויות עובדים. לפירוט נוסף ראה באור 20.

באור 11: מזומנים ופקדונות בבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

הרכב:

31 בדצמבר		
2020	2021	
1,224.5	1,155.7	מזומנים ופקדונות בבנק ישראל
2,591.3	2,478.5	פקדונות בבנקים מסחריים(1),(2)
3,815.8	3,634.2	סיך הכל*
1,348.0	1,342.8	(1) מזה מזומנים, פקדונות בבנקים ופקדונות בבנקים מרכזיים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים
2,558.5	2,457.0	(2) מזה פקדונות בחברת האם

באור 12: ניירות ערך

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. הרכב:

31 בדצמבר 2020					31 בדצמבר 2021				
הערך במאזן	עלות מופחתת	הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן (1)	הערך במאזן	עלות מופחתת	הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן (1)
א. איגרות חוב המוחזקות לפדיון									
של ממשלת ישראל	143.6	143.6	1.4	-	145.0	-	-	-	-
של אחרים בישראל	2.4	2.4	0.1	-	2.5	-	-	-	-
סך כל איגרות חוב המוחזקות לפדיון	146.0	146.0	1.5	-	147.5	-	-	-	-
ב. איגרות חוב זמינות למכירה									
רווח כולל אחר מצטבר					רווח כולל אחר מצטבר				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן (1)	הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן (1)
איגרות חוב - זמינות למכירה									
של ממשלת ישראל	560.8	555.5	5.3	-	560.8	-	-	-	-
של מוסדות פיננסיים בישראל	35.9	35.9	-	-	35.9	-	-	-	-
של אחרים בישראל	-	-	-	-	-	-	-	-	-
סך כל איגרות חוב הזמינות למכירה	596.7	591.4	5.3	(2)	596.7	(2)	(2)	0.6	621.4
סך כל ניירות הערך	742.7	737.4	6.8	-	744.2	-	-	0.6	625.5

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן".

לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באיגרות חוב-ראה באור 2 ובאור 3.

באור 12: ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של איגרות חוב זמינות למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש

31 בדצמבר 2020		
פחות מ-12 חודשים (1)		
הפסדים שטרם מומשו		
שווי הוגן	0-20% (2)	סה"כ
123.2	(0.6)	(0.6)
123.2	(0.6)	(0.6)

איגרות חוב -

של ממשלת ישראל

סך כל איגרות חוב זמינות למכירה

(1) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.

(2) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.

באור 13: סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

חובות (1) אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

31 בדצמבר 2021				
אשראי לציבור				
מסחרי	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
916.0	35.2	951.2	3,241.7	4,192.9
79.2	4,610.8	4,690.0	-	4,690.0
995.2	4,646.0	5,641.2	3,241.7	8,882.9
3.0	26.9	29.9	-	29.9
20.4	8.3	28.7	-	28.7
23.4	35.2	58.6	-	58.6
0.5	10.2	10.7	-	10.7
10.7	10.8	21.5	-	21.5
34.6	56.2	90.8	-	90.8
11.2	6.3	17.5	-	17.5
0.6	48.1	48.7	-	48.7
11.8	54.4	66.2	-	66.2
2.8	6.2	9.0	-	9.0

יתרת חוב רשומה:

חובות שנבדקו על בסיס פרטי

חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי

סך הכל*

* מזה:

חובות בארגון מחדש

חובות פגומים אחרים

סך הכל חובות פגומים

חובות בפיקוח 90 ימים או יותר

חובות בעייתיים אחרים

סך הכל חובות בעייתיים

יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:

שנבדקו על בסיס פרטי

שנבדקו על בסיס קבוצתי

סך הכל*

* מזה: בגין חובות פגומים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

באור 13: סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. חובות⁽¹⁾ אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

31 בדצמבר 2020				
		אשראי לציבור		
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי אחר	מסחרי
4,107.8	3,211.9	895.9	39.3	856.6
4,341.9	-	4,341.9	4,242.8	99.1
8,449.7	3,211.9	5,237.8	4,282.1	955.7
35.9	-	35.9	30.8	5.1
11.0	-	11.0	8.5	2.5
46.9	-	46.9	39.3	7.6
10.5	-	10.5	6.6	3.9
32.2	-	32.2	18.4	13.8
89.6	-	89.6	64.3	25.3
24.2	-	24.2	7.6	16.6
48.4	-	48.4	47.5	0.9
72.6	-	72.6	55.1	17.5
11.6	-	11.6	7.5	4.1

יתרת חוב רשומה:
חובות שנבדקו על בסיס פרטי
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
סך הכל*
* מזה:
חובות בארגון מחדש
חובות פגומים אחרים
סך הכל חובות פגומים
חובות בפיקוד 90 ימים או יותר
חובות בעייתיים אחרים
סך הכל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:
שנבדקו על בסיס פרטי
שנבדקו על בסיס קבוצתי
סך הכל*
*מזה: בגין חובות פגומים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

באור 13: סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

2. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

מסחרי	פרטי אחר	סך הכל	
13.8	42.7	56.5	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2018
1.4	9.3	10.7	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(1.6)	(13.3)	(14.9)	מחיקות חשבונאיות
2.4	7.6	10.0	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
0.8	(5.7)	(4.9)	מחיקות חשבונאיות נטו
16.0	46.3	62.3	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2019
5.8	16.0	21.8	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(3.9)	(15.4)	(19.3)	מחיקות חשבונאיות
1.8	9.9	11.7	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(2.1)	(5.5)	(7.6)	מחיקות חשבונאיות נטו
19.7	56.8	76.5	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2020
(1.9)	(1.4)	(3.3)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(5.5)	(11.1)	(16.6)	מחיקות חשבונאיות
2.3	11.4	13.7	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(3.2)	0.3	(2.9)	מחיקות חשבונאיות נטו
14.6	55.7	70.3	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2021

מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

1.0	1.5	2.5	ליום 31 בדצמבר 2019
2.2	1.7	3.9	ליום 31 בדצמבר 2020
2.8	1.3	4.1	ליום 31 בדצמבר 2021

באור 14: אשראי לממשלה

31 בדצמבר		
2020	2021	
620.6	763.3	סך הכל (*)
-	66.9	(*) בקיזוז סכומים שהועמדו כאשראי לציבור

ליום 31 בדצמבר 2021 הסתכם ב-763.3 מיליוני ש"ח. היתרה מורכבת מאשראי לממשלה בסך 830.2 מיליוני ש"ח בניכוי סכומים שהועמדו כאשראי לציבור מסכום זה בסך של 66.9 מיליוני ש"ח. נכון ליום 31 בדצמבר 2020 הסתכם האשראי לממשלה ב-620.6 מיליוני ש"ח אשר הופקדו במסגרת המכרז הקודם והוחזרו במלואו לבנק במהלך הרבעון השלישי של שנת 2021.

ביום 20 ביוני 2021 זכה הבנק במכרז של החשב הכללי למתן הלוואות לעובדי הוראה ומענקים מותנים לסטודנטים להוראה במוסדות להכשרת עובדי הוראה. תקופת ההתקשרות הינה ל-5 שנים עד ליום 30 ביוני 2026, כאשר החשב הכללי רשאי להאריך את ההסכם לתקופה נוספת של עד 36 חודשים. במסגרת המכרז, הבנק הפקיד ביום 12 ביולי 2021 סך של 826 מיליוני ש"ח לחשבון מיוחד של החשב הכללי, אשר יוחזר לבנק בתוספת הצמדה בניכוי 1% לשנה. במסגרת המכרז תועמדה לעובדי ההוראה הלוואות מחשבון החשב הכללי האמור, באמצעות הבנק. לאחר תום ההתקשרות יוחזר לבנק הסכום שיוותר בחשבון הפקדון. החל ממועד זה, מידי תום רבעון קלנדרי, יוחזר לבנק הסכום שנתקבל מהחזרי קרן באותו הרבעון, בתוספת הצמדה מיום הפקדת הפקדון.

ההלוואות שתינתנה הינן בסכום מירבי של עד 40 אלפי ש"ח ולתקופות זמן של עד 10 שנים, בהתאם לסוג ההלוואה. ההלוואות הינן ללא הצמדה ונושאות ריבית בשיעורים הנקבעים על ידי החשב הכללי. בנוסף, יעביר הבנק מענקים מותנים לסטודנטים להוראה מחשבון מיוחד של החשב הכללי בגבולות הקצאה מתקציב המדינה (לא מכספי הפקדון). המענק המותנה יהפוך למענק מלא רק בהתקיים קריטריונים שנקבעו על ידי משרד החינוך. במקרה של אי מימוש תנאי המענק, יהפוך המענק המותנה להלוואה לסטודנט, בתנאים שנקבעו על ידי החשב הכללי. סך הפקדון בסך 618 מיליוני ש"ח שהופקד במסגרת המכרז הקודם, הוחזר במלואו לבנק לאחר הצמדה למדד.

באור 15: בניינים וציוד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א.

עלות נכסים:	בניינים ומקרקעין	שיפורים במושכר	ציוד וריהוט משרדי	סה"כ
יתרה ליום 31 בדצמבר 2019	54.2	17.8	14.8	86.8
תוספות	0.5	0.6	0.2	1.3
סיווג לנכסים מוחזקים למכירה	(12.0)	-	(0.2)	(12.2)
גריעות	(0.5)	(1.4)	(10.7)	(12.6)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2020	42.2	17.0	4.1	63.3
תוספות	-	2.0	0.3	2.3
גריעות	(6.7)	(8.0)	(0.9)	(15.6)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2021	35.5	11.0	3.5	50.0
פחת שנצבר:				
יתרה ליום 31 בדצמבר 2019	30.5	10.5	13.2	54.2
תוספות	2.5	1.7	0.5	4.7
סיווג לנכסים מוחזקים למכירה	(8.2)	-	(0.2)	(8.4)
גריעות	(0.5)	(1.4)	(10.7)	(12.6)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2020	24.3	10.8	2.8	37.9
תוספות	1.3	2.0	0.3	3.6
גריעות	(6.7)	(8.0)	(0.9)	(15.6)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2021	18.9	4.8	2.2	25.9
הערך בספרים:				
ליום 31 בדצמבר 2019	23.7	7.3	1.6	32.6
ליום 31 בדצמבר 2020	17.9	6.2	1.3	25.4
ליום 31 בדצמבר 2021	16.6	6.2	1.3	24.1
שיעורי הפחת הממוצע המשוקלל:				
ליום 31 בדצמבר 2020	5%	10%	11%	
ליום 31 בדצמבר 2021	6%	10%	11%	

ב. בהתאם להסכם מיום 22 בפברואר 2021 נמכר נכס המקרקעין בנתניה. הנכס סווג בדוחות הכספיים לשנת 2020 כנכס המוחזק למכירה. לגבי רווח הון שהוכר בגין מכירת הנכס ראה באור 5.

ג. זכויות במקרקעין של חברת נכסים בבעלות ובשליטה מלאה של הבנק (חברת א.ב. שקד לבן (1997) 04 בע"מ), שהיתרה להפחתה בגינם הגיעה לסך 4.2 מיליוני ש"ח (2020 - 4.6 מיליוני ש"ח), טרם נרשמו על שם החברה בלשכת רישום מקרקעין. רישום הזכויות נמצא בתהליך, אך נרשמה הערת אזהרה בלשכת מקרקעי ישראל לטובת החברה.

באור 15: בניינים וציוד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ד. מידע על חכירות

החל מיום 1 בינואר 2020, הבנק מיישם את נושא 842 בקודיפיקציה חכירות. במסגרת הסדרי החכירה, הבנק חוכר נדל"ן (בעיקר שטחי משרדים וסניפים) וכלי רכב, המשמשים בעיקר לצורך הפעילות העסקית של הבנק. הסדרי החכירה של הבנק מסווגים כחכירות תפעוליות. במרבית מחוזי חכירות הנדל"ן ובכל חוזי חכירות כלי הרכב בהם מתקשר הבנק, תשלומי החכירה צמודים למדד המחירים לצרכן הידוע במועד ההתקשרות בחכירה. תקופת החכירה נקבעת כתקופה שבה החכירה אינה ניתנת לביטול, יחד עם תקופות המכוסות על ידי אופציה להאריך את החכירה אם ודאי באופן סביר שהחוכר יממש את האופציה. בגין חלק מנכסי הנדל"ן שהבנק חוכר, קיימת לבנק אופציה לביטול החכירה לאחר 3-5 שנים, בהתאם לשיקול דעתו הבלעדי של הבנק ובכפוף למתן הודעה מראש למחכיר של לפחות 3-12 חודשים. אופציית הביטול לא נלקחה בחשבון בחישוב ההתחייבות בגין חכירה. מכיוון ששיעור הריבית הגלום בחכירה לא ניתן לקביעה בנקל, נעשה שימוש בשיעור הריבית התוספתי של הבנק, שהינו שיעור הריבית שהבנק היה נדרש לשלם כדי ללוות סכום השווה לתשלומי החכירה למשך תקופה דומה כאשר הנכס המוחכר היה משמש בטוחה כלכלית ובסביבה דומה. הבנק השתמש בשיעור הריבית של עלות הגיוס לבנק, לתקופה הרלוונטית של העסקה. לבנק לא קיימים הסדרי חכירה המסווגים כחכירות מימוניות.

1. הוצאות בגין חכירות

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021	
6.8	7.0	הוצאות בגין חכירות תפעוליות
-	-	הוצאות חכירה לזמן קצר
6.8	7.0	סך הכל הוצאות בגין חכירות

2. מידע נוסף על חכירות

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021	
		מזומנים ששולמו בגין יתרות שנכללו במדידה של התחייבויות בגין חכירות:
6.5	6.8	- תזרים מזומנים בגין פעילות שוטפת בגין חכירות תפעוליות
4.3	9.0	נכסי זכות שימוש שהוכרו בגין חכירות תפעוליות חדשות
4.2	4.0	יתרת תקופה משוקללת ממוצעת (בשנים) בגין חכירות תפעוליות
0.02	0.02	ריבית היוון משוקללת ממוצעת בגין חכירות תפעוליות (באחוזים)

באור 15: בניינים וציוד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

3. תזרימי מזומנים לא מהוונים והתחייבויות בגין חכירות תפעוליות

31 בדצמבר 2021			
תזרימי מזומנים לא מהוונים	התחייבויות בגין חכירה		
6.6	6.6	עד שנה	
6.2	6.2	מעל שנה עד שנתיים	
5.5	5.5	מעל שנתיים עד 3 שנים	
5.1	5.1	מעל 3 שנים עד 4 שנים	
5.2	5.2	מעל 4 שנים עד 5 שנים	
19.2	19.3	מעל 5 שנים	
47.8	47.9	סך הכל	
31 בדצמבר 2020			
תזרימי מזומנים לא מהוונים	התחייבויות בגין חכירה		
6.8	6.8	עד שנה	
5.8	5.8	מעל שנה עד שנתיים	
5.4	5.4	מעל שנתיים עד 3 שנים	
4.8	4.8	מעל 3 שנים עד 4 שנים	
4.5	4.5	מעל 4 שנים עד 5 שנים	
19.2	19.3	מעל 5 שנים	
46.5	46.6	סך הכל	

באור 16א: נכסים אחרים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ההרכב:

31 בדצמבר		
2020	2021	
8.8	11.0	הכנסות לקבל
36.4	35.8	מיסים נדחים לקבל, נטו (ראה באור 8)
46.3	47.4	נכסי זכות שימוש בגין חכירה תפעולית (ראה באור 15)
0.8	0.5	חייבים אחרים ויתרות חובה
92.3	94.7	סך כל נכסים אחרים

באור 16ב: נכסים המוחזקים למכירה

בהתאם להסכם מיום 22 בפברואר 2021 נמכר נכס המקרקעין בנתניה. הנכס סווג בדוחות הכספיים לשנת 2020 כנכס המוחזק למכירה. לגבי רווח הון שהוכר בגין מכירת הנכס ראה באור 5.

באור 17: פקדונות הציבור

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. סוגי פקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

31 בדצמבר		בישראל
2020	2021	
		לפי דרישה
4,440.3	4,949.1	אינם נושאים ריבית
4,440.3	4,949.1	סה"כ לפי דרישה
4,172.1	4,076.0	לזמן קצוב
8,612.4	9,025.1	סך כל פקדונות הציבור*
		מזה:
7,532.2	7,775.7	פקדונות של אנשים פרטיים
47.6	37.4	פקדונות של גופים מוסדיים
1,032.6	1,212.0	פקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פקדונות הציבור לפי גודל

31 בדצמבר		תקרת הפקדון במיליוני ש"ח
2020	2021	
6,412.4	6,709.0	עד 1
1,626.4	1,626.3	מעל 1 עד 10
573.6	570.3	מעל 10 עד 100(1)
-	119.5	מעל 100 עד 500(1)
8,612.4	9,025.1	סה"כ

(1) תקרה אפקטיבית למפקיד יחיד: 121.2 מיליוני ש"ח ל-31 בדצמבר 2021 ו- 69.1 מיליוני ש"ח ל-31 בדצמבר 2020.

באור 18: פקדונות מבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר		בישראל
2020	2021	
		בנקים מסחריים:
52.0	28.6	פקדונות לפי דרישה
200.3	402.5	פקדונות לזמן קצוב
252.3	431.1	סך כל פקדונות מבנקים*
212.9	408.6	* מזה פקדונות מחברת האם

באור 19: התחייבויות אחרות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר		
2020	2021	
48.7	57.6	עודף התחייבויות בגין הטבות לעובדים על נכסי התכנית (ראה באור 20)
2.1	0.4	עודף עתודות שוטפות למס הכנסה על מקדמות ששולמו
3.0	3.3	הכנסות מראש
545.3	353.4	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
46.5	47.8	התחייבויות בגין חכירה תפעוליות (ראה באור 15)
26.9	26.2	זכאים אחרים ויתרות זכות
672.5	488.7	סך כל התחייבויות אחרות

באור 20: זכויות עובדים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. הטבות מהותיות

(1) פיצויי פרישה

הנחת הבנק היא שכל עובד שיעזוב או יפרוש לפנסיה יקבל פיצויי פיטורין כחוק (שכר אחרון כפול ותק) או הנכס הנצבר לזכותו. התחייבות זו נמדדת על בסיס אקטוארי תוך שימוש בהנחות אקטואריות והנחות אחרות לרבות שיעור היוון, גידול בתגמול, פיצויים מוגדלים, פרישה ותמורתה.

(2) ימי מחלה שלא נוצלו

עובדי הבנק זכאים לפיצוי בגין ימי מחלה שלא נוצלו עם פרישתם לפנסיה. במאזן נכללו עתודות מתאימות, הנמדדות על בסיס אקטוארי, תוך שימוש בהנחות אקטואריות והנחות אחרות לרבות: שיעור היוון, גידול בתגמול פרישה ותמורתה.

(3) הטבות אחרות לאחר פרישה

עובדי הבנק זכאים להטבות מסוימות לאחר פרישתם (הטבות כגון: שי לחג, השתתפות בפעילות נופש וכו'). התחייבות זו נמדדת על בסיס אקטוארי תוך שימוש בהנחות אקטואריות והנחות אחרות לרבות שיעור היוון, גידול בתגמול, פרישה ותמורתה.

(4) מענק יובל

עובדי הבנק זכאים למענק יובל בתום עשרים וחמש שנות עבודה בבנק. במאזן נכללו עתודות מתאימות, הנמדדות על בסיס אקטוארי, תוך שימוש בהנחות אקטואריות והנחות אחרות לרבות: שיעור היוון, גידול בתגמול פרישה ותמורתה.

באור 20: זכויות עובדים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. הרכב ההטבות

31 בדצמבר		
2020	2021	
93.0	108.5	פיצויי פרישה
86.0	99.2	סכום ההתחייבויות
7.0	9.3	השווי ההוגן של נכסי התכנית
7.0	9.3	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית
		עודף ההתחייבות שנכלל בסעיף "התחייבויות אחרות"
22.6	23.5	הטבות לגמלאים
		סכום ההתחייבויות
1.0	0.9	מענק יובל
5.7	5.2	סכום ההתחייבויות
12.4	18.7	שכר עבודה לשלם
		תכנית תגמול לעובדי הבנק וחופשה שנצברה
		סך הכל
48.7	57.6	עודף ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים על נכסי תכנית שנכללו בסעיף "התחייבויות אחרות"

ג. תכניות להטבה מוגדרת

1. מחויבויות ומצב המימון

1.1 שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה

הטבות אחרות לאחר פרישה		תכניות פיצויים		מחויבות בגין הטבה חזויה בתחילת שנה		
31 בדצמבר		31 בדצמבר			עלות השירות	
2020	2021	2020	2021			עלות ריבית
22.6	22.6	99.5	93.0			
1.3	1.0	3.9	3.9	הטבות ששולמו		
0.5	0.5	2.1	2.2	מחויבות בגין הטבה חזויה בסוף שנה		
(0.5)	0.2	3.6	12.5	מחויבות בגין הטבה מצטברת בסוף השנה		
(1.3)	(0.8)	(16.1)	(3.1)			
22.6	23.5	93.0	108.5			
20.6	22.8	87.5	107.1			

באור 20: זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1.2 שינוי בשווי ההוגן של נכסי התכנית ומצב המימון של התכנית

תכניות פיצויים		
31 בדצמבר		
2020	2021	
90.9	86.0	
1.9	12.1	שווי הוגן של נכסי התכנית בתחילת שנה תשואה בפועל על נכסי התכנית הפקדות לתכנית על ידי הבנק הטבות ששולמו
3.9	3.9	
(10.7)	(2.8)	
86.0	99.2	שווי הוגן של נכסי התכנית בסוף שנה
7.0	9.3	מצב המימון - התחייבות נטו שהוכר בסוף שנה(1)

(1) נכלל בסעיף התחייבויות אחרות.

(1) נכלל בסעיף התחייבויות אחרות.

1.3 סכומים שהוכרו במאזן

הטבות אחרות לאחר פרישה		תכניות פיצויים		סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות התחייבות נטו שהוכר בסוף שנה
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2020	2021	2020	2021	
22.6	23.5	7.0	9.3	
22.6	23.5	7.0	9.3	

1.4 סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

הטבות אחרות לאחר פרישה		תכניות פיצויים		הפסד (רווח) אקטוארי נטו יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2020	2021	2020	2021	
3.5	3.6	13.6	15.4	
3.5	3.6	13.6	15.4	

1.5 תכניות שבהן המחויבות בגין הטבה מצטברת וחזויה עולה על נכסי התכנית

הטבות אחרות לאחר פרישה		תכניות פיצויים		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2020	2021	2020	2021	
22.6	23.5	93.0	108.5	
20.6	22.8	87.5	107.1	מחויבות בגין הטבה חזויה
-	-	86.0	99.2	מחויבות בגין הטבה מצטברת
				שווי הוגן של נכסי התכנית

באור 20: זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

2. הוצאה לתקופה

2.1 רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

הטבות אחרות לאחר פרישה			תכניות פיצויים			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2019	2020	2021	2019	2020	2021	
0.5	1.3	1.0	3.2	3.9	3.9	עלות שירות
0.5	0.5	0.5	1.9	2.1	2.2	עלות ריבית
-	-	-	(2.2)	(2.6)	(2.1)	תשואה חזויה על נכסי תכנית
						הפחתה של סכומים שלא הוכרו:
(0.1)	0.1	0.1	0.6	0.8	0.6	הפסד (רווח) אקטוארי נטו
-	-	-	1.4	2.3	-	סילוק
0.9	1.9	1.6	4.9	6.5	4.6	סך עלות ההטבה, נטו

2.2 שינויים בנכסי תכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו (ברווח) הפסד כולל אחר לפני השפעת מס

הטבות אחרות לאחר פרישה			תכניות פיצויים			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2019	2020	2021	2019	2020	2021	
6.9	(0.5)	0.2	4.9	4.3	2.4	הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה
0.1	(0.1)	(0.1)	(0.6)	(0.8)	(0.6)	הפחתה של רווח (הפסד) אקטוארי
-	-	-	(1.4)	(2.3)	-	הפסד מסילוק
7.0	(0.6)	0.1	2.9	1.2	1.8	סך הכל הוכר ברווח כולל אחר
0.9	1.9	1.6	4.9	6.5	4.6	סך עלות ההטבה, נטו
						סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה
7.9	1.3	1.7	7.8	7.7	6.4	וברווח כולל אחר

3. הנחות

3.1 ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידת עלות ההטבה נטו

לשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר

3.1.1 ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה

31 בדצמבר		
2020	2021	
0.50%	0.02%	שיעור היוון
1.35%	2.48%	שיעור עליית המדד
0.23%	0.62%	שיעור עזיבה
1.68%	0.54%	שיעור גידול בתגמול

באור 20: זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

3.1.2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
באחוזים			
2019	2020	2021	
2.1-0.8	0.6-0.8	0.3-0.5	שיעור היוון
3.0-3.4	2.9-3.1	1.8-2.5	תשואה חזויה לטווח ארוך על נכסי התכנית
1.6	1.7	0.5	שיעור גידול בתגמול

3.2. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס

תכניות פיצויים				
גידול בנקודת אחוז אחת		קיטון בנקודת אחוז אחת		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2020	2021	2020	2021	
6.9	2.7	(2.9)	(1.9)	שיעור היוון
10.0	4.0	(4.0)	(2.4)	שיעור עליית המדד
1.0	(4.6)	(0.9)	5.1	שיעור עזיבה
(4.0)	(2.4)	9.7	3.9	שיעור גידול בתגמול

הטבות אחרות לאחר פרישה				
גידול בנקודת אחוז אחת		קיטון בנקודת אחוז אחת		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2020	2021	2020	2021	
3.6	3.4	(2.9)	(2.8)	שיעור היוון
1.8	2.7	(1.5)	(2.2)	שיעור עליית המדד
2.3	2.0	(1.9)	(1.8)	שיעור עזיבה
(1.4)	(1.4)	1.6	1.6	שיעור גידול בתגמול

באור 20: זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

4. נכסי תכנית

4.1 הרכב השווי ההוגן של נכסי תכנית

31 בדצמבר 2021				
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
3.9	0.3	-	4.2	מזומנים ופקדונות בבנקים
28.7	-	-	28.7	מניות
				אגרות חוב:
27.8	12.4	-	40.2	ממשלתיות
10.3	1.8	-	12.1	קונצרניות
38.1	14.2	-	52.3	סך הכל
-	-	14.0	14.0	אחר
70.7	14.5	14.0	99.2	סך הכל

31 בדצמבר 2020				
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
3.0	0.3	-	3.3	מזומנים ופקדונות בבנקים
22.6	-	-	22.6	מניות
				אגרות חוב:
25.1	11.6	-	36.7	ממשלתיות
10.1	1.8	-	11.9	קונצרניות
35.2	13.4	-	48.6	סך הכל
-	-	11.5	11.5	אחר
60.8	13.7	11.5	86.0	סך הכל

הרכב השווי ההוגן של נכסי התכנית דווחו על ידי החברות המנהלות את נכסי התכנית וכן התבססו על המידע המפורסם באתרי משרד האוצר "גמל נט" ו"פנסיה נט". החלוקה לרמות של שווי הוגן מבוססת על הערכת ההנהלה בהתאם לדיווחי הקופות.

באור 20: זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

4.2 השווי ההוגן של נכסי תכנית לפי סוגי נכסים ויעד הקצאה לשנת 2021

% מנכסי התכנית		יעד הקצאה	
31 בדצמבר			
2020	2021	2022	
באחוזים			
3.9%	4.2%	3%	מזומנים ופקדונות בבנקים
26.2%	29.0%	32%	מניות
			אגרות חוב:
42.7%	40.5%	44%	ממשלתיות
13.9%	12.2%	20%	קונצרניות
56.6%	52.7%	99%	סך הכל
13.3%	14.1%	1%	אחר
100%	100%	100%	סך הכל

5. תזרימי מזומנים

5.1 הפקדות

תכניות פיצויים			הפקדות
הפקדות בפועל		תחזית	
2020	2021	2022 ⁽¹⁾	
3.9	3.9	3.9	

(1) אומדן הפקדות שצפוי לשלמן לתכניות פיצויים להטבה מוגדרת במהלך שנת הכספים הבאה.

5.2 הטבות שהבנק צופה לשלם בעתיד*

שנה	תכניות פיצויים	הטבות אחרות לאחר פרישה
2022	4.7	1.1
2023	2.9	0.9
2024	3.2	0.7
2025	1.8	0.7
2026	4.1	1.1
2027-2031	31.0	6.6
2032 ואילך	60.7	12.7
סך הכל	108.4	23.8

* בערכים לא מהוונים. לא כולל עלות שירות עתידית.

באור 21א: הון

א. הון המניות

הון המניות ליום 31 בדצמבר 2021 ו-2020 מורכב כדלקמן:

מספר המניות		מניות רגילות בנות 0.0001 ש"ח ערך נקוב כל אחת
רשום	מונפק ונפרע	
300,000,000	149,875,000	

ב. חלוקת דיבידנד

ביום 26 בדצמבר 2021, דירקטוריון הבנק הכריז על חלוקת דיבידנד לבעלי המניות של הבנק בסך 20 מיליוני ש"ח. הדיבידנד חולק ביום 30 בדצמבר 2021. חלוקת דיבידנד על ידי הבנק כפופה להוראות הדין, לרבות הגבלות הנובעות מהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 331 בדבר חלוקת דיבידנדים על ידי תאגיד בנקאי. לדירקטוריון בנק מסד אין מדיניות לחלוקת דיבידנד.

ג. שטר הון

ביום 14 במאי 2008, עם העברת אחזקותיו של בנק הפועלים בבנק לבנק הבינלאומי העביר הבנק הבינלאומי לבנק סך של 9,635 אלפי ש"ח. בתמורה, הנפיק הבנק לבנק הבינלאומי הראשון לישראל שטר הון על סך 9,635 אלפי ש"ח. על פי תנאי השטר סכום הקרן אינו נושא ריבית ולא יהיה צמוד למדד. השטר ייפרע במועד בו תתקבל (אם תתקבל) החלטה לפירוק הבנק ולא יהיה ניתן לפדיון או לפירעון מוקדם. הזכויות לפי שטר ההון נדחות מפני כל התביעות של הנושים האחרים של הבנק. לא ייעשה שינוי כלשהו בשטר ההון אלא בהסכמה מראש ובכתב של המפקח על הבנקים.

באור 21ב: הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

א. הוראות באזל 3

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל כפי שפורסמו על ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 211-201 וכן במסגרת קובץ שאלות ותשובות. הוראות באזל 3 נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר". בהתאם להוראות המעבר, מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו החל מיום 1 בינואר 2014 עד לתקרה של 80% מיתרתם בהון הפיקוחי ליום 31 בדצמבר 2013, ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. בשנת 2021, תקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עומדת על 10%.

(1) יעד הלימות הון

בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין בדבר יחסי הון מזעריים נדרש הבנק, בהיותו תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי בשיעור של 9%, וביחס הון כולל מזערי של 12.5%. לאור התפרצות נגיף הקורונה וכחלק מההתאמות להוראות ניהול בנקאי תקין, פרסם הפיקוח על הבנקים, ביום 31 במרס 2020, הוראת שעה, הנוגעת לעדכון הוראה 201 אשר כוללת הפחתת דרישות ההון הרגולטוריות החלות על הבנקים בנקודת אחוז אחת.

באור 221 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יעד ההון נקבע בתהליך בחינת הנאותות השנתית (ICAAP), תהליך פנימי להערכת פרופיל הסיכון של הבנק והקצאת ההון הנדרשת בנינו. במסגרת התהליך בוצעה הקצאת הון משלימה בגין מוקדי סיכון שנכללו בנדבך הראשון וכן בגין מוקדי סיכון חדשים שזוהו אשר אינם נכללים בנדבך הראשון.

בהתאם להוראת השעה, ההקלה ביחסי ההון המזעריים, תחול עד תום 24 חודשים מתום תוקף ההוראה ובלבד שיחסי ההון של התאגיד הבנקאי לא יפחתו מיחסי ההון במועד תום תוקף ההוראה או יחס ההון המזעריים שחלים על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם. עם זאת, נקבע, כי הפחתה ביחסי ההון של עד 0.3 נקודות האחוז בתקופת ששת החודשים מתום תוקף ההוראה לא תחשב כחריגה מהאמור.

יעדי ההון הפנימיים כפי שנקבעו על ידי הדירקטוריון במסגרת תהליך ה-ICAAP לנתוני 30 ביוני 2020, אשר אושר ביום 27 בדצמבר 2020, הינם כדלקמן:

- במצב עסקים רגיל - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ- 10.5% עד ליום 31 בדצמבר 2021, ויחס ההון הכולל לא יפחת מ- 12.65% עד ליום 31 בדצמבר 2021.
- במצב קיצון - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ- 7.0% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ- 10%.

(2) להלן נתונים בדבר נכסי הסיכון, הון הרגולטורי ויחס ההון המחושבים בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, בדבר "מדידה והלימות הון", ובהתאם להוראה 299 בדבר "ההון הפיקוחי-הוראות מעבר":

		(מבוקר)
31 בדצמבר 2020	31 בדצמבר 2021	
א. הון לצורך חישוב יחס ההון:		
798.2	878.4	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
66.1	60.3	הון רובד 2, לאחר ניכויים
864.3	938.7	סך הכל הון כולל
ב. יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
(1)5,163.1	(1)5,424.6	סיכון אשראי
5.5	7.1	סיכוי שוק
520.7	538.8	סיכון תפעולי
5,689.3	5,970.5	סה"כ יתרות משוקללות של נכסי סיכון
ג. יחס ההון לרכיבי סיכון:		
14.03%	14.71%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
15.19%	15.72%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
8.0%	8.0%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים
11.5%	11.5%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

(1) מסך כל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון הופחתו סך של 2.1 מיליוני ש"ח ב- 31.12.21 ו- 3.6 מיליוני ש"ח ב- 31.12.20, בשל התאמות בגין תכנית ההתייעלות.

* הנתונים בבאור זה מוצגים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון- ההון הפיקוחי" בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין מהלכי ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב המפקחת על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" (להלן - התאמות בגין מהלכי ההתייעלות), אשר פוחדות בהדרגה על פני תקופה של 5 שנים.

באור 21 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

(3) רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר 2020	31 בדצמבר 2021	(מבוקר)
א. הון עצמי רובד 1		
726.2	885.9	הון
(9.6)	(9.6)	הבדלים בין הון לבין הון עצמי רובד 1
716.6	876.3	סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
התאמות פיקוחיות וניכויים:		
5.0	2.1	סך התאמות בגין תכנית ההתייעלות- הון עצמי רובד 1
721.6	878.4	סך הכול הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
ב. הון רובד 2		
2.9	1.0	הון רובד 2: מכשירים לפני ניכויים
52.0	59.3	הון רובד 2: הפרשות להפסדי אשראי, לפני ניכויים
54.9	60.3	סך הון רובד 2, לפני ניכויים
54.9	60.3	סך הכול הון רובד 2
776.5	938.7	סך הכל הון כולל

(4) השפעת הוראות המעבר והתאמות בגין תכנית התייעלות על יחס הון עצמי רובד 1

31 בדצמבר 2020	31 בדצמבר 2021	
(מבוקר)	(מבוקר)	
יחס ההון לרכיבי סיכון:		
13.96%	14.67%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, לפני השפעת התאמות בגין תכנית ההתייעלות
0.07%	0.04%	השפעת ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות
14.03%	14.71%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

(5) גורמים שיכולים להשפיע באופן מהותי על הלימות ההון של הבנק

רכיבי הון הנתונים לתנודתיות

הבנק מנהל את יחס הלימות ההון במטרה לעמוד בדרישות ההון המזעריות של הפיקוח על הבנקים. הון הבנק נתון לשינויים, בין היתר, בגין הגורמים המפורטים להלן:

- שינוי בהיקף נכסי הסיכון של הבנק והניכויים מההון.
- שינויים אקטואריים כתוצאה משינויים בשיעור הריבית לחישוב התחייבויות הבנק או הנחות אקטואריות אחרות, כגון: שיעורי תמותה, פרישה וכד'.

להלן ניתוח השפעת השינויים על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 בדצמבר 2021:

השפעת השינוי ב-100 מיליוני ש"ח	השפעת השינוי ב-1 מיליארד ש"ח בסך נכסי הסיכון
בהון עצמי רובד 1	
באחוזים	
1.67%	2.11%

באור 21 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף (להלן - "ההוראה"). יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון עצמי רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202. בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד, וזאת לגבי כל תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית (כולל את הבנק).

ביום 27 בדצמבר 2021, פרסם בנק ישראל עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 250 - התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה), במסגרתה הוארך תוקף העדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 218 בנושא יחס מינוף. העדכון מקל את דרישת יחס המינוף בחצי נקודת האחוז, כך שעל הבנק לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד (במקום 5%), וזאת כתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מהיקף הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית. לעניין הפחתת דרישות המינוף, נקבע כי לאחר תום תוקף ההוראה תמשיך ההקלה לחול עד 31.12.2023 ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מיחס המינוף ליום 30.06.22 או יחס המינוף המזערי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם.

ליום 31 בדצמבר 2020	ליום 31 בדצמבר 2021	
(מבוקר)	(מבוקר)	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
798.2	878.4	הון רובד 1*
11,029.0	11,442.9	סך החשיפות*
באחוזים	באחוזים	
7.24%	7.68%	יחס המינוף
4.5%	4.5%	יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

* להשפעת הוראת המעבר והשפעת ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות, ראה סעיף א(4) לעיל.

יחס המינוף ליום 31 בדצמבר 2021 עומד על 7.68%, בהשוואה ל- 7.24% ליום 31 בדצמבר 2020. העלייה ביחס המינוף נובעת מקיטון ביתרת אשראי ממשלתי כנגד קיטון בפיקדונות מבנקים וגידול בהון.

ג. יחס כיסוי נזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות נמדד על פי תרחיש קיצון אחיד המפורט בהוראה ולאופק של 30 ימים. היחס נועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה, כהגדרתם בהוראה, ונותן מענה לצרכי הנזילות של התאגיד אשר נמדדים בהתאם לתזרים המזומנים היוצא נטו הצפוי בתרחיש הקיצון המוגדר בהוראה עבור 30 הימים הקלנדריים. יחס כיסוי הנזילות ל-31.12.21 עומד על 248% לעומת 241% בתקופה המקבילה אשתקד.

(מבוקר)		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2021	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2020
		באחוזים	
יחס כיסוי הנזילות*		248%	241%
יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על בנקים		100%	100%

* במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות.

ד. יחס מימון יציב נטו לפי הוראות המפקח על הבנקים

מיום 31 בדצמבר 2021 מיישם הבנק את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 222 בנושא יחס מימון יציב נטו - NSFR, אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס המימון יציב נטו במערכת הבנקאית בישראל. בהתאם להוראה, מטרת יחס כיסוי יחס המימון היציב נטו הינה לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך באמצעות דרישה תאגידים בנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב בהתאם להרכב נכסיהם המאזניים ולפעילויותיהם החוץ מאזניות. יחס המימון היציב נטו מכיל שני מרכיבים: פריטי מימון יציב זמין (מונה) ופריטי מימון יציב נדרש (מכנה). "מימון יציב זמין" מוגדר כחלק מההון ומההתחייבויות שניתן להסתמך עליו על פני אופק הזמן המובא בחשבון ביחס המימון היציב נטו, המשתרע על פני שנה אחת. סכום המימון היציב הנדרש של תאגיד מסוים הוא פונקציה של מאפייני הנזילות והתקופות הנותרות לפירעון של הנכסים השונים המוחזקים על ידי אותו תאגיד, וכן של חשיפותיו החוץ-מאזניות.

בהתאם להוראה, יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש עומד על 100%.

יחס מימון יציב נטו בבנק מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 222, בדבר "יחס מימון יציב נטו".

ליום 31 בדצמבר 2021	
(מבוקר)	
באחוזים	
יחס מימון יציב נטו	151%
יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים	100%

באור 22- התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. הסכמים מהותיים

1) שירותי תפעול

בחודש דצמבר 2016 נחתם הסכם למתן שירותי מחשוב עם חברת מתף- מחשוב ותפעול פיננסי בע"מ (להלן- "מתף"), חברה בת בשליטה מלאה של הבנק הבינלאומי. על פי ההסכם, שירותי המחשב הבנקאיים ללקוחות הבנק ניתנים באמצעות מתף. מתף נותנת שירותי מחשוב (פיתוח, תחזוקה, ציוד קווי נתונים ועוד), שיטות ותהליכים (נהלים, חוזרים ועוד) ותפעול (מסלקה דואר ועוד).

מתף מספקת במסגרת ההתקשרות את שירותי המחשוב והתפעול בהיקף ובסטנדרטים הנהוגים בקבוצת הבנק הבינלאומי. השירות כולל את כל שירותי המחשב, הן בתכנה והן בחומרה, עדכוני גרסאות, תמיכה בהוראות הרגולציה ודווחים לציבור ולמפקח על הבנקים, תחזוקה וחידוש הציוד בכל אתרי הבנק, אבטחת מידע והשקעות בפרויקטים עתידיים. תקופת ההסכם הינה עד סיומו של מי מהצדדים בהודעה מוקדמת של 36 חודשים. הוצאות המחשוב לחברת מתף לשנת 2021 היו בסך של 38.5 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 36.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

באור 22- התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

בנוסף לשירותי מחשוב ותפעול של מתקן מקבל הבנק שירותים בנקאיים נוספים הניתנים באמצעות הבנק הבינלאומי בכללם:

- שירותי ביקורת פנים, שירותי לוגיסטיקה, שירותים מיחידת ביצוע ניירות ערך הכוללים מסחר וסליקה בניירות ערך זרים, סליקת מט"ח ואנליזות של ניירות ערך, שירותי קופה, שירותי מוקדנים (call-center), ציות והלבנת הון, סיכונים תפעוליים, עיקולים ושירותי הדרכה
- פוליסת הביטוח הבנקאי, אלמנטרי, ביטוח דירקטוריון ונושאי משרה וביטוח סייבר הינן פוליסות קבוצתיות המכסות גם את הבנק.

2) מכרז החשב הכללי למתן הלוואות לעובדי הוראה ומענקים מותנים לסטודנטים להוראה

ביום 20 ביוני 2021 זכה הבנק במכרז של החשב הכללי למתן הלוואות לעובדי הוראה ומענקים מותנים לסטודנטים להוראה במוסדות להכשרת עובדי הוראה. לפרטים נוספים ראה באור 14.

ב. תביעות משפטיות

לדעת הנהלת הבנק בהסתמך על חוות דעת משפטיות של יועצים משפטיים באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות ולגבי תביעות אשר לא תדחנה או תבוטלנה, נכללו בתמצית דוחות כספיים אלה הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות במקום בו נדרשה הפרשה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים.

נגד הבנק קיימות תביעות שונות במהלך העסקים הרגיל. לדעת ההנהלה, בהסתמך על חוות דעת משפטיות שקיבלה, נכללו הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים בגין כל התביעות, שלא תדחנה ולא תבוטלנה. סכום החשיפה של הבנק בגין תביעות תלויות שאפשרות התממשותן, כולן או חלקן, אינה קלושה ואשר לא בוצעה בגין הפרשה הינה כ- 0.3 מיליוני ש"ח.

ג. ביום 24 ביוני 2021 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר אישור ועדת ביקורת ביושבה כוועדת תגמול, את ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה ובכלל זה:

- תקרת היקף הכיסוי הביטוחי תיותר ללא שינוי, בתוספת הוצאות הגנה משפטיות סבירות מעל לגבול האחריות.
- התקרות שנקבעו ביחס לדמי הביטוח השנתיים וסכומי ההשתתפות העצמית יימחקו.

ד. ביום 17 באוגוסט 2020 החליטה האסיפה הכללית של הבנק (לאחר אישור ועדת הביקורת והדירקטוריון של הבנק), לאחר מתן פטור לדירקטורים בבנק ולנושאי המשרה בו (כהגדרתם בחוק החברות התשנ"ט-1999, לרבות מבקר פנימי ומזכיר הבנק), מאחריות בשל הפרת חובת הזהירות כלפי הבנק וכן ניתנו התחייבויות לשיפוי לנושאי המשרה האמורים בגין חבות או הוצאה שיוטלו עליהם עקב פעולות שעשו בתוקף תפקידם הנ"ל בבנק, הכל בתנאים המפורטים בהתחייבות לשיפוי נושא משרה.

גובה התחייבות השיפוי לפי החלטה זו, לכל נושאי המשרה בבנק במצטבר, בגין מסכת אירועים אחת מן האירועים המפורטים בתוספת לכתב ההתחייבות, לא יעלה על 25% מההון העצמי של הבנק, על פי הדוחות הכספיים האחרונים של הבנק שפורסמו סמוך לפני מתן השיפוי בפועל.

בהתאם להחלטות, נתנו כתבי פטור והתחייבות שיפוי כאמור, לנושאי משרה בבנק.

ההחלטה האמורה באה במקום החלטה קודמת משנת 2013 לפיה התחייב הבנק לשפות נושאי משרה כשסכום השיפוי שנקבע מכוח ההתחייבות כאמור, לכל נושאי המשרה בו, במצטבר, בגין אחד או יותר מאירועי השיפוי שנקבעו, לא עלה על 33% מההון העצמי של הבנק לפי דוחותיו הכספיים האחרונים שפורסמו בסמוך לפני מועד השיפוי בפועל. לגבי נושאי משרה מכהנים, ההסדר החדש יחול רק בגין מעשה או מחדל שאירעו לאחר מועד ההחלטה.

באור 22- התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ה. שעבדים

(1) להבטחת אשראי מבנק ישראל, יצר הבנק אגרות חוב לפיהן שיעבד לטובת בנק ישראל, בשעבוד קבוע מדרגה ראשונה, ללא הגבלה בסכום, את כל הנכסים והזכויות אשר הפקיד ו/או רשם לזכות ו/או יפקיד ו/או ירשום לזכות חשבונות הבטוחות המתנהלים על שם בנק ישראל במסלוקת הבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ וכן במסלוקת Euroclear, לרבות כל הכספים וכל ניירות הערך המופקדים או הרשומים בחשבונות הנ"ל. ניירות הערך אשר הופקדו ו/או נרשמו לזכות ו/או יופקדו ו/או ירשמו לזכות חשבון הבטוחות במסלוקת Euroclear משועבדים גם בשעבוד צף.

(2) בנוסף, יצר הבנק אגרות חוב לפיהן שיעבד לטובת בנק ישראל בשעבוד קבוע מדרגה ראשונה והמחאה על דרך השעבוד את כל הנכסים והזכויות שלו בהווה ובעתיד בחשבונות הנוסטרו ובחשבונות הפיקדון המתנהלים בבנק ישראל (בין במטבעי ישראלי ובין במטבע חוץ) לרבות כל הכספים העומדים מפעם לפעם בחשבונות אילו ולרבות הפירות שיופקדו בהם מניירות ערך שלהם וכל זכות הנובעת מניירות ערך אלה.

כמו כן ועפ"י אגרות החוב, לבנק ישראל זכות עכבון וקיצוז על כל הנכסים של הבנק והחברה המאוחדת שלו שימצאו בחזקתו או בשליטתו של בנק ישראל, לרבות נכסים שנמסרו לבנק ישראל לביטחון, למשמרת או באופן אחר על פי כל דין.

באור 23: פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון

בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות			
(מבוקר)			
31 בדצמבר 2021			
נגזרים שאינם למסחר	נגזרים למסחר	סה"כ	
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים			
<u>חוזי ריבית</u>			
112.2	-	112.2	Swaps ⁽¹⁾
112.2	-	112.2	סך הכל
94.0	-	94.0	מזה: נגזרים מגדרים ⁽²⁾
<u>חוזי מטבע חוץ</u>			
-	56.1	56.1	חוזי FORWARD
-	15.1	15.1	אופציות שנכתבו
-	14.9	14.9	אופציות שנקנו
-	86.1	86.1	סך הכל
<u>חוזים בגין מניות</u>			
-	3.6	3.6	אופציות שנכתבו
-	3.6	3.6	אופציות שנקנו ⁽³⁾
-	7.2	7.2	סך הכל
112.2	93.3	205.5	סך הכל סכום נקוב

- (1) מזה: Swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 112.2 מיליוני ש"ח.
- (2) הבנק מבצע עסקאות הגנה באמצעות נגזרי החלפת ריבית (IRS) לצורך גידור שווי הון חשבונאי של אגרות חוב. עסקאות אלה מגדרות את סיכון הריבית הגלום באגרות חוב במט"ח בריבית קבועה בעלות מח"מ ארוך.
- (3) מזה: נסחרים בבורסה בסך 3.6 מיליוני ש"ח.

באור 23: פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות (המשך)

31 בדצמבר 2020			(מבוקר)
סה"כ	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים			
<u>חוזי ריבית</u>			
123.3	-	123.3	Swaps ⁽¹⁾
123.3	-	123.3	סך הכל
104.0	-	104.0	מזה: נגזרים מגדרים ⁽²⁾
<u>חוזי מטבע חוץ</u>			
43.9	43.9	-	חוזי FORWARD
0.7	0.7	-	אופציות שנכתבו
0.7	0.7	-	אופציות שנקנו
45.3	45.3	-	סך הכל
<u>חוזים בגין מניות</u>			
19.8	19.8	-	אופציות שנכתבו
19.8	19.8	-	אופציות שנקנו ⁽³⁾
39.6	39.6	-	סך הכל
208.2	84.9	123.3	סך הכל סכום נקוב

(1) מזה: Swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 123.3 מיליוני ש"ח.

(2) הבנק מבצע עסקאות הגנה באמצעות נגזרי החלפת ריבית (IRS) לצורך גידור שווי הוגן חשבונאי של אגרות חוב. עסקאות אלה מגדרות את סיכון הריבית הגלום באגרות חוב במט"ח בריבית קבועה בעלות מח"מ ארוך.

(3) מזה: נסחרים בבורסה בסך 19.8 מיליוני ש"ח.

באור 23: פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות (המשך)

31 בדצמבר 2021						(מבוקר)
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סה"כ	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סה"כ	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים						
3.1	-	3.1	-	-	-	חוזי ריבית
2.8	-	2.8	-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
1.0	1.0	-	1.0	1.0	-	חוזי מטבע חוץ
-	-	-	-	-	-	חוזים בגין מניות
4.1	1.0	3.1	1.0	1.0	-	סה"כ נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו
4.1	1.0	3.1	1.0	1.0	-	יתרה מאזנית

31 בדצמבר 2020						(מבוקר)
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סה"כ	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סה"כ	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים						
6.9	-	6.9	-	-	-	חוזי ריבית
6.1	-	6.1	-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
0.4	0.4	-	0.4	0.4	-	חוזי מטבע חוץ
-	-	-	-	-	-	חוזים בגין מניות
7.3	0.4	6.9	0.4	0.4	-	סה"כ נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו
7.3	0.4	6.9	0.4	0.4	-	יתרה מאזנית

(1) מזה: שווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך הנמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח

באור 23: פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

ב. גידור חשבונאי

1. מכשירים נגזרים ופעילויות גידור

כללי

הבנק חשוף לסיכוני שוק, לרבות סיכוני בסיס וסיכוני ריבית. סיכון הבסיס הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות ולהון הבנק שעלול להתרחש כתוצאה משינויים במדד המחירים לצרכן או בשערי החליפין של מטבעות חוץ עקב ההפרש בין שווי הנכסים לשווי ההתחייבויות. סיכון הריבית הוא סיכון לרווחים או להון הנובע מתזוזות בשיעורי הריבית. שינויים בריבית משפיעים על רווחי הבנק באמצעות שינוי בהכנסות נטו, ועל שווי נכסי הבנק, התחייבויותיו ומכשירים חוץ מאזניים, כיוון שהערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים (או אף התזרימים עצמם) משתנה כאשר חל שינוי בשיעורי הריבית. כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכוני בסיס וסיכוני ריבית, משתמש הבנק במכשירים נגזרים מסוג עסקאות פורוורד על מטבע חוץ ומדד המחירים לצרכן, אופציות על מטבע חוץ ועסקאות החלפת ריבית קבועה בריבית משתנה. לבנק יש נגזרים המיועדים וכשירים כגידורי שווי הוגן. אם נגזר אינו מיועד ליחס גידור כשיר, הנגזר נרשם לפי שווי הוגן ושינויים בשווי ההוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד.

גידורי שווי הוגן

הבנק מייעד נגזרים מסוימים כגידורי שווי הוגן. שינוי בשווי ההוגן של נגזרים, המגדירים חשיפה לשינוי בשווי הוגן של נכס, מוכר באופן שוטף בדוח רווח והפסד, כמו גם השינוי בשווי ההוגן של הפריט המגודר, שניתן ליחס אותו לסיכון המגודר.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		(מבוקר)
2020	2021	
הכנסות (הוצאות) ריבית		
1. השפעת חשבונאות של גידור שווי הוגן על הרווח (הפסד)		
רווח מגידורי שווי הוגן		
חוזי ריבית		
- פריטים מגודרים		
2.2	(3.2)	
- נגזרים מגדירים		
(3.1)	2.1	

ליום 31 בדצמבר 2021				(מבוקר)
התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו (הקטינו) את הערך בספרים	הערך בספרים של הפריט המגודר	התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו (הקטינו) את הערך בספרים	הערך בספרים של הפריט המגודר	
התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו (הקטינו) את הערך בספרים יחסי גידור קיימים		התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו (הקטינו) את הערך בספרים יחסי גידור קיימים		
2. פריטים מגודרים בגידור שווי הוגן				אגרות חוב - המסווגים כזמינות למכירה
6.5	115.3	3.2	101.8	

באור 23: פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

ב. גידור חשבונאי (המשך)

(מבוקר)		לשנה שהסתיימו ביום	לשנה שהסתיימו ביום
		31 בדצמבר 2021	31 בדצמבר 2020
		רווח (הפסד) שהוכר בהוצאות מפעילות במכשירים נגזרים(1)	
3. השפעת נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים על דוח רווח והפסד			
נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים:			
חוזי ריבית	0.3	(0.7)	
חוזי מטבע חוץ	0.3	1.1	
חוזים בגין מניות	0.2	0.2	
(1) נכלל בסעיף הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית.			

(1) נכלל בסעיף הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית.

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה:

(מבוקר)		31 בדצמבר 2021			31 בדצמבר 2020		
		בנקים	אחרים	סה"כ	בנקים	אחרים	סה"כ
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים		0.2	0.8	1.0	-	0.4	0.4
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾		1.5	0.6	2.1	2.2	0.2	2.4
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים		1.7	1.4	3.1	2.2	0.6	2.8
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים		3.9	0.2	4.1	7.3	-	7.3

(1) ההפרש אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

ד. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים: יתרות לסוף שנה:

(מבוקר)		עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 5 שנים	סה"כ
31 בדצמבר 2021						
חוזי ריבית	-	5.6	55.9	50.7	112.2	
- אחר	36.3	49.8	-	-	86.1	
חוזי מטבע חוץ	7.2	-	-	-	7.2	
חוזים בגין מניות	43.5	55.4	55.9	50.7	205.5	
סה"כ						
31 בדצמבר 2020 (מבוקר)						
חוזי ריבית	71.4	13.4	61.5	61.9	208.2	
סה"כ						

באור 24א: מגזרי פעילות פיקוחיים

א. הגדרות

- **אנשים פרטיים** - יחידים, לרבות יחידים המנהלים חשבון משותף, אשר למועד הדיווח אין להם חבות לבנק.
- **מגזר בנקאות פרטית** - אנשים פרטיים אשר היתרה של תיק הנכסים הפיננסיים שיש להם בבנק על בסיס מאוחד (לרבות פקדונות כספיים, תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליוני ש"ח.
- **משקי בית** - אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים בבנקאות פרטית.
- **עסק** - לקוח שאינו נכלל בהגדרת "אנשים פרטיים" ואינו גוף מוסדי או תאגיד בנקאי.
- **מחזור פעילות** - מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי.
- **עסק זעיר** - עסק שמחזור פעילותו קטן מ- 10 מיליוני ש"ח.
- **עסק קטן** - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל- 10 מיליוני ש"ח וקטן מ- 50 מיליוני ש"ח.
- **עסק בינוני** - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל- 50 מיליוני ש"ח וקטן מ- 250 מיליוני ש"ח.
- **עסק גדול** - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל- 250 מיליוני ש"ח.
- **גופים מוסדיים** - כהגדרתם בחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות ולרבות קופות גמל, קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, תעודות סל, חברות ביטוח וחברי בורסה המנהלים כספי לקוחות.

כאשר מחזור ההכנסות של לקוח עסקי אינו מייצג את היקף הפעילות שלו, בעיקר בחשבונות עסקיים בתחום הנדלן, פעילות הלקוח העסקי סווגה לפי שווי הפעילות הצפוי מהפעילות הרלוונטית של הלקוח.

- **מגזר ניהול פיננסי** - כולל פעילות למסחר ופעילות ניהול נכסים והתחייבויות כהגדרתן בהוראות המפקח על הבנקים.

ב. העקרונות בחלוקת תוצאות הפעילות בין מגזרי הפעילות השונים:

- הכנסות ריבית נטו - כוללות את:
 - המרווח הפיננסי, הן בצד האשראי והן בצד הפקדונות, המחושב כפער בין הריבית המתקבלת או המשולמת לבין ממוצע מחירי הכסף של הבנק, הנגזרים ממסך החיים התואם את תנאי האשראי או הפקדון במגזרי ההצמדה הרלוונטיים.
 - ריבית על ההון המשוקלל המיוחס למגזר (על בסיס נכסי הסיכון המשויכים לכל מגזר).
- הוצאות בגין הפסדי אשראי - לכל מגזר פעילות מיוחסות ההוצאות בגין הפסדי אשראי שנרשמו בגין לקוחותיו.
- הכנסות שאינן מריבית - לכל מגזר פעילות נזקפות ההכנסות מעמלות, הכנסות מימון שאינן מריבית וההכנסות האחרות, הנובעות מפעילות לקוחותיו.
- הוצאות תפעוליות - לכל מגזר פעילות מיוחסות ההוצאות הישירות בסניפי הבנק ובהנהלה המרכזית, הנובעות ממתן שירותים ללקוחות המגזר, וזאת, בהתבסס על תקן "מדד פעולה", המתרגם את הפעילות עם הלקוח לתשומות עבודה ולעלויות ישירות אחרות. יתר ההוצאות הישירות במטה, מועמסות על המגזר על בסיס פרמטרים ומפתחות העמסה המזוהים עם פעילות היחידה העסקית. ההוצאות העקיפות מועמסות על בסיס מפתחות העמסה קבועים.
- מסים על ההכנסה - ההפרשה למס על הרווח של כל מגזר, חושבה על פי שיעור המס הסטטוטורי, תוך ביצוע התאמות מסוימות הנובעות מהוצאות לא מוכרות וכיו"ב.
- תשואה להון - מבטאת את היחס שבין הרווח הנקי של כל אחד מהמגזרים לבין ההון המוקצה למגזר. ההון המוקצה למגזר כולל את ההון הנדרש בגין סיכוני אשראי ובגין הסיכון התפעולי.

באור 24א: מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021								(מבוקר)
פעילות ישראל								
סה"כ פעילות בישראל	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית	
267.9	39.7	-	1.9	10.3	22.6	-	193.4	הכנסות ריבית מחיצוניים
23.4	(13.9)	0.1	0.7	0.4	0.9	0.2	7.2	הוצאות (הכנסות) ריבית מחיצוניים
								הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו:
244.5	25.8	(0.1)	1.2	9.9	21.7	(0.2)	186.2	מחיצוניים
-	(1.4)	0.1	0.6	(0.7)	(1.1)	0.5	2.0	בינמגזרי
244.5	24.4	-	1.8	9.2	20.6	0.3	188.2	סך הכנסות ריבית, נטו
101.3	7.1	0.2	2.7	2.6	9.6	2.5	76.6	הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים
345.8	31.5	0.2	4.5	11.8	30.2	2.8	264.8	סך הכנסות
(3.3)	-	-	(0.5)	(2.0)	0.6	-	(1.4)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
192.1	2.0	-	3.2	5.6	13.8	0.9	166.6	סך הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
157.0	29.5	0.2	1.8	8.2	15.8	1.9	99.6	רווח (הפסד) לפני מיסים
55.3	10.4	0.1	0.6	2.9	5.6	0.6	35.1	הפרשה למסים על הרווח
101.7	19.1	0.1	1.2	5.3	10.2	1.3	64.5	רווח (הפסד) נקי
10,478.8	5,174.5	0.5	97.3	295.2	594.6	1.9	4,314.8	יתרה ממוצעת של נכסים (1)
5,304.3	-	0.5	97.3	295.2	594.6	1.9	4,314.8	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור (1)
5,641.2	-	-	88.8	316.9	589.5	2.4	4,643.6	יתרת אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
58.6	-	-	-	-	23.4	-	35.2	יתרת חובות פגומים
10.7	-	-	-	0.5	-	-	10.2	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
9,627.7	151.1	41.5	326.4	199.7	574.8	182.4	8,151.8	יתרה ממוצעת של התחייבויות (1)
3,934.8	-	41.5	325.1	196.2	567.4	182.2	7,622.4	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור (1)
9,025.1	-	37.4	341.0	254.0	617.0	185.2	7,590.5	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
5,815.0	793.9	1.6	69.5	338.9	665.6	7.2	3,938.3	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (1),(2)
5970.5	803.9	0.5	96.9	316.7	658.8	7.8	4,085.9	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח (2)
4,429.5	-	6.3	482.9	146.0	135.1	533.3	3,125.9	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול (1),(3)
								פיצול הכנסות ריבית נטו:
204.0	-	-	1.5	9.0	19.9	-	173.6	- מרווח מפעילות מתן אשראי
16.1	-	-	0.3	0.2	0.7	0.3	14.6	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
24.4	24.4	-	-	-	-	-	-	- אחר
244.5	24.4	-	1.8	9.2	20.6	0.3	188.2	סך הכנסות ריבית, נטו

ראה הערות בסוף הבאור.

באור 24א: מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020							(מבוקר)
פעילות ישראל							
סה"כ פעילות בישראל	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית
242.4	13.3	-	2.1	11.1	20.7	-	195.3
1.4	(10.3)	0.1	0.8	0.6	1.0	0.2	9.0
241.0	23.6	(0.1)	1.3	10.4	19.7	(0.2)	186.3
-	(5.8)	0.2	0.7	(0.8)	(1.1)	0.6	6.2
241.0	17.8	0.1	2.0	9.6	18.6	0.4	192.5
83.7	0.2	0.2	2.7	3.8	13.2	1.9	61.7
324.7	18.0	0.3	4.7	13.4	31.8	2.3	254.2
21.8	-	-	-	2.2	3.6	-	16.0
182.0	1.8	0.3	3.0	4.4	14.5	0.9	157.1
120.9	16.2	-	1.7	6.8	13.7	1.4	81.1
43.9	5.9	-	0.6	2.5	5.0	0.5	29.4
77.0	10.3	-	1.1	4.3	8.7	0.9	51.7
9,430.0	4,500.9	0.3	93.5	318.2	558.2	1.3	3,957.6
4,929.1	-	0.3	93.5	318.2	558.2	1.3	3,957.6
5,237.8	-	0.4	86.8	271.3	597.2	1.7	4,280.4
46.9	-	-	-	-	7.6	-	39.3
10.5	-	-	-	-	3.9	-	6.6
8,669.8	264.5	50.7	293.4	221.8	455.5	147.2	7,236.7
7,916.0	-	50.7	292.4	218.5	449.7	147.1	6,757.6
8,612.4	-	47.6	275.4	255.1	502.1	185.6	7,346.6
5,507.1	684.2	1.5	55.2	362.7	645.8	5.9	3,751.8
5,689.3	817.8	1.7	47.9	332.5	652.1	6.4	3,830.9
3,894.2	-	2.4	499.3	120.5	84.1	427.0	2,760.9
203.6	-	-	1.6	9.4	17.8	-	174.8
19.6	-	0.1	0.4	0.2	0.8	0.4	17.7
17.8	17.8	-	-	-	-	-	-
241.0	17.8	0.1	2.0	9.6	18.6	0.4	192.5

ראה הערות בסוף הבאור.

באור 24א: מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019							(מבוקר)
פעילות ישראל							
סה"כ פעילות בישראל	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית
257.0	25.1	-	2.4	10.8	24.0	-	194.7
11.2	(4.7)	0.3	1.0	0.7	0.9	0.1	12.9
245.8	29.8	(0.3)	1.4	10.1	23.1	(0.1)	181.8
-	(10.7)	0.4	1.0	(0.3)	(1.1)	0.7	10.0
245.8	19.1	0.1	2.4	9.8	22.0	0.6	191.8
87.2	3.0	0.2	3.0	3.2	12.5	1.9	63.4
333.0	22.1	0.3	5.4	13.0	34.5	2.5	255.2
10.7	-	-	0.7	(1.2)	1.9	-	9.3
200.2	2.0	0.2	4.8	6.0	15.8	0.9	170.5
122.1	20.1	0.1	(0.1)	8.2	16.8	1.6	75.4
44.4	7.3	-	-	3.0	6.1	0.6	27.4
77.7	12.8	0.1	(0.1)	5.2	10.7	1.0	48.0
8,257.9	3,466.8	0.1	90.7	280.9	559.2	1.4	3,858.8
4,791.1	-	0.1	90.7	280.9	559.2	1.4	3,858.8
5,116.2	-	0.9	92.7	295.7	591.9	1.4	4,133.6
42.7	-	-	-	0.2	10.7	-	31.8
10.3	-	-	-	4.0	-	-	6.3
7,568.9	258.8	60.6	270.4	257.8	419.7	117.3	6,184.3
6,806.3	-	60.6	269.3	254.4	412.8	117.1	5,692.1
6,961.9	-	70.8	249.6	259.8	408.4	119.2	5,854.1
5,180.5	514.6	1.2	44.4	317.1	665.3	3.1	3,634.8
5,347.2	514.1	2.7	55.3	339.7	682.6	6.1	3,746.7
3,996.8	-	2.1	481.5	95.7	103.9	446.0	2,867.6
201.4	-	-	1.8	9.0	20.4	-	170.2
25.3	-	0.1	0.6	0.8	1.6	0.6	21.6
19.1	19.1	-	-	-	-	-	-
245.8	19.1	0.1	2.4	9.8	22.0	0.6	191.8

הכנסות ריבית מחיצוניים

הוצאות (הכנסות) ריבית מחיצוניים

הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו:

מחיצוניים

בינמגזרי

סך הכנסות ריבית, נטו

הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים

סך הכנסות

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי

סך הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים

רווח (הפסד) לפני מיסים

הפרשה למסים על הרווח

רווח (הפסד) נקי

יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾

מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ⁽¹⁾

יתרת אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח

יתרת חובות פגומים

יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום

יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾

מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות

הציבור ⁽¹⁾

יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{(1),(2)}

יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾

יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{(1),(3)}

פיצול הכנסות ריבית נטו:

- מרווח מפעילות מתן אשראי

- מרווח מפעילות קבלת פקדונות

- אחר

סך הכנסות ריבית, נטו

ראה הערות בסוף הבאור.

באור 24א: מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

אנשים פרטיים- משקי בית ובנקאות פרטית- פעילות בישראל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021							(מבוקר)
סך הכל	מגזר בנקאות פרטית			מגזר משקי בית			
	סך הכל בנקאות פרטית	כרטיסי אשראי	אחר	סך הכל משקי בית	כרטיסי אשראי	אחר	
193.4	-	-	-	193.4	191.6	1.8	הכנסות ריבית מחיצוניים
7.4	0.2	0.2	-	7.2	7.2	-	הוצאות (הכנסות) ריבית מחיצוניים
							הכנסות ריבית, נטו:
186.0	(0.2)	(0.2)	-	186.2	184.4	1.8	מחיצוניים
2.5	0.5	0.5	-	2.0	2.0	-	בינמגזרי
188.5	0.3	0.3	-	188.2	186.4	1.8	הכנסות ריבית, נטו
79.1	2.5	2.5	-	76.6	63.1	13.5	הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים
267.6	2.8	2.8	-	264.8	249.5	15.3	הכנסות
(1.4)	-	-	-	(1.4)	(1.4)	-	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
167.5	0.9	0.9	-	166.6	162.1	4.5	הוצאות תפעוליות ואחרות מחיצוניים
101.5	1.9	1.9	-	99.6	88.8	10.8	רווח לפני מיסים
35.7	0.6	0.6	-	35.1	31.3	3.8	הפרשה למסים על הרווח
65.8	1.3	1.3	-	64.5	57.5	7.0	רווח נקי
4,316.7	1.9	1.7	0.2	4,314.8	3,715.7	599.1	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
4,316.7	1.9	1.7	0.2	4,314.8	3,715.7	599.1	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ⁽¹⁾
4,646.0	2.4	2.4	-	4,643.6	4,004.3	639.3	יתרת אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
35.2	-	-	-	35.2	35.2	-	יתרת חובות פגומים
10.2	-	-	-	10.2	10.2	-	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
8,334.2	182.4	182.2	0.2	8,151.8	7,622.4	529.4	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
7,804.6	182.4	182.2	-	7,622.4	7,622.4	-	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור ⁽¹⁾
7,775.7	185.2	185.2	-	7,590.5	7,590.5	-	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
3,945.5	7.2	4.6	2.6	3,938.3	2,872.5	1,065.8	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{(1),(2)}
4,093.7	7.8	5.8	2.0	4,085.9	3,338.4	747.5	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
3,659.2	533.3	533.3	-	3,125.9	3,125.9	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{(1),(3)}
							פיצול הכנסות ריבית נטו
173.6	-	-	-	173.6	171.8	1.8	- מרווח מפעילות מתן אשראי
14.9	0.3	0.3	-	14.6	14.6	-	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
188.5	0.3	0.3	-	188.2	186.4	1.8	הכנסות ריבית, נטו

ראה הערות בסוף הבאור.

באור 24א: מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020						(מבוקר)
מגזר בנקאות פרטית			מגזר משקי בית			
סך הכל	סך הכל בנקאות פרטית	כרטיסי אשראי אחר	סך הכל משקי בית	כרטיסי אשראי אחר	כרטיסי אשראי	
195.3	-	-	195.3	193.5	1.8	הכנסות ריבית מחיצוניים
9.2	0.2	0.2	9.0	9.0	-	הוצאות (הכנסות) ריבית מחיצוניים
						הכנסות ריבית, נטו:
186.1	(0.2)	(0.2)	186.3	184.5	1.8	מחיצוניים
6.8	0.6	0.6	6.2	6.2	-	בינמגזרי
192.9	0.4	0.4	192.5	190.7	1.8	הכנסות ריבית, נטו
63.6	1.9	1.9	61.7	51.6	10.1	הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים
256.5	2.3	2.3	254.2	242.3	11.9	הכנסות
16.0	-	-	16.0	16.0	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
158.0	0.9	0.9	157.1	150.2	6.9	הוצאות תפעוליות ואחרות מחיצוניים
82.5	1.4	1.4	81.1	76.1	5.0	רווח לפני מיסים
29.9	0.5	0.5	29.4	27.6	1.8	הפרשה למסים על הרווח
52.6	0.9	0.9	51.7	48.5	3.2	רווח נקי
3,958.9	1.3	1.2	3,957.6	3,409.2	548.4	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
3,958.9	1.3	1.2	3,957.6	3,409.2	548.4	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ⁽¹⁾
4,282.1	1.7	1.7	4,280.4	3,710.2	570.2	יתרת אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
39.3	-	-	39.3	39.3	-	יתרת חובות פגומים
6.6	-	-	6.6	6.6	-	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
7,383.9	147.2	147.1	7,236.7	6,757.6	479.1	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
6,904.7	147.1	147.1	6,757.6	6,757.6	-	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור ⁽¹⁾
7,532.2	185.6	185.6	7,346.6	7,346.6	-	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
3,757.7	5.9	4.2	3,751.8	2,700.9	1,050.9	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{(1),(2)}
3,837.3	6.4	6.4	3,830.9	2,754.3	1,076.6	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
3,187.9	427.0	427.0	2,760.9	2,760.9	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{(1),(3)}
						פיצול הכנסות ריבית נטו
174.8	-	-	174.8	173.0	1.8	- מרווח מפעילות מתן אשראי
18.1	0.4	0.4	17.7	17.7	-	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
-	-	-	-	-	-	- אחר
192.9	0.4	0.4	192.5	190.7	1.8	הכנסות ריבית, נטו

ראה הערות בסוף הבאור.

באור 24א: מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

אנשים פרטיים- משקי בית ובנקאות פרטית- פעילות בישראל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019										(מבוקר)
מגזר עסקים קטנים וזעירים										
מגזר עסקים גדולים			מגזר עסקים בינוניים			מגזר עסקים קטנים וזעירים				
סך הכל	סך הכל	אחר	בינוי נדל"ן	סך הכל	אחר	בינוי נדל"ן	סך הכל	אחר	בינוי נדל"ן	
37.2	2.4	2.2	0.2	10.8	6.1	4.7	24.0	15.3	8.7	הכנסות ריבית מחיצוניים
2.6	1.0	1.0	-	0.7	0.7	-	0.9	0.9	-	הוצאות ריבית מחיצוניים
										הכנסות ריבית, נטו:
34.6	1.4	1.2	0.2	10.1	5.4	4.7	23.1	14.4	8.7	מחיצוניים
(0.4)	1.0	1.0	-	(0.3)	(0.3)	-	(1.1)	(1.1)	-	בינמגזרי
34.2	2.4	2.2	0.2	9.8	5.1	4.7	22.0	13.3	8.7	הכנסות ריבית, נטו
18.7	3.0	2.9	0.1	3.2	2.0	1.2	12.5	10.7	1.8	הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים
52.9	5.4	5.1	0.3	13.0	7.1	5.9	34.5	24.0	10.5	הכנסות
1.4	0.7	0.7	-	(1.2)	(1.2)	-	1.9	0.3	1.6	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
26.6	4.8	4.7	0.1	6.0	5.1	0.9	15.8	13.3	2.5	הוצאות תפעוליות ואחרות מחיצוניים
24.9	(0.1)	(0.3)	0.2	8.2	3.2	5.0	16.8	10.4	6.4	רווח (הפסד) לפני מיסים
9.1	-	(0.1)	0.1	3.0	1.2	1.8	6.1	3.8	2.3	הפרשה למסים על הרווח
15.8	(0.1)	(0.2)	0.1	5.2	2.0	3.2	10.7	6.6	4.1	רווח (הפסד) נקי
930.8	90.7	89.9	0.8	280.9	219.7	61.2	559.2	331.8	227.4	יתרה ממוצעת של נכסים (1)
930.8	90.7	89.9	0.8	280.9	219.7	61.2	559.2	331.8	227.4	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור (1)
980.3	92.7	92.2	0.5	295.7	228.1	67.6	591.9	340.0	251.9	יתרת אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
10.9	-	-	-	0.2	0.2	-	10.7	2.8	7.9	יתרת חובות פגומים
4.0	-	-	-	4.0	4.0	-	-	-	-	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
947.9	270.4	265.4	5.0	257.8	238.6	19.2	419.7	360.5	59.2	יתרה ממוצעת של התחייבויות (1)
936.5	269.3	264.3	5.0	254.4	235.2	19.2	412.8	353.6	59.2	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור (1)
917.8	249.6	247.3	2.3	259.8	232.4	27.4	408.4	358.6	49.8	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
1,026.8	44.4	39.3	5.1	317.1	245.1	72.0	665.3	390.0	275.3	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (1),(2)
1,077.6	55.3	52.1	3.2	339.7	247.7	92.0	682.6	376.8	305.8	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח (2)
681.1	481.5	481.5	-	95.7	95.7	-	103.9	103.9	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול (1),(3)
										פיצול הכנסות ריבית נטו
31.2	1.8	1.6	0.2	9.0	4.3	4.7	20.4	11.9	8.5	- מרווח מפעילות מתן אשראי
3.0	0.6	0.6	-	0.8	0.8	-	1.6	1.4	0.2	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
34.2	2.4	2.2	0.2	9.8	5.1	4.7	22.0	13.3	8.7	הכנסות ריבית, נטו

ראה הערות בסוף הבאור.

באור 24א: מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021										(מבוקר)
מגזר עסקים קטנים וזעירים										
מגזר עסקים גדולים			מגזר עסקים בינוניים			מגזר עסקים קטנים וזעירים				
סך הכל	סך הכל	אחר	בינוני נדל"ן	סך הכל	אחר	בינוני נדל"ן	סך הכל	אחר	בינוני נדל"ן	
34.8	1.9	1.9	-	10.3	8.7	1.6	22.6	16.5	6.1	הכנסות ריבית מחיצוניים
2.0	0.7	0.7	-	0.4	0.4	-	0.9	0.9	-	הוצאות ריבית מחיצוניים
32.8	1.2	1.2	-	9.9	8.3	1.6	21.7	15.6	6.1	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו:
(1.2)	0.6	0.6	-	(0.7)	(0.7)	-	(1.1)	(1.1)	-	מחיצוניים
31.6	1.8	1.8	-	9.2	7.6	1.6	20.6	14.5	6.1	בינמגזרי
14.9	2.7	2.6	0.1	2.6	1.6	1.0	9.6	8.9	0.7	הכנסות ריבית, נטו
46.5	4.5	4.4	0.1	11.8	9.2	2.6	30.2	23.4	6.8	הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים
(1.9)	(0.5)	(0.5)	-	(2.0)	(2.0)	-	0.6	(1.8)	2.4	הכנסות
22.6	3.2	3.0	0.2	5.6	3.9	1.7	13.8	12.5	1.3	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
25.8	1.8	1.9	(0.1)	8.2	7.3	0.9	15.8	12.7	1.3	הוצאות תפעוליות ואחרות מחיצוניים
9.1	0.6	0.7	(0.1)	2.9	2.6	0.3	5.6	4.5	1.1	רווח (הפסד) לפני מיסים
16.7	1.2	1.2	-	5.3	4.7	0.6	10.2	8.2	2.0	הפרשה למסים על הרווח
987.1	97.3	97.1	0.2	295.2	260.3	34.9	594.6	287.6	307.0	רווח (הפסד) נקי
987.1	97.3	97.1	0.2	295.2	260.3	34.9	594.6	287.6	307.0	יתרה ממוצעת של נכסים (1)
995.2	88.8	88.7	0.1	317.0	250.4	66.6	589.4	305.9	283.5	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור (1)
23.4	-	-	-	-	-	-	23.4	4.2	19.2	יתרת אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
0.5	-	-	-	0.5	0.5	-	-	-	-	יתרת חובות פגומים
1,100.9	326.3	323.2	3.1	199.8	178.5	21.3	574.8	506.7	68.1	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
1,088.7	325.1	322.0	3.1	196.2	174.9	21.3	567.4	499.3	68.1	יתרה ממוצעת של התחייבויות (1)
1,212.0	341.0	337.3	3.7	254.0	224.6	29.4	617.0	550.9	66.1	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור (1)
1,074.0	69.5	67.3	2.2	338.9	270.6	68.3	665.6	331.9	333.7	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
1,072.4	96.9	93.0	3.9	316.7	221.9	94.8	658.8	355.7	303.1	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (1),(2)
764.0	482.9	482.9	-	146.0	146.0	-	135.1	135.1	-	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח (2)
30.4	1.5	1.5	-	9.0	7.4	1.6	19.9	13.8	6.1	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול (1),(3)
1.2	0.3	0.3	-	0.2	0.2	-	0.7	0.7	-	פיצול הכנסות ריבית נטו
31.6	1.8	1.8	-	9.2	7.6	1.6	20.6	14.5	6.1	- מרווח מפעילות מתן אשראי
										- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
										הכנסות ריבית, נטו

ראה הערות בסוף הבאור.

באור 24א: מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020										(מבוקר)
מגזר עסקים קטנים וזעירים										
מגזר עסקים גדולים			מגזר עסקים בינוניים			מגזר עסקים קטנים וזעירים				
סך הכל	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן	
33.8	2.1	2.1	-	11.0	10.0	1.0	20.7	14.8	5.9	הכנסות ריבית מחיצוניים
2.4	0.8	0.8	-	0.6	0.6	-	1.0	1.0	-	הוצאות ריבית מחיצוניים
										הכנסות ריבית, נטו:
31.4	1.3	1.3	-	10.4	9.4	1.0	19.7	13.8	5.9	מחיצוניים
(1.2)	0.7	0.7	-	(0.8)	(0.8)	-	(1.1)	(1.1)	-	בינמגזרי
30.2	2.0	2.0	-	9.6	8.6	1.0	18.6	12.7	5.9	הכנסות ריבית, נטו
19.7	2.7	2.7	-	3.8	2.7	1.1	13.2	11.8	1.3	הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים
49.9	4.7	4.7	-	13.4	11.3	2.1	31.8	24.5	7.2	הכנסות
5.8	-	-	-	2.2	2.2	-	3.6	4.3	2.0	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
21.9	3.0	3.0	-	4.4	3.6	0.8	14.5	14.5	4.6	הוצאות תפעוליות ואחרות מחיצוניים
22.2	1.7	1.7	-	6.8	5.5	1.3	13.7	5.7	0.6	רווח (הפסד) לפני מיסים
8.1	0.6	0.6	-	2.5	2.1	0.4	5.0	2.1	0.3	הפרשה למסים על הרווח
14.1	1.1	1.1	-	4.3	3.4	0.9	8.7	3.6	0.3	רווח (הפסד) נקי
969.9	93.5	93.0	0.5	318.2	284.2	34.0	558.2	270.7	287.5	יתרה ממוצעת של נכסים (1)
969.9	93.5	93.0	0.5	271.3	284.2	34.0	558.2	270.7	287.5	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור (1)
955.3	86.8	86.8	1.6	221.8	238.5	32.8	597.2	275.0	322.2	יתרת אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
7.6	-	-	-	-	-	-	7.6	0.9	6.7	יתרת חובות פגומים
3.9	-	-	-	-	-	-	3.9	3.9	-	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
970.7	293.4	291.8	1.6	221.8	198.5	23.3	455.5	391.8	63.7	יתרה ממוצעת של התחייבויות (1)
960.6	292.4	290.8	1.6	218.5	195.2	23.3	449.7	386.0	63.7	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור (1)
1,032.6	275.4	274.5	0.9	255.1	230.9	24.2	502.1	422.7	79.4	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
1,063.7	55.2	53.4	1.8	362.7	282.1	80.6	645.8	315.8	330.0	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (1),(2)
1,032.5	47.9	47.8	0.1	332.5	256.5	76.0	652.1	312.8	339.3	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח (2)
703.9	499.3	499.3	-	120.5	120.5	-	84.1	84.1	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול (1),(3)
										פיצול הכנסות ריבית נטו
28.8	1.6	1.6	-	9.4	8.4	1.0	17.8	12.0	5.8	- מרווח מפעילות מתן אשראי
1.4	0.4	0.4	-	0.2	0.2	-	0.8	0.7	0.1	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
30.2	2.0	2.0	-	9.6	8.6	1.0	18.6	12.7	5.9	הכנסות ריבית, נטו

ראה הערות בסוף הבאור.

באור 24א: מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019										(מבוקר)
מגזר עסקים קטנים וזעירים										
מגזר עסקים בינוניים					מגזר עסקים גדולים					
בינוני ונדל"ן	אחר	סך הכל	בינוני ונדל"ן	אחר	סך הכל	אחר	סך הכל	סך הכל	סך הכל	
8.7	15.3	24.0	4.7	6.1	10.8	0.2	2.2	2.4	37.2	הכנסות ריבית מחיצוניים
-	0.9	0.9	-	0.7	0.7	-	1.0	1.0	2.6	הוצאות ריבית מחיצוניים
8.7	14.4	23.1	4.7	5.4	10.1	0.2	1.2	1.4	34.6	הכנסות ריבית, נטו:
-	(1.1)	(1.1)	-	(0.3)	(0.3)	-	1.0	1.0	(0.4)	מחיצוניים
8.7	13.3	22.0	4.7	5.1	9.8	0.2	2.2	2.4	34.2	בינמגזרי
1.8	10.7	12.5	1.2	2.0	3.2	0.1	2.9	3.0	18.7	הכנסות ריבית, נטו
10.5	24.0	34.5	5.9	7.1	13.0	0.3	5.1	5.4	52.9	הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים
1.6	0.3	1.9	-	(1.2)	(1.2)	-	0.7	0.7	1.4	הכנסות
2.5	13.3	15.8	0.9	5.1	6.0	0.1	4.7	4.8	26.6	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
6.4	10.4	16.8	5.0	3.2	8.2	0.2	(0.3)	(0.1)	24.9	הוצאות תפעוליות ואחרות מחיצוניים
2.3	3.8	6.1	1.8	1.2	3.0	0.1	(0.1)	-	9.1	רווח (הפסד) לפני מיסים
4.1	6.6	10.7	3.2	2.0	5.2	0.1	(0.2)	(0.1)	15.8	הפרשה למסים על הרווח
227.4	331.8	559.2	61.2	219.7	280.9	0.8	89.9	90.7	930.8	רווח (הפסד) נקי
227.4	331.8	559.2	61.2	219.7	280.9	0.8	89.9	90.7	930.8	יתרה ממוצעת של נכסים (1)
251.9	340.0	591.9	67.6	228.1	295.7	0.5	92.2	92.7	980.3	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור (1)
7.9	2.8	10.7	-	0.2	0.2	-	-	-	10.9	יתרת אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
-	-	-	-	4.0	4.0	-	-	-	4.0	יתרת חובות פגומים
59.2	360.5	419.7	19.2	238.6	257.8	5.0	265.4	270.4	947.9	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
59.2	353.6	412.8	19.2	235.2	254.4	5.0	264.3	269.3	936.5	יתרה ממוצעת של התחייבויות (1)
49.8	358.6	408.4	27.4	232.4	259.8	2.3	247.3	249.6	917.8	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור (1)
275.3	390.0	665.3	72.0	245.1	317.1	5.1	39.3	44.4	1,026.8	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
305.8	376.8	682.6	92.0	247.7	339.7	3.2	52.1	55.3	1,077.6	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (1),(2)
-	103.9	103.9	-	95.7	95.7	-	481.5	481.5	681.1	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח (2)
8.5	11.9	20.4	4.7	4.3	9.0	0.2	1.6	1.8	31.2	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול (1),(3)
0.2	1.4	1.6	-	0.8	0.8	-	0.6	0.6	3.0	פיצול הכנסות ריבית נטו
8.7	13.3	22.0	4.7	5.1	9.8	0.2	2.2	2.4	34.2	- מרווח מפעילות מתן אשראי
										- מרווח מפעילות קבלת פקדונות

ראה הערות בסוף הבאור.

באור 24א: מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)
מגזר ניהול פיננסי- פעילות בישראל *

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			(מבוקר)
2019	2020	2021	
פעילות ניהול נכסים והתחייבויות			
25.1	13.3	39.7	הכנסות ריבית מחיצוניים
(4.7)	(10.3)	(13.9)	הוצאות (הכנסות) ריבית מחיצוניים
			הכנסות ריבית, נטו:
29.8	23.6	25.8	מחיצוניים
(10.7)	(5.8)	(1.4)	בינמגזרי
19.1	17.8	24.4	הכנסות ריבית, נטו
3.0	0.2	7.1	הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים
22.1	18.0	31.5	סך הכנסות
2.0	1.8	2.0	הוצאות תפעוליות ואחרות מחיצוניים
20.1	16.2	29.5	רווח לפני מיסים
7.3	5.9	10.4	הפרשה למסים על הרווח
12.8	10.3	19.1	רווח נקי
3,466.8	4,500.9	5,174.5	יתרה ממוצעת של נכסים (1)
258.8	264.5	151.1	יתרה ממוצעת של התחייבויות (1)
514.6	684.2	793.9	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (1),(2)
514.1	817.8	803.9	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח (2)
			מרכיבי הכנסות ריבית נטו והכנסות מימון שאינן מריבית:
0.4	(1.1)	(0.6)	הפרשי שער, נטו
0.1	(1.3)	8.1	הפרשי מדד, נטו
19.0	19.1	16.3	חשיפת ריבית, נטו
19.5	16.7	23.8	סך הכל הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית, לפי בסיס צבירה
3.7	0.7	2.2	רווחים ממכירה של אגרות חוב
(1.1)	0.6	0.6	שינוי בפער בין שווי הוגן לבין בסיס צבירה של מכשירים נגזרים שנרשם ברווח והפסד
-	-	4.9	הכנסות אחרות שאינן מריבית
22.1	18.0	31.5	סך הכל הכנסות ריבית, נטו והכנסות מימון שאינן מריבית

* בשנת הדיווח לא הייתה פעילות למסחר מהותית וכן לא הייתה פעילות בהשקעות ריאליות.

(1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(2) נכסי סיכון- כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(3) נכסים בניהול- קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

באור 24ב: מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. כללי

- הבנק נותן מידע לגבי כל מגזר פעילות אשר מתקיימים בו שלושת התנאים הבאים:
- (1) עוסק בפעילויות עסקיות אשר מהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות.
 - (2) תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים למגזר והערכת ביצועיו.
 - (3) קיים לגבי מידע פיננסי נפרד.
- בסיס המידע למגזרי פעילות, כפי שנקבע בהוראה, נשען על "גישת ההנהלה", דהיינו נקודת המוצא הינה המידע המשמש לדיווח הפנימי להנהלה ולדירקטוריון, על פיו מתקבלות ההחלטות התפעוליות השוטפות והתחזיות לגבי הביצועים בעתיד.
- ההוראה קובעת, בנוסף, את דרישות הגילוי ואת אופן הצגת התוצאות הכספיות של המגזרים.
- בהתאם להוראה נקבעו מגזרי הפעילות בני הדיווח כדלקמן.
- מגזר בנקאי - המגזר מתחלק למגזר משקי בית, מגזר בנקאות פרטית ומגזר עסקי. המגזרים עוסקים במתן שירותים בנקאיים ובתיווך פיננסי.
 - מגזר ניהול פיננסי - מגזר הכולל את הפעילות בנוסטרו של הבנק ובנגזרים פיננסיים.

ב. מידע על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021					(מבוקר)
מגזר משקי בית	מגזר בנקאות פרטית	מגזר מסחרי/ עסקי	מגזר ניהול פיננסי	סה"כ מאוחד	
184.0	7.0	29.1	24.4	244.5	הכנסות ריבית נטו:
					מחיצוניים
51.6	31.8	10.8	7.1	101.3	הכנסות מימון שאינן מריבית:
					מחיצוניים
235.6	38.8	39.9	31.5	345.8	סך הכנסות
(1.4)	-	(1.9)	-	(3.3)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
150.3	18.9	20.9	2.0	192.1	הוצאות תפעוליות ואחרות
86.7	19.9	20.9	29.5	157.0	רווח לפני מיסים
30.5	7.0	7.4	10.4	55.3	הפרשה למיסים על הרווח
56.2	12.9	13.5	19.1	101.7	רווח נקי
4,257.7	123.1	923.5	5,102.7	10,407.0	יתרה ממוצעת של נכסים*
4,589.7	126.9	924.6	-	5,641.2	אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
6,157.3	2,091.0	776.8	-	9,025.1	פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

*יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת חודש.

באור 24ב: מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה (המשך)

ב. מידע על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020					(מבוקר)
מגזר משקי בית	מגזר בנקאות פרטית	מגזר מסחרי/ עסקי	מגזר ניהול פיננסי	סה"כ מאוחד	
183.6	9.1	30.5	17.8	241.0	הכנסות ריבית נטו:
					מחיצוניים
45.7	26.7	11.1	0.2	83.7	הכנסות מימון שאינן מריבית:
					מחיצוניים
229.3	35.8	41.6	18.0	324.7	סך הכנסות
16.0	-	5.8	-	21.8	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
137.5	20.7	22.0	1.8	182.0	הוצאות תפעוליות ואחרות
75.8	15.1	13.8	16.2	120.9	רווח לפני מיסים
27.5	5.5	5.0	5.9	43.9	הפרשה למיסים על הרווח
48.3	9.6	8.8	10.3	77.0	רווח נקי
3,913.6	113.4	902.1	4,433.9	9,363.0	יתרה ממוצעת של נכסים*
4,160.8	114.1	879.1	-	5,165.2	אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
5,675.5	2,213.4	708.9	-	8,612.4	פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019					(מבוקר)
מגזר משקי בית**	מגזר בנקאות פרטית	מגזר מסחרי/ עסקי	מגזר ניהול פיננסי	סה"כ מאוחד	
182.7	11.4	32.6	19.1	245.8	הכנסות ריבית נטו:
					מחיצוניים
46.7	25.2	12.3	3.0	87.2	הכנסות מימון שאינן מריבית:
					מחיצוניים
229.4	36.6	44.9	22.1	333.0	סך הכנסות
9.3	-	1.4	-	10.7	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
142.8	28.9	26.5	2.0	200.2	הוצאות תפעוליות ואחרות
77.3	7.7	17.0	20.1	122.1	רווח לפני מיסים
28.1	2.8	6.2	7.3	44.4	הפרשה למיסים על הרווח
49.2	4.9	10.8	12.8	77.7	רווח נקי
3,766.2	123.3	901.6	3,408.9	8,200.0	יתרה ממוצעת של נכסים*
4,073.1	121.5	921.6	-	5,116.2	אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
4,519.0	1,760.6	682.4	-	6,962.0	פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

*יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת חודש.

באור 25: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים

2020			2021			1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות		
הפרשה להפסדי אשראי			הפרשה להפסדי אשראי				יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי מחיקות חשבונאיות גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות מחיקות חשבונאיות נטו	
אשראי לציבור			אשראי לציבור					יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה
מסחרי	פרטי אחר	סך הכל	מסחרי	פרטי אחר	סך הכל			
59.8	44.8	15.0	72.6	55.1	17.5	יתרת הפרשה לתחילת שנה		
20.4	15.8	4.6	(3.5)	(1.0)	(2.5)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי		
(19.3)	(15.4)	(3.9)	(16.6)	(11.1)	(5.5)	מחיקות חשבונאיות		
11.7	9.9	1.8	13.7	11.4	2.3	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות		
(7.6)	(5.5)	(2.1)	(2.9)	0.3	(3.2)	מחיקות חשבונאיות נטו		
72.6	55.1	17.5	66.2	54.4	11.8	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה		
						תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים		
2.5	1.5	1.0	3.9	1.7	2.2	יתרת הפרשה לתחילת שנה		
1.4	0.2	1.2	0.2	(0.4)	0.6	גידול (קיטון) בהפרשה		
3.9	1.7	2.2	4.1	1.3	2.8	יתרת ההפרשה לסוף השנה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים		
76.5	56.8	19.7	70.3	55.7	14.6	סה"כ הפרשה להפסדי אשראי - חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים		

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

באור 25: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות ⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2019				
הפרשה להפסדי אשראי				
אשראי לציבור				
מסחרי	פרטי אחר סך הכל			
12.9	41.2	54.1	1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות	
1.3	9.3	10.6	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה	
(1.6)	(13.3)	(14.9)	הוצאות בגין הפסדי אשראי	
2.4	7.6	10.0	מחיקות חשבונאיות	
0.8	(5.7)	(4.9)	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	
15.0	44.8	59.8	מחיקות חשבונאיות נטו	
			יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה	
			תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	
0.9	1.5	2.4	יתרת הפרשה לתחילת שנה	
0.1	-	0.1	גידול (קיטון) בהפרשה	
1.0	1.5	2.5	יתרת ההפרשה לסוף השנה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	
16.0	46.3	62.3	סה"כ הפרשה להפסדי אשראי - חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים	

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

2021						
הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
מסחרי	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל		
916.0	35.2	951.2	3,241.7	4,192.9	2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי	
79.2	4,610.8	4,690.0	-	4,690.0	אשראי בגין חובות ⁽¹⁾, ועל החובות ⁽¹⁾ בגינם היא	
995.2	4,646.0	5,641.2	3,241.7	8,882.9	חושבה:	
					יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾	
					שנבדקו על בסיס פרטני	
					שנבדקו על בסיס קבוצתי	
					סך הכל חובות ⁽¹⁾	
					הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾	
					שנבדקו על בסיס פרטני	
					שנבדקו על בסיס קבוצתי	
					סך הכל הפרשה להפסדי אשראי	

ראה הערות בעמוד הבא

באור 25: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2020				
הפרשה להפסדי אשראי				
אשראי לציבור				
מסחרי	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
856.6	39.3	895.9	3,211.9	4,107.8
99.1	4,242.8	4,341.9	-	4,341.9
955.7	4,282.1	5,237.8	3,211.9	8,449.7
16.6	7.6	24.2	-	24.2
0.9	47.5	48.4	-	48.4
17.5	55.1	72.6	-	72.6

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾, ועל החובות⁽¹⁾ בגינם היא חושבה:

יתרת חוב רשומה של חובות⁽¹⁾

שנבדקו על בסיס פרטי

שנבדקו על בסיס קבוצתי

סך הכל חובות⁽¹⁾

הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾

שנבדקו על בסיס פרטי

שנבדקו על בסיס קבוצתי

סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

ב. חובות (1)

1. איכות אשראי ופיגורים

31 בדצמבר 2021						
חובות לא פגומים - מידע נוסף		בעייתיים (2)				
בפיגור של 90 ימים או יותר(4)	בפיגור של 30 ועד 89 ימים(5)	סך הכל	לא פגומים פגומים(3)	לא בעייתיים	פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי	
-	0.2	218.4	19.2	-	199.2	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	131.8	-	-	131.8	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	-	62.3	-	-	62.3	שרותים פיננסיים
0.5	-	582.7	4.2	11.2	567.3	מסחרי - אחר
0.5	0.2	995.2	23.4	11.2	960.6	סך הכל מסחרי
10.2	7.6	4,646.0	35.2	21.0	4,589.8	אנשים פרטיים - אחר
10.7	7.8	5,641.2	58.6	32.2	5,550.4	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	2,478.4	-	-	2,478.4	בנקים בישראל
-	-	763.3	-	-	763.3	ממשלת ישראל
10.7	7.8	8,882.9	58.6	32.2	8,792.1	סך הכל פעילויות בישראל

ראה הערות בעמוד הבא

באור 25: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1)

1. איכות אשראי ופיגורים

31 בדצמבר 2020						פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
חובות לא פגומים - מידע נוסף		בעייתיים (2)				
בפיגור של 30 ועד 89 ימים (5)	בפיגור של 90 ימים או יותר (4)	סך הכל	פגומים(3)	לא פגומים	לא בעייתיים	
-	-	227.3	6.8	-	220.5	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	127.7	-	-	127.7	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	-	88.0	-	-	88.0	שרותים פיננסיים
-	3.9	512.7	0.8	17.7	494.2	מסחרי - אחר
-	3.9	955.7	7.6	17.7	930.4	סך הכל מסחרי
6.0	6.6	4,282.1	39.3	25.0	4,217.8	אנשים פרטיים - אחר
6.0	10.5	5,237.8	46.9	42.7	5,148.2	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	2,591.3	-	-	2,591.3	בנקים בישראל
-	-	620.6	-	-	620.6	ממשלת ישראל
6.0	10.5	8,449.7	46.9	42.7	8,360.1	סך הכל פעילויות בישראל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית, למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי - ראה באור 25.ב.ג.ה.לן.

(4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.

(5) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 7.8 מיליוני ש"ח (31.12.20 - 6.0 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

איכות האשראי - מצב פיגור החובות

מדיניות ניהול סיכון האשראי בבנק מגדירה סממנים עיקריים לבחינת איכות האשראי, ביניהם מצב הפיגור, דירוג הלקוח, מצב הבטחונות ועוד. מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות האשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל. חובות המוערכים על בסיס פרטני, מועברים לטיפול כחובות פגומים לאחר 90 ימי פיגור. בנוסף, חובות בארגון מחדש של חוב בעייתי, מועברים לטיפול כחובות פגומים. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור) ולאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של החוב עד לגובה הביטחון. יצוין כי לאור הנחיות בנק ישראל מיום 21 באפריל 2020 וכחלק מהמאמצים לסייע ללווים בקשיים, הסדרי חוב שבוצעו עקב אירוע הקורונה בכדי לייצב לווים שאינם בפיגור שבמסגרתם שונו תנאי החוב ובפרט נדחו מועדי התשלום המקוריים, לא הובאו בחשבון בקביעת סטטוס הפיגור או סיווג החוב.

למידע נוסף בנוגע ליתרת התשלומים שנדחו בפועל, ראה באור 1.1 בדבר השפעות התפשטות נגיף הקורונה.

באור 25: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

31 בדצמבר 2021					פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
יתרת (2) חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית	יתרת הפרשה פרטנית(3)	יתרת(2) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית(3)	סך הכל יתרת (2) חובות פגומים	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	
18.1	1.3	1.1	19.2	33.2	בינוי ונדל"ן - בינוי
4.2	1.5	-	4.2	8.2	מסחרי - אחר
22.3	2.8	1.1	23.4	41.4	סך הכל מסחרי
29.1	6.2	6.1	35.2	47.7	אנשים פרטיים - אחר
51.4	9.0	7.2	58.6	89.1	סך הכל פעילויות בישראל *
					* מזה:
51.4	9.0	7.2	58.6		נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
22.8	4.0	7.1	29.9		חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

31 בדצמבר 2020					פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
יתרת (2) חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית	יתרת הפרשה פרטנית(3)	יתרת(2) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית(3)	סך הכל יתרת (2) חובות פגומים	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	
5.2	3.7	1.6	6.8	17.3	בינוי ונדל"ן - בינוי
0.7	0.4	0.1	0.8	5.3	מסחרי - אחר
5.9	4.1	1.7	7.6	22.6	סך הכל מסחרי
32.2	7.5	7.1	39.3	51.4	אנשים פרטיים - אחר
38.1	11.6	8.8	46.9	74.0	סך הכל פעילויות בישראל *
					* מזה:
38.1	11.6	8.8	46.9		נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
27.3	5.7	8.6	35.9		חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) אשראי לציבור יתרת חוב רשומה.

(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

באור 25: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית

2021			פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
מזה: נרשמו על בסיס מזמן	הכנסות ריבית שנרשמו (3)	יתרה ממוצעת של חובות פגומים (2)	
-	-	11.1	בינוי ונדל"ן - בינוי
0.3	0.3	1.7	מסחרי- אחר
0.3	0.3	12.8	סך הכל מסחרי
0.3	0.3	36.9	אנשים פרטיים - אחר
0.6	0.6 (4)	49.7	סך הכל פעילות בישראל
2020			פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
מזה: נרשמו על בסיס מזמן	הכנסות ריבית שנרשמו (3)	יתרה ממוצעת של חובות פגומים (2)	
-	-	7.3	בינוי ונדל"ן - בינוי
0.1	0.1	2.1	מסחרי- אחר
0.1	0.1	9.4	סך הכל מסחרי
0.1	0.1	37.0	אנשים פרטיים - אחר
0.2	0.2 (4)	46.4	סך הכל פעילות בישראל
2019			פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
מזה: נרשמו על בסיס מזמן	הכנסות ריבית שנרשמו (3)	יתרה ממוצעת של חובות פגומים (2)	
-	-	3.1	בינוי ונדל"ן - בינוי
0.1	0.1	3.8	מסחרי- אחר
0.1	0.1	6.9	סך הכל מסחרי
0.2	0.2	23.7	אנשים פרטיים - אחר
0.3	0.3 (4)	30.6	סך הכל פעילות בישראל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

(3) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

(4) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים, היו נרשמות הכנסות ריבית בסך של 2.3, 2.3, 1.7 מיליוני ש"ח בשנים 2021, 2020 ו-2019, בהתאמה.

באור 25: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

31 בדצמבר 2021			בלתי מבוקר
יתרת חוב רשומה			
סך הכל (3)	צובר (2), לא בפיגור	שאינו צובר הכנסות ריבית	פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
1.2	0.1	1.1	בינוי ונדל"ן - בינוי
1.8	0.2	1.6	מסחרי - אחר
3.0	0.3	2.7	סך הכל מסחרי
26.9	6.8	20.1	אנשים פרטיים - אחר
29.9	7.1	22.8	סך הכל פעילויות בישראל

31 בדצמבר 2020			בלתי מבוקר
יתרת חוב רשומה			
סך הכל (3)	צובר (2), לא בפיגור	שאינו צובר הכנסות ריבית	פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
4.6	-	4.6	בינוי ונדל"ן - בינוי
0.5	-	0.5	מסחרי - אחר
5.1	-	5.1	סך הכל מסחרי
30.8	7.2	23.6	אנשים פרטיים - אחר
35.9	7.2	28.7	סך הכל פעילויות בישראל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) צובר הכנסות ריבית.

(3) נכלל בחובות פגומים.

ארגונים מחדש שבוצעו בשנת הדיווח			
2021			
מס' חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
3	0.2	0.2	בינוי ונדל"ן - בינוי
1	-	-	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
7	1.8	1.8	מסחרי - אחר
11	2.0	2.0	סך הכל מסחרי
190	11.2	9.0	אנשים פרטיים - אחר
201	13.2	11.0	סך הכל פעילויות בישראל

באור 25: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו בשנת הדיווח			פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
2020			
מס' חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	בינוי ונדלן- בינוי
2	2.1	1.6	מסחרי אחר
5	0.5	0.5	סך הכל מסחרי
7	2.6	2.1	אנשים פרטיים - אחר
392	20.4	17.6	סך הכל פעילויות בישראל
399	23.0	19.7	

ארגונים מחדש שבוצעו בשנת הדיווח			פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
2019			
מס' חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	בינוי ונדלן- בינוי
4	3.8	3.7	מסחרי אחר
10	3.5	3.2	סך הכל מסחרי
14	7.3	6.9	אנשים פרטיים - אחר
426	20.2	18.7	סך הכל פעילויות בישראל
440	27.5	25.6	

ארגונים מחדש שכשלו (2)						פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
2019		2020		2021		
מס' חוזים	יתרת חוב רשומה	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה	
2	0.1	1	0.1	1	-	מסחרי - אחר
2	0.1	1	0.1	1	-	סך הכל מסחרי
58	1.7	35	1.0	24	0.3	אנשים פרטיים - אחר
60	1.8	36	1.1	25	0.3	סך הכל פעילות בישראל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

באור 25: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני לפי גודל האשראי של לווה

31 בדצמבר 2020			31 בדצמבר 2021			תקרת האשראי (באלפי ש"ח)
סיכון אשראי חוץ-מאזני (1),(3)	אשראי (1)	מספר לווים (2)	סיכון אשראי חוץ-מאזני (1),(3)	אשראי (1)	מספר לווים (2)	
253.9	95.3	66,435	248.9	114.0	69,397	אשראי ללווה עד 10
131.3	50.5	12,133	133.4	57.7	12,629	אשראי ללווה מעל-10 עד 20
292.1	187.1	15,989	290.9	213.7	16,843	אשראי ללווה מעל-20 עד 40
528.9	605.0	19,632	513.0	639.6	19,966	אשראי ללווה מעל-40 עד 80
498.0	1,476.2	17,809	475.0	1,560.5	18,324	אשראי ללווה מעל-80 עד 150
299.1	1,701.5	10,065	285.2	1,810.6	10,477	אשראי ללווה מעל-150 עד 300
40.1	253.4	832	40.2	320.5	1,019	אשראי ללווה מעל-300 עד 600
8.4	31.8	47	8.1	35.6	50	אשראי ללווה מעל-600 עד 1,200
5.5	31.5	24	7.9	20.3	17	אשראי ללווה מעל-1,200 עד 2,000
22.8	121.1	48	16.7	98.7	40	אשראי ללווה מעל-2,000 עד 4,000
25.5	133.5	30	33.3	140.0	33	אשראי ללווה מעל-4,000 עד 8,000
62.6	308.2	31	73.6	430.8	39	אשראי ללווה מעל-8,000 עד 20,000
62.7	247.2	13	26.5	202.4	9	אשראי ללווה מעל-20,000 עד 40,000 (4)
2,230.9	5,242.3	143,088	2,152.7	5,644.4	148,843	סך הכל

(1) האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה.

(2) מספר הלווים לפי סך הכל אשראי וסיכון אשראי חוץ מאזני.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של הלווה.

(4) ביום 31 בדצמבר 2021 תקרת האשראי במדרגה העליונה הינה 35,442 אלפי ש"ח (ביום 31 בדצמבר 2020 36,925 אלפי ש"ח).

באור 25: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ד. מכשירים פיננסיים חוץ - מאזניים

31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾		יתרות החוזים ⁽¹⁾		
				עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:
-	-	3.4	0.4	אשראי תעודות
1.4	0.9	258.4	210.6	ערבויות להבטחת אשראי
0.2	0.1	70.8	54.2	ערבויות לרוכשי דירות
1.1	2.1	111.0	88.0	ערבויות והתחייבויות אחרות
-	-	0.1	0.6	מסגרות לפעולות למכשירים נגזרים שלא נוצלו
0.4	0.3	970.2	944.9	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
0.7	0.7	872.1	876.3	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
0.1	0.1	21.6	13.7	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן
-	-	16.6	8.3	התחייבויות להוצאות ערבויות
3.9	4.2	2,324.2	2,197.0	סך הכל

(1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי.

(2) יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה.

ה. ערבויות

1. כללי

הבנק מספק מגוון רחב של ערבויות ושיפויים עבור לקוחותיו על מנת לשפר את יכולת האשראי שלהם ולאפשר להם להשלים מגוון רחב של עסקאות. בעבור חוזים מסוימים, אשר עונים להגדרת ערבות, הבנק מכיר במועד ההכרה לראשונה, בהתחייבות בגובה השווי ההוגן של המחויבות בגין הערבות בעת הנפקת הערבות. הסכום המקסימלי של התשלומים העתידיים הפוטנציאליים נקבע בהתאם לסכום הנקוב של הערבויות, מבלי לקחת בחשבון החזרים אפשריים או בטוחות מוחזקות או משועבדות.

ליום 31 בדצמבר 2021 סך העלות המופחתת של ההתחייבויות הקשורות לערבויות כמפורט בטבלאות מטה, הינה בסך של כ- 1.2 מיליוני ש"ח בדומה ליום 31 בדצמבר 2020. העלות המופחתת של הערבויות הפיננסיות והביצוע כלולה בסעיף "התחייבויות אחרות".

ליום 31 בדצמבר 2021					
הסכום המקסימלי של תשלומים עתידיים פוטנציאליים					
מבוקר	פקיעה בעוד שנה או פחות	פקיעה בין שנה ועד שלוש שנים	פקיעה מעל שלוש עד חמש שנים	סך הכל	יתרה בספרים
ערבויות להבטחת אשראי	105.1	102.3	3.2	210.6	0.2
ערבויות לרוכשי דירות	-	-	54.2	54.2	0.2
ערבויות והתחייבויות אחרות	68.6	17.3	2.5	88.4	0.5
התחייבויות להוצאת ערבויות	8.3	-	-	8.3	-
סך הכל ערבויות	182.0	119.6	59.9	361.5	0.9

באור 25: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ה. ערבויות (המשך)

1. כללי (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2020					
הסכום המקסימלי של תשלומים עתידיים פוטנציאליים					
מבוקר	פקיעה בעוד שנה או פחות	פקיעה בין שנה ועד שלוש שנים	פקיעה מעל שלוש עד חמש שנים	סך הכל	יתרה בספרים
ערבויות להבטחת אשראי	126.1	129.6	2.7	258.4	0.2
ערבויות לרוכשי דירות	-	-	70.8	70.8	0.4
ערבויות והתחייבויות אחרות	87.8	6.9	19.7	114.4	0.6
התחייבויות להוצאת ערבויות	16.6	-	-	16.6	-
סך הכל ערבויות	230.5	136.5	93.2	460.2	1.2

2. הערכת סיכון הערבות

ליום 31 בדצמבר 2021					
הסכום המקסימלי של תשלומים עתידיים פוטנציאליים					
מבוקר	מדורגות בדירוג השקעה	מדורגות שלא בדירוג השקעה	לא מדורגות	סך הכל	
ערבויות להבטחת אשראי	209.3	1.3	-	210.6	
ערבויות לרוכשי דירות	54.2	-	-	54.2	
ערבויות והתחייבויות אחרות	80.6	6.7	1.1	88.4	
התחייבויות להוצאת ערבויות	8.3	-	-	8.3	
סך הכל ערבויות	352.4	8.0	1.1	361.5	

ליום 31 בדצמבר 2020					
הסכום המקסימלי של תשלומים עתידיים פוטנציאליים					
מבוקר	מדורגות בדירוג השקעה	מדורגות שלא בדירוג השקעה	לא מדורגות	סך הכל	
ערבויות להבטחת אשראי	256.6	1.7	0.1	258.4	
ערבויות לרוכשי דירות	70.8	-	-	70.8	
ערבויות והתחייבויות אחרות	107.9	5.5	1.0	114.4	
התחייבויות להוצאת ערבויות	16.6	-	-	16.6	
סך הכל ערבויות	451.9	7.2	1.1	460.2	

באור 26: נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2021 (מבוקר)	מטבע ישראלי		מטבע חוץ (1)			פריטים שאינם כספיים (2)	סך הכל	
	לא צמוד	צמוד למדד המחירים	דולר	אירו	אחר			
נכסים								
מזומנים ופקדונות בבנקים	2,905.7	297.2	340.8	75.4	15.1	-	3,634.2	
ניירות ערך	619.2	2.4	28.7	92.4	-	-	742.7	
אשראי לציבור, נטו (3)	5,381.8	182.1	3.9	7.2	-	-	5,575.0	
אשראי לממשלה	-	763.3	-	-	-	-	763.3	
בניינים וציוד	-	-	-	-	-	24.1	24.1	
נכסים בגין מכשירים נגזרים	0.8	-	-	0.2	-	-	1.0	
נכסים אחרים	44.6	2.2	-	0.5	-	47.4	94.7	
סך כל הנכסים	8,952.1	1,247.2	373.4	175.7	15.1	71.5	10,835.0	
התחייבויות								
פקדונות הציבור	7,902.3	567.8	370.2	171.0	13.8	-	9,025.1	
פקדונות מבנקים	27.9	402.5	0.6	0.1	-	-	431.1	
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	0.8	-	0.7	2.6	-	-	4.1	
התחייבויות אחרות	485.0	3.2	0.5	-	-	-	488.7	
סך כל ההתחייבויות	8,416.0	973.5	372.0	173.7	13.8	-	9,949.0	
סך הכל כללי	536.1	273.7	1.4	2.0	1.3	71.5	886.0	

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפרוט לא כספי.

(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

באור 26: נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2020 (מבוקר)	מטבע ישראלי		מטבע חוץ (1)			פריטים שאינם כספיים (2)	סך הכל	
	לא צמוד	צמוד למדד המחירים	דולר	אירו	אחר			
נכסים								
מזומנים ופקדונות בבנקים	3,230.0	290.2	234.8	46.4	14.4	-	3,815.8	
ניירות ערך	484.2	4.7	30.8	105.6	-	-	625.3	
אשראי לציבור, נטו (3)	5,020.8	133.3	3.5	7.6	-	-	5,165.2	
אשראי לממשלה	-	620.6	-	-	-	-	620.6	
בניינים וציוד	-	-	-	-	-	25.4	25.4	
נכסים בגין מכשירים נגזרים	0.4	-	-	-	-	-	0.4	
נכסים אחרים	43.4	2.3	-	-	0.3	46.3	92.3	
נכסים המוחזקים למכירה	-	-	-	-	-	3.8	3.8	
סך כל הנכסים	8,778.8	1,051.1	269.1	159.6	14.7	75.5	10,348.8	
התחייבויות								
פקדונות הציבור	7,616.2	563.2	265.2	154.8	13.0	-	8,612.4	
פקדונות מבנקים	51.5	200.3	0.4	0.1	-	-	252.3	
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	0.4	-	2.0	4.9	-	-	7.3	
התחייבויות אחרות	668.9	3.5	0.1	-	-	-	672.5	
סך כל ההתחייבויות	8,337.0	767.0	267.7	159.8	13.0	-	9,544.5	
סך הכל כללי	441.8	284.1	1.4	(0.2)	1.7	75.5	804.3	

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

באור 27: נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופה לפרעון (*)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2021													
יתרה מאזנית(****)		תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים											
שיעור תשואה חוזי (****)	ללא תקופת פרעון סך הכל	סה"כ תזרימי מזומנים	מעל עשר עד שנה	מעל חמש עד שנים	מעל ארבע עד חמש שנים (3)	מעל שלוש עד ארבע שנים (3)	מעל שנתיים עד שלוש שנים (3)	מעל שנה עד שנתיים (3)	מעל שלושה חודשים עד שנה (3)	מעל חודש עד שלושה חודשים (3)	עם דרישה ועד חודש (3)		
2.74%	10,199.9	9.2	10,781.7	29.7	1,009.6	1,425.2	790.6	1,081.9	1,907.2	2,042.9	437.6	2,057.0	מטבע ישראלי (לרבות צמוד מט"ח)
0.00%	9,389.1	-	9,390.3	27.7	48.3	419.9	20.2	32.8	56.4	310.7	520.1	7,954.2	נכסים(1)
	810.8	9.2	1,391.4	2.0	961.3	1,005.3	770.4	1,049.1	1,850.8	1,732.2	(82.5)	(5,897.2)	התחייבויות(2)
													הפרש
0.98%	563.6	0.3	569.3	-	53.1	8.1	2.3	55.3	4.6	215.9	37.8	192.2	מטבע חוץ (***)
0.01%	559.9	-	559.8	-	1.9	0.1	-	1.0	-	5.9	1.0	549.9	נכסים(1)
	3.7	0.3	9.5	-	51.2	8.0	2.3	54.3	4.6	210.0	36.8	(357.7)	התחייבויות(2)
	1.4	0.2	4.4	-	16.4	6.6	0.7	0.8	0.8	210.9	37.1	(268.9)	הפרש
													מזה: הפרש-בדולר
2.70%	10,763.5	9.5	11,351.0	29.7	1,062.7	1,433.3	792.9	1,137.2	1,911.8	2,258.8	475.4	2,249.2	סה"כ
0.00%	9,949.0	-	9,950.1	27.7	50.2	420.0	20.2	33.8	56.4	316.6	521.1	8,504.1	נכסים(1)
	814.5	9.5	1,400.9	2.0	1,012.5	1,013.3	772.7	1,103.4	1,855.4	1,942.2	(45.7)	(6,254.9)	התחייבויות(2)
4.63%	5,575.0	9.4	6,119.2	29.7	732.5	436.2	619.6	819.5	1,020.7	1,384.0	358.9	718.1	הפרש
0.01%	9,025.0	-	9,026.3	25.1	31.6	12.2	15.1	24.2	36.8	227.4	421.2	8,232.7	(1) מזה: אשראי לציבור
													(2) מזה: פקדונות הציבור

הערות בעמוד הבא

באור 27: נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופה לפרעון (*) (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2020													
יתרה מאזנית(****)			תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים										
שיעור תשואה חוזי (****)	ללא תקופת פרעון סך הכל	ללא תקופת פרעון (3)	סה"כ תזרימי מזומנים	מעל עשר עד עשרים שנה	מעל חמש עד עשר שנים	מעל ארבע עד חמש שנים (3)	מעל שלוש עד ארבע שנים (3)	מעל שנתיים עד שלוש שנים (3)	מעל שנה עד שנתיים (3)	מעל שלושה חודשים עד שנה (3)	מעל חודש עד שלושה חודשים (3)	עם דרישה ועד חודש (3)	
מטבע ישראלי (לרבות צמוד מט"ח)													
3.49%	9,830.6	6.1	10,417.7	32.9	791.3	596.9	828.6	1,607.7	1,340.5	2,630.5	553.5	2,035.8	נכסים(1)
0.05%	9,103.6	-	9,105.0	24.4	42.8	15.3	36.7	29.9	59.1	733.5	624.5	7,538.8	התחייבויות(2)
	727.0	6.1	1,312.7	8.5	748.5	581.6	791.9	1,577.8	1,281.4	1,897.0	(71.0)	(5,503.0)	הפרש
מטבע חוץ (***)													
0.80%	442.7	0.3	448.4	-	65.8	1.5	60.1	4.4	10.7	153.1	28.1	124.7	נכסים(1)
0.04%	440.9	-	440.9	-	4.9	-	1.9	-	0.1	7.0	1.8	425.2	התחייבויות(2)
	1.8	0.3	7.5	-	60.9	1.5	58.2	4.4	10.6	146.1	26.3	(300.5)	הפרש
	1.3	0.3	4.2	-	22.5	0.7	0.8	0.8	6.7	142.5	26.5	(196.3)	מזה: הפרש-בדולר
סה"כ													
3.38%	10,273.3	6.4	10,866.1	32.9	857.1	598.4	888.7	1,612.1	1,351.2	2,783.6	581.6	2,160.5	נכסים(1)
0.05%	9,544.5	-	9,545.9	24.4	47.7	15.3	38.6	29.9	59.2	740.5	626.3	7,964.0	התחייבויות(2)
	728.8	6.4	1,320.2	8.5	809.4	583.1	850.1	1,582.2	1,292.0	2,043.1	(44.7)	(5,803.5)	הפרש
4.91%	5,165.2	6.4	5,722.1	32.9	732.4	415.7	575.2	754.3	935.6	1,260.0	378.6	637.4	(1) מזה: אשראי לציבור
0.06%	8,612.4	-	8,613.9	23.2	24.8	10.8	32.0	21.1	39.7	454.2	533.8	7,474.3	(2) מזה: פקדונות הציבור

(3) אשראי בתנאי חח"ד סווג בהתאם לתקופת מסגרת האשראי במסגרת בסך של כ- 357.8 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2020 - 318.8 מיליוני ש"ח).
אשראי בחריגה מהמסגרת בסך של כ- 9.4 מיליוני ש"ח, סווג ללא מועד פרעון (31 בדצמבר 2020 כ- 6.4 מיליוני ש"ח).

* בבאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי בסיס הצמדה, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפרעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי ההשפעה של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי.

** נכסים ללא תקופת פירעון כולל נכסים בסך של 9.5 מיליוני ש"ח שזמן פרעונם עבר (31 בדצמבר 2020 כ- 6.4 מיליוני ש"ח).

*** לא כולל מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

**** כפי שנכללה בבאור מספר 26 "נכסים והתחייבויות לפי בסיס הצמדה", לרבות סכומים חוץ-מאזניים בגין מכשירים נגזרים, שאינם מסולקים נטו.

***** שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים המוצגים בבאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.

באור 28 א': יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2021					
שווי הוגן ⁽¹⁾				יתרה במאזן	
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
נכסים פיננסיים					
3,635.5	2,035.6	1,547.4	52.5	3,634.2	מזומנים ופקדונות בבנקים
744.1	-	121.1	623.0	742.7	איגרות חוב ⁽²⁾
5,526.5	5,526.5	-	-	5,575.0	אשראי לציבור, נטו
768.1	768.1	-	-	763.3	אשראי לממשלה
1.0	0.8	0.2	-	1.0	נכסים בגין מכשירים נגזרים
10.8	10.8	-	-	10.8	נכסים פיננסיים אחרים
10,686.0	8,289.3	1,721.2	675.5	10,727.0 ⁽³⁾	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
8,983.8	2,105.0	6,878.8	-	9,025.1	פקדונות הציבור
430.9	403.8	27.1	-	431.1	פקדונות מבנקים
4.1	-	4.1	-	4.1	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
427.3	427.3	-	-	427.5	התחייבויות פיננסיות אחרות
9,846.1	2,936.1	6,910.0	-	9,887.8 ⁽³⁾	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
1.0	1.0			1.0	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי
					בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו -
108.5	108.5			108.5	פנסיה ופיצויים ⁽⁴⁾

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה ביאור 12, "ניירות ערך".

(3) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 597.5 מיליוני ש"ח ובסך 4.1 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים

המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה

ביאורים 228-228.

(4) ההתחייבות מוצגת בברוטו, אינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

באור 28 א': יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2020					
שווי הוגן ⁽¹⁾				יתרה במאזן	
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
נכסים פיננסיים					
3,825.3	2,152.9	1,618.2	54.2	3,815.8	מזומנים ופקדונות בבנקים
625.5	-	136.6	488.9	625.3	איגרות חוב ⁽²⁾
5,141.3	*5,141.3	*-	-	5,165.2	אשראי לציבור, נטו
620.2	620.2	-	-	620.6	אשראי לממשלה
0.4	0.4	-	-	0.4	נכסים בגין מכשירים נגזרים
8.6	8.6	-	-	8.6	נכסים פיננסיים אחרים
10,221.3	7,593.7	2,084.5	543.1	10,235.9 ⁽³⁾	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
8,578.5	2,091.3	6,487.2	-	8,612.4	פקדונות הציבור
252.4	200.4	52.0	-	252.3	פקדונות מבנקים
7.3	-	7.3	-	7.3	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
618.3	*618.3	*-	-	618.5	התחייבויות פיננסיות אחרות
9,456.5	2,395.1	7,061.4	-	9,490.5 ⁽³⁾	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
1.2	1.2			1.2	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי
					בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו -
93.0	93.0			93.0	פנסיה ופיצויים ⁽⁴⁾

*סווג מחדש

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה ביאור 12, "ניירות ערך".

(3) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 621.8 מיליוני ש"ח ובסך 7.3 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים

המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה

ביאורים 28-ב28.

(4) ההתחייבות מוצגת בברוטו, אינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

באור 28 א': יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הבאור כולל מידע בדבר הערכת השווי הוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי הוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי המהווה בריבית נכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי הוגן באמצעות הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור ריבית הנכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי הוגן המצורפת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי הוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכולו להיות שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בקביעת ערכי השווי הוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן את השפעת המס. יתרה מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי הוגן יתכן ולא ימומש מכיון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בבאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק חי. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי הוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים

פקדונות בבנקים ואשראי לממשלה - שיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור ריבית שבו הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח.

ניירות ערך סחירים - לפי שווי שוק בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק המועיל ביותר.

אשראי לציבור - השווי הוגן נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית). תקבולים אלה הונו בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה. בדרך כלל שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית לפיו נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח. השווי הוגן של חובות פגומים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם.

תזרימי המזומן העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי יוחסו לתקופות שבהן מוין אותו חוב, מקום בו ניתן לעשות זאת (לדוגמה, כאשר חושבה הפרשה על בסיס פרטני, לפי ערך נוכחי של תזרים מזומנים). בהעדר נתונים אלה מחיקות חשבונאיות ויתרת ההפרשות מיוחסים באופן יחסי ליתרת האשראי לפי תקופות לפרעון בסוף התקופה.

פקדונות הציבור - השווי הוגן נאמד בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור ריבית בו הבנק מגייס פקדונות דומים.

תזרימי המזומנים בגין פקדונות עם דרישה (עו"ש) נפרסו בהתבסס על מודל סטטיסטי לחיזוי יתרות יציבות. תזרימי המזומנים בגין פקדונות הציבור הוערכו על פי תחזית לפרעון מוקדם המבוסס על מודל סטטיסטי.

באור 28 א': יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מכשירים פיננסיים נגזרים - מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק הפעיל ביותר.

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בעסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי - השווי ההוגן הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאיכות האשראי של הצד הנגדי. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא בזה).

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי - השווי ההוגן הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאיכות האשראי של הצד הנגדי.

באור 28 ב': פריטים הנמדדים בשווי הוגן

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2021					
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב -					
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים נצפים לא נצפים משמעותיים אחרים (רמה 3)	סך הכל שווי הוגן		
				פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה	
				נכסים	
				אגרות חוב זמינות למכירה:	
439.7	121.1	-	560.8	איגרות חוב של ממשלת ישראל	
35.9	-	-	35.9	איגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל	
-	-	-	-	איגרות חוב של אחרים בישראל	
475.6	121.1	-	596.7	סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה	
-	0.2	0.8	1.0	נכסים בגין מכשירים נגזרים	
475.6	121.3	0.8	597.7	סך כל הנכסים	
				התחייבויות	
				התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	
-	4.1	-	4.1	סך כל ההתחייבויות	
-	4.1	-	4.1		

באור 28 ב': פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2020					
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב -					
סך הכל שווי הוגן	נתונים לא נצפים משמעותיים אחרים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)		
				פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה	
				נכסים	
				אגרות חוב זמינות למכירה:	
619.8	-	136.4	483.4	איגרות חוב של ממשלת ישראל	
1.4	-	-	1.4	איגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל	
0.2	-	0.2	-	איגרות חוב של אחרים בישראל	
621.4	-	136.6	484.8	סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה	
0.4	0.4	-	-	נכסים בגין מכשירים נגזרים	
621.8	0.4	136.6	484.8	סך כל הנכסים	
				התחייבויות	
7.3	-	7.3	-	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	
7.3	-	7.3	-	סך כל ההתחייבויות	

באור 28 ג': שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021:				
שווי הוגן ליום 1 בינואר 2021	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו ושטרם מומשו	סילוקים	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2021	רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2021
נכסים				
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
0.4	1.1	(0.7)	0.8	0.8
חוזי מטבע חוץ				
0.4	1.1 ⁽¹⁾	(0.7)	0.8	0.8
סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים				
0.4	1.1	(0.7)	0.8	0.8
סך כל הנכסים				
0.4				
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020:				
שווי הוגן ליום 1 בינואר 2020	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו ושטרם מומשו	סילוקים	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2020	רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2020
נכסים				
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
0.3	0.7	(0.6)	0.4	0.4
חוזי מטבע חוץ				
0.3	0.7 ⁽¹⁾	(0.6)	0.4	0.4
סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים				
0.3	0.7	(0.6)	0.4	0.4
סך כל הנכסים				
0.3				

(1) רווחים (הפסדים) נטו שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאין מריבית".

באור 28 ד' - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2021 (מבוקר)		
טכניקות הערכת שווי נתונים לא נצפים	שווי הוגן	טווח
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה		
נכסים		
נכסים בגין מכשירים נגזרים:		
חוזי מטבע חוץ		
היוון תזרימי מזומנים	סיכון אשראי- צד נגדי	0.8
		1.00%-4.60%

באור 29: בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. יתרות (**)

31 בדצמבר 2021											
בעלי עניין (1)				צדדים קשורים (1)							
מחזיקי מניות											
				מי שהיה בעל עניין בעת שנעשתה העסקה		אחרים (5)		נושאי משרה (4)		אחרים (3)	
יתרה ליום 31 בדצמבר (7)	יתרה ליום 31 בדצמבר (7)	יתרה ליום 31 בדצמבר (7)	יתרה ליום 31 בדצמבר (7)	יתרה ליום 31 בדצמבר (7)	יתרה ליום 31 בדצמבר (7)	יתרה ליום 31 בדצמבר (7)	יתרה ליום 31 בדצמבר (7)	יתרה ליום 31 בדצמבר (7)	יתרה ליום 31 בדצמבר (7)	יתרה ליום 31 בדצמבר (7)	יתרה ליום 31 בדצמבר (7)
2,457.0	2,457.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	12.2	13.0	1.0	1.3	-	-	2.6	3.3	-	-
-	-	-	0.1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12.2	12.9	1.3	-	-	2.6	3.3	-	-
0.4	0.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	58.1	103.6	2.4	3.7	-	-	-	61.0	61.4
408.6	414.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20.4	23.3	-	-	3.4	3.4	-	-	-	-	-	-
451.8	434.1	451.8	434.1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	0.2	0.2	0.9	1.1	-	1.3	1.6	-	-

נכסים

פקדונות בבנקים

אשראי לציבור

הפרשה להפסדי

אשראי

אשראי לציבור,

נטו

נכסים אחרים

התחייבויות

פקדונות הציבור

פקדונות

מבנקים

התחייבויות

אחרות

מניות (כלול

בהון) (8)

סיכון אשראי

במכשירים

פיננסיים חוץ

מאזניים (9)

ראה הערות בסוף הבאור

באור 29: בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. יתרות (**)(המשך)

31 בדצמבר 2020											
בעלי עניין(1)				צדדים קשורים(1)							
מחזיקי מניות											
בעלי שליטה(2)		אחרים(3)		נושאי משרה(4)		אחרים(5)		מי שהיה בעל עניין בעת שנעשתה העסקה		אחרים(6)	
יתרה ליום 31 בדצמבר (7)	היתרה הגבוהה ביותר(7)	יתרה ליום 31 בדצמבר (7)	היתרה הגבוהה ביותר(7)	יתרה ליום 31 בדצמבר (7)	היתרה הגבוהה ביותר(7)	יתרה ליום 31 בדצמבר (7)	היתרה הגבוהה ביותר(7)	יתרה ליום 31 בדצמבר (7)	היתרה הגבוהה ביותר(7)	יתרה ליום 31 בדצמבר (7)	היתרה הגבוהה ביותר(7)
2,558.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	0.6	0.6	0.6	0.9	1.2	1.7	2.0	0.4	0.4	0.9	1.1
-	0.6	0.6	0.6	0.9	1.2	1.7	2.0	0.4	0.4	0.9	1.1
0.1	1.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	2.5	3.6	2.6	4.9	-	-	40.1	47.0
212.9	315.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26.1	28.2	-	-	3.2	3.2	-	-	-	-	-	-
410.2	410.2	394.1	394.1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	0.1	1.0	1.1	0.7	0.9	0.1	0.1	0.6	0.8

נכסים

פקדונות בבנקים

אשראי לציבור

אשראי לציבור, נטו

נכסים אחרים

התחייבויות

פקדונות הציבור

פקדונות מבנקים

התחייבויות אחרות

מניות (כולל בהון) (8)

סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים(9)

ראה הערות בסוף הבאור

באור 29: בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. תמצית תוצאות עסקיות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (**)

2021				
צדדים קשורים	בעלי עניין (1)			
	מחזיקי מניות			
אחרים	אחרים (5)	נושאי משרה (4)	אחרים (3)	בעלי שליטה (2) (*)
	-	-	0.3	13.1
	-	-	-	-
0.1	-	-	0.1	(4.4)
0.1	-	-	-	-
	(0.5)	(11.6)	-	(46.8)
0.1	(0.5)	(11.6)	0.4	(38.1)

2020				
	בעלי עניין (1)			
	מחזיקי מניות			
	אחרים (5)	נושאי משרה (4)	אחרים (3)	בעלי שליטה (2) (*)
	-	-	-	15.4
	-	-	-	-
	-	-	0.1	(11.6)
	-	-	-	-
	(0.7)	(11.7)	-	(42.5)
	(0.7)	(11.7)	0.1	(38.7)

2019				
	בעלי עניין (1)			
	מחזיקי מניות			
	אחרים (5)	נושאי משרה (4)	אחרים (3)	בעלי שליטה (2) (*)
	-	-	(0.1)	15.4
	-	-	-	-
	-	-	0.1	(18.9)
	-	-	-	-
	(0.7)	(11.2)	-	(46.4)
	(0.7)	(11.2)	-	(49.9)

ראה הערות בסוף הבאור

באור 29: בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. תגמול וכל הטבה אחרת לבעלי עניין(**)

2021				
בעלי עניין (1)				
נושאי משרה (4)	מחזיקי מניות		בעלי שליטה (2)	
	מספר מקבלי הטבות	סך הטבות	מספר מקבלי הטבות	סך הטבות
	10	10.3	-	-
	8	1.3	-	-
	-	-	1	46.8
בעלי עניין המועסקים בתאגיד או מטעמו				
דירקטורים שאינם מועסקים בתאגיד או מטעמו				
בעל עניין אחר שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו				
2020				
בעלי עניין (1)				
נושאי משרה (4)	מחזיקי מניות		בעלי שליטה (2)	
	מספר מקבלי הטבות	סך הטבות	מספר מקבלי הטבות	סך הטבות
	11	11.1	-	-
	7	0.6	-	-
	-	-	1	42.5
בעלי עניין המועסקים בתאגיד או מטעמו				
דירקטורים שאינם מועסקים בתאגיד או מטעמו				
בעל עניין אחר שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו				
2019				
בעלי עניין (1)				
נושאי משרה (4)	מחזיקי מניות		בעלי שליטה (2)	
	מספר מקבלי הטבות	סך הטבות	מספר מקבלי הטבות	סך הטבות*
	12	10.3	-	-
	9	0.9	-	-
	-	-	1	46.4
בעלי עניין המועסקים בתאגיד או מטעמו				
דירקטורים שאינם מועסקים בתאגיד או מטעמו				
בעל עניין אחר שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו				

ראה הערות בסוף הבאור

באור 29: בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ד. הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו בעסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (**)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2019	2020	2021	
			א. בגין נכסים
-	0.1	0.4	מאשראי לציבור
17.4	14.4	19.7	מפקדונות בבנקים
*(0.7)	*(0.8)	(1.2)	מניירות ערך
			ב. בגין התחייבויות
(0.1)	-	-	לפקדונות הציבור
(1.3)	1.7	(5.5)	לפקדונות מבנקים
15.3	15.4	13.4	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

הערות:

(*) הוצג מחדש.

(**) למידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין ראה באור 29.ה. להלן.

- (1) בעל עניין, צד קשור, איש קשור - כהגדרתו בסעיף 80ד. בהוראות הדיווח לציבור.
- (2) מחזיקי מניות בעלי שליטה וקרוב שלהם - בהתאם לסעיף 80ד. (1) בהוראות הדיווח לציבור.
- (3) מחזיקים אחרים - לרבות מי שמחזיק 5% או יותר מאמצעי השליטה בתאגיד הבנקאי, ומי שרשאי למנות דירקטור אחד או יותר מהדירקטורים של התאגיד הבנקאי או את מנהלו הכללי - בהתאם לסעיף 80ד. (2) בהוראות הדיווח לציבור.
- (4) נושאי משרה - בהתאם לסעיף 80ד. (3) בהוראות הדיווח לציבור.
- (5) בהתאם לסעיף 80ד. (4) בהוראות הדיווח לציבור.
- (6) בהתאם לסעיף 80ד. (8) בהוראות הדיווח לציבור.
- (7) על בסיס היתרות בסופי החודשים.
- (8) אחזקות בעלי עניין וצדדים קשורים בהון התאגיד הבנקאי.
- (9) סיכוני אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה.
- (10) פירוט בביאור 29.ד.
- (11) פירוט בביאור 29.ג.

באור 29: בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ה. מידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין

1. עסקאות ויתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים נעשו כולן במהלך העסקים הרגיל ובתנאים הדומים לתנאי העסקאות עם גופים שאינם קשורים לבנק ולחברות המאוחזות שלו. הריבית המחויבת והריבית המשולמת בגין יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים אינן בשיעורים הרגילים בעסקאות במהלך העסקים הרגיל עם צדדים שאינם קשורים לבנק. לא בוצעו הפרשות פרטניות להפסדי אשראי על יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים.

2. שירותי תפעול

הסכם למתן שירותי מחשוב עם חברת מתף- מחשוב ותפעול פיננסי בע"מ (להלן- "מתף"), חברה בת בשליטה מלאה של הבנק הבינלאומי. על פי ההסכם, שירותי המחשב הבנקאיים ללקוחות הבנק ניתנים באמצעות מתף. מתף נותנת שירותי מחשוב (פיתוח, תחזוקה, ציוד קווי נתונים ועוד), שיטות ותהליכים (נהלים, חוזרים ועוד) ותפעול (מסלקה דואר ועוד).

מתף מספקת במסגרת ההתקשרות את שירותי המחשוב והתפעול בהיקף ובסטנדרטים הנהוגים בקבוצת הבנק הבינלאומי. השירות כולל את כל שירותי המחשב, הן בתכנה והן בחומרה, עדכוני גרסאות, תמיכה בהוראות הרגולציה ודווחים לציבור ולמפקח על הבנקים, תחזוקה וחיידוש הציוד בכל אתרי הבנק, אבטחת מידע והשקעות בפרויקטים עתידיים. הבנק אינו משקיע ואינו מהווה השקעות בחומרה ובפיתוח. עלות השירות כפי שנקבעה בהסכם תשולם על ידי הבנק לחברת מתף לפי חלק מהוצאותיה המיוחס לו על פי חלקו בהיקף הפעילות בקבוצה. בנוסף לשירותי מחשוב ותפעול של מתף מקבל הבנק שירותים בנקאיים נוספים הניתנים באמצעות הבנק הבינלאומי. לפרטים נוספים ראה באור 22 לדוחות הכספיים.

3. הסכם ההעסקה של מנכ"ל הבנק מר גבריאל טייטל: מועסק בבנק בהסכם אישי בתוקף מיום 15 ביוני 2008 לתקופה קצובה עד יום 14 ביוני 2011. החל ממועד זה החוזה נמשך לתקופה נוספת בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומסיבה כלשהי, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת ששה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק, יהיה זכאי לפיצויי פיטורין בגובה 100% משכרו האחרון או 200% משכר האחרון לפני החתימה על ההסכם האישי, הגבוה מביניהם. תקופת הגבלת התחרות בתשלום הינה בת שלושה חודשים מיום סיום עבודתו בבנק. משכורתו צמודה למדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידה במדד לא תהיה הקטנה בהתאם של השכר, אולם שיעור ירידת המדד יקוזז משיעור עליית המדד הבאה.

רשימת לוחות - ממשל תאגידי

204	שכר רואי החשבון המבקרים	1
205	שכר נושאי משרה בכירה	2
210	רכוש קבוע	3
210	נתונים לגבי מצבת כח האדם בבנק	4
210	נתונים לגבי מצבת כח האדם בבנק לפי מגזרי פעילות	5
224	נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית	6
228	נספח 2 - דוח רווח והפסד מאוחד - מידע רב תקופתי	7
229	נספח 3 - דוח רווח והפסד מאוחד לרבעון בשנים 2020-2021 - מידע רב רבעוני	8
230	נספח 4 - מאזן מאוחד - מידע רב תקופתי	9
231	נספח 5 - מאזן מאוחד לסוף כל רבעון בשנים 2020-2021 - מידע רב רבעוני	10

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים לדוח השנתי

196	חברי הדירקטוריון	1
198	דיווח על דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית	2
199	מינויים ופרישות	2
200	חברי ההנהלה הבכירה ותחומי אחריותם	4
201	הביקורת הפנימית	5
203	גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים	6
204	שכר רואי החשבון המבקרים	7
205	שכר נושאי משרה בכירה	8
207	תרומה לקהילה	9

פרטים אודות הדירקטורים של הבנק בהתאם להוראות הדיווח לציבור (630) של בנק ישראל בנושא דוח הדירקטוריון

אילן בצרי ¹	יו"ר הדירקטוריון. רואה חשבון, בעל תואר ראשון בכלכלה ומדעי החברה, תואר שני במנהל עסקים. בעבר כיהן כמשנה למנכ"ל, חבר הנהלה וראש החטיבה העסקית בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ וראש אגף ניהול פיננסי בבנק הבינלאומי. כמו כן כיהן כדירקטור בפיבי שוויץ, בפיבי לונדון ובפאנקה בע"מ.
בנצי (בן ציון) אדירי ²	יו"ר הדירקטוריון סמנכ"ל, חבר הנהלה וראש החטיבה העסקית בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ. רואה חשבון, בעל תואר ראשון במנהל עסקים מהמכללה למנהל, בעבר כיהן כראש חטיבת משאבים בבנק הבינלאומי, מנהל סיכונים ראשי וראש חטיבת ניהול סיכונים בבנק הבינלאומי ומבקר פנימי בעבר כיהן כדירקטור בבנק אוצר החייל בע"מ, במת"ף מחשוב ותפעול פיננסי בע"מ (חברת מחשוב ותפעול פיננסי של קבוצת הבינלאומי), בפיבי שוויץ בע"מ וביו בנק חברה לנאמנות בע"מ. בנוסף, כיהן כסמנכ"ל, חבר הנהלה ומנהל האגף העסקי בבנק ירושלים.
אלה גולן ³	סמנכ"ל, חברת הנהלה וראש חטיבת משאבים בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ. בעלת תואר ראשון בכלכלה ותואר שני במנהל עסקים. בעבר כיהנה כראש החטיבה הבנקאית בבנק הבינלאומי. וסגנית ראש החטיבה לניהול נכסי לקוחות בבנק הבינלאומי.
נחמן ניצן ⁴	סמנכ"ל, חבר הנהלה וראש חטיבת חשבונאי ראשי בבנק הבינלאומי בע"מ רואה חשבון, בעל תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות מורחב, תואר שני במנהל עסקים מאוניברסיטת בר אילן. מכהן כדירקטור במת"ף מחשוב ותפעול פיננסי בע"מ (חברת מחשוב ותפעול פיננסי של קבוצת הבינלאומי), יו"ר ומנכ"ל הבינלאומי הראשון הנפקות בע"מ ודירקטור בסטוקופין ישראל בע"מ. בעבר כיהן כיו"ר דירקטוריון פיבי (שווייץ) לטד-ציריך (2020), דירקטור בבנק אוצר החייל בע"מ, בכרטיסי אשראי לישראל בע"מ ביציל פיננסים בע"מ, כ.א.ל (מימון) בע"מ, כ.א.ל (פיקדונות) בע"מ, יו בנק השקעות והחזקות בע"מ ובחברת נכסים של אוצר החייל בע"מ. כמו כן כיהן כמשנה וממלא מקום מנכ"ל בנק ירושלים, סמנכ"ל כספים בביטוח ישיר, סגן חשב בבנק הספנות לישראל בע"מ ומנהל ביקורת בזיו האפט רואי חשבון.

¹מר אילן בצרי חדל לכהן כיו"ר הדירקטוריון וכחבר הדירקטוריון ביום 30.11.21. מר בן ציון אדירי החל לכהן כיו"ר הדירקטוריון ביום 1.12.2021.

²מר בן ציון אדירי החל לכהן כיו"ר הדירקטוריון ביום 1.12.2021.

³גב' אלה גולן, חדלה לכהן כדירקטורית בבנק החל מיום 02.06.2021.

⁴החל לכהן כדירקטור בבנק ב-12.12.21.

איריס לבנון- צוקרשטיין ⁵	משנה למנכ"ל מת"ף. בעלת תואר שני במשפטים התמחות במשפט מסחרי LL.M, תואר ראשון במשפטים LL.B, תואר שני במנהל עסקים התמחות במימון MBA ותואר ראשון בסטטיסטיקה ומדעי המחשב BSc. מכהנת כדירקטורית ביובנק חברה לנאמנות בע"מ ובמ.ס.ב. מרכז סליקה בנקאי בע"מ. בעבר כיהנה כדירקטורית בשב"א (2019).
שמואל זיו זוסמן ⁶	דירקטור חיצוני. גמלאי. בוגר הפקולטה למשפטים של האוניברסיטה העברית. יו"ר דירקטוריון לודז'יה רוטקס השקעות בע"מ. בעבר: כיהן כדירקטור חיצוני בבנק מרכנתיל (2012-2015), יו"ר דירקטוריון בנק ערבי ישראלי (2005-2012), דירקטור בויטה פרי גליל (החדשה) בע"מ (2006-2011), דירקטור באפריקה ישראל להשקעות בע"מ (2006-1996) ומנהל משאבי אנוש בבנק לאומי עד 2005.
אברהם פינקלשטיין	יועץ ליחסי עבודה ומנהל. בעל תואר ראשון במנהל חינוכי ותואר מוסמך בחינוך ומנהל עסקים. דירקטור במסד אחזקות בע"מ, בית הספר הגבוה לטכנולוגיה "מכון הלב" ..חבר בוועד המנהל של אגודת שוחרי תלפיות-מכללה אקדמית לחינוך. בעבר, כיהן כסמנכ"ל משאבי אנוש ומנהל בקבוצת "אסם". דירקטור ב"אסם" השקעות בע"מ, איילון פנסיה וגמל בע"מ, איילון חברה לביטוח בע"מ, איילון חברה לניהול קופות גמל בע"מ, חבר הוועד המנהל במכללת שערי משפט, כור שוקי הון הנפקות בע"מ, החברה הכלכלית בני ברק וחבר מועצת העיר, מנהל בית ספר ומפקח מחוזי במערכת החינוך.
יעקב אייזנר	דירקטור חיצוני. גמלאי. בעל תואר B.A בכלכלה וסטטיסטיקה. מכהן, כחבר ועדת השקעות בעזריאלי מכללה אקדמית להנדסה ירושלים, חבר הוועד המנהל בתזמורת הקאמרטה ירושלים, חבר ועדת הביקורת בחברה לבניין הספרייה הלאומית (יד הנדיב), חבר וועד מנהל ויו"ר וועדת השקעות במטב עמותה לשירותי טיפול ורווחה, חבר וועד מנהל בפסטיבל בינלאומי למוסיקה קאמרית ירושלים, דח"צ בארם גמולים חב' לניהול קופות גמל וחבר וועדת השקעות בבית ברל. בעבר כיהן כמנכ"ל בנק ירושלים, דירקטור בבנק לפיתוח תעשייה, חבר הוועד המנהל ויו"ר ועדת הכספים של האקדמיה למוזיקה ומחול בירושלים, יו"ר ועדת השקעות וכחבר ועדת אשראי בקופת השתלמות של הסתדרות המורים, חבר וועד המנהל של קרן ירושלים החדשה ויו"ר ועדת השקעות של קופת ההשתלמות של השופטים.
שמריה בן-צור	גמלאי. בעל תואר במדעי הרוח מקרא והיסטוריה של עם ישראל, מדעי המדינה (MA), מנהל ציבורי ומשפטן.

5 החלה לכהן כדירקטורית בבנק ב-02.06.21.

6 חדל לכהן כחבר בדירקטוריון ביום 20.12.21.

בעבר: כיהן כסגן יו"ר הכנסת, ממלא מקום מזכיר הסתדרות המורים, ראש האגף המקצועי של הסתדרות המורים, מנהל הד החינוך בהסתדרות המורים, מפקח במשרד החינוך ומנהל בית ספר.

עדנה וידל גמלאית משרד החינוך.
בעלת תואר B.E.D-הוראה בחטיבת ביניים במקצועות ספרות והיסטוריה, תואר M.A במנהל החינוך, M.A במשפטים ו-M.B.A במנהל עסקים.
מכהנת כחברת מועצה בעיריית רמת גן ודירקטורית בחברה הכלכלית לפיתוח רמת גן.
בעבר: כיהנה כמנהלת קריית החינוך מקיף י"ב בראשון לציון (2012-2017), וחטיבת הביניים "המעייין" (2004-2012).

קרן אצלן דירקטורית חיצונית ויו"ר ועדת הביקורת מפברואר 2019.
בעלת תואר מוסמך M.A בכלכלה-מימון, תואר שני מוסמך B.A בכלכלה-ניהול.
דירקטורית בחברה ממשלתית כביש חוצה ישראל בע"מ, דירקטורית חיצונית בחברת רב בריח תעשיות בע"מ, דירקטורית חיצונית בחברת חנן מור. דירקטורית חיצונית בחברת אוריינ חברת שליחויות ולוגיסטיקה בע"מ.
בעבר כיהנה כמנהלת כללית של חברת סופרבוס ושות', סמנכ"לית כספים ברכבת ישראל, סמנכ"לית כספים בקריסטל מוצרי צריכה בע"מ, מנכ"לית וסמנכ"לית כספים בקניאל תעשיות בע"מ.
כמו כן, כיהנה כדירקטורית חיצונית וחברת וועדת ביקורת ביו-בנק, ודירקטורית בחברת בת של רכבת ישראל לפיתוח מתחמים.

בני לאוטרבך דירקטור חיצוני.
בעל תואר מוסמך B.Sc. בהנדסה כימית מהטכניון, תואר MBA מינהל עסקים שיווק ומימון מאוניברסיטת בר אילן ו- Ph.D. מינהל עסקים-מימון מאוניברסיטת שיקגו, ארה"ב.
עוסק בהוראה ומחקר באוניברסיטת בר אילן. פרופ' מן המניין במימון, ביה"ס למנהל עסקים, אוניברסיטת בר אילן, ראש הקתדרה האקדמית לממשל תאגידי בישראל ע"ש משפחת ריימונד אקרמן במסגרת אוניברסיטת בר אילן, חבר מחקר באגודה האירופית לממשל תאגידי (ECGI), יועץ ועדת השקעות אוניברסיטת בר אילן.
בעבר, כיהן כיו"ר ועדת השקעות בדיסקונט גמל, יו"ר ועדת השקעות בכלל גמל, ראש בית הספר למנהל עסקים, אונ' בר אילן, מרצה בתוכנית ה- Executive MBA של אוניברסיטת ת"א, Visiting Associate Professor of Finance בבית הספר למנהל עסקים של UCLA בארה"ב.
בנוסף, עסק במתן ייעוץ בין היתר, לבנק ישראל (מטבע חוץ), ל"גיזה זינגר אבן", ל-BDO, לדלויט-טוש, ל"ואריאנס", ל"מקפת", למנורה מבטחים, למיטב-ד"ש, לרשות המיסים, יועץ לצורך הערכות שווי (כולל בתי משפט), מומחה מטעם בית המשפט, יועץ לאיגוד חברות הביטוח וחבר המועצה הציבורית של אלו"ט-אגודה לאומית לילדים אוטיסטים.

אריק פורת⁷ דירקטור חיצוני
רואה חשבון, בוגר בראיית חשבון וכלכלה מאוניברסיטת תל אביב ותואר Master of Science בניהול מ-Polytechnic University New York.
שותף מנהל בחברה זרה בעלת זיכיון להפצת חלקי חילוף למשאיות במדינות שונות

7 החל לכהן כדירקטור בבנק ב-20.12.21 ומונה כחבר בוועדות ביקורת ואשראי וניהול עסקים ב-26.12.21

באירופה, מנכ"ל ודירקטור בחברת יואיט מערכות בע"מ, דירקטור בחברת אי.אר.אי מידטאון החזקות בע"מ, אפלון טכנולוגיות בע"מ ו-KIPA LTD, חברה זרה (רשומה בקפריסין). בעבר כיהן כדירקטור חיצוני בבנק אוצר החייל וחבר ועדת אשראי, ועדת ביקורת ועדת תגמול.

כמו כן כיהן כיו"ר מועצת המנהלים של מלון מעלה החמישה, דירקטור בתאגיד העסקי של קיבוץ עין גדי, מנכ"ל חברת ברטן, חברת בת בקבוצת דיסקונט השקעות, מנהל כספים בקבוצת כלמוביל, ומנהל ביקורת בסומך חייקין.

דיווח על דירקטורים בעלי מיומנויות חשבונאית ופיננסית

על-פי הוראות בנק ישראל, על התאגידים הבנקאיים ליישם את הנחיית רשות ניירות ערך בדבר "דיווח על דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית" (להלן: "ההנחיה").

על פי הוראה זו, על כל תאגיד בנקאי לקבוע את "המספר המזערי הראוי" של דירקטורים שהינם "בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית", בהתייחס, בין היתר, לגודל החברה, סוג פעילותה ומידת מורכבותה, באופן שיאפשר לדירקטוריון לעמוד בחובות המוטלות עליו בדגש על אחריות הדירקטוריון לבדיקת מצבו הכספי של התאגיד, לעריכת הדוחות הכספיים ואישורם. בהוראת המפקח על הבנקים הוגדר "דירקטור בעל מיומנות חשבונאית ופיננסית" כדירקטור שאינו ממלא תפקיד נוסף בחברה, ואשר בשל השכלתו, ניסיונו או כישוריו, כפי שיפורטו בדיווח, הינו בעל מיומנות גבוהה והבנה בנושאים עסקיים חשבונאיים, בקרה פנימית ודוחות כספיים, באופן המאפשר לו להבין לעומקם את הדוחות הכספיים של החברה ולהעלות לסדר היום של הדירקטוריון סוגיות ושאלות בקשר לדיווח של החברה במטרה להביא לאישור ולפרסום דוחות כספיים נאותים.

בהוראה הודגש, כי אין בכך בכדי להקנות מעמד מיוחד לדירקטורים שהוגדרו כ"בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית" ואין בה כדי לשנות מן האחריות המוטלת עליהם ועל הדירקטורים האחרים, כאמור בכל דין. עוד קובעת ההוראה, כי בדיווח התקופתי, במסגרת דוח הדירקטוריון, יצוין מהם הדירקטורים "בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית" מכלל חברי הדירקטוריון, אף אם מספרם עולה על המספר המזערי הראוי שנקבע על-ידי החברה.

דירקטוריון הבנק בישיבתו מיום 23 בפברואר 2004, קבע כי המספר המזערי הראוי של דירקטורים "בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית" יהיה חמישה.

דירקטוריון הבנק בישיבתו מיום 17 בפברואר 2022 אישר את כשירותם כבעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית של הדירקטורים שלהלן:

1. בנצי (בן ציון) אדירי - יו"ר הדירקטוריון
רואה חשבון, בעל תואר ראשון במנהל עסקים.
2. גב' קרן אצלן - יו"ר ועדת הביקורת.
בעלת תואר מוסמך M.A בכלכלה-מימון, תואר B.A בכלכלה-ניהול.
3. נחמן ניצן
רואה חשבון, בעל תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות מורחב, תואר שני במנהל עסקים.
4. איריס לבנון צוקרשטיין
בעלת תואר שני במשפטים התמחות במשפט מסחרי, תואר ראשון במשפטים, תואר שני במנהל עסקים התמחות במימון MBA ותואר ראשון בסטטיסטיקה ומדעי המחשב B.Sc.

5. אריק פורת

רואה חשבון, בוגר בראיית חשבון וכלכלה מאוניברסיטת תל אביב ותואר Master of Science בניהול ח-
Polytechnic University New York.

6. מר אברהם פינקלשטיין

בעל תואר ראשון במנהל חינוכי ותואר מוסמך בחינוך ומנהל עסקים.
יועץ ליחסי עבודה ומנהל.

7. מר יעקב אייזנר

בעל תואר ראשון בכלכלה וסטטיסטיקה.

8. פרופ' בני לאוטרבך

בעל תואר מוסמך B.Sc. בהנדסה כימית, תואר MBA מינהל עסקים: שיווק ומימון ו- Ph.D. מינהל עסקים-מימון.

ישיבות הדירקטוריון וועדותיו

במהלך שנת 2021 התקיימו 14 ישיבות של מליאת הדירקטוריון, 10 ישיבות של ועדת אשראי וניהול סיכונים ו- 12 ישיבות של ועדת ביקורת ומאזן.

שינויים בהרכב הדירקטוריון

מר אילן בצרי סיים את כהונתו כיו"ר הדירקטוריון ביום 30 בנובמבר 2021.
מר בנצי (בן ציון) אדירי החל לכהן כיו"ר הדירקטוריון החל מיום 1 בדצמבר 2021.
מר אריה פורת החל לכהן בדירקטוריון הבנק ביום 20 בדצמבר 2021.
מר נחמן ניצן החל לכהן בדירקטוריון הבנק ביום 12 בדצמבר 2021.
גב' אלה גולן חדלה לכהן כחברה בדירקטוריון הבנק ביום 2 ביוני 2021.
גב' איריס לבנון צוקרשטיין החלה לכהן כחברה בדירקטוריון הבנק ביום 2 ביוני 2021.

חברי הנהלת הבנק ותחומי אחריותם

גבריאלי טייטל	מנהל כללי מ-26 ביולי 2019, בעל תואר ראשון בכלכלה ומדעי המדינה מאוניברסיטת תל אביב. יו"ר דירקטוריון א.ב. שקד לבן (1997) 04 בע"מ. חבר ועדת הביקורת של איגוד הבנקים. 2008-2019 סמנכ"ל בבנק מסד, ראש אגף בנקאות ונכסי לקוחות (עד 8 בדצמבר 2019) 2007-2008 סגן מנהל סניף ראשי תל אביב בבנק הבינלאומי 2006-2007 מנהל מנהלת השילוב של חברות בנות בקבוצת הבנק הבינלאומי 2002-2006 מנכ"ל בנק עצמאות למשכנתאות ולפיתוח בע"מ
איריס ניסנקורן	סגנית מנהל כללי מ-8 בדצמבר 2019, ראש אגף בנקאות ונכסי לקוחות. בעלת תואר ראשון במדעי החברה במגמת ניהול של האוניברסיטה הפתוחה. 2007-2019 מנהלת סניפים עסקיים בבנק הבינלאומי 1995-2007 רפרנטית אשראי במנהלת הסניפים ובמחלקה המסחרית בבנק הבינלאומי.
אלון שפירא	סגן מנהל כללי מנובמבר 2002, ראש אגף חשבות והחשבונאי הראשי. רואה חשבון, בעל תואר ראשון בחשבונאות וכלכלה ובעל תואר שני במנהל עסקים מאוניברסיטת תל אביב. חבר בדירקטוריון א.ב. שקד לבן (1997) 04 בע"מ.
רונית עוזיאל	סגנית מנהל כללי ממרץ 2016, ראש אגף אשראי. בעלת תואר B.A. במנהל עסקים (התמחות במימון) המכללה למנהל, המסלול האקדמי תל-אביב. בעלת תואר שני M.B.A. במנהל עסקים מאוניברסיטת Golden Gate, San Francisco, USA. 2015-2016 מנהלת אשראי, מחוז יובנק, הבינלאומי 2013-2015 מנהלת חטיבת אשראי וחברת הנהלה ב-UBANK. 2005-2013 מנהלת מחלקת קשרי לקוחות עסקיים, מנהלת המטה העסקי ומנהלת סקטור נדל"ן ובניה בבנק אוצר החייל.

מבקרת פנימית- גב' יעל רונן.

רואי החשבון המבקרים - KPMG סומך חייקין, רואי חשבון, החל משנת 2000.

הביקורת הפנימית

גב' יעל רונן, רו"ח מכהנת כמבקרת הפנימית הראשית של הבנק החל מיום 23 במאי 2011, ומשמשת כמבקרת פנימית בכל התאגידים הבנקאיים בישראל בקבוצת הבינלאומי. המבקרת הפנימית הינה בעלת תואר ראשון בכלכלה ופסיכולוגיה ומסלול בחשבונאות לבעלי תואר מטעם אוניברסיטת ת"א ובעלת תואר שני במשפטים במסלול האקדמי של המכללה למנהל. בתפקידיה הקודמים עסקה בניהול מחלקת סרבנס אוקסלי של חברת כלל ביטוח בע"מ והייתה מנהלת במחלקת ניהול סיכונים מערכות מידע במשרד רואי החשבון KPMG סומך חייקין, עם דגש על פעילויות ביקורת וייעוץ בתחום הבנקאי. המבקרת הפנימית הינה עובדת הבנק הבינלאומי ועומדת בתנאים הקבועים בסעיף 3(א) לחוק הביקורת הפנימית. המבקרת הפנימית ועובדיה משמשים בתפקידי ביקורת בלבד, ללא ניגוד עניינים, ופועלים בהתאם להוראות המבקר הפנימי כאמור בסעיף 146 (ב) לחוק החברות, הוראות סעיף 8 לחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992 (להלן "חוק הביקורת הפנימית") והוראת ניהול בנקאי 307.

דרך המינוי וכפיפות ארגונית

מינוי המבקרת הפנימית אושר בוועדת הדירקטוריון של הבנק ביום 13 באפריל 2011. הממונה בארגון על המבקרת הפנימית הינו יו"ר הדירקטוריון.

תכנית העבודה של הביקורת הפנימית

הביקורת הפנימית פועלת על פי תכנית עבודה רב שנתית לתקופה של ארבע שנים ותכנית עבודה שנתית הנגזרת ממנה, הכוללת את כל הפעילויות והישויות של הבנק. תכנית העבודה מבוססת על מתודולוגיה שיטתית של הערכת סיכונים ומביאה בחשבון, בין היתר, את הערכת הסיכונים כפי שבאה לידי ביטוי במסמך ה-ICAAP והערכות של הביקורת הפנימית בנוגע למוקדי הסיכון בפעילות הבנק, לרבות מוקדי סיכון לסיכונים תפעוליים, מעילות והונאות, ולמצאים שהועלו בביקורות קודמות שבוצעו על ידי ועל ידי גורמים חיצוניים. תכנית העבודה כוללת את הקצאת התשומות ואת התדירות לביצוע הביקורת בהתאמה לרמת הסיכון של הישויות/הפעילות המבוקרת. תכנית העבודה מובאת לדיון בוועדת הביקורת אשר ממליצה בפני הדירקטוריון על אישורה ומאושרת על ידי הדירקטוריון.

תכנית העבודה מותירה בידי המבקרת הפנימית הראשית את שיקול הדעת לסטות ממנה וכן לבצע ביקורות בלתי מתוכננות. שינויים מהותיים מתכנית העבודה שאושרה, מובאים לדיון בפני ועדת הביקורת. היקף משרות

כאמור, המבקרת הפנימית הינה עובדת הבנק הבינלאומי ומועסקת במשרה מלאה. מספר העובדים העוסקים בביקורת הפנימית של הבנק עמד בשנת 2021 על כ-4.7 משרות בממוצע. היקף משרות זה, נגזר מתכנית העבודה הרב-שנתית ותגבור על ידי מיקור חוץ.

עריכת הביקורת

עבודת הביקורת הפנימית מבוצעת על פי דרישות החוק השונות, לרבות חוק הביקורת הפנימית, פקודת הבנקאות, כללי הבנקאות (הביקורת הפנימית), הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו לרבות הוראת ניהול בנקאי תקין 307 והנחיות של גופים רגולטוריים אחרים.

הוראת ניהול בנקאי תקין 307 מסדירה את נושא פונקציית הביקורת הפנימית בתאגידים הבנקאיים בהתאמה למסגרת העבודה של באזל, תוך חתירה לחיזוק עקרונות הממשל התאגידי. ההוראה מסדירה, בין היתר, את תפקידי הפונקציה, היקף פעילות, שיטות עבודתה והדיווחים שעליה להעביר.

הביקורת הפנימית מבצעת את עבודתה בהתאם לתקנים מקצועיים מקובלים שנקבעו על ידי הלשכה העולמית למבקרים פנימיים.

הדירקטוריון וועדת הביקורת, אשר בחנו את תכנית העבודה של הביקורת הפנימית ואת ביצועה בפועל, הניחו את דעתם כי הביקורת הפנימית של הבנק עומדת בדרישות האמורות.

גישה למידע

למבקר הפנימית ניתנת גישה מלאה לכל המידע הנדרש על ידה, כאמור בסעיף 9 לחוק הביקורת הפנימית, ובכלל זה גישה מתמדת ובלתי אמצעית למערכות המידע של הבנק, לרבות נתונים כספיים.

דין וחשבון המבקר הפנימי הראשי

דוחות הביקורת הפנימית, לרבות דיווחים תקופתיים, מוגשים בכתב. דוחות הביקורת הפנימית מוגשים למנכ"ל ולחברי ההנהלה הממונים על היחידות/הנושאים המבוקרים, ועל פי קריטריונים שנקבעו בנהלי הדירקטוריון ליו"ר ועדת הביקורת וליו"ר הדירקטוריון. דוחות ביקורת משמעותיים, לפי העניין נדונים בישיבות אצל מנכ"ל הבנק. דוחות הביקורת מובאים בפני ועדת הביקורת של הבנק ונדונים לפי העניין. הדיווחים התקופתיים של הביקורת הפנימית כוללים דיווח רבעוני, דיווח חצי שנתי ודיווח שנתי. הדיווח הרבעוני כולל תקצירים של כל דוחות הביקורת שהופצו ברבעון שחלף, ומוגש למנכ"ל ולחברי הנהלת הבנק, ליו"ר ולחברי ועדת הביקורת וליו"ר הדירקטוריון. הדיווח החצי שנתי והדיווח השנתי של הביקורת הפנימית כוללים דיווח בדבר ביצוע תכנית העבודה למול התכנון, רשימה של כל דוחות הביקורת שהופצו בתקופה המדווחת, תמצית מהממצאים המהותיים שהועלו בדוחות הביקורת ובדיווח השנתי, הערכה של אפקטיביות הבקרה הפנימית, ודיווח בדבר ממצאי המעקב אחר תיקון הליקויים העולים מדוחות הביקורת. לחברי הדירקטוריון נמסרים עותקי פרוטוקולים של ועדות הביקורת, על מנת להביא את תוכן הדיונים לידיעת חברי הדירקטוריון, שאינם חברים בוועדת הביקורת. במקרים של ממצאים חמורים במיוחד, נמסר דווח מיידי למנכ"ל, ליו"ר ועדת הביקורת וליו"ר הדירקטוריון. הדיווח על סיכום הפעילות של הביקורת הפנימית לשנת 2020 נדון בוועדת הביקורת של הבנק ביום 11 באפריל 2021. הדיווח של הביקורת הפנימית למחצית הראשונה של שנת 2021 נדון בוועדת הביקורת של הבנק ביום 17 באוקטובר 2021. הדיווח של הביקורת הפנימית לשנת 2021 ידון במהלך שנת 2022.

הערכת הדירקטוריון את פעילות המבקר הפנימי

לדעת הדירקטוריון וועדת הביקורת, היקף, אופי ורציפות הפעילות ותכנית העבודה של המבקר הפנימית הינם סבירים בנסיבות העניין, ויש בהם כדי להגשים את מטרות הביקורת הפנימית בתאגיד.

תגמול

תגמול המבקר הפנימית מבוצע על ידי הבנק הבינלאומי ומתבצע חיוב של הבנק בגין שירותי הביקורת. להערכת דירקטוריון חברת האם, תגמול המבקר הולם את משרתה. להערכת הדירקטוריון, אין בתגמול המבקר הפנימית כדי לגרום להטייה בשיקול דעתה המקצועי.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים בבנק

נושאי המשרה העוסקים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק הינם מנכ"ל הבנק, מר גבריאל טייטל והחשבונאי הראשי, רו"ח אלון שפירא.

בהתאם להוראות SOX 302, מידי רבעון מתכנסת ועדת גילוי, בראשות מנכ"ל הבנק ובהשתתפות חברי ההנהלה של הבנק ומתאם הגילוי הראשי. ועדת הגילוי דנה בנושאים מהותיים שעשויה להיות להם השלכה על נתוני הדוחות הכספיים, וכן בליקויים שנתגלו במערך הבקרה על דיווח כספי ומעקב אחר תיקון אותם ליקויים.

בטרם מובאים הדוחות הכספיים לדיון במליאה, נערכים דיונים מקדימים בהנהלת הבנק ובוועדת הגילוי. בנוסף, מתקיים דיון בסוגיות מהותיות, ככל שהתעוררו בהכנת הדוחות הכספיים ובמדיניות החשבונאית שיש ליישם, בהשתתפות המנכ"ל, החשבונאי הראשי ורואה החשבון המבקר של הבנק.

הדירקטוריון הסמיך את ועדת הביקורת לשמש כוועדה לבחינת הדוחות הכספיים. בראש ועדת הביקורת מכהנת דירקטורית חיצונית, רוב חבריה הינם בכשירות של דירקטורים בלתי תלויים והינם בעלי יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים.

בהתאם להחלטת הדירקטוריון, נדרש כי יכהנו בוועדת הביקורת לפחות שני דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית. בוועדת הביקורת מכהנים הדירקטורים כמפורט להלן:

1. גב' קרן אצלמן- יו"ר ועדת הביקורת. דירקטורית חיצונית ובעלת מיומנות חשבונאית ופיננסית.
2. מר שמואל זיו זוסמן⁸ - דירקטור חיצוני ובעל מיומנות חשבונאית ופיננסית.
3. גב' אלה גולן⁹ - בעלת מיומנות חשבונאית ופיננסית.
4. מר שמריהו בן צור.
5. מר יעקב אייזנר - דירקטור חיצוני ובעל מיומנות חשבונאית ופיננסית.
6. פרופ' בני לאוטרבך - דירקטור חיצוני ובעל מיומנות חשבונאית ופיננסית.
7. מר נחמן ניצן¹⁰ - בעל מיומנות חשבונאית ופיננסית.
8. מר אריה פורת¹¹ - דירקטור חיצוני ובעל מיומנות חשבונאית ופיננסית.

כמדי רבעון, קיימה ועדת הביקורת של הדירקטוריון, בישיבתה ביום 27 בפברואר 2022, דיון בהפרשה להפסדי אשראי, לצורך אישור ההפרשות להפסדי אשראי וההפרשות בגין ירידת ערך בתיק הנוסטרו בטרם יובאו הדוחות הכספיים לאישור הדירקטוריון. כמו כן בישיבתה זו דנה ועדת הביקורת בממצאי ועדת הגילוי לפי הוראות SOX. הדיון התקיים בהשתתפות המנכ"ל, החשבונאי הראשי ורואה החשבון המבקר של הבנק.

בישיבה זו וועדת הביקורת של הדירקטוריון קיימה דיון מקדמי מפורט בטיטוט הדוחות הכספיים. בדיון נדונו גם סוגיות עיקריות, ככל שהתעוררו בהכנת הדוחות הכספיים והמדיניות החשבונאית שיושמה. ועדת הביקורת המליצה לדירקטוריון לאשר את הדוחות הכספיים לאחר שגיבשה המלצות לדירקטוריון בכל הנושאים הנדרשים בתקנות ניירות ערך ובהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים.

וועדת הביקורת מעבירה לדירקטוריון את המלצותיה לעניין אישור הדוחות הכספיים זמן סביר לפני הדיון בדירקטוריון ומדווחת לו על כל ליקוי או בעיה אם וככל שהתגלו במהלך הבחינה הנעשית על ידה.

במסגרת הליך אישור הדוחות הכספיים על ידי ועדת הביקורת והדירקטוריון, מועברות טיטוט של הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון לעיונם ולהערותיהם של הדירקטורים, מספר ימים לפני מועד הישיבה הקבועה לדיון בדוחות הכספיים.

⁸ חדל לכהן כחבר הדירקטוריון ביום 20.12.21.

⁹ חדלה לכהן כחברת הדירקטוריון ביום 02.06.21.

¹⁰ החל לכהן כחבר הדירקטוריון ביום 12.12.21.

¹¹ החל לכהן כחבר הדירקטוריון ביום 20.12.21.

הדירקטוריון הוא האורגן המופקד על בקרת העל בבנק. הדירקטוריון, בישיבתו ביום 3 במרס 2022, דן באישור הדוחות הכספיים של הבנק, בהשתתפות חברי הנהלת הבנק, לרבות המנכ"ל, החשבונאי הראשי ורואה החשבון המבקר. בתום הדיון קיבל הדירקטוריון את המלצות וועדת הביקורת כאמור לעיל, והתקבלה החלטת הדירקטוריון בדבר אישור הדוחות הכספיים של הבנק.

שכר רואי החשבון המבקרים

(סכומים מדווחים באלפי ש"ח) (1) (2) (3)

בשנת 2020	בשנת 2021	
1,128.6	1,128.6	עבור פעולות הביקורת ⁽⁴⁾ - רואי חשבון המבקרים
-	353.2	עבור שירותים אחרים - רואי חשבון המבקרים
10.0	10.0	עבור פעולות ביקורת בחברות בנות - רואי חשבון מבקרים
1,138.6	1,491.8	סה"כ שכר רואי חשבון המבקרים

(1) דיווח של הדירקטוריון לאסיפה הכללית השנתית על שכר רואי החשבון המבקרים בעבור פעולות הביקורת ועבור שירותים נוספים לביקורת, לפי סעיפים 165 ו-167 לחוק החברות, התשנ"ט - 1999.

(2) שכר רואי החשבון המבקרים כולל תשלומים על פי חוק מע"מ.

(3) כולל שכר ששולם ושכר שנצבר.

(4) ביקורת דוחות כספיים שנתיים, סקירת דוחות ביניים, ביקורת הבקרה הפנימית על הדוח הכספי וביקורת דוח התאמה למס הכנסה.

שכר הטבות לנושאי משרה

להלן פירוט השכר, תשלומי המעביד והפרשות כל אחד מחמשת נושאי המשרה הבכירים בבנק ליום 31 בדצמבר 2021 ו-2020 (סכומים מדווחים באלפי ש"ח):

בשנת 2021							
שם	תפקיד	משכורת	מענק ⁴⁾	שווי רכב	פיצויים, תגמולים, פנסיה, קרן השתלמות, חופשה, ביטוח לאומי והטבות נוספות	סה"כ משכורות והוצאות נלוות	הלוואות שניתנו בתנאים רגילים *
אילן בצרי	- יו"ר הדירקטוריון ¹⁾	232	-	-	-	232	
גבריאלי טייטל	- מנכ"ל הבנק	954	231	60	276	1,521	
איריס ניסנקורן	- סמנכ"ל, ראש אגף בנקאות וניהול נכסי לקוחות	705	146	55	219	1,125	106
אלון שפירא	- סמנכ"ל, ראש אגף חשבות והחשבונאי הראשי	723	129	55	203	1,110	
רונית עוזיאל	- סמנכ"ל, ראש אגף אשראי	653	145	54	143	995	
רון כהן ⁷⁾	- מנהל מחלקת שיווק ופיתוח עסקי-בנקאות קמעונאית	528	48	-	131	707	16

בשנת 2020							
שם	תפקיד	משכורת	מענק ⁴⁾	שווי רכב	פיצויים, תגמולים, פנסיה, קרן השתלמות, חופשה, ביטוח לאומי והטבות נוספות	סה"כ משכורות והוצאות נלוות	הלוואות שניתנו בתנאים רגילים *
גבריאלי טייטל	- מנכ"ל הבנק	884	133	58	283	1,358	
איריס ניסנקורן ⁶⁾	- סמנכ"ל, ראש אגף בנקאות וניהול נכסי לקוחות	738	82	54	252	1,126	167
אלון שפירא	- סמנכ"ל, ראש אגף חשבות והחשבונאי הראשי	717	76	56	219	1,068	
רונית עוזיאל	- סמנכ"ל, ראש אגף אשראי	651	76	54	189	970	
רון כהן ⁷⁾	- מנהל מחלקת שיווק ופיתוח עסקי-בנקאות קמעונאית	519	75	-	274	868	52

- * הלוואות ניתנו בתנאים דומים לאלו שניתנו לכלל עובדי הבנק, אשר סכומיהם נקבעו לפי קריטריונים אחידים. הלוואה לאיריס ניסנקורן נלקחה בחברת האם.
- ** היקף המשרה של נושאי המשרה הבכירה הוא 100%.
- *** לנושאי המשרה הבכירה אין החזקות בהון הבנק.
- **** התנאים לניהול החשבונות בבנק לנושאי המשרה הבכירה, לרבות כל הפעילות במסגרתם, דומים לתנאים ללקוחות אחרים בעלי מאפיינים דומים.

- (1) מר אילן בצרי - עד ליום ובדצמבר 2021.
- (2) שכרו של יו"ר הדירקטוריון, מר בנצי אדירי, החל מה- 1 בדצמבר 2021, משולם על ידי הבנק הבינלאומי בע"מ.
- (3) כמבקר הפנימי בבנק משמשת גב' יעל רון שהינה המבקרת הפנימית הראשית של הבנק הבינלאומי בע"מ. שכרה משולם על ידי הבנק הבינלאומי.
- (4) בהתאם לאישור הדירקטוריון, סכום המענק עשוי להשתנות. ראה מדיניות תגמול חברי הנהלה.
- (5) העובד אינו נושא משרה בכירה ונכלל בהסכם קיבוצי של עובדי הבנק במדיניות התגמול. בהתאם למדיניות התגמול של עובדי הבנק בהסכם הקיבוצי תהליך תשלום המענק בגין 2021 מבוצע ברבעון השני של שנת 2022. במסגרת הטבות אחרות בשנת 2020 שולם לעובד חלק יחסי בתגמול נדחה שמומש בסך 79 אלפי ש"ח, וכן נרשמה הפרשה לזמן ארוך בסך כ-55 אלפי ש"ח בגין יתרת יחידות הפאנטום שנותרו לזכות העובד עם סיום תכנית "אופציות פאנטום" במסגרת החלת הסכם העבודה החדש. בשנת 2021 עקב הפסקת תכנית "אופציות פאנטום" לא שולם רכיב זה כתגמול נדחה. יתרה ההפרשה לזמן ארוך בגין יתרת יחידות הפאנטום ל-31.12.21 עומדת על כ-57 אלפי ש"ח.

מר גבריאל טייטל - מועסק בבנק בהסכם אישי בתוקף מיום 15 ביוני 2008 לתקופה קצובה עד יום 14 ביוני 2011. החל ממועד זה החוזה נמשך לתקופה נוספת בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומסיבה כלשהי, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת ששה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק, יהיה זכאי לפיצויי פיטורין בגובה 100% משכרו האחרון או 200% משכר האחרון לפני החתימה על ההסכם האישי, הגבוה מביניהם. תקופת הגבלת התחרות בתשלום הינה בת שלושה חודשים מיום סיום עבודתו בבנק. משכורתו צמודה למדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידה במדד לא תהיה הקטנה בהתאם של השכר, אולם שיעור ירידת המדד יקוזז משיעור עליית המדד הבאה.

גב' איריס ניסנקורן - מועסקת בבנק בהסכם אישי בתוקף מיום 8 בדצמבר 2019. ההסכם הינו לתקופה בלתי קצובה וכל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומסיבה כלשהי, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שלושה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתה בבנק תהיה זכאית לפיצויי פיטורין שייקבעו בהתאם לנסיבות המקרה, כמפורט להלן. במקרה של סיום העסקה כתוצאה מהתפטרות, היא תהיה זכאית לפיצויי פיטורין בסכום המכפלה של שכרה החודשי האחרון במספר שנות עבודתה הן בבנק הבינלאומי והן בבנק. במקרה של סיום העסקה כתוצאה מפיטורין: (א) אם שכרה החודשי האחרון נמוך מ-200% משכרה האחרון בהסכם הקיבוצי - היא תהיה זכאית לפיצויי פיטורין בשיעור של 200% משכרה הקיבוצי האחרון עבור שנות עבודתה הן בבנק הבינלאומי והן בבנק; (ב) אם שכרה החודשי האחרון יעמוד על 200% או יותר משכרה האחרון בהסכם הקיבוצי - היא תהיה זכאית לפיצויי פיטורין בשיעור של 100% על התקופה מיום תחילת עבודתה בבנק הבינלאומי ועד היום בו הגיעה לשכר חודשי העומד על 200% ומעלה משכרה האחרון בהסכם הקיבוצי, ובגין יתר התקופה שחרור קופות בלבד. תקופת הגבלת התחרות בתשלום הינה בת שלושה חודשים מיום סיום עבודתה בבנק. משכורתה צמודה למדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידה במדד לא תהיה הקטנה בהתאם של השכר, אולם שיעור ירידת המדד יקוזז משיעור עליית המדד הבאה.

גב' רונית עוזיאל - מועסקת בבנק בהסכם אישי בתוקף מיום 1 בפברואר 2016. החל ממועד זה החוזה נמשך לתקופה נוספת בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומסיבה כלשהי, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שלושה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתה בבנק, תהיה זכאית לפיצויי פיטורין בהתאם לסכום שהופרש לקופת הפיצויים האישית שלו ללא השלמת עתודות. תקופת הגבלת התחרות בתשלום הינה בת שלושה חודשים מיום סיום עבודתה בבנק. משכורתה צמודה למדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידה במדד לא תהיה הקטנה בהתאם של השכר, אולם שיעור ירידת המדד יקוזז משיעור עליית המדד הבאה.

מר אלון שפירא - מועסק בבנק מיום 1 ביולי 1997 בהסכם קיבוצי ובהסכם אישי בתוקף מיום 1 באוגוסט 2009 לתקופה קצובה עד יום 31 ביולי 2012. החל ממועד זה החוזה נמשך לתקופה נוספת בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומסיבה כלשהי, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת ששה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק, יהיה זכאי לפיצויי פיטורין בגובה 100% משכרו האחרון או 200% משכר האחרון לפני החתימה על ההסכם האישי, הגבוה מביניהם. תקופת הגבלת התחרות בתשלום הינה בת שלושה חודשים מיום סיום עבודתו בבנק. משכורתו צמודה למדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידה במדד לא תהיה הקטנה בהתאם של השכר, אולם שיעור ירידת המדד יקוזז משיעור עליית המדד הבאה.

עסקאות עם בעלי שליטה וצדדים קשורים

1. לפירוט יתרות ותמצית תוצאות עסקיות עם בעלי עניין וצדדים קשורים ראה גם באור 29 לדוחות הכספיים.
2. עסקאות עם בעלי שליטה:

הסכם למתן שירותי מחשוב עם חברת מתף- מחשוב ותפעול פיננסי בע"מ (להלן- "מתף"), חברה בת בשליטה מלאה של הבנק הבינלאומי. על פי ההסכם, שירותי המחשב הבנקאיים ללקוחות הבנק ניתנים באמצעות מתף. מתף נותנת שירותי מחשוב (פיתוח, תחזוקה, ציוד קווי נתונים ועוד), שיטות ותהליכים (נהלים, חוזרים ועוד) ותפעול (מסלקה דואר ועוד).

מתף מספקת במסגרת ההתקשרות את שירותי המחשוב והתפעול בהיקף ובסטנדרטים הנהוגים בקבוצת הבנק הבינלאומי. השירות כולל את כל שירותי המחשב, הן בתכנה והן בחומרה, עדכוני גרסאות, תמיכה בהוראות הרגולציה ודווחים לציבור ולמפקח על הבנקים, תחזוקה וחיידוש הציוד בכל אתרי הבנק, אבטחת מידע והשקעות בפרויקטים עתידיים. הבנק אינו משקיע ואינו מהווה השקעות בחומרה ובפיתוח. עלות השירות כפי שנקבעה בהסכם תשולם על ידי הבנק לחברת מתף לפי חלק מהוצאותיה המיוחס לו על פי חלקו בהיקף הפעילות בקבוצה. בנוסף לשירותי מחשוב ותפעול של מתף מקבל הבנק שירותים בנקאיים נוספים הניתנים באמצעות הבנק הבינלאומי. לפרטים נוספים ראה באור 22 לדוחות הכספיים.

פרטים על בעלי השליטה בבנק

בעלי המניות בבנק במועד פרסום הדוחות הכספיים הם: הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ המחזיק ב-51% מהון המניות המונפק והנפרע וחברת מסד (אחזקות) בע"מ (בשליטת הסתדרות המורים בישראל) המחזיקה ב-49% מהון המניות המונפק והנפרע.

מעורבות ותרומה לקהילה

בנק מסד, המתמחה בהענקת שירותים פיננסיים לציבור המורים ועובדי ההוראה, רואה עצמו מחויב לפעול למען קהילת המורים ועובדי ההוראה בעיקר בתחומי החינוך והחברה. בשנת 2009 הצטרף הבנק לקרן "אתנה" כשותף אסטרטגי. הקרן והבנק שמו להם כמטרה להעצים את המורים בישראל ולקדם את מעמדם המקצועי ולהעניק להם כלים להעצמה אישית, על ידי יישום תכנית מחשב נייד לכל מורה בישראל. במהלך שנה זו המשיך הבנק ללוות עמותות וארגונים חברתיים שונים הן בפעילויות העשרה לעובדי הוראה והן בפעילויות לילדים בסיכון.

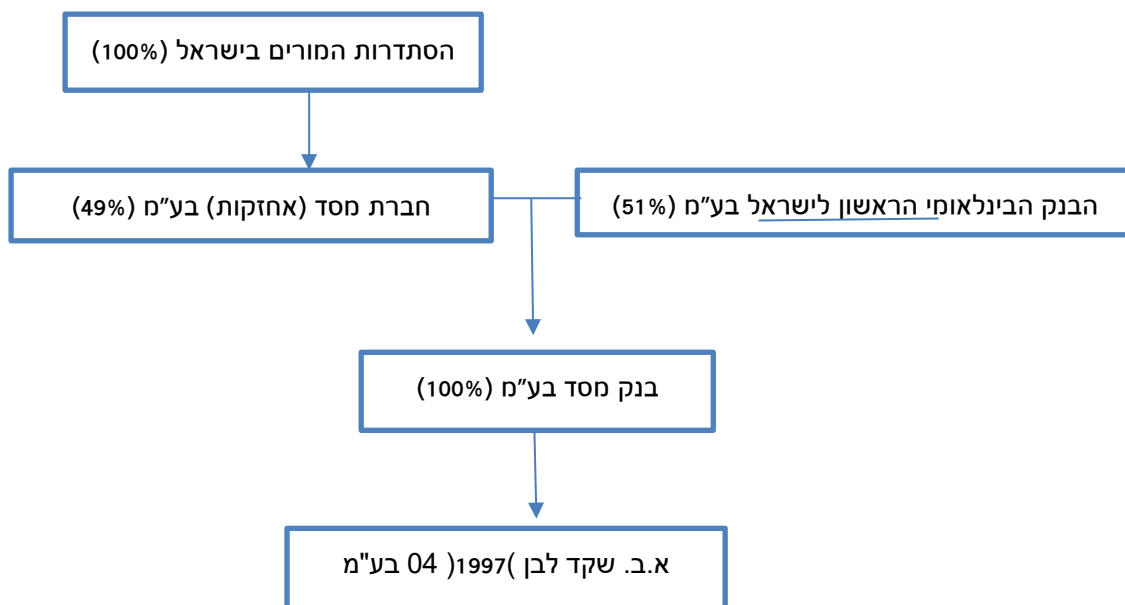
הבנק שותף אסטרטגי מזה כ-13 שנים בעמותת "אתנה- ארגון כלים דיגיטלי לכל מורה". העמותה והבנק שמו להם כמטרה להעצים ולקדם את מעמדם המקצועי של המורים בישראל ולהעניק להם כלים להעצמה אישית. במסגרת תכנית חולקו השנה כ-2,700 מחשבים ניידים ואייפדים למורים ולמורי החינוך המיוחד בכ-29 רשויות ברחבי הארץ. במסגרת התכנית מראשיתה חולקו מחשבים ניידים לכ-30,000 מורות/מורים וגננות ב-2,939 בתי ספר וגני ילדים ב-174 ישובים וערים ברחבי הארץ בצירוף קורסי הכשרה מקצועיים.

בנוסף, הבנק שותף במיזם "המורה של המדינה" מראשיתו, במסגרתו נבחרים 18 מורים מצטיינים מתוך אלפי מועמדים ונבחרו על ידי וועדה ציבורים בה חברים אנשי ציבור מתחומים שונים ומנכ"ל בנק מסד נוטל בה חלק. בנוסף הבנק החל לשתף פעולה עם עמותת שיעור אחר, עמותה המקדמת שוויון הזדמנויות בקרב ילדים מהפריפריה באמצעות שילוב מתנדבים מעולם התעסוקה בבתי הספר. סניפים רבים נרתמו למהלך והחלו להעניק שיעורים לבתי ספר נבחרים. עוד הבנק מסייע לעמותת אלומות אור המקדמת את תחום החינוך המיוחד בסיוע והשתתפות בהכשרות מקצועיות לצוות החינוכי. כל זאת במקביל ליוזמות מקומיות התנדבותיות העולות מהשטח. כחלק מהחזון, מהאסטרטגיה ומהערכים של קבוצת הבינלאומי, הבנק רואה עצמו מחויב למעורבות פעילה בחברה ובקהילה, לצד המנהיגות העסקית ויוזמה בתחום הכלכלי. קבוצת הבינלאומי מקיימת פעילות קהילתית מגוונת ורחבת-היקף, בדגש על ילדים ונוער בסיכון ואוכלוסיות במיקוד, המוצאת ביטוי במעורבות חברתית ובפעילות התנדבותית ענפה. עובדי ומנהלי הבנק נוטלים חלק פעיל בהתנדבות חשובה זו.

פרטים נוספים

210	רכוש קבוע
210	ההון האנושי
211	מדיניות תגמול
212	הסכמים מהותיים ונושאים אחרים
212	דירוג הבנק על ידי חברות דירוג
213	מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על הבנק
213	מגזרי הפעילות הפיקוחיים- פרטים נוספים
220	שיפורים טכנולוגיים וחדשנות

תרשים שליטה ואחזקות

פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם

בנק מסד בע"מ (להלן: "הבנק") נוסד בשנת 1977 על ידי בנק הפועלים ומרכז הסתדרות המורים בישראל והתאגד כחברה בע"מ לפי פקודת החברות. במועד הקמתו הועברו לבנק הנכסים וההתחייבויות של מסד חברה הדדית להלוואות וחסכונות בע"מ, חברה שהוקמה בשנת 1927 על ידי מרכז הסתדרות המורים בישראל כאגודה שיתופית והתאגדה כחברה בע"מ בשנת 1953. במועד הקמתו יועד הבנק לספק שירותים בנקאיים לציבור ייחודי של המורים והגננות בישראל. החל משנת 1988 פועל הבנק כתאגיד בנקאי בעל רישיון "בנק", לפי הוראות חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א - 1981. ביום 14 במאי 2008 הושלמה עסקת מכירת החזקותיו של בנק הפועלים (51%) בהון המניות המונפק והנפרע של בנק מסד לבנק הבינלאומי הראשון לישראל. זאת בהתאם להסכם שנחתם בין בנק הפועלים לבין הבנק הבינלאומי הראשון לישראל ביום 25 בספטמבר 2007. הבנק פועל באמצעות 14 סניפים ו-8 שלוחות והוא מספק מגוון רחב של שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיו.

חברות מוחזקות של בנק מסד בע"מ ליום 31 בדצמבר 2021

א.ב. שקד לבן (1997) 04 בע"מ, חברה שרכשה נכסים ומשכירה אותם לבנק. בבעלות מלאה של הבנק.

רכוש קבוע

העלות המופחתת ליום 31 בדצמבר 2021 הסתכמה ב- 24.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-25.46 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2020.

המבנים בהם מתנהלים עסקי הבנק, הינם בבעלות הבנק או בבעלות חברת הנכסים שלו או בשכירות לתקופות שכירות שונות. בבעלות הבנק 4 מבנים בשטח של כ- 1,980 מ"ר המשמשים כסניפים. בנוסף למבנים בבעלותו, הבנק מחזיק בשכירות מבנה בשטח של כ- 1,570 מ"ר המשמש כמשרדי הנהלה ו- 19 מבנים בשטח של כ- 3,120 מ"ר המשמשים כסניפים.

בהתאם להסכם מיום 22 בפברואר 2021 נמכר נכס המקרקעין בנתניה בתמורה ל- 8.8 מיליוני ש"ח. הנכס סווג בדוחות הכספיים לשנת 2020 כנכס המוחזק למכירה. הבנק הכיר ברווח הון בסך כ- 4.9 מיליוני ש"ח.

המשאב האנושי

הנהלת הבנק מכירה בחשיבות ההון האנושי בעבודה והשפעתו על ביצועי הבנק. הנהלת הבנק רואה חשיבות רבה בשיפור שביעות הרצון וחיזוק המחויבות הארגונית של העובדים, זאת על ידי תמיכה בהתפתחות העובד וקידומו המקצועי לאורך זמן.

מחלקת משאבי אנוש רואה את יעדה בהשגת יעדי העסקיים של הבנק תוך טיפוח ההון האנושי ושיפור איכותו, וזאת על ידי גיוס עובדים בעלי השכלה גבוהה, השלמת השכלתם של עובדים קיימים תוך השתתפות בהוצאות לימודיהם, השקעה בחניכה ופיתוח הדרכה מתאימה.

הבנק משקיע מאמצים רבים בשיפור מקצועיות העובדים, הן מבחינת קידום העובד בסולם התפקידים במערכת והן לשיפור השירות. לצורך כך מקיים הבנק מערכת הכשרה מקצועית בכל נושאי הבנקאות לעובדים בכל הרמות - החל מעובדים חדשים וכלה במנהלים. מערך ההדרכה כולל קורסים ברמות שונות, השתלמויות וקורסים בכירים.

בשנת 2021 עברו עובדי הבנק 1,030 ימי הדרכה, ובממוצע כל עובד בבנק עבר 4.3 ימי הדרכה בשנה. הבנק מייחס חשיבות רבה לרווחת העובד ובני משפחתו, הנובעת הן מתחושת המחויבות העמוקה שלו כלפי ציבור העובדים והן מתוך הכרה בהשפעה שיש לפעילות זו על תפקוד העובד ויחסו למקום עבודתו.

סך המשרות בבנק

מצבת כח האדם בבנק, כולל כח-אדם חיצוני, ביום 31 בדצמבר 2021 כללה 257 עובדים בהשוואה ל-268 ביום 31 בדצמבר 2020. מספר העובדים על בסיס ממוצע חודשי כללי בשנת 2021 - 261 עובדים בהשוואה ל-275 עובדים בשנת 2020. מספר המשרות הגיע בסוף שנת 2021 ל-257 משרות, בהשוואה ל-268 משרות בסוף שנת 2020. מספר המשרות על בסיס ממוצע חודשי בשנת 2021 עמד על 261 משרות, בהשוואה ל-275 משרות בשנת 2020.

משרות כח אדם ממוצעות לפי מגזרי פעילות:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2020	שינוי
221	233	(5.2%)
3	2	50.0%
27	30	(10.0%)
5	5	-
3	3	-
2	2	-
261	275	(5.1%)

מגזר משקי בית

מגזר בנקאות פרטית

מגזר עסקים קטנים וזעירים

מגזר עסקים בינוניים

מגזר עסקים גדולים

מגזר ניהול פיננסי

סך הכל

נתונים אודות עלות ושכר למשרת עובד בבנק (באלפי ש"ח)

שנת 2021	שנת 2020	
326.5	315.7	עלות למשרת עובד (ללא מענק)
377.9	330.3	עלות למשרת עובד (כולל מענק)
214.2	213.0	שכר למשרת עובד (ללא מענק)
257.2	224.8	שכר למשרת עובד (כולל מענק)

מאפייני המשאב האנושי

הגיל הממוצע של עובדי הבנק בשנת 2021 הוא 47 בהשוואה ל-46 בשנת 2020. ממוצע וותק העובדים בבנק בדצמבר 2021 הוא 19 שנים בהשוואה ל-18 שנים לדצמבר 2020. בשנת 2021 לא חלה עלייה משמעותית בשיעור העובדים האקדמאיים בבנק. מתוך כלל עובדי הבנק שיעור העובדים האקדמאיים בדצמבר 2021 הוא 77% בהשוואה ל-78% בדצמבר 2020.

תכנית תגמול לעובדי הבנק

שכרם של עובדי הבנק צמוד להסכם השכר הנהוג בבנק הפועלים.

הסכם השכר בין הנהלת הבנק לבין ארגון העובדים של הבנק שנחתם בשנת 2020 לשנים 2018-2022, כולל, בין היתר, את הרכיבים הבאים:

- בנוסף למנגנוני הקידום ועליית השכר השוטפים הנהוגים בבנק, תשולם לעובדים, שהוגדרו בהסכם, תוספת שכר שקלית קבועה שתשולם ב-3 פעימות בשנים 2018-2022 וחלקה מותנית בביצועי העסקיים של הבנק.
 - העובדים קיבלו מענק חתימה חד-פעמי בשנת 2020 בעלות כוללת של 1.9 מיליוני ש"ח.
 - תכנית להענקת יחידות פנטום לעובדים שהייתה נהוגה בבנק, הומרה לתשלום שכר והפרשות סוציאליות לעובדים הזכאים בעלות דומה.
- עלויות השכר הגלומות בהסכם העבודה כלולות בעלויות השכר בדוחות הכספיים.

מענק שנתי

הבנק מתגמל את עובדיו אחת לשנה בהתאם לביצועי תשואת הבנק באופן מדורג.

לגילוי בדבר מדיניות התגמול של הבנק - ראה פרק משנה "גילויים פיקוחיים נוספים" בפרק "מידע כספי" באתר האינטרנט של הבנק.

הקוד האתי

דירקטוריון הבנק אישר במהלך חודש דצמבר 2020 את הקוד האתי העדכני של הבנק, במטרה להטמיע נורמות התנהגות ראויות בקרב מנהלי הבנק ועובדיו וליצור תשתית לתרבות ארגונית אשר משלבת מצוינות עסקית עם מצוינות ערכית. הקוד האתי משמש מסמך הצהרתי מחייב בכל פעילות הבנק, כלפי לקוחותיו, כלפי עובדיו וכלפי סביבתו. בקוד האתי נקבעו ערכים מרכזיים ואופן יישומם בחיי היומיום של העובד. הקוד מפורסם בפורטל הבנק ובאתר הבנק באינטרנט ומחולק במעמד קליטת עובד לעבודה. לבנק ועדת אתיקה בראשות חבר הנהלה המשמש כראש אגף בנקאות קמעונאית ובאחריותה דיון בנושאים אתיים והטמעת ערכי הקוד האתי בקרב עובדי הבנק.

הסכמים מהותיים ונושאים אחרים

1. מכרז החשב הכללי למתן הלוואות לעובדי הוראה ומענקים מותנים לסטודנטים להוראה

ביום 20 ביוני 2021 זכה הבנק במכרז של החשב הכללי למתן הלוואות לעובדי הוראה ומענקים מותנים לסטודנטים להוראה במוסדות להכשרת עובדי הוראה. תקופת ההתקשרות הינה ל-5 שנים עד ליום 30 ביוני 2026, כאשר החשב הכללי רשאי להאריך את ההסכם לתקופה נוספת של עד 36 חודשים. במסגרת המכרז, הבנק הפקיד ביום 12 ביולי 2021 סך של 826 מיליוני ש"ח לחשבון מיוחד של החשב הכללי, אשר יוחזר לבנק בתוספת הצמדה בניכוי 1% לשנה. במסגרת המכרז תועמדה לעובדי ההוראה הלוואות מחשבון החשב הכללי האמור, באמצעות הבנק. לאחר תום ההתקשרות יוחזר לבנק הסכום שיוותר בחשבון הפקדון. החל ממועד זה, מידי תום רבעון קלנדרי, יוחזר לבנק הסכום שנתקבל מהחזרי קרן באותו הרבעון, בתוספת הצמדה מיום הפקדת הפקדון. ההלוואות שתינתנה הינן בסכום מירבי של עד 40 אלפי ש"ח ולתקופות זמן של עד 10 שנים, בהתאם לסוג ההלוואה. ההלוואות הינן ללא הצמדה ונושאות ריבית בשיעורים הנקבעים על ידי החשב הכללי. בנוסף, יעביר הבנק מענקים מותנים לסטודנטים להוראה מחשבון מיוחד של החשב הכללי בגבולות הקצאה מתקציב המדינה (לא מכספי הפקדון). המענק המותנה יהפוך למענק מלא רק בהתקיים קריטריונים שנקבעו על ידי משרד החינוך. במקרה של אי מימוש תנאי המענק, יהפוך המענק המותנה להלוואה לסטודנט, בתנאים שנקבעו על ידי החשב הכללי. סך הפקדון בסך 618 מיליוני ש"ח שהופקד במסגרת המכרז הקודם, הוחזר במלואו לבנק לאחר הצמדה למדד.

2. שירותי תפעול

הסכם למתן שירותי מחשוב עם חברת מתף- מחשוב ותפעול פיננסי בע"מ (להלן- "מתף"), חברה בת בשליטה מלאה של הבנק הבינלאומי. על פי ההסכם, שירותי המחשב הבנקאיים ללקוחות הבנק ניתנים באמצעות מתף. מתף נותנת שירותי מחשוב (פיתוח, תחזוקה, ציוד קווי נתונים ועוד), שיטות ותהליכים (נהלים, חוזרים ועוד) ותפעול (מסלוקה דואר ועוד).

מתף מספקת במסגרת ההתקשרות את שירותי המחשוב והתפעול בהיקף ובסטנדרטים הנהוגים בקבוצת הבנק הבינלאומי. השירות כולל את כל שירותי המחשב, הן בתכנה והן בחומרה, עדכוני גרסאות, תמיכה בהוראות הרגולציה ודווחים לציבור ולמפקח על הבנקים, תחזוקה וחדוש הציוד בכל אתרי הבנק, אבטחת מידע והשקעות בפרויקטים עתידיים. הבנק אינו משקיע ואינו מהווה השקעות בחומרה ובפיתוח. עלות השירות כפי שנקבעה בהסכם תשולם על ידי הבנק לחברת מתף לפי חלק מהוצאותיה המיוחסות לו על פי חלקו בהיקף הפעילות בקבוצה. בנוסף לשירותי מחשוב ותפעול של מתף מקבל הבנק שירותים בנקאיים נוספים הניתנים באמצעות הבנק הבינלאומי. לפרטים נוספים ראה באור 22 לדוחות הכספיים.

דירוג הבנק

בוצע על ידי חברת מידרוג בע"מ במהלך חודש ינואר 2022. דירוג הבנק נותר Aa3. כיוון ההתפתחות של הערכת האיתנות הפיננסית הפנימית נותר יציב. דירוג הפקדונות לזמן ארוך נותר Aa1 ואופק הדירוג נותר יציב. דרוג הפקדונות לזמן קצר נותר P-1.

חקיקה ויוזמות רגולטוריות

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים שחלים על הבנק

להלן, בתמצית, פירוט של הוראות דין ויוזמות רגולטוריות אשר פורסמו ו/או נכנסו לתוקף במהלך תקופת הדוח, אשר משפיעות או עשויות להשפיע באופן מהותי על פעילות הבנק. הבנק בוחן את המשמעויות הכוללות של ההוראות והיוזמות האמורות על הכנסות הבנק והוצאותיו כמו גם את המשמעויות העסקיות והתפעוליות ארוכות הטווח. לחלק מהיוזמות יכולה להיות השפעה לרעה על הכנסות הבנק ו/או הוצאותיו. השפעה זו אינה ניתנת לכימות בשלב זה, הואיל והיא תלויה בגורמים שונים, לרבות התנהגות הלקוחות, פעילות המתחרים ושינויים רגולטוריים נוספים, וכמובן היקף השפעת מגיפת הקורונה, כאשר ביחס להוראות המצויות בשלבים לא סופיים, גם לא ניתן להעריך האם תפורסמנה ומה תהייה ההוראות הסופיות שתקבענה. אין באמור בפרק זה כדי לגרוע מהאמור ביתר פרקי וסעיפי הדוח, מקום שקיימת בו התייחסות נוספת להוראות הדין והיוזמות הרגולטוריות המפורטות להלן או לאחרות.

שעת חירום - משבר הקורונה

על רקע התפרצות נגיף הקורונה, החל מחודש מרס 2020 פורסמו על ידי בנק ישראל הקלות במטרה לאפשר לתאגידים הבנקאיים את הגמישות העסקית הנדרשת ולסייע למשקי הבית ולעסקים בנסיבות החריגות שנוצרו. כמו כן, פורסמו מספר מתווים לדחיית תשלומי הלוואות עבור כמה מגזרי פעילות (אשר במסגרת האחרון שבהם ניתן היה להגיש בקשות עד ליום 31 במרס 2021 לדחיית תשלומים עד ליום 31 במרס 2022).

עוד פרסם בנק ישראל, את צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירותי דמי כרטיס חיוב מידי, מכתב התראה של עורך דין ופעולה על ידי פקיד במוקד טלפוני) (הוראת שעה), התש"ף-2020, אשר הוחל על לקוחות יחידים ועסקים קטנים, ובמסגרתו הוכרזו שלושה שירותים בנקאיים כשירותים בני פיקוח - שירות דמי כרטיס חיוב מידי, מכתב התראה של עורך דין ופעולה על ידי פקיד במוקד טלפוני. הצו פקע ביום 13 באפריל 2021.

רשות ני"ע ורשות שוק ההון, פרסמו אף הן הקלות והסדרים שנועדו לאפשר ו/או להקל על מתן שירותים באמצעים דיגיטליים, ורגולטורים נוספים קבעו תהליכים שונים להתנהלות מרחוק מול הבנקים, בכפוף להסדרים שאושרו. עוד פורסמו, בין היתר, תיקון לחוק ההוצאה לפועל, הקובע הסדרים מיוחדים במטרה לסייע ליחידים ועסקים שנקלעו למצוקה בשל משבר הקורונה, ותקנות המחריגות שיקים שסורבו במהלך תקופת מסוימות ממנין שיקים מסורבים לעניין הגבלת החשבון. כמו כן, נדחו מועדי תשלום חודשי לחייבים מסוימים, בהתאם להודעת הכנס הרשמי והממונה על תהליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי.

תוקפן של חלק מההקלות האמורות פקע, מקצתן אושרו לצמיתות וחלקן עומדות עדיין בתוקפן, במועד פרסום דוח זה. להלן יפורטו העיקריות שבהן, אשר מרביתן פורסמו במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 250 - התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין, לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה). תוקפה של ההוראה האמורה פקע ביום 31 בדצמבר 2021 (להלן: "מועד תום התקופה"), למעט הקלות מסוימות אשר תוקפן הוארך, כמפורט להלן:

- הפחתת דרישות ההון הרגולטוריות החלות על הבנקים בנקודת אחוז אחת עד למועד תום התקופה. כמו כן, נקבע, כי ההקלה תחול למשך שנתיים נוספות ממועד תום התקופה, היינו עד ליום 31 בדצמבר 2023, ובלבד שיחסי ההון לא יפחתו מיחסי ההון במועד תום התקופה, או מיחסי ההון המזעריים שחלו על התאגיד הבנקאי טרם להוראת השעה, הנמוך מביניהם. בנוסף לאמור, נקבעה הקלה מסוימת עד ליום 30 ביוני 2022, בתנאים

מסוימים. נכון ליום 31 בדצמבר 2021 יחסי ההון הרגולטורי של הבנק גבוהים מאלו שנדרשו טרם הוראת השעה (פירוט לעניין זה ראו באור 221 בדוחות הכספיים).

- הנחייה בעניין מדיניות חלוקת הדיבידנד והרכישה העצמית של מניות בתקופת הוראת השעה. בהתאם לעדכון שפורסם ביום 30 בספטמבר 2021, הפיקוח הבהיר כי אי הוודאות והסיכון העולים ממשיבר הקורונה עדיין גבוהים ומקשים על היכולת לחזות את צרכי ההון לטווח הבינוני ולכן הם מחייבים המשך תכנון הון זהיר ושמרני. המפקח עודד את הבנקים לגישה זהירה ושמרנית בחלוקת דיבידנד או רכישה עצמית וציין כי לעמדתו, חלוקה בסכום הגבוה מ-30% מרווחי הבנק (בשנת 2020 ובשנת 2021) לא תיחשב כתכנון הון זהיר ושמרני. ההנחיה האמורה בוטלה ביום 1 בינואר 2022. עם זאת הבהיר הפיקוח כי בהקשר של החלטה על חלוקת דיבידנדים על התאגידים הבנקאיים לנקוט בזהירות ולהביא בחשבון כי קיימת עדיין מידה מסוימת של אי ודאות בשווקים (פירוט לעניין זה ראו באור 221 בדוחות הכספיים).

- הפחתת יחס המינוף הרגולטורי החל על התאגידים הבנקאיים בחצי נקודת האחוז. ההקלה תחול למשך שנתיים נוספות ממועד תום התקופה, היינו עד ליום 31 בדצמבר 2023, ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מהשיעור ביום 30 ביוני 2022, או מיחס המינוף המזערי הנדרש מהתאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם. (פירוט לעניין זה ראו באור 221 בדוחות הכספיים).

- הגדלת מגבלת האשראי לענף הבינוני והנדל"ן (כולל חביונות לתשתיות לאומיות) משיעור של 24% לשיעור של 26% מסך כל חביונות הציבור, והמגבלה כאמור, בניכוי החביונות לתשתיות לאומיות, הוגדלה משיעור של 20% לשיעור של 22% מסך כל חביונות הציבור. ההקלה בתוקף עד לתום 24 חודשים מיום 31 בדצמבר 2025, ובלבד שבמהלך אותם 24 חודשים שיעור החבות לא יעלה על הגבוה מבין שיעורה ביום 31 בדצמבר 2025 ושיעור המגבלה הענפית קודם להקלה.

- הקלות בנושא ניהול מסגרות אשראי בחשבונות עו"ש פקעו במועד תום התקופה.

- ניתנה ארכה להגשת דוחות כספיים הנדרשים לצורך העמדת אשראי ללווים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 311, וזאת עד ליום 28 בפברואר 2022.

- ביום 30 בספטמבר 2021, בוטלה ההקלה שאפשרה אישור הלוואה לדיוור שלא לצורך רכישת זכות במקרקעין עד לשיעור מימון של 70%.

- בהתאם לתיקון מיום 18 בינואר 2022 להוראת השעה תוקנה הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 355 בנושא המשכיות עסקית, ונקבע כי בשל חשש ממשי לפגיעה בבריאות הציבור עקב התפשטות נגיף הקורונה, רשאי תאגיד בנקאי לקבוע כי ככלל השירותים הבנקאיים בסניפים יינתנו בכפוף לתיאום תור מראש, וכי לא כל הסניפים יהיו פתוחים לקהל, בכפוף לתנאים מסוימים, תיקון זה היה בתוקף עד ליום 28 בפברואר 2022.

בנקאות

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 443 - פקדונות ללא תנועה וחשבונות שבעליהם נפטרו

ההוראה פורסמה ביום 15 בנובמבר 2020, במטרה לייעל את הליכי האיתור של פקדונות ללא תנועה (פקל"ת) ושל חשבונות שבעליהם נפטרו. ההוראה מחייבת הקמת פונקציה לטיפול בפקל"ת וקובעת את אחריות הדירקטוריון וההנהלה הבכירה לעבודתה, מרחיבה את החובות החלות על תאגידים בנקאיים לצורך איתור בעלי פקל"ת, תוך קביעת מדרג של פעולות איתור נדרשות והוראות בנושא יצירת קשר, וכוללת הוראות ביחס לחשבונות שבעליהם נפטרו וביחס לשוכרי כספות שנותק עמם הקשר. ההוראה נכנסה לתוקף שנה לאחר פרסומה.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 311א - ניהול אשראי צרכני

ההוראה פורסמה ביום 2 בפברואר 2021 ומטרתה להבטיח פעילות נאותה, הוגנת ושקופה של תאגידים בנקאיים וסולקים מול לקוחותיהם, בהיבט של שיווק אשראי צרכני, לשם מזעור הסיכון ההתנהגותי (conduct risk) ומניעת התממשותם של סיכונים אחרים. ההוראה מרכזת את דרישות הפיקוח על הבנקים מהמערכת הבנקאית בפעילותה מול לקוחות צרכניים, וכוללת הוראות בעניין תפקידי הדירקטוריון וההנהלה בקשר עם התווייתה של אסטרטגיית

ניהול ושיווק אשראי צרכני ועיגונה במסמך מדיניות ובנהלים, אשר יכסו את כל ההיבטים של האשראי הצרכני ברמת הלוח, הוראות ביחס לאופן השיווק של אשראי צרכני וביחס לתהליכים לאישור אשראי זה. ההוראה נכנסה לתוקף ביום 2 בנובמבר 2021, למעט הסעיפים העוסקים בשיווק אשראי, שנכנסו לתוקפם ביום 2 במאי 2021.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 420 - משלוח הודעות בתקשורת

בהתאם לעדכון להוראה, שפורסם ביום 6 ביוני 2021, במטרה לשפר את השירות ללקוחות ולהוזיל עלויות נקבע, בין היתר, כי על תאגיד בנקאי לבחור את ערוץ התקשורת המתאים למשלוח הודעה מסוימת ללקוח שהצטרף לשירות משלוח הודעות בערוצי תקשורת, בהתאם לרמת מהותיות המידע והמהירות הנדרשת למסירתו. לצורך כך, על התאגיד הבנקאי לבחון את צרכי הלקוחות בהתאם לנסיבות ובהתחשב בהיבטי הגנת הפרטיות, ובין היתר לבחון האם קיים צורך לאפשר ללקוח לקבל את המידע באופן מידי ונגיש והאם קיים ללקוח צורך במעקב, שמירה והדפסה של ההודעה. כמו כן, נקבעה רשימה סגורה של הודעות אותן הבנק נדרש לשלוח ללקוח הן בערוץ תקשורת המאפשר ללקוח מעקב, שמירה והדפסה של ההודעה והן בערוץ תקשורת המאפשר מסירת הודעות באופן מידי ונגיש, כדוגמת מסרונים. העדכון יכנס לתוקפו שנה מיום פרסומו.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 359A - מיקור חוץ

ההוראה, אשר אפשרה לתאגיד בנקאי לבצע פניה יזומה, באמצעות מתווכים, אל משקי בית לצורך הפנייתם לקבלת אשראי בהתקיים אחד התנאים שהיו מנויים בהוראה, עודכנה ביום 21 ביוני 2021 ומאפשרת עתה מתן תגמול למתווכים, בכפוף לכך שהתאגיד הבנקאי מיישם את דרישות הוראה A311 הנוגעות לשיווק אשראי צרכני. העדכון נכנס לתוקף ביום פרסומו.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 314A - ניהול הסדרי חוב ותהליכי גבייה של חובות מהותיים בקשיים

ההוראה פורסמה ביום 30 בספטמבר 2021, במטרה להסדיר את אופן הטיפול, הדיווח והסמכויות ביחס לחובות בקשיים העולים על 50 מיליון ש"ח, או בסכום נמוך יותר, העומד בפרמטרים כמותיים או איכותיים שהתאגיד הבנקאי הגדיר לעניין זה. ההוראה כוללת הוראות ממשי תאגידי בנושא, לרבות חובה להגדיר מדיניות, יעדים ומבנה ארגוני שיכלול "פונקציה ייעודית" וכן מפרטת את הצעדים שיש לנקוט לפני שחוב הופך לבעייתי, החל משלב החיתום ודרך תהליכי זיהוי מוקדם וצעדים מפחיתי סיכון, טרם העברת החוב לטיפול הפונקציה הייעודית. ההוראה תכנס לתוקפה ביום 1 באפריל 2022.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 250A - מעבר מרבית ליבור

ההוראה פורסמה ביום 30 בספטמבר 2021 ומפרטת עקרונות ליישום המעבר לרביות בסיס אלטרנטיביות לרביות הליבור, אשר הפסיקו להתפרסם בתחילת שנת 2022 עבור מרבית המטבעות (רבית הליבור למטבע הדולר תוסיף להתפרסם, עבור תקופות מסוימות, עד חודש יוני 2023). במסגרת ההוראה נדרש הבנק, בין היתר, להפסיק להתקשר בחוזים חדשים מבוססי ליבור בהקדם האפשרי, ולא יאוחר מיום 31 בדצמבר 2021, לבחור רביות בסיס אלטרנטיביות, בהתחשב בהמלצות הגופים הבינלאומיים הרלוונטיים ולתעד את שיקוליו לבחירה וכן לעדכן את לקוחותיו בדבר הפסקת פרסום הרבית ומשמעויותיה. לפרטים נוספים, ראה גילוי על היערכות להפסקת השימוש בליבור, בפרק סקירת הסיכונים, סיכון רבית.

שוק הון

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 460 - הצגת נתוני פעילות בפיקדון ני"ע

ההוראה פורסמה ביום 23 בדצמבר 2021, והיא קובעת פורמט אחיד להצגת מידע ונתונים ללקוח אודות פיקדון ניירות הערך שלו בתאגיד הבנקאי, במטרה לשפר את יכולתו של הלקוח לקבל החלטה מושכלת באשר לאפיק ההשקעה המיטבי עבורו ביחס לחלופות השקעה אחרות. ההוראה כוללת, בין היתר, פירוט של סוגי המידע והנתונים שעל התאגיד הבנקאי להציג ללקוח, וכן את המועדים והפורמט בהם יוצג המידע. בנוסף, עבור לקוח המקבל שירותי ייעוץ השקעות נדרש להציג בין היתר גם את מידת החשיפה. ההוראה תכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2023.

הגברת התחרותיות

תיקון מס' 27 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) בעניין מעבר של לקוח בין תאגידים בנקאיים והוראת ניהול בנקאי תקין מס' 448 - העברת פעילות פיננסית של לקוח בין בנקים באופן מקוון

התיקון פורסם בחודש מרס 2018, כחלק מחוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2019), התשע"ח-2018, ונכנס לתוקפו ביום 22 בספטמבר 2021. בהתאם לתיקון, על הבנקים לאפשר העברת פעילות פיננסית של לקוח מהבנק בו היא מתנהלת ("הבנק המקורי") לבנק אחר ("הבנק הקולט"), באופן מקוון, נוח, אמין ומאובטח, ובלא גביית תשלום מהלקוח בעד הליך זה, בתוך 7 ימי עסקים מהמועד שבו קיבל הבנק המקורי הודעה על אישור בקשת הלקוח בידי הבנק הקולט. בחודש דצמבר 2019, פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 448 - העברת פעילות פיננסית של לקוח בין בנקים באופן מקוון, המפרטת את הכללים שעל הבנק המקורי והבנק הקולט ליישם במסגרת הטיפול בבקשתו של הלקוח לניוד חשבונו. ההוראה תוקנה ביום 17 באוגוסט 2021 ובין היתר, הורחבו חובות הגילוי ללקוח במסגרת התהליך, נוספו סעיפים המתייחסים להעברת פעילות הלקוח בשיקים ועודכנו סעיפים הנוגעים לאופן יישום התהליך בכללותו. כמו כן, פורסמו כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (העברת פעילות פיננסית של לקוח בין בנקים) (תיקון), התשפ"א-2021, הקובעים את סוגי החשבונות וסוגי הפעילויות הפיננסיות עליהם יחול התיקון האמור ואת משך תקופת הניתוב של פעילויות פיננסיות מסוימות על ידי הבנק המקורי.

ביום 9 בפברואר 2021, פורסם תיקון לחוק סליקה אלקטרונית וחוק שיקים ללא כיסוי, המסדיר את העברת הפעילות הפיננסית בין בנקים בכל הנוגע לשיקים, ובמסגרתו אף נקבע עיצום כספי בסך של 50,000 ש"ח בגין הפרת הוראה מהוראות החוק. סעיף העיצום הכספי נכנס לתוקפו ביום 1 במאי 2021.

בנקאות פתוחה

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 368 - יישום תקן של בנקאות פתוחה בישראל פורסמה ביום 24 בפברואר 2020, בהמשך להוראות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017, ובמטרה לקדם את רפורמת הבנקאות הפתוחה, המאפשרת ללקוחות לתת לצדדים שלישיים גישה למידע הפיננסי שלהם, באופן דיגיטלי ומאובטח. ההוראה נכנסה לתוקף ביום 18 באפריל 2021, לעניין מידע אודות חשבון העו"ש, מועדי תחילה מדורגים ומאוחרים יותר נקבעו לעניין מידע אודות כרטיסי חיוב ומתן הוראת תשלום חד פעמי בשיקים; מידע אודות חסכונות, פקדונות ואשראי, ומידע אודות ניירות ערך (לגבי לא הוגדר מועד).

ההוראה חלה על בנקים וחברות כרטיסי אשראי, וכוללת הוראות לגבי יישום בנקאות פתוחה (הן לגבי העברת מידע והן לגבי הוראות תשלום), בעניין: ממשל תאגידי, אופן קבלת הסכמת הלקוח להעברת מידע או למתן הוראת תשלום, כללים לרמת שירות, עקרונות לניהול סיכונים אבטחת מידע והגנת הסייבר, החובות החלות על בנקים

וחברות כרטיסי אשראי שיבחרו לפעול גם כצרכן מידע או כיוזם תשלומים, אופן הטיפול בפניות לקוחות והדיווחים הנדרשים לפיקוח.

בעקבות חקיקת חוק שירות מידע פיננסי, התשפ"ב- 2021 ("החוק"), פרסם בנק ישראל, ביום 2 בפברואר 2022, טיוטה עדכנית לעדכון הוראת הנב"ת, במטרה להתאים את ההוראה להוראות החוק, לרבות הרחבת סוגי נותני שירות מידע פיננסי אשר יוכלו לקבל גישה למידע פיננסי של לקוח, בהסכמתו, כמו כן, ביום 17 בינואר 2022 פרסם בנק ישראל חוזר המעדכן חלק ממועדי התחילה שנקבעו בהוראת הנב"ת, במטרה להתאים להוראות החוק.

חוק שירות מידע פיננסי, התשפ"א-2021

החוק, אשר פורסם ביום 18 בנובמבר 2021, יוצר הסדרה מקיפה ואחידה של פעילות שירות מידע פיננסי. בהתאם לחוק, מתן השירות יהיה טעון רישיון או אישור מאת המאסדר הרלוונטי של נותן השירות (המפקח על הבנקים, לעניין בנק, סולק ותאגיד עזר). עוד נקבע, כי לא יתאפשר לנותן שירות לעסוק בשירותי השוואת עלויות או תיווך, כהגדרתם בחוק, ביחס למוצרים ושירותים פיננסיים אותם הוא (או צדדים קשורים אליו) מספק ללקוחותיו. החוק כולל הוראות ביחס לפעילותם וחובותיהם של הגופים נותני שירותי המידע הפיננסי ושל "מקורות המידע" (הכוללים, בהתאם לחוק, בנקים, סולקים, תאגידי עזר, גוף מוסדי (קופות גמל וחברות ביטוח), בעל רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי, בעל רישיון למתן אשראי ובעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי), לרבות בעניין הגנת הפרטיות, השימוש במידע, אבטחתו וקבלת הסכמות לשימוש בו, גביית תמורה, מניעת ניגודי עניינים והוראות צרכניות. החוק קובע מועדי תחולה מדורגים למקורות מידע וסוגי מידע שונים, שהמוקדם בהם ביום 14 ביוני 2022, ביחס למידע אודות חשבונות תשלום וכרטיסי חיוב, שמקורו בבנק, תאגיד עזר או סולק.

נושאים שונים

הגנת הפרטיות

לאחרונה ניכרת בארץ ובעולם מגמת עלייה בהיקף הרגולציה בתחום הגנת הפרטיות. בינואר 2021, פורסמה להערות הציבור על ידי צוות משותף של רשות הגנת הפרטיות, רשות התחרות והרשות להגנת הצרכן ולסחר הוגן, הצעת מדיניות בנושא אימוץ הזכות לניוד מידע אישי (data portability). בדין הישראלי, זכות זו עשויה לאפשר לאדם פרטי לבקש להעביר לחזקתו באופן מקוון, מידע שנאגר בענייניו על ידי גוף מסוים, כך שיהיה ניתן לבצע בו שימושים נוספים או חוזרים.

במרס 2021, פרסמה רשות הגנת הפרטיות טיוטה להערות הציבור של גילוי דעת בנושא חובת צמצום מידע אישי, המצוי במאגרי המידע של ארגונים שונים, הן פרטיים והן ציבוריים, במטרה להביא לצמצום האיסוף, השמירה והשימוש במידע עודף, על מנת לצמצם את הסיכון לפגיעה בפרטיות ולהפחת חובות אבטחת מידע.

באפריל 2021, פרסמה רשות הגנת הפרטיות מסמך בנושא פרטיות באמצעי תשלום מתקדמים להעברת כספים ולתשלום בבתי עסק, במסגרתו הדגישה הרשות כי יש לקבל את הסכמת המשתמשים לרישום ולשימוש באמצעים אלה, על מנת לאפשר למשתמשים לשלוט על המידע הנוגע אליהם ועל פרטיותם באופן מיטבי.

במאי 2021, פרסמה רשות הגנת הפרטיות גילוי דעת להערות הציבור, בנוגע למונחים "מידע" ו-"ידיעה על ענייניו הפרטיים של אדם" בחוק הגנת הפרטיות, לרבות דוגמאות לאלמנטים ונתונים הנחשבים מידע אישי המוגן על פי חוק הגנת הפרטיות בעידן הדיגיטלי.

בינואר 2022, פרסמה רשות הגנת הפרטיות מסמך המכיל המלצות בנוגע למינוי ממונה הגנה על הפרטיות הרלוונטי לארגונים האוספים ומעבדים מידע אישי. המסמך מספק סט כלים וקווים מנחים בכל הנוגע לתחומי האחריות של ממונה על הגנת הפרטיות בארגון, תחומי הידע וההכשרה הנדרשים ממי שמכהן בתפקיד זה וכן מתייחס למעמדו בארגון. מונה ממונה הגנה על הפרטיות קבוצתי.

בינואר 2022 פורסמה הצעת חוק ממשלטית לתיקון חוק הגנת הפרטיות (תיקון מס' 14), התשפ"ב- 2022. ההצעה כוללת, בין היתר, צמצום משמעותי של חובת הרישום של מאגרי מידע, התאמה של הגדרות בחוק להתפתחויות

הטכנולוגיות והחברתיות, והרחבת סמכויות הפיקוח והאכיפה של הרשות להגנת הפרטיות, והסמכתה להטיל עיצומים כספיים בסכומים שבין 1,000 ש"ח ועד ל- 3.2 מיליון ש"ח (כתלות בנסיבות עיבוד המידע ובחומרת ההפרה).

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 336 - שעבוד נכסי תאגיד בנקאי

לאור הגידול בהיקף ובמגוון הפעילויות שבגינן תאגידים בנקאיים נדרשים לשעבד נכסים, פורסם ביום 15 ביוני 2021 תיקון להוראה, המבטל את ההגבלה הרגולטורית הכמותית על שעבוד נכסי תאגיד בנקאי. חלף זאת הוגדרו בהוראה דרישות לניהול נאות של שעבוד נכסים, על מנת לשמור על איזון ראוי בין הצורך לנהל את עסקי התאגיד הבנקאי לבין הצורך להגן על זכויות המפקידים בעת חדלות פירעון, ובין היתר נקבע כי על דירקטוריון התאגיד הבנקאי להתוות את האסטרטגיה בנושא נכסים משועבדים ולאשר את המדיניות שקבעה ההנהלה בנושא. בדצמבר 2021 אושרה מדיניות קבוצתית בחברת האם.

ממשל תאגידי

הוראת נוהל בנקאי תקין מס' 301 - דירקטוריון

בהתאם לעדכון להוראה, שפורסם ביום 18 בינואר 2022, על דירקטוריון הבנק לקבוע מדיניות בדבר שיעור הגיוון המגדרי בו לשם מתן ייצוג מגדרי הולם בדירקטוריון, לרבות טווח הזמן ואבני הדרך להשגת היעד. קביעת מדיניות לשיעור הגיוון המגדרי תבוצע בתוך 6 חודשים ממועד הפרסום והשגת יעד הגיוון המגדרי שנקבע יבוצע בתוך שלוש שנים ממועד אישור המדיניות.

מגזרי הפעילות הפיקוחיים - פרטים נוספים

לתיאור של מגזרי הפעילות ראה באור 24 לדוחות הכספיים ופרק מגזרי פעילות בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

מבנה התחרות במגזרי הפעילות ושינויים החלים בהם

מגזר משקי הבית

רמת התחרות על מגזר משקי הבית, נמצאת במגמת עלייה מתמדת בשנים האחרונות - הן במערכת הבנקאית והן מול גופים חוץ בנקאיים. כחלק מההתמודדות על נתח השוק, מתבצעים בקבוצה שינויים נדרשים, לרבות התאמת ההיערכות בתחומים הבאים:

- שימת דגש על פיתוח השירותים הישירים של הבנק; מסד און ליין, אפליקציה מתקדמת, מכשירים לשירות עצמי לרבות האפשרות לפתיחת באופן מקוון.
- פעילות שיווקית ממוקדת בקהל היעד, המושתתת על מערכות מיכוניות תומכות.
- התאמות במערך הסינוף בהתאם להתפתחויות באוכלוסיות היעד של הקבוצה ועל פי אזורי פוטנציאל.
- חיזוק הקשר האישי ומערכת היחסים עם הלקוח.
- במקביל, ממשיך הבנק להתמקד באוכלוסיות מטרה ספציפיות בקרב מגזר משקי הבית, בעיקר אוכלוסיית המורים ובני משפחותיהם בפיזור רחב.

הבנק פועל לחיזוק מעמדו במגזר משקי הבית תוך התמחות באוכלוסיית המורים ובני משפחותיהם. המהווה נדבך מרכזי באסטרטגיה העסקית הרב שנתית של הבנק. הבנק שואף לשימור והגדלת הפעילות בקרב לקוחות קיימים, לרבות לקוחות דואליים, שחלק מפעילותם הפיננסית מתנהלת בבנקים אחרים. כמו כן, ממשיך הבנק בגיוס של לקוחות חדשים מקרב אוכלוסיות המטרה של הבנק, ובצעדים לייעול ושיפור התשתיות הקמעונאיות. התהליכים הבאים מתבצעים ו/או מתוכננים להתבצע במהלך העסקים לשם מימוש אסטרטגיה זו:

- חיזוק התפיסה ממוקדת הלקוח, תוך התאמת הצעות הערך, המוצרים, רמת השירות וערוצי ההפצה להעדפות ולצרכים הפיננסיים של כל לקוח.
- ניהול מושכל של הרשת הקמעונאית בתפיסה רב-ערוצית, המתבססת הן על מערך סניפי בפריסה הולמת, והן על הרחבה מתמדת של שירותי הבנקאות הישירה, לרבות מכשירים אוטומטיים מתקדמים, אתר האינטרנט והאפליקציות הסלולריות שנמצאות בתהליך מתמיד של הרחבת השירותים הבנקאיים הכלולים בהן בין היתר: הרחבת השירות התכתבות עם בנקאי לכלל לקוחות הבנק פתיחת האפשרות להגשת בקשה להלוואה באפליקציה ועוד.
- ייזום שיטתי מבוסס מאגרי נתונים כלפי לקוחות בכל תחומי הפעילות, לרבות שירותי ניהול חשבון, פעילות השקעות וייעוץ, אשראי צרכני ומשכנתאות.
- פעילות המשכנתאות של לקוחות הבנק מתבצעת באמצעות חברת האם והשירות ניתן על ידי דלפקי משכנתאות המוצבים בחלק מסניפי הבנק.

מגזר הבנקאות הפרטית

- הפעילות במגזר הבנקאות הפרטית המתאפיין ברמת תחרות גבוהה.
- על רקע זה, ולנוכח רמת סיכון האשראי הנמוכה יחסית הגלומה בפעילות במגזר הבנקאות הפרטית, התחרות על לקוחות אלו חריפה ודינאמית מאוד. תחרות זו באה לידי ביטוי בהקצאת משאבים ניכרת להעלאת רמת השירות והייעוץ ללקוחות הבנקאות הפרטית, בהכשרה מקצועית לעובדים, בהרחבה מתמדת של סל המוצרים, בשדרוג של המערכות הטכנולוגיות תומכות ההחלטה, בהטבות בתנאי ניהול חשבון, בשחיקה ברמות המחירים והעמלות, במבצעי פרסום רבים ודגש על שירות אישי ויצירת מעטפת שירות מותאמת ללקוח.
- על מנת לשפר את היערכות ההבנק בטיפול בפלח העליון של הבנקאות הפרטית, הקים הבנק מרכזי ייעוץ איזוריים המעניקים שירותי ייעוץ ללקוחות הפרימיים ב הבנק מרכזי הייעוץ מאפשרים לבנק לתת שירותי ייעוץ מתקדמים ואיכותיים תוך כדי ניצול הייתרון המקצועי של יועצי ההשקעות במרכזי הייעוץ.
- המגזר פועל באמצעות מערך הסינוף של הבנק. לקוחות הבנקאות הפרטית מקבלים שירות ביחידות מובדלות בסניפי הבנק, אשר מספקות את מכלול השירותים הבנקאיים במודל שירות אשר מותאם באופן ייחודי לאופי פעילותם של הלקוחות ולצרכיהם. השירותים ניתנים על ידי בנקאים ויועצים אשר הוכשרו להעניק את השירות לפלח זה.
- הבנק פועל תדיר לשיפור תהליכים ולהכנסת שיפורים טכנולוגיים במטרה לשפר את רמת השירות ולהרחיב את סל המוצרים, כולל שידרוג ופיתוח השירותים הניתנים באינטרנט ובסלולר, כגון, שדרוג זירת שוק ההון באפליקציה הסלולרית, פתיחת האפשרות להצטרפות ליעוץ השקעות דרך אתר האינטרנט שירות ADVISE ME. המאפשר ליועץ ההשקעות לשלוח הצעות לפעולות ישירות ללקוח באמצעות האפליקציה הסלולרית.

מגזר העסקים הקטנים והזעירים

- התחרות על מגזר העסקים הקטנים והזעירים נמצאת במגמת התחזקות בשנים האחרונות.
- הבנק מתחרה במגזר העסקים הקטנים והזעירים מול כלל הבנקים אך עם זאת מרחיב את פעילותו מול המגזר. כמו כן, קיימת תחרות מצד גופים פיננסיים שונים, ובהם חברות כרטיסי האשראי, חברות לסינג וחברות ביטוח. הבנק ממקד את הפעילות במגזר העסקים הקטנים תוך ניצול היתרון במקצועיות, זמינות ומהירות תגובה.
- לקוחות הבנק במגזר העסקים הקטנים הינו ממגוון רחב של ענפי משק בעלי נפח פעילות עסקי נמוך.

מגזר העסקים הבינוניים

- התחרות על לקוחות מגזר העסקים הבינוניים במערכת הבנקאית הולכת וגוברת. התחרות מתבטאת ברמת השירות ובמהירות התגובה, ברמת המחירים והעמלות ובתנאים להעמדת מימון. הבנקים מתחרים ביניהם ביכולת להגיב במהירות וביעילות לצרכים המשתנים של כל לקוח, באיכות השירותים וכח האדם המקצועי ובפיתוח

מוצרים בנקאיים מתוחכמים וחדשניים. בנוסף לכך, קיימת תחרות מצד גופים חוץ בנקאיים, כגון חברות הביטוח, חברות למימון והאפשרות לגייס הון בשווקים בארץ ובחו"ל.

- מרבית הלקוחות במגזר העסקים הבינוניים בישראל מנהלים חשבונות במספר בנקים, מה שמגביר את התחרותיות על לקוחות אלה. גם דרישות הון רגולטוריות, המגבילות את הבנקים בפעילותם מול לקוחות עסקיים גדולים והחמרתן בשנים האחרונות, מובילות את המערכת הבנקאית להתמקד בלקוחות אלו, בעיקר בתחום ה-Middle Market.
- כחלק מהמיקוד העסקי, הבנק מנצל יתרון תחרותי לגודל. הפעילות מול העסקים הבינוניים מרוכזת בחמישה מרכזים עסקיים במטרה לתת מענה מקצועי, זמין ומהיר לצרכים העסקיים.
- גם בפעילות הפאסיבית קיימת תחרות על לקוחות מגזר ה-Middle Market, הן מול בנקים והן מול גופים חוץ-בנקאיים המתמחים בשוקי ההון והכספים (לרבות חברות הביטוח, בתי ההשקעות וכיו"ב).
- לקוחות הבנק במגזר העסקים הקטנים והבינוניים הינו ממגוון רחב של ענפי משק. היקף האשראי ברמת לקוח הינו עד 50 מ' ש"ח.

שיפורים טכנולוגיים וחדשנות

מערך טכנולוגיות המידע של קבוצת הבנק מתפעל ומתחזק את התוכנה והחומרה של מערכות הליבה והדיגיטל של השרתים המרכזיים והמבוצרים ושל תחנות הקצה, את רשת התקשורת והטלפוניה וכן את כל הציוד הייעודי והנלווה הקשור לטכנולוגיית המידע בסניפים וביחידות המטה של חברות הקבוצה.

הנושאים העיקריים בתחום התשתית הטכנולוגית בשנת 2021

דיגיטל וחדשנות

- הגשת בקשה לערבות בנקאית - השקת שירות חדש באתר הבנק ללקוחות פרטים ועסקיים, המאפשר הגשת בקשה לערבות בנקאית, כולל אפשרות לצירוף נוסח ערבות מבוקש. בנוסף, נוספה האפשרות לבצע הזמנת ערבות דיגיטלית לחשכ"ל.
- השקת שירות המאפשר הזמנת כרטיס חיוב בהוראה טלפונית ומשלוח הכרטיס בדואר ישירות לבית הלקוח.
- התכתבות עם בנקאי - הרחבת מגוון הפעולות הניתנות לביצוע באמצעות שירות זה, על מנת להרחיב את השירות והתמיכה בלקוחות.
- שיפור מגוון אפשרויות לפתיחה וניהול חשבון מקוון - הוספת שירות לפתיחת חשבון משותף באופן מקוון.
- במסגרת שיפור השירות ללקוחות בתחום המשכנתאות, ניתן להגיש בקשה לקבלת משכנתא בערוצים הדיגיטליים (מותאם מובייל) וכן להגיש בקשה למחזור פנימי באמצעות אתר האינטרנט.

ארנקים דיגיטליים

שילוב שירות חדש המאפשר ללקוחות הבנק תשלום מסוג Tap&Pay, באמצעות ארנקים דיגיטליים Apple Pay, Google Pay וכן מאפליקציית הבנק באמצעות ארנק Fibi Pay.

דאטה

- הוטמעה פלטפורמת NLP (Natural Language Processing).
- הוטמעה מערכת לפיתוח והטמעה של מודלים של Machine learning I AI.
- הוטמעה מערכת ל-Self service BI לשימוש עובדי הידע בארגון.

חיזוק יכולות דיגיטליות בפעילות בשוק ההון

- במערכת פיבי Wise לניהול והצגת התיק הפנסיוני של הלקוח בערוצי הדיגיטל הושקו שירותים נוספים, הן באתר והן באפליקציה.

- שירות חיוב חשבון במס בגין פעילות בשוק ההון - השירות הורחב, כך שהוא מאפשר ללקוחות לדחות את חיוב חשבונם במס המשולם לרשויות המס בישראל, בגין פעילות במכשירים פיננסיים ובניירות ערך.
- הרחבת שירות SmartTrade על ידי הוספת תעודות סל זרים (ETF) וניירות ערך זרים של חברות נוספות וכן מניות שנסחרות בארה"ב שלא במדדים המובילים.
- בוצעו שיפורים ב"זירת נגזרים" שבאזור שוק ההון באתר הבנק, המאפשרים ללקוחות המורשים לפעול בנגזרי מעו"ף ודולר, לתכנן ולבצע אסטרטגיות בקלות וביעילות.
- ניהול אסטרטגיות מעו"ף - השקת כלי ייחודי ללקוחות, המאפשר לתכנן ולבצע אסטרטגיות שונות באופציות בישראל ובהתאם לשלוח הוראות בניירות ערך. השימוש בכלי האסטרטגיות החווייתי, מאפשר הצגת אפשרויות לאופציות שניתן לרכוש/למכור, בדיקת האסטרטגיות בשילוב נתונים עדכניים ועוד.
- במסגרת השיפורים והחידושים שמבצע הבנק בתחום שוק ההון, נוסף שירות העברת הוראות PREMARKET למניות הנסחרות בבורסות ארה"ב, לכלל הלקוחות הרשאים לפעול בשוק המניות האמריקאי ופועלים באמצעות אתר האינטרנט. השירות מאפשר ללקוחות לסחור בניירות ערך זרים, בהתאם לציפיות או לחדשות שהגיעו לידי המשקעים, עוד לפני פתיחת המסחר הרשמית.

שיפור השירות ללקוח

- הבנק הרחיב את שירות MultiBank ומאפשר ללקוחות שירות מקיף לריכוז המידע שלהם מחשבונותיהם בבנקים אחרים, באופן מרוכז באפליקציית הבנק. במערכת מומשו יכולות מתקדמות, לרבות ביצוע Drill Down של פריטי מידע, יכולות סיכום ותצוגה גרפית של הנתונים ועוד.
- שירות Swift GPI המהפכני, שודרג וכעת מוצעת ללקוחות מעטפת שירות דיגיטלית שלמה ובלעדית לבנק. הלקוחות יכולים לעקוב בזמן אמת אחר סטטוס העברות מט"ח יוצאות, באמצעות ממשק גרפי חדשני וייחודי.
- הושקה מערכת פיבי WISE 360 - תכנון פיננסי דיגיטלי, המשמשת לניהול כלל הנכסים הפיננסיים וההתחייבויות ומאפשרת ללקוחות הבנק ליהנות משירות ניהול הון אישי באתר ובאפליקציה.

אוטומציה וחדשנות

- אוטומציית תהליכים מבוססי רובוטים (RPA) - הרחבת שילוב הרובוטים בתהליכים עסקיים ותפעוליים לשיפור השירות ללקוחות ולהתייעלות, כדוגמת תהליך קליטת בקשות יועצי משכנתאות, ישירות לשלב האישור העקרוני.
- הפעלת מערך התפעול ללא מגע יד מפעיל - מיכון תהליכי עיבוד ותפעול ידניים, שמטרתו לפנות את המפעילים לביצוע פעולות ניטור ובקרה, טיפול בתקלות והפחתת הסיכון שבטיפול הידני.

אבטחת מידע

- ממשקי ניהול ואבטחה לארגונים מקוונים שהושקו במהלך שנת 2021.
- ניטור מאפייני האבטחה החיצוניים של אתרי הקבוצה ועדכון מאפיינים לרמה גבוהה, כאשר יש צורך.
- בקורות אבטחה לפתיחת חשבון מקוון.
- חיזוק ושיפור מדיניות הסיסמאות ללקוחות.
- חידוד מסרים ללקוחות בדפי המידע והמלצה לשימוש באימות דו שלבי בכל אתר, או שירות מקוון המאפשר זאת.
- עדכון תכני אבטחת מידע באתר הבנק, בנוגע להונאות (BEC (Business Email Compromise והנחיות לשימוש באפליקציית הבנק הרשמית.
- קמפיין רענון ללקוחות לשימוש ב-Fibiguard.

שדרוג תשתיות

- במטרה לשפר את השרידות, הביצועים וזמינות המידע הקריטי של הבנק, בוצע מעבר למערכות אחסון חדשות ומתקדמות.

- שדרוג מחשב הליבה - רכישת מחשבי ליבה מתקדמים בעלי נפח זכרון מרכזי גדול, המאפשרים שיפור ביצועים, חסכון בשטח אחסון ובפעילות מול דיסקים.
- מעבר לשימוש בענן פרטי.
- הושקה אפליקציית שירות פנים ארגונית מבוססת WhatsApp.

נספחים

224	נספח 1- שיעורי הכנסות והוצאות ריבית
228	נספח 2- דוח רווח והפסד מאוחד- מידע רב תקופתי
229	נספח 3- דוח רווח והפסד מאוחד- מידע רב רבעוני
230	נספח 4- מאזן מאוחד- מידע רב תקופתי
231	נספח 5- מאזן מאוחד- מידע רב רבעוני

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

2019			2020			2021			
שיעור הכנסה (%)	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת (1)	שיעור הכנסה (%)	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת (1)	שיעור הכנסה (%)	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת (1)	
5.28	232.3	4,397.8	5.00	228.2	4,561.9	4.75	231.3	4,870.9	נכסים נושאי ריבית - בישראל
0.30	1.9	624.1	(0.60)	(3.7)	621.6	1.96	12.8	653.2	אשראי לציבור(2),(5)
1.11	17.5	1,572.6	0.68	14.5	2,142.2	0.79	19.7	2,495.3	אשראי לממשלה
0.25	1.3	528.1	0.14	1.2	850.2	0.10	0.8	796.9	פקדונות בבנקים
									פקדונות בבנקים מרכזיים
0.91	4.0	441.7	0.47	2.2	465.2	0.43	3.3	764.0	אג"ח מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה(3)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	אג"ח למסחר(3)
-	-	-	-	-	-	-	-	20.6	נכסים אחרים
3.40	257.0	7,564.3	2.81	242.4	8,641.1	2.79	267.9	9,600.9	סך כל הנכסים נושאי ריבית
		393.3			367.2			433.4	חייבים בגין כרטיסי אשראי
									שאינם נושאי ריבית
		300.3			421.7			444.5	נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית(4)
3.11	257.0	8,257.9	2.57	242.4	9,430.0	2.56	267.9	10,478.8	סך כל הנכסים

הערות בסוף נספח 1.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

2019			2020			2021			
שיעור הכנסה (%)	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת (1)	שיעור הכנסה (%)	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת (1)	שיעור הכנסה (%)	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת (1)	
0.28	9.9	3,583.3	0.11	3.1	2,710.6	0.62	17.9	2,900.7	התחייבויות נושאות ריבית - בישראל
0.41	1.3	317.9	(0.60)	(1.7)	281.5	1.76	5.5	312.3	פקדונות הציבור לזמן קצוב
-	-	7.5	-	-	4.6	-	-	2.0	פקדונות מבנקים
									התחייבויות אחרות
0.29	11.2	3,908.7	0.05	1.4	2,996.7	0.73	23.4	3,215.0	סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית
		373.6			350.4			253.4	זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
		3,223.0			5,205.4			6,034.1	פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
		63.6			117.3			125.2	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁶⁾
0.15	11.2	7,568.9	0.02	1.4	8,669.8	0.24	23.4	9,627.7	סך כל ההתחייבויות
		689.0			760.2			851.1	סך כל האמצעים ההוניים
		8,257.9			9,430.0			10,478.8	סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
3.11			2.76			2.06			פער הריבית
3.25	245.8	7,564.3	2.79	241.0	8,641.1	2.55	244.5	9,600.9	תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית ⁽⁷⁾

הערות בסוף נספח 1.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

חלק ג' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית

2019			2020			2021			
שיעור הכנסה (%)	הכנסות ריבית ⁽⁵⁾	יתרה ממוצעת (1)	שיעור הכנסה (%)	הכנסות ריבית ⁽⁵⁾	יתרה ממוצעת (1)	שיעור הכנסה (%)	הכנסות ריבית ⁽⁵⁾	יתרה ממוצעת (1)	
3.90	241.8	6,200.3	3.31	240.4	7,261.2	2.98	239.2	8,035.5	מטבע ישראלי לא צמוד
(0.17)	(4.9)	2,889.0	(0.17)	(3.6)	2,074.0	(0.15)	(3.4)	2,282.6	סך נכסים נושאי ריבית
3.73			3.14			2.83			סך התחייבויות נושאות ריבית
									פער הריבית
									מטבע ישראלי צמוד למדד
									נושאים ריבית
0.69	6.7	967.4	(0.25)	(2.4)	971.2	2.42	26.1	1,079.1	סך נכסים נושאי ריבית
(0.60)	(5.4)	895.5	0.28	2.3	824.6	(0.39)	(20.0)	837.0	סך התחייבויות נושאות ריבית
0.09			0.03			0.03			פער הריבית
									מטבע חוץ (לרבות מטבע
									ישראלי צמוד למטבע חוץ)
2.14	8.5	396.6	1.08	4.4	408.7	0.53	2.6	486.3	סך נכסים נושאי ריבית
(0.72)	(0.9)	124.2	(0.10)	(0.1)	98.1	-	-	95.4	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.42			0.98			0.53			פער הריבית
									סך פעילות בישראל
3.40	257.0	7,564.3	2.81	242.4	8,641.1	2.79	267.9	9,600.9	סך נכסים נושאי ריבית
(0.29)	(11.2)	3,908.7	(0.05)	(1.4)	2,996.7	(0.73)	(23.4)	3,215.0	סך התחייבויות נושאות ריבית
3.11			2.76			2.06			פער הריבית

הערות בסוף נספח 1.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד ניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

חלק ד' - ניתוח השינויים בהכנסות ריבית ובהוצאות ריבית

שנת 2020 לעומת שנת 2019			שנת 2021 לעומת שנת 2020		
גידול (קטון) בגלל שינוי			גידול (קטון) בגלל שינוי		
כמות	מחיר	שינוי נטו	כמות	מחיר	שינוי נטו
8.2	(12.3)	(4.1)	14.7	(11.6)	3.1
3.2	(13.7)	(10.5)	5.0	17.4	22.4
11.4	(26.0)	(14.6)	19.7	5.8	25.5
(1.0)	(5.8)	(6.8)	1.2	13.6	14.8
0.2	(3.2)	(3.0)	0.5	6.7	7.2
(0.8)	(9.0)	(9.8)	1.7	20.3	22.0
12.2	(17.0)	(4.8)	18.0	(14.5)	3.5

נכסים נושאי ריבית בישראל

אשראי לציבור

נכסים נושאי ריבית אחרים

סך הכל הכנסות הריבית

התחייבויות נושאות ריבית בישראל

פקדונות הציבור

התחייבויות נושאות ריבית אחרות⁽⁶⁾

סך הכל הוצאות ריבית

סך הכל הכנסות ריבית נטו

הערות:

- (1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).
- (2) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (3) מהיתרה הממוצעת של איגרות חוב למסחר ושל איגרות חוב זמינות למכירה נוכחה היתרה הממוצעת של רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר וכן של רווחים/הפסדים בגין איגרות חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" לשנה שהסתיימה ביום 31.12.21 בסך של 2.5 מיליוני ש"ח (לשנה שהסתיימה ביום 31.12.20 בסך 0.3 מיליוני ש"ח ולשנה שהסתיימה ביום 31.12.19 בסך של 1.4 מיליוני ש"ח).
- (4) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (5) עמלות בסך 12.7, 12.3, 11.6 מיליוני ש"ח, נכללו בהכנסות ריבית בשנים שהסתיימו ב- 31.12.21, 31.12.20 ו-31.12.19, בהתאמה.
- (6) לרבות מכשירים נגזרים.
- (7) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.
- (8) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר בתקופה המדווחת בשינוי בכמות בין התקופות להשוואה. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי מכפלת הכמות בתקופה הקודמת בשינוי במחיר בין התקופות להשוואה.

נספח 2 - דוח רווח והפסד מאוחד - מידע רב תקופתי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

2017	2018	2019	2020	2021	
סכומים מדווחים					
206.7	239.0	257.0	242.4	267.9	הכנסות ריבית
9.1	16.9	11.2	1.4	23.4	הוצאות ריבית
197.6	222.1	245.8	241.0	244.5	הכנסות ריבית, נטו
9.7	7.0	10.7	21.8	(3.3)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
187.9	215.1	235.1	219.2	247.8	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
					הכנסות שאינן מריבית
2.2	0.1	3.0	0.2	2.2	הכנסות מימון שאינן מריבית
75.4	81.0	83.8	83.1	94.1	עמלות
0.2	0.4	0.4	0.4	5.0	הכנסות אחרות
77.8	81.5	87.2	83.7	101.3	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
					הוצאות תפעוליות ואחרות
*92.6	96.5	102.0	90.8	98.6	משכורות והוצאות גלוות
30.7	26.7	27.5	27.6	27.1	אחזקה ופחת בניינים וציוד
*58.6	63.8	70.7	63.6	66.4	הוצאות אחרות
181.9	187.0	200.2	182.0	192.1	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
83.8	109.6	122.1	120.9	157.0	רווח לפני מיסים
31.0	40.7	44.4	43.9	55.3	הפרשה למיסים על הרווח
52.8	68.9	77.7	77.0	101.7	רווח נקי
					רווח למניה רגילה (בש"ח)
0.35	0.46	0.52	0.51	0.68	רווח בסיסי ומדולל

נספח 3 - דוח רווח והפסד מאוחד לרבעון - מידע רב רבעוני

תמצית דוח רווח והפסד לפי רבעונים בשנים 2021 ו-2020

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

2020				2021				שנה
1	2	3	4	1	2	3	4	רבעון
59.2	60.2	62.5	60.5	61.5	74.3	69.3	62.8	הכנסות ריבית
(1.9)	(0.2)	2.1	1.4	1.9	10.9	8.3	2.3	הוצאות (הכנסות) ריבית
61.1	60.4	60.4	59.1	59.6	63.4	61.0	60.5	הכנסות ריבית, נטו
8.1	7.2	3.0	3.5	(2.4)	(3.0)	2.1	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
								הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
53.0	53.2	57.4	55.6	62.0	66.4	58.9	60.5	הכנסות שאינן מריבית
								הכנסות מימון שאינן מריבית
-	-	0.4	(0.2)	0.8	0.1	0.8	0.5	עמלות
21.7	19.5	20.2	21.7	22.6	23.3	23.2	25.0	הכנסות אחרות
0.1	0.1	0.1	0.1	-	-	5.0	-	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
21.8	19.6	20.7	21.6	23.4	23.4	29.0	25.5	הוצאות תפעוליות ואחרות
24.2	22.3	21.6	22.7	24.6	23.5	23.5	27.0	משכורות והוצאות נלוות
6.7	6.6	7.4	6.9	7.6	6.5	6.5	6.5	אחזקה ופחת בניינים וציוד
15.3	15.9	12.7	19.7	15.5	16.2	16.4	18.3	הוצאות אחרות
46.2	44.8	41.7	49.3	47.7	46.2	46.4	51.8	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
28.6	28.0	36.4	27.9	37.7	43.6	41.5	34.2	רווח לפני מיסים
10.5	10.2	13.7	9.5	13.4	15.5	14.1	12.3	הפרשה למיסים על הרווח
18.1	17.8	22.7	18.4	24.3	28.1	27.4	21.9	רווח נקי
								רווח למניה רגילה (בש"ח)
0.12	0.12	0.15	0.12	0.16	0.19	0.18	0.15	רווח בסיסי ומדולל

נספח 4 - מאזן מאוחד - מידע רב תקופתי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

2017	2018	2019	2020	2021	
סכומים מדווחים					
נכסים					
2,178.7	2,272.8	2,675.7	3,815.8	3,634.2	מזומנים ופקדונות בבנקים
576.5	641.6	258.8	625.3	742.7	ניירות ערך
4,282.8	4,642.0	5,056.4	5,165.2	5,575.0	אשראי לציבור, נטו
618.0	622.4	624.3	620.6	763.3	אשראי לממשלה
37.4	35.9	32.6	25.4	24.1	בניינים וציוד
1.0	0.8	0.5	0.4	1.0	נכסים בגין מכשירים נגזרים
38.4	40.0	45.6	92.3	94.7	נכסים אחרים
-	-	-	3.8	-	נכסים המוחזקים למכירה
7,732.8	8,255.3	8,693.9	10,348.8	10,835.0	סך כל הנכסים
התחייבויות והון					
6,253.8	6,673.0	6,961.9	8,612.4	9,025.1	פקדונות הציבור
362.1	365.7	349.2	252.3	431.1	פקדונות מבנקים
0.6	2.3	4.7	7.3	4.1	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
524.4	561.1	651.9	672.5	488.7	התחייבויות אחרות
7,140.9	7,602.1	7,967.7	9,544.5	9,949.0	סך כל ההתחייבויות
591.9	653.2	726.2	804.3	886.0	הון
7,732.8	8,255.3	8,693.9	10,348.8	10,835.0	סך כל ההתחייבויות וההון

נספח 5 - מאזן מאוחד לסוף רבעון - מידע רב רבעוני

תמצית מאזן מאוחד לסוף כל רבעון בשנים 2021 ו-2020

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

2020				2021				שנה
1	2	3	4	1	2	3	4	רבעון
נכסים								
3,278.7	3,363.6	3,710.8	3,815.8	3,844.2	3,819.0	3,485.4	3,634.2	מזומנים ופקדונות בבנקים
388.7	451.2	525.0	625.3	777.0	1,050.7	797.7	742.7	ניירות ערך
5,004.4	4,989.4	5,008.3	5,165.2	5,239.6	5,414.6	5,471.7	5,575.0	אשראי לציבור, נטו
621.2	619.9	620.6	620.6	621.2	48.7	806.6	763.3	אשראי לממשלה
31.9	31.3	30.1	25.4	24.5	23.8	24.2	24.1	בניינים וציוד
								נכסים בגין מכשירים
1.8	0.8	0.3	0.4	0.4	0.2	0.4	1.0	נגזרים
93.3	96.7	93.5	92.3	90.8	96.1	102.0	94.7	נכסים אחרים
-	-	-	3.8	3.8	3.8	-	-	נכסים המוחזקים למכירה
9,420.0	9,552.9	9,988.6	10,348.8	10,601.5	10,456.9	10,688.0	10,835.0	סך כל הנכסים
התחייבויות								
7,686.6	7,890.4	8,297.4	8,612.4	8,821.0	8,823.9	8,868.9	9,025.1	פקדונות הציבור
347.2	251.5	255.0	252.3	246.2	68.3	469.4	431.1	פקדונות מבנקים
7.6	7.6	7.8	7.3	4.8	4.8	4.4	4.1	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
634.9	641.6	645.5	672.5	699.0	700.2	457.9	488.7	התחייבויות אחרות
8,676.3	8,791.1	9,205.7	9,544.5	9,771.0	9,597.2	9,800.6	9,949.0	סך כל ההתחייבויות
743.7	761.8	782.9	804.3	830.5	859.7	887.4	886.0	הון
9,420.0	9,552.9	9,988.6	10,348.8	10,601.5	10,456.9	10,688.0	10,835.0	סך כל ההתחייבויות וההון

מילון מונחים

ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process ABC - תהליך פנימי להערכת הלימות ההון ולקביעת האסטרטגיה להבטחת הלימות ההון של תאגידים בנקאיים. תהליך זה נועד להבטיח, כי יוחזק על ידי התאגידים הבנקאיים הון הולם שיתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכן שיפוחו וינקטו על ידם תהליכים נאותים לניהול הסיכונים. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.

FATCA - Foreign Accounts Tax Compliance Act - חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארה"ב חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארה"ב.

LDC - Less Developed Country - ארצות המסווגות על ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית.
LTV - Loan To Value Ratio - היחס בין סכום ההלוואה (לרבות מסגרת מאושרת שטרם נוצלה), לבין שווי הנכס המשועבד (לפי חלקו של התאגיד הבנקאי בשעבוד).

Middle Market - פעילות מסחרית המבוצעת מול לקוחות בסדר גודל בינוני.
CDS - Credit Default Swap - מכשיר פיננסי המעביר חשיפת אשראי למנפיק בין הצדדים לעסקה.

CLS - Continuous Linked Settlement - CLS הוא בנק לסליקת עסקאות במטבע חוץ של שני צדדים המעוניינים להימנע ככל הניתן מסיכונים סליקה ואשראי. הייחוד של CLS הוא בהיותו נקודת אמצע, מתווך, של שני צדדים, ניטרלי ובעל מנגנוני סליקה המפחיתים סיכונים באופן מירבי.

Dodd-Frank - תקנות פדרליות בארצות הברית שאושרו בקונגרס ב-2010 בניסיון למנוע את הישנותם של אירועים שהובילו למשבר בשווקים הפיננסיים של שנת 2008 על ידי הפחתת הסיכון במערכת הבנקאית בארצות הברית בין היתר על ידי הגבלת ההשקעות המוחזקות בחשבון הנוסטרו והסדרה של מסחר בנגזרים. מכוח תקנות אלו הוקמו גופים ממשלתיים שתפקידם לפקח, לאכוף ולעקוב אחר הביצועים של גופים פיננסיים גדולים.

EMIR - European Market Infrastructure Regulation - רגולציה של האיחוד האירופי שנועדה להגדיל את יציבותם של השווקים מעבר לדלפק (OTC) בכל מדינות האיחוד האירופי.

FHLMC - Freddie Mac - סוכנות המסונפת לממשלת ארצות הברית הרוכשת משכנתאות, מאגחת אותן ומוכרת אותן לציבור (אין לחברה זאת ערבות פורמלית של ממשלת ארה"ב).

FNMA - Fannie Mae - חברה ציבורית בחסות ממשלת ארצות הברית הרוכשת משכנתאות, מאגחת אותן ומוכרת אותן בשוק החופשי (אין לחברה זאת ערבות פורמלית של ממשלת ארה"ב).

GNMA - Ginnie Mae - חברה פדרלית למשכנתאות. האג"ח המונפקות על ידה זוכות לערבות של הסוכנות הממשלתית למשכנתאות (Government National Mortgage Association).

Var - Value at Risk - מודל למדידת ההפסד המקסימאלי הצפוי בשל התממשות סיכונים השוק בתקופת זמן נתונה וברמת ביטחון סטטיסטית קבועה מראש. השימוש בשיטה זו מצריך שיערוך שוטף של כל הפוזיציות בהתבסס על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות. מטרת המודל הינן לאמוד את הסיכונים שהמוסדות הפיננסיים חשופים להם, וכן להחזיק הון הולם לכיסוי הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכונים השוק בפעילויות שונות.

איגוּח - פעולה של הפיכת הלוואות ואשראי בנקאי להלוואה ארוכת טווח באמצעות אגרות חוב כחלק מהתהליך של גיוס הון חוץ-בנקאי. הגיוס מבוצע באמצעות ישות למטרה מיוחדת אשר מגייסת חוב על ידי הנפקת אגרות חוב המגובות על ידי מצרף של תזרימים צפויים או נכסים שנרכשו ושקובצו יחד (בפעולת איגוּח - Pooling) והפכו לניירות ערך, הניתנים להנפקה. אגרות החוב או ניירות ערך שמונפקים כחלק מתהליך האיגוּח מגובים בנכסים (התזרימים) האלה. האיגוּח יכול להתייחס לכל זרם מוגדר של הכנסות (למשל: תקבולים עסקיים, תקבולים ממשכנתאות).

אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS) - אגרות חוב המגובות במשכנתאות שבהן תשלומי הריבית והקרן מתבססים על תזרים מזומנים הנובע מפרעון הלוואות המובטחות במשכנתאות.

אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) - אגרות חוב שתשלומי הריבית והקרן בגין מגובים על ידי נכסים פיננסיים מסוימים. הנכסים המגבים עשויים להיות קבוצות של הלוואות, לרבות משכנתאות למגורים, או נכסים פיננסיים אחרים.

אינפלציה - היא מונח כלכלי המתאר תהליך של עלייה כללית ומתמשכת של רמת המחירים במדינה או בשוק מסוים.

אירוע קיברנטי (סייבר) - אירוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מערכות מחשב ו/או מערכות ותשתיות משובצות מחשב על ידי, או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים לתאגיד הבנקאי) אשר עלולה לגרום להתממשות סיכון סייבר, לרבות ניסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא בוצע נזק בפועל.

ארגון המדינות המפותחות (OECD) - ארגון, שמרכזו בפרז, המורכב ממדינות שמשקיהן מפותחים. תנאי הקבלה הבסיסיים לארגון הם קבלת עקרונות הדמוקרטיה והשוק החופשי. מטרת הארגון היא להוביל מהלכים של פיתוח כלכלי ושיתוף פעולה עסקי בינלאומי. ישראל התקבלה כחברה בארגון במאי 2010.

אשראי on call - אשראי הנפרע על פי קריאה בהתאם לתנאי ההסכם בין הבנק ללקוח.

ב **באזל 2/ באזל 3** - הוראות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל לפיקוח על הבנקים (BCBS), העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם. הוראות ועדת באזל מהווים קנה מידה (benchmark) לסטנדרטים מובילים שנועדו להבטיח יציבות של מוסדות פיננסיים.

ג **גידור** - עסקה פיננסית שמטרתה להגן על משקיע מפני שינויים בערך ההשקעה.

ה **הון עצמי רובד 1** - הון על בסיס מתמשך - going concern capital.

הון עצמי רובד 1 כולל את ההון המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בתוספת חלק מהזכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו (זכויות מיעוט) ובניכוי מוניטין, נכסים בלתי מוחשיים אחרים והתאמות פיקוחיות וניכויים נוספים, והכל כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין 202 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי", ובכפוף להוראות המעבר שבהוראת ניהול בנקאי תקין 299 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר".

הון רובד 2 - שכבת הון הנכללת בחישוב ההון הרגולטורי הכשיר. הון רובד 2 הינו הון נחות יותר והוא כולל בעיקר מכשירי הון כשירים שהונפקו על ידי הבנק בעבר אשר נכללים בהון זה בהתאם להוראות המעבר ליישום הוראות באזל 3 וכן מכשירי ההון החדשים הכשירים שמהווים ההון המותנה (Contingent Convertible - CoCo). כמו כן, במסגרת הון זה נכללים פריטים נוספים כגון: יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס עד לתקרה של 1.25% מסך נכסי סיכון האשראי.

הון רגולטורי - הון המשמש לחישוב יחס הלימות ההון של הבנק ויחסים רגולטוריים נוספים (כגון: יחס מינוף, ריכוזיות אשראי ועוד), רכיבי הון חשבונאי ומכשירי הון פיקוחי כשירים נוספים (כגון כתבי התחייבות נדחים הכשירים להיכלל כהון רגולטורי).

הלבנת הון - פעולות פיננסיות שמטרתן להסתיר מקור של כסף, בדרך כלל כסף שמקורו לא חוקי או כסף שלא שולם עליו מס. תהליך ההלבנה "מחזיר" את הכסף למערכת החוקית.

הלוואה לדיר - הלוואה המקיימת אחד מאלה, ובלבד שלא ניתנה למטרת עסק:

1. ההלוואה מיועדת לרכישה או לחכירה של דירת מגורים, בנייתה, הרחבתה, או שיפוצה;
 2. ההלוואה מיועדת לרכישת מגרש לבניית דירת מגורים או לרכישת זכות בדירת מגורים תמורת דמי מפתח;
 3. ההלוואה ניתנה במשכון דירת מגורים;
 4. ההלוואה מיועדת למימון פרעון מוקדם של הלוואה במלואה או בחלקה כאמור בסעיפים קטנים 1,2.
- הלוואת בלו/בולט** - הלוואה שבמהלך כל תקופתה משולמים רק תשלומי הריבית, ואילו הקרן נפרעת במלואה בסוף התקופה. לעיתים גם הריבית משולמת בסוף התקופה.

הלח"ס - הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה - ארגון הפועל מתוקף סמכות חוקית לאיסוף נתונים רשמיים על החברה ועל הכלכלה בישראל ולהפצתם.

הסכמי CSA - הסכמי קיזוז שגורמים לתיחום ולמזעור סיכוני האשראי בפעילות זאת, על-ידי התחשבות יומית, לרוב, המתבצעת בין הבנק והצד הנגדי בהתאם להסכם.

הפרשה פרטנית - הפרשה שנקבעת בהתאם לבחינה פרטנית של כל חוב ונקבעת בהתאם לתזרים המזומנים הצפוי המהווה בשיעור הריבית המקורית של החוב או, כאשר החוב מוגדר כחוב מותנה ביטחון, בהתאם לשווי הוגן של הבטחון. לצורך קביעת ההפרשה הנאותה, הבנק בוחן באופן שוטף ובהתאם לנהלים את תיק האשראי במטרה לאתר, מוקדם ככל הניתן, לווים בהם עלתה רמת הסיכון והחשיפה, והזקוקים לתשומת לב ניהולית מיוחדת וליווי צמוד ולסיווג החוב כפגום, זאת על רקע מאפייני סיכון או כתוצאה מתנאים כלכליים/משקיים העלולים להשפיע על מצב הלווים, במטרה לשפר את מצבם. הערכת עומק הבעיה נעשית תוך הפעלת שיקול דעת על ידי הגורמים העסקיים המטפלים בלווה ועל ידי יחידות ניהול סיכוני האשראי בחטיבה לניהול סיכונים בחברת האם, באמצעות הערכה אובייקטיבית של הקשיים שאותרו, במטרה לקבוע את דירוג הסיכון שלהם.

ללא הקשר בסיווג בהתאם לקריטריונים האיכותיים שקבע הבנק כאמור לעיל, ההפרשה הפרטנית מבוצעת על כל חוב העולה על 1 מיליון ש"ח המצוי בפיגור של 90 יום.

הפרשה קבוצתית - הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי מיושמת עבור קבוצות גדולות של חובות קטנים יחסית והומוגניים, ובגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים. ההפרשה הקבוצתית בגין מכשירי האשראי החוץ-מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני, תוך התחשבות בשיעור המימוש הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני.

חבות - סך חשיפות האשראי של הבנק כלפי הלווה או קבוצת לווים כמשמעותה בהוראה 313 להוראות ניהול בנקאי תקין. החבות כוללת, בין היתר, אשראי באחריות הבנק, השקעה בניירות ערך של הלווה, התחייבויות התאגיד הבנקאי לשלם כסף על חשבון הלקוח (לרבות ערבויות ואשראי תעודות) ועסקאות בנגזרים מבעבר לדלפק (OTC).

חבות/חוב בהשגחה מיוחדת - חוב או חבות, לרבות חשיפת אשראי חוץ מאזנית, אשר הנהלת הבנק רואה צורך להגביר לגביהם את אמצעי המעקב והפיקוח, אם כי אינה צופה להפסדי אשראי בגינם. לחוב/חבות בהשגחה מיוחדת יש חולשות פוטנציאליות שראוי שיקבלו תשומת לב של ההנהלה. צורך כזה יתכן שייוצר נוכח שיקולים הקשורים בהתפתחויות ענפיות או אזוריות, או נוכח שיקולים ספציפיים הקשורים באיתנותו הפיננסית של החייב, היקף וטיב המידע המצוי בידי התאגיד הבנקאי באשר לחייב ופעילותו העסקית, מצב הבטחונות, פיגורים בפרעון החובות, קשרי החייב עם גופים אחרים הנחשבים כבעייתיים וכו'.

חברת דירוג - חברה הקובעת דירוגי אשראי לממשלות, לחברות ולחובות המונפקים על ידם. בישראל פועלות שתי חברות דירוג - "מעלות" ו"מדרוג".

חוב בעייתי - חוב בהשגחה מיוחדת, חוב בסיווג נחות, או חוב בסיווג פגום, לרבות חוב שאורגן מחדש. **חוב בפיגור** - פיגור של חוב נקבע בהתייחס לתנאי הפרעון החוזיים שלו. החוב נמצא בפיגור אם כולו או חלקו לא נפרע תוך 30 יום מהמועד שנקבע לפרעונו. לעניין זה, חוב בחשבון עובר ושב ייחשב כחלק של חוב בפיגור, אם חריגות ממסגרות אשראי מאושרות לא תיפרענה תוך 30 יום ממועד היווצרותן או אם בתוך מסגרת האשראי לא נזקפו לזכות אותו חשבון סכומים עד לכדי כיסוי החוב תוך תקופה שתגדיר הנהלת התאגיד הבנקאי.

חוב שאורגן מחדש - הסדר שלפיו תאגיד בנקאי - משיקולים כלכליים או משפטיים הקשורים במצבו הפיננסי של הלווה - מעניק ללווה, לפי הסכם או על פי דין, תנאים מיוחדים שלא היו ניתנים בנסיבות אחרות ואשר מכוונים לאפשר ללקוח לעמוד בהחזר החוב בתנאים החדשים, למעט הסדר לשינוי בתנאי חוב שבעיקרו משקף תמורות בתנאי האשראי במשק.

חובת נזילות - לפי חוק בנק ישראל מוטלת על הבנקים חובה להחזיק היקף נכסים נזילים בהתאם להוראות הנזילות.

חוזה SWAP - סדרת חוזים עתידיים או סדרת חוזי אקדמה למספר תקופות ידוע מראש אשר בהם שני הצדדים מסכימים להחליף זרמי תשלומים על קרן מושגית.

חוזה אקדמה (FORWARD) - חוזה בין שני צדדים למכירת כמות מסוימת של נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החוזה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חוזה זה אינו חוזה סטנדרטי ואינו נסחר בשווקי הון מאורגים אלא נעשה לפי צורכי הלקוח.

חוזה עתידי (FUTURE) - חוזה בין שני צדדים למכירת כמות מסוימת של נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החוזה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חוזה עתידי זה הוא חוזה סטנדרטי הנסחר בשווקי הון מאורגים.

חוזי אופציה - מתחלקים לחוזי רכש (CALL) ולחוזי מכר (PUT). חוזה רכש הוא הזכות לקנות כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית)/ב (אירופאית) תאריך מסוים.

חוזה מכר הוא הזכות למכור כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית)/ב (אירופאית) תאריך מסוים.

חשבונות חוזרים דביטוריים (חח"ד) - חשבונות עו"ש שלגביהם קיימות מסגרות אשראי מאושרות מראש החייבות בעמלת הקצאה.

יחס הלימות ההון - יחס בין ההון הרגולטורי הכשיר שברשות הבנק לבין נכסים משוקללים בסיכון בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי אשר חושבו בהתאם להוראות בנק ישראל ומשקפים את הסיכון הנשקף מהחשיפות בהם נוקט הבנק במהלך הפעילות.

יחס כיסוי נזילות (LCR) - יחס כיסוי הנזילות הינו יחס הבוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצורכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה בהתאם לתרחיש הגלום בהוראה.

יחס מינוף - מוגדר כמדידת ההון (המונה) מחולק במדידת החשיפה (המכנה), כאשר היחס מבוטא באחוזים.

כ **כושר החזר** - היכולת של לווה לעמוד בתשלומים שנקבעו להחזר הלוואה.

כשל תוך שנה מיום הדרוג בתקופה נתונה PD (Probability of Default) - מונח המתאר את הסבירות הפיננסית לכשל אשראי בתוך תקופת זמן נתונה. המונח מספק הערכה של הסבירות שלווה לא יוכל לעמוד בהתחייבויות שלו.

כתבי התחייבות נדחים - כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבויות אחרים מאותו סוג.

ל **לווה** - בעל חבות מאזנית או חוץ מאזנית בבנק. לווה עשוי להיות נוטל התחייבות למתן אשראי, ערבות או אשראי בבנק וגם המנפיק של ניירות ערך בהם השקיע הבנק. לצורך בחינת החשיפת הבנק הלווה מוגדר כ"אדם בעל חבות, לרבות בן זוגו וכן מספר לוויים, כאשר ההחזר הצפוי של החבות מתבסס בעיקרו על אותו מקור החזר, ולאף אחד מהם אין מקור משמעותי נוסף להחזר החבות".

מ **מדיניות מוניטרית** - מדיניות המנוהלת על ידי הבנק המרכזי. תפקידה להשיג את מטרות הבנק באמצעות קביעת הריבית לטווח קצר וכלים מוניטריים נוספים.

מדיניות פיסקלית - מדיניות הממשלה בנושאי תקציב המדינה, הכנסותיה והוצאותיה, גביית המסים וגודל החוב הציבורי. על תכנון וביצוע מדיניות זו מופקד משרד האוצר.

מס"ב - מרכז הסליקה הבנקאי בע"מ - חברה בבעלות חמשת הבנקים הגדולים, המנהלת מערכת אוטומטית לסליקה נטו של חיובים וזיכויים אלקטרוניים.

מערכת זה"ב rtes - מערכת תשלומים לסליקה מיידית וסופית של תנועות כספיות בין בנקים לבין גורמים עסקיים נוספים.

מק"מ- מלווה קצר מועד - נייר ערך ממשלתי המונפק על ידי בנק ישראל, והוא משמש כאחד הכלים המוניטריים שמפעיל בנק ישראל. המק"מ מונפק בנכיון לטווח של עד שנה, אינו צמוד ואינו נושא ריבית.

משך חיים ממוצע (מח"מ) - הממוצע המשוקלל של זמן פרעון הקרן ותשלומי הריבית של האיגרת.

נגזר אשראי - חוזה המעביר סיכון אשראי מקונה למוכר. נגזרי אשראי יכולים ללוש צורות שונות כמו: אופציות להגנה על כשל אשראי, שטר לכיסוי חלקי של סיכון האשראי, SWAP לכיסוי מלא של הסיכון.

נגזר מגדר (Hedge) - נגזר שהנהלת הבנק מייעדת אותו כמגדר ובתנאי שהוא כשיר לכך. זאת כאשר אופי החשיפה לסיכונים של המגדר זהה לאלה של המגודר. הפריט המגודר צריך להיות מזוהה ספציפית. בתחילת הגידור קיים תיעוד פורמלי של יחס הגידור ושל המטרה והאסטרטגיה של ניהול הסיכונים של התאגיד הבנקאי ביצירת הגידור, לרבות זיהוי המכשיר המגדר, הפריט המגודר, מהות הסיכון המגודר ואופן הערכת האפקטיביות של המכשיר המגדר בקיזוז החשיפה לשינויים בשווי ההון של הפריט המגודר, שניתן ליחס אותה לסיכון המגודר. נדרש בסיס סביר לאופן בו התאגיד הבנקאי מתכנן להעריך את אפקטיביות המכשיר המגדר.

ניירות ערך זמינים למכירה - ניירות ערך שלא סווגו כניירות ערך המוחזקים לפדיון או כניירות ערך למסחר.

ניירות ערך למסחר (Trading securities) - ניירות ערך שנרכשו ומוחזקים במטרה למכרם בקרוב (לכן הם מוחזקים לתקופות קצרות). פעילות למסחר מתבטאת בדרך כלל בפעילות ערה של קניות ומכירות ומטרתה בדרך כלל להפיק רווחים ממסחר - הפרשים בין מחירי BID ו-ASK, הפרשים בין מחירי retail ו-wholesale, שינויים קצרי מועד במחיר וכו'.

סיכון אשראי - הסיכון שצד בעסקה לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו במלואן.

סיכון אשראי חוץ-מאזני - כפי שחושב לצורך המגבלה על חבות של לווה, כמוגדר להלן: סך כל הסכומים האלה:

1. ערבות, קבול שטרות, ניכיון משנה של שטרות, אשראי תעודות והתחייבות לשלם כסף על חשבון הזולת.
2. עסקה עתידית - סך כל הסכומים האלה:
10% מיתרת עסקה עתידית.

א. "עסקה עתידית" - כל אחת מאלה, הן כשהתאגיד הבנקאי צד לה והן כשהוא ערב לה:

- (1) עסקה מסוג Future IX Forward, במטבע שהוא הילך חוקי או בסל המטבעות, בטובין, בניירות ערך או בזכויות; אלא אם כן קיימת עם אותו לקוח עסקה עתידית מאותו סוג שתקוזז כנגד העסקה הראשונה במועד פרעונה;
- (2) עסקת חליפין בריבית או בתשואות אחרות, לרבות בהפרשי הצמדה או בהפרשי שער;
- (3) הסכם מסוג Future rate agreement IX Forward rate agreement.
- (4) רכישת אופציה על ידי התאגיד הבנקאי לקנות או למכור את אחד הנכסים האמורים בפסקה זו. למעט:

עסקה בחוזה הנסחר בבורסה, שמסלקת הבורסה אחראית כלפי הלקוח למימוש וקיימות דרישות להתאמה יומית של ה"מרג'ין";

יתרת עסקה עתידית עם לקוח שהוא מהסוג המפורט בפסקה 2(א)(1) לעיל, אשר תקוזז במועד פרעונה כנגד עסקה עתידית הפוכה מאותו סוג ועם אותו לקוח - בסכום שחייב במועד הלקוח לאחר הקיזוז.

סכום ההתחייבויות של התאגיד הבנקאי למסלקת מעו"ף, בגין סכום הבטוחות שבו מתחייב לקוח לפי התרחישים כמפורט בחוקי העזר של מסלקת מעו"ף.

3. התחייבויות (לרבות מותנות) של התאגיד הבנקאי למתן אשראי או להוצאת ערבות, למעט התחייבות כאמור, שמימושה מותנה בקבלת בטחונות המשמשים כניכויים - בגובה סכום האשראי או הערבות.

4. האמור לעיל כפוף להוראות האלה:

א. אם התחייבות למתן אשראי או להוצאת ערבות מותנית בפרעון אשראי אחר או ערבות אחרת, סכום החבות לא יעלה על סכום החבות המירבית מביניהם, ובלבד שהתאגיד הבנקאי וידא, כי לא ניתן לממש את ההתחייבות ללא הקטנת האשראי, או הערבות, הקיימים, באותו סכום.

ב. התחייבות למתן אשראי לא תשוקלל בשיעור גבוה יותר מהחבות הסופית עצמה, אם תמומש.

ג. התחייבות למתן אשראי, או להוצאת ערבות, אשר נקבע במפורש בהסכם עם הלווה, כי תמומש רק אם לא תביא לחריגה ממגבלות לווה או קבוצת לווים בהתאמה, לא תיחשב כ"חבות", ובלבד שהתאגיד הבנקאי וידא, כי לא ניתן לממש את ההתחייבות אם תביא לחריגה ממגבלות לווה או קבוצת לווים בהתאמה, באותו סכום.

סיכון אשראי מאזני - אשראי לציבור באחריות התאגיד הבנקאי בניכוי הפרשה פרטנית להפסדי אשראי ובתוספת השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור.

סיכון משפטי - סיכון הנובע מאי קיומן של הוראות דין לרבות הוראות רגולטוריות, סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, סיכונים הנובעים מפעילות ללא גיבוי משפטי/ייעוץ משפטי מול לקוחות, ספקים ו/או צדדים נוספים, סיכונים הכרוכים בהליכים משפטיים וכל סיכון אחר העלול לחשוף את הבנק לדרישה או תביעה משפטית וכן לקנסות ועיצומים.

סיכון נזילות - סיכון שהבנק לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו למפקידים, עקב התפתחויות לא צפויות, ויאלץ לבצע פעולות מהירות למימוש נכסים במחירי הפסד. במובנו הרחב יותר, סיכון נזילות מתייחס לכל גוף, לאו דווקא בנק, שיש לו התחייבויות, ועלול להגיע למצב של חדלות פרעון עקב אי יכולת לממש את נכסיו במועד הפרעון.

סיכון ריבית - סיכון להפסד או לירידת ערך כתוצאה משינויים בשיעורי הריבית במטבעות השונים.

סיכון שוק - סיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוץ מאזניות הנובע משינוי בשווי ההון של מכשיר פיננסי עקב שינוי בתנאי השוק (שינוי ברמת מחירים בשווקים שונים, שיעורי ריבית, שערי חליפין, אינפלציה, מחירי מניות וסחורות).

סיכון תפעולי - הסיכון שליקויים במערכות או בסביבתן יביאו לאובדן בלתי צפוי. בסיכון זה נכללות טעויות אנוש או קריסת רכיבי חומרה, תוכנה או מערכת תקשורת שיש להם חשיבות חיונית לסליקה.

סליקה - תהליך פיננסי של חיוב וזיכוי לקוחות.

ע

ערבויות להבטחת אשראי - התחייבויות על חשבון לקוחות מהסוגים הבאים:

1. ערבות, כתב שיפוי או התחייבות אחרת לנוות האשראי או למי שערב למילוי התחייבותו של מקבל האשראי, לרבות ערבויות ליתרות חוב הנובעות מעסקאות בכרטיסי אשראי;

2. ניכיון משנה שלא על ידי בנק ישראל, כאשר לקונה זכות חזרה אל התאגיד הבנקאי המוכר;

3. ערבות לטובת ספק שירותים או סחורות להבטחת תשלומים בעד השירותים או הסחורות שהוא מספק.

4. ערבות לטובת משכיר ציוד להבטחת תשלומים של שוכר הציוד.

ערבות בנקאית - התחייבות של הבנק הערב לשלם לצד ג' את הסכום הנקוב בכתב הערבות בעת דרישתו. הערבות הבנקאית מונפקת על פי בקשתו של לקוח הבנק.

ערבות חוק מכר - ערבות הניתנת על ידי בנק לרוכש דירת מגורים ממוכר דירה חדשה, המבטיחה לקונה את החזרת הכספים ששילם למוכר תמורת הדירה במקרה שהמוכר לא יוכל להעביר לקונה את הזכויות בנכס, כמוסכם בהסכם המכר ומחמת העילות שנקבעו בחוק.

פ	פח"ק - פקדון חוזר קרדיטורי - פקדון חוזר קרדיטורי הינו פקדון שתנאיו הם: 1. אסור כי החשבון יימצא ביתרת חובה. 2. אין לשלם מהחשבון בהמחאה. 3. אין להעביר מהחשבון למוטב אחר או לחשבון אחר, למעט חשבון העו"ש של אותו לקוח באותו תאגיד בנקאי. 4. הפקדון אינו צמוד.
	פקדון קצר מועד (פק"מ) - כסף המופקד בבנק לתקופה קצרה - עד שנה - הנושא ריבית שקלית, קבועה מראש לכל התקופה או משתנה בהתאם לשינויים בריבית בנק ישראל. פקדונות לזמן קצוב - פקדונות בהם למפקיד אין זכות וגם הוא אינו מורשה למשוך מהם במשך 6 ימים מיום ההפקדה.
	פקדונות לפי דרישה - פקדון שאינו פקדון לזמן קצוב.
ק	קבוצת לווים - הלוואה, אדם השולט בו וכל מי שנשלט על ידי אלה, למעט בנקים; כאשר תאגיד נשלט על ידי יותר מאדם אחד, יש לכלול בקבוצת לווים אחת את אותם שולטים שהתאגיד הנשלט הוא מהותי עבורם (כגון: מבחינה הונית), לרבות התאגיד הנשלט וכל מי שנשלט על ידם. כמו כן, כאשר תאגיד מוחזק על ידי יותר מאדם אחד, מחזיק שאין לו שליטה, שהתאגיד המוחזק הוא מהותי עבורו (כגון: מבחינה הונית), יחד עם התאגיד המוחזק וכן כל מי שנשלט על ידם בקבוצת לווים אחת. קונסורציום - עסקת אשראי במסגרתה מתאגדים מספר גופים פיננסיים ומעניקים יחד הלוואה ללווה.
ר	רווח בסיסי למניה - הרווח הבסיסי למניה יחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד, המיוחס לבעלי מניות רגילות של החברה האם (המונה), בממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות הקיימות במחזור (המכנה) במהלך התקופה. ריבית בנק ישראל - ריבית בה בנק ישראל מלווה או לווה כספים ל/מאת התאגידים הבנקאים. ריבית פריים - ריבית הנקבעת בכל בנק על בסיס ריבית בנק ישראל.
ש	שווי הוגן - ערך המשקף את המחיר שלפיו ניתן לממש את הנכס הפיננסי או להעביר את ההתחייבות הפיננסי בעסקה בין קונה מרצון לבין מוכר מרצון. שווי זה נקבע בהתאם להיררכיית השווי ההוגן שנקבעה בתקינה החשבונאית: - רמה 1 - שווי שנקבע בהתאם למחירים הנצפים בשוק; - רמה 2 - שווי שמוערך תוך שימוש בנתונים נצפים; - רמה 3 - שווי המוערך תוך שימוש בטכניקות הערכה שכוללות גם נתונים לא נצפים. שווי הוגן ברוטו חיובי - הסכום הכולל של השווי ההוגן של חוזים שחייב לבנק הצד הנגדי לו, מבלי שמביאים בחשבון את הקיזוזים. שווי הוגן ברוטו שלילי - הסכום הכולל של השווי ההוגן של חוזים, כאשר הבנק חייב כסף לצד הנגדי, מבלי שמביאים בחשבון את הקיזוזים. שוק המעו"ף - שוק של מכשירים פיננסיים נגזרים הנסחרים בבורסה לניירות ערך בתל אביב. שיעור המימון (LTV) - שיעור המימון הינו מרכיב המימון של הבנק בעסקת הרכישה ביחס לשווי הנכס הנרכש. שיעור המימון משקף את מידת סיכון ההלוואה, כאשר אחוז המימון גבוה ומחירי הדיור יורדים, לווים עלולים למצוא את עצמם במצב של הון שלילי, בו הם חייבים יותר מערך הבית שבידיהם. שיעור התשואה הפנימי (ש"פ) - מדד לבחינת כדאיות ביצוע השקעות. המדד מצביע על יעילותה ואיכותה של השקעה ספציפית לעומת ערך נוכחי נקי המצביע על ערכה וגודלה. שיעור התשואה הפנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים מהמכשיר הפיננסי אל היתרה המאזנית בדוח הכספי. שיעור התשואה להון - התשואה להון הינה הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מחולק בהון הממוצע המיוחס לבעלי מניות הבנק.

שירותים בנקאיים אוטומטים - חברה בע"מ שהוקמה בשנת 1978 על ידי חמשת הבנקים הגדולים בישראל כדי לנהל עסק של מתן שירותים למוסדות פיננסיים שונים (בנקים, מוסדות כספיים, חברות לכרטיסי אשראי, קופות גמל וכד'). חברת שב"א פועלת בארבעה תחומים עיקריים:

- (1) ניהול רשת התקשורת בין מסופי כרטיסי האשראי שבבתי העסק (pos) לחברות כרטיסי אשראי.
- (2) ניהול רשת הכספומטים שאינם מוצבים בסניפי הבנק.
- (3) ניהול רשת התקשורת של הכספומטים המוצבים בבנקים.
- (4) מתן שירותי תקשורת לחברות כרטיסי אשראי מול מס"ב ולתאגידים הבנקאיים המשתתפים במכרזים המוניטריים מול בנק ישראל.

ת תהליך הסקירה הפיקוחי SREP (Supervisory Review Process) - התהליך נועד להבטיח, כי התאגידים הבנקאיים יקצו הון הולם על מנת לתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכמו כן לעודד את התאגידים הבנקאיים לפתח להשתמש בטכניקות משופרות לניהול סיכונים לצורך ניטור וניהול סיכוניהם.

תוצר מקומי גולמי (תמ"ג) - סך הסחורות והשירותים שיוצרו בתוך מדינה מסוימת במהלך תקופה נתונה, במונחים כספיים. התוצר שווה גם לסך תשלומי השכר ורווחי הפירמות.

תעודת סל - נייר ערך המקנה למחזיק בו תשואה על פי מדד כלשהו. מנפיק התעודה מבטיח לקונה להחזיר לו את כספו בתום תקופה מסוימת בתוספת שיעור העלייה של המדד שהתעודה צמודה אליו.

תשואה לפדיון - התשואה שתתקבל מאיגרת חוב (או מכל מכשיר חוב אחר) אם היא תוחזק עד לפדיונה הסופי, ואם כל התקבולים ממנה (קרן וריבית) יישאו אותו שיעור תשואה. ידועה גם כתשואה הפנימית של איגרת חוב ומוצגת בדרך כלל במונחים של ריבית שנתית אפקטיבית.

אינדקס

מינוף	145,31
מיסוי	122
מסים נדחים	122,114
מסגרות אשראי	175
מפקידים גדולים	62
נ נגזרים	147,107,60
נזילות	145,60
ניירות ערך	126,27
ניתוח תרחישי קיצון	39
נכסי סיכון	143,31
נכסים אחרים	133,10
ס סייבר	65,12
סיכון אשראי	166,127,74,39
סיכון מוניטין	75,72
סיכון מימון	63
סיכון נזילות	145,60
סיכון רגולטורי	73,11
סיכון ריבית	73,53
סיכון שוק	73,53
סיכון תפעולי	74,63
סיכון משפטי	74,67
סיכון סביבתי	66
סיכונים אחרים	73,67
ע עמלות	119,24
ענפי משק	46
עסקאות עם צדדים קשורים	192,187
ערך בסיכון (VAR)	54
פ פחת והפחתות	131,110
פקדונות הציבור	133,62,28
פנסיה	135
צ צדדים קשורים	187
ר רווח למניה	124,115
רכוש קבוע	210,131,110
ש שווי הוגן	181
שכר רואי חשבון המבקרים	204
ת תגמול	211
תיאבון לסיכון	39
תשואה להון	22

א אומדנים חשבונאיים קריטיים	77
אסטרטגיה עסקית	9
אקטואריה	135,111,80
ב באזל	142,29
בטחונות	40
בקורות	78
ג גידור	147,107
ד דוח רווח והפסד	229,228,89
דוח על הרווח הכולל	92
דוח על השינויים בהון	94
דוח תזרים מזומנים	95
דוח רואי החשבון המבקרים	87
דיבידנד	142
ה הון אנושי	210
הון והלימות הון	142,29
הון מניות	142,94
הון עצמי רובד 1	143,31
הון רובד 2	143,31
הלבנת הון	75,70
הסדרי חוב וארגון מחדש	
של חובות בעייתיים	172,170,103
הפרשה למסים על הרווח	122
הפרשה פרטנית להפסדי אשראי	168,127,77
הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי	168,127,77
ח חובות בעייתיים	168,127,43,40
חובות פגומים	168,127,43,40
י יחסי הון	143,31
יעד הון	142,31
ירידת ערך	109
ל לקוחות עסקיים	153,35,32
לקוחות קמעונאיים	153,34,32
מ מאזן	93
מגזרי פעילות	213,153,31
מדד המחירים לצרכן	100,19
מדיניות חשבונאית	97
מדיניות ניהול סיכונים	38
מ מזומנים ושווי מזומנים	125,95
מחויבות בגין הטבות לפרישה	135,111,80

